

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

pro základní vzdělávání

A M O S E K

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A
MATEŘSKÁ ŠKOLA
MÍROVÁ 81, MIMOŇ

Obsah

1.	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
1.1.	Název vzdělávacího programu:.....	3
1.2.	Údaje o škole:	3
1.3.	Zřizovatel školy:	3
2.	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY.....	4
2.1.	Historie školy	4
2.2.	Velikost a úplnost, umístění školy	4
2.3.	Charakteristika pedagogického sboru	4
2.4.	Charakteristika žáků.....	4
2.5.	Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty.....	5
2.6.	Mezinárodní spolupráce, projekty	5
2.7.	Školní družina	6
2.8.	Zájmové útvary	6
2.9.	Žákovský parlament.....	7
3.	CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	8
3.1.	Zaměření školy.....	8
3.2.	Výchovné a vzdělávací strategie.....	8
3.3.	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	12
3.4.	Průřezová témata.....	14
4.	UČEBNÍ PLÁN	24
4.1.	Učební plán pro druhý stupeň	27
4.2.	Poznámky k učebnímu plánu 2. stupně.....	28
4.3.	Přehled volitelných předmětů pro druhý stupeň	31
5.	UČEBNÍ OSNOVY	32
	ČESKÝ JAZYK.....	32
	ČESKÝ JAZYK A LITERATURA.....	36
	ČESKÝ JAZYK.....	50
	ANGLICKÝ JAZYK	82
	CIZÍ JAZYK	83
	ANGLICKÝ JAZYK	89
	DALŠÍ CIZÍ JAZYK	97
	NĚMECKÝ JAZYK	97
	ANGLICKÝ JAZYK.....	106
	RUSKÝ JAZYK	113
	MATEMATIKA	120
	MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE.....	121
	MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE.....	132
	INFORMATIKA.....	148
	INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	150
	INFORMATIKA.....	151
	INFORMATIKA.....	152
	PRVOUKA	176
	ČLOVĚK A JEHO SVĚT.....	177
	ČLOVĚK A SVĚT	190
	DĚJEPIS	199
	ČLOVĚK A SPOLEČNOST	200
	DĚJEPIS	200
	OBČANSKÁ VÝCHOVA.....	215

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ.....	217
FYZIKA	228
ČLOVĚK A PŘÍRODA	229
FYZIKA	229
CHEMIE	242
CHEMIE	243
PŘÍRODOPIS	251
PŘÍRODOPIS	253
ZEMĚPIS	265
ZEMĚPIS (GEOGRAFIE).....	267
HUDEBNÍ VÝCHOVA.....	279
UMĚNÍ A KULTURA	280
HUDEBNÍ VÝCHOVA.....	280
VÝTVARNÁ VÝCHOVA	295
VÝTVARNÁ VÝCHOVA	296
VÝTVARNÁ VÝCHOVA	307
TĚLESNÁ VÝCHOVA.....	319
TĚLESNÁ VÝCHOVA.....	320
TĚLESNÁ VÝCHOVA.....	329
VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	345
VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	347
PRAKTICKÉ ČINNOSTI	355
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE.....	356
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE.....	364
VOLITELNÉ PŘEDMĚTY	379
POČÍTAČOVÉ PRAKTIKUM	379
VÝTVARNÝ SEMINÁŘ	385
PĚSTITELSKÉ PRÁCE	389
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY	395
KNIHA A JÁ	402
FINANČNÍ A EKONOMICKÁ GRAMOTNOST	409
ANGLICKÁ KONVERZACE.....	414
PŘÍRODOVĚDNÝ SEMINÁŘ	420
MATEMATICKÁ PŘÍPRAVA.....	427
6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ	431
Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků	431
Úvod.....	431
Hodnocení žáků	431
Sebehodnocení žáků.....	441
Komisionální zkoušky	442

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1.1. Název vzdělávacího programu:

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Motivační název: A M O S E K

1.2. Údaje o škole:

Základní škola a Mateřská škola Mírová 81, Mimoň, příspěvková organizace

Adresa školy: Mírová 81, 471 24 Mimoň

Ředitel školy: Mgr. Bc. Monika Novotná

Statutární zástupce ředitele: Mgr. Bc. Eva Majlišová

Zástupce pro 1. stupeň: Mgr. Barbora Krejbichová

pro speciální třídy: Mgr. Jitka Ledvinová

Koordinátor ŠVP: Mgr. Barbora Krejbichová

Kontakty:

telefon: 487 862 180, 736 482 636

IDDS: x3emfgp

web: www.zsamsmirova.cz

e-mail: skola@skolamirova.cz, zams-mimon@volny.cz

IČO: 48 282 545

IZO: 102 005 494

1.3. Zřizovatel školy:

Město Mimoň

Mírová 120

471 24 Mimoň

telefon: 487 805 001

IČO: 00 260 746

www.mestomimon.cz

1.4. Platnost dokumentu od: 1. 9. 2007

(Aktualizace k 1. 9. 2023)

Mgr. Bc. Monika Novotná
ředitelka školy

razítko školy

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1. Historie školy

Od 16. století až téměř do konce 19. století byla problematika školství v Mimoně řešena různými způsoby, víceméně provizorními. Zvyšování počtu školou povinných dětí si vyžádalo trvalejší řešení. Tím se na konci 19. století stala výstavba nové školní budovy na Böhmově vršku nad městem (nynější školní budova v Mírové ulici). Slavnostní zahájení výstavby proběhlo 16. července 1893 a zprovoznění školy se uskutečnilo již 8. září následujícího roku. Od svého počátku až do konce 2. světové války byla tato školní budova určena německým dětem, české obyvatelstvo bylo v té době v Mimoně menšinou. Druhá školní budova v Komenského ulici, jejíž výstavba začala v roce 1936, byla otevřena v roce 1937, sloužila českému školství pouze jeden rok. Na podzim roku 1938 po vstupu německé armády byla škola vřazena do německého školství, až do roku 1943 se zde vyučovalo německy. Poté byl v budově zřízen vojenský lazaret. Svému účelu začala budova sloužit až po válce v roce 1945. Po válce dosavadní česká škola sídlící v této budově již nestačila svou kapacitou, a tak se škola Mírová poprvé stala školou pro české děti. Třetí budova je z roku 1960, nachází se na starším sídlišti Letná z 50. – 60. let minulého století a tvoří přirozenou dominantu této severní části města. Původně zde měla sídlo úplná základní škola, později zvláštní škola, potom obě školy společně.

2.2. Velikost a úplnost, umístění školy

Základní škola a Mateřská škola Mírová 81, Mimoně je úplná škola s 9 postupnými ročníky. V každém ročníku jsou zpravidla dvě až tři paralelní třídy. Je tvořena čtyřmi odloučenými pracovišti. V budově Mírová je umístěno ředitelství školy a ročníky druhého stupně základní školy, v budově v Komenského ulici jsou ročníky prvního stupně a dvě třídy mateřské školy, v budově na Letné jsou umístěny speciální třídy základní školy zřízené dle §16 odst. 9 školského zákona spolu se čtyřmi třídami mateřské školy a ve dvou budovách v Nádražní ulici je umístěno Středisko volného času „Vážka“.

Kapacita základní školy je 700 žáků, v posledních letech je naplňována pouze na 60 %. Kapacita mateřské školy je 160 žáků.

Škola je spádovou školou pro okolní neúplné školy. V blízkosti školy jsou autobusové zastávky (cca 35 % žáků dojíždí z okolních vesnic). Škola je umístěna v blízkosti centra v klidné části města a jedna její budova na starším sídlišti Letná.

2.3. Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor tvoří učitelé základní školy a asistentky pedagoga. Mnozí učitelé jsou absolventy různých vzdělávacích kurzů (např. logopedického, dyslektického nácviku, dyskalkulického nácviku, zdravotnických znalostí, dopravní výchovy apod.) Ve škole působí také výchovná poradkyně, metodička prevence sociálně patologických jevů, koordinátor ŠVP, školní psycholog.

2.4. Charakteristika žáků

Převážná část žáků školy jsou děti bydlící v Mimoně. Kromě nich jsou našimi žáky i děti dojíždějící z okolních obcí. V poslední době vzděláváme i děti cizích státních příslušníků.

2.5. Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty

Rodiče jsou informováni o činnosti školy i o průběhu vzdělávání žáků na třídních schůzkách, konzultacích s jednotlivými učiteli, prostřednictvím elektronické žákovské knížky v systému Bakaláři, popř. i webových stránek školy.

Sdružení rodičů a přátel školy

Prostřednictvím tohoto občanského sdružení se rodiče podílejí na organizování některých akcí – pomáhají při přípravě vánoční a velikonoční výstavy, plesu školy.

Školská rada

Pracuje od května roku 2006, schází se dle potřeby, nejméně dvakrát do roka.

Domov důchodců v Mimoni a DD a DPS v Zákupech

Spolupráce s těmito organizacemi spočívá v přípravě společných schůzek i jiných akcí. Navštěvujeme jejich klienty, připravujeme pro ně s žáky kulturní vystoupení i drobné dárky, pomáháme jim při tvořivé práci v naší keramické dílně apod.

Sbor pro občanské záležitosti města Mimoně

Pravidelně se účastníme společenských i jiných akcí pořádaných naším městem. Naši žáci se prezentují na těchto akcích různým programem, popř. i rozličnými výrobky, výtvarnými pracemi apod.

Policie České republiky, městská policie

Policisté se podílejí na organizaci projektů, které se týkají bezpečnosti žáků, účastní se besed se žáky i učiteli.

Dále spolupracujeme i s OSPOD, úřadem práce a PPP.

2.6. Mezinárodní spolupráce, projekty

2.6.1. Partnerské školy

Gymnazium Złotoryja

SP 3 Złotoryja

Spolupráce s těmito školami spočívá ve vzájemných návštěvách, komunikaci, výměně zkušeností, účasti na sportovních akcích, letních táborech apod.

2.6.2. Projekty, pravidelné akce školy

- **Rizikové situace** ve spolupráci s městskou policií
- **Šikana a její prevence** – ve spolupráci s městskou policií
- **Drogy ne** – ve spolupráci s městskou policií
- **Dětství bez úrazů** je dvouletý projekt uskutečňovaný na 1. stupni naší školy, orientovaný na prevenci úrazů dětí.

- **Letní tábor** bývá pravidelně organizován v prázdninových měsících nejen pro žáky naší školy, ale i pro žáky okolních škol, účastníky bývají také žáci zlotoryjského gymnázia.
- **Běh školy** je připravován pro naše žáky i pro žáky okolních škol pravidelně v červnu, je součástí oslav Mezinárodního dne dětí.
- **Oslava MDD** probíhá vždy začátkem června. Starší žáci 2. stupně připravují pro své mladší spolužáky různé hry, soutěže i další překvapení.
- **Čertovský den** se odehrává obvykle 5. prosince, je plný her, soutěží a radostného očekávání návštěvy čertů.
- **Vánoční a velikonoční výstavy** jsou přehlídkou dětských prací i prací učitelů. Vystavované práce bývají výsledkem použití tradičních i netradičních technik.
- **Den Země** slavíme úklidem okolí školy i města a prověřováním znalostí žáků z oblasti ekologie zábavnou formou.
- **Strašidelná noc** bývá realizována zpravidla na přelomu dubna a května. Odpoledne spojené s opékáním a pálením čarodějnic vyvrcholí přespáním v budově školy.
- **Maškarní karneval** je součástí masopustních oslav. Žáci se podílejí na výzdobě prostředí i výrobě masek.
- **Skřivánek** je soutěž v sólovém zpěvu, kterou připravujeme během jarních měsíců.
- **Odpoledne plné veršů** – dvoukolová recitační přehlídka
- **Sběr papíru a PET lahví** je celoroční akce, jejíž součástí je vyhodnocení a odměnění nejlepších žáků.
- **Ples školy** je připravován ve spolupráci s rodiči jednou ročně.

Další krátkodobé projekty a akce (např. besedy a semináře zaměřené na prevenci patologických jevů, apod.) plánují a připravují učitelé ve svých třídách, často velmi úzce spolupracují na úrovni ročníků.

2.7. Školní družina

Navazuje svou činností na školní vzdělávací program. Vychovatelky vycházejí při plánování práce družiny ze školního vzdělávacího programu a rovněž se na jeho přípravě a realizaci aktivně podílejí. Spolupracují např. při uskutečňování dlouhodobých i krátkodobých projektů, tematických dnů, výletů i dalších akcí.

2.8. Zájmové útvary

Zaměření a činnost zájmových útvarů vychází z celkové koncepce školního vzdělávacího programu. Nabízíme žákům práci v kroužcích orientovaných na estetickou výchovu (kroužek výtvarný a keramický, literární, pěvecký sbor, hra na flétnu), výchovu ke

zdraví (sportovní hry), jazykové kroužky - angličtina pro nejmenší pro žáky 1. a 2. ročníku a německý jazyk.

2.9. Žákovský parlament

Pracuje od roku 2007. Zástupci žáků 1.–9. ročníku se scházejí jednou za měsíc. Prostřednictvím školního parlamentu mají žáci možnost vyjádřit své připomínky a náměty k činnosti školy.

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

3.1. Zaměření školy

Škola není zřízena jako specifická s konkrétním zaměřením, školní vzdělávací program je vytvořen pro všeobecné vzdělávání. Chceme být školou otevřenou veřejnosti. Motivační název:

A(mbice)**M**(oudrost)**O**(sobnost)**S**(amostatnost)**E**(kologie)**K**(reativita)

byl sestaven z prvních písmen slov, jejichž význam považujeme při výchově a vzdělávání žáků za podstatný.

Ve školním vzdělávacím programu je kladen důraz především na:

- práci s technikou (výpočetní i komunikační)
- výuku cizích jazyků
- estetickou a sportovní výchovu

Naší prioritou je:

- učit žáky dovednostem a znalostem, které uplatní v osobním životě
- učit žáky se vzájemně respektovat, spolupracovat a pracovat v týmu
- naučit žáky používat nejmodernější techniku informační i komunikační
- učit žáky komunikovat s ostatními, naslouchat druhým, poradit si v různých životních situacích, což je důležité pro vytváření a upevňování sebevědomí
- naučit žáky dodržovat a respektovat daná pravidla
- vést žáky cestou zdravého životního stylu, vytvářet kladný vztah ke sportu a pohybu
- podporovat žáky s různým nadáním, dát jim možnost reprezentovat školu
- klást důraz na rovný přístup ke všem žákům a žákům s různým postižením pomáhat integrovat se do kolektivu a do procesu vzdělávání

3.2. Výchovné a vzdělávací strategie

Umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení

- rozvoj dovedností, postojů a způsobů rozhodování, které umožňují přímou zkušenost
- dostatek informačních zdrojů
- propojení informací se skutečností
- organizace vlastní činnosti, samostatnost, vlastní úsudek, iniciativa, tvořivost, zodpovědnost
- komunikační dovednosti, spolupráce, práce v týmu
- práce v motivujícím prostředí
- prezentace vlastních výsledků

Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

- uplatňování mezipředmětových vztahů
- objevování vzájemných vztahů a příčin přírodních, společenských a jiných jevů a dějů
- uplatňování základních myšlenkových operací (srovnání, třídění, analýza a syntéza, abstrakce)
- rozvoj logického uvažování
- řešení problémů na základě kritického zhodnocení informací

Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci

- dávat prostor pro komunikaci různými formami (ústně, písemně, výtvarnými a technickými prostředky)
- dodržovat etiku komunikace (naslouchání, věcnost, respektování odlišných názorů apod.)
- poznávání sama sebe a vztahů k jiným
- práce v týmu

Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

- kooperativní učení, spolupráce ve výuce
- osobní odpovědnost za výsledky společné práce

Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svěbytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti

- jasná pravidla pro soužití ve škole (práva, povinnosti, postihy)
- samostatné rozhodování a odpovědnost za svá rozhodnutí
- nutnost dodržování slušného jednání a mravních hodnot
- prosazování svých zájmů vhodnou formou
- učení argumentovat

Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě

- orientace ve vlastním citovém životě a citových vztazích
- řešení svých osobních citových vztahů (s pomocí dospělých)
- chápání složitosti a bohatství citového života
- rozvíjení citové otevřenosti vůči podnětům z prostředí, ve kterém žijí
- otevřenost a kultivovanost v projevování citů
- ohleduplnost a citlivý vztah k lidem, přírodě a kulturním a etnickým hodnotám
- uvědomění si citové nevyzrálosti v období dospívání

Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný

- čistota prostředí školy
- vhodné hygienické zázemí
- vhodné prostředí (bezpečí, estetičnost, funkčnost)
- správný stravovací a pitný režim
- dostatečná nabídka pohybových a sportovních aktivit
- škola bez kouření a drog
- důsledná prevence šikany a násilí
- vztahy ve škole – úcta, uznání, sounáležitost
- respektování ostatních (individuální rozdíly)

Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi

Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

Pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života

Kompetence k učení

- Seznamujeme žáky s různými metodami učení; umožňujeme žákovi ověřit si, jaký způsob je pro něho nejefektivnější.
- Upřednostňujeme metody učení, které vedou k pochopení mezioborových souvislostí.
- Klademe důraz na přiměřenost úkolů, respektujeme individuální zvláštnosti žáků.
- Získané vědomosti, dovednosti a návyky žáků aplikujeme v praktických činnostech, objasňujeme význam celoživotního vzdělávání.
- Využíváme různé materiály a zdroje informací – internet, výukové programy, encyklopedie, televizi, video, CD, nástěnné mapy, modely...
- Poskytujeme žákům prostor k pozorování i experimentální činnosti, učíme je získané informace analyzovat.
- Podporujeme samostatnost a kreativnost.
- Využíváme při učení sociálních vazeb, oceňujeme pomoc slabšímu spolužákovi.
- Vedeme žáky k plánování, hospodaření s časem, učíme je rozlišovat podstatné od nedůležitého.
- Učíme žáky pracovat s chybou, hodnotit výsledky své práce.
- Nabízíme žákům možnost účastnit se různých soutěží a olympiád.
- Pozitivní atmosférou i hodnocením motivujeme žáky k dalšímu učení.
- Učíme žáky vhodné relaxaci.

Kompetence k řešení problémů

- Zadáváme žákům problémové úkoly, učíme žáky stanovit problém, hledat možné způsoby řešení.
- Klademe žákům problémové otázky.
- Učíme žáky řešit problémy prostřednictvím modelových situací, dramatické výchovy, brainstormingu, projektů...
- Zařazujeme netradiční úlohy (hlavolamy, kvízy...).
- Učíme žáky získávat informace z různých zdrojů (internet, tisk, televize, rozhlas, literatura...), třídit a posuzovat je.
- Poskytujeme žákům prostor k prezentaci prací, svých názorů, podněcujeme žáky k argumentaci, diskuzi.
- Učíme žáky plánovat, organizovat, hodnotit.
- Informujeme žáky i rodiče o možnostech poradenských služeb (linky důvěry, bezpečí, PPP, SPC, výchovný poradce...).

Kompetence komunikativní

- Klademe důraz na kulturu projevu ústního i písemného, netolerujeme agresivní, hrubé a vulgární projevy verbální i neverbální.
- Používáme vyučovací metody, které podporují komunikaci a spolupráci.
- Dáváme žákům prostor k prezentaci vlastních názorů a výsledků práce ve škole i na veřejnosti. Organizujeme besedy, výstavy prací, žáci mohou využívat školní webové stránky...
- Učíme žáky vyslechnout názory ostatních, přijímání kritiky i sebekritice.
- Poskytujeme žákům prostor pro samostatné rozhodování, obhajování názoru vhodnou argumentací.
- Vedeme žáky k používání různých zdrojů informací k vlastnímu rozvoji.
- Podporujeme pozitivní komunikaci mezi žáky různých věkových skupin, organizujeme akce, při kterých se žáci setkávají – exkurze, zájmové útvary, soutěže, výlety, tábory – spolupracujeme s mateřskými školami.
- Podporujeme pozitivní komunikaci mezi majoritními a minoritními skupinami žáků.
- Podporujeme utváření patronátních vztahů mezi staršími a mladšími žáky.
- Podporujeme různé formy komunikace v rámci Evropy a světa.

Kompetence sociální a personální

- Při výuce využíváme metody podporující spolupráci (skupinová výuka, projekty...).
- Podporujeme vzájemnou pomoc mezi slabšími a silnějšími (z hlediska fyzického i intelektuálního).
- Umožňujeme prosadit se i méně průbojným žákům, měníme role ve skupině.
- Vzájemným poznáváním a spoluprací se snažíme předcházet netoleranci, šikaně, xenofobii, rasismu. Organizujeme společné akce napříč celou školou i mimo vyučování, při kterých se žáci setkávají (víkendové pobyty, výlety, školy v přírodě, tábory, sportovní akce, oslavy, tematické dny...).
- Učíme žáky komunikovat o svých problémech, nebát se požádat o pomoc. Pozitivním přístupem a atmosférou navozujeme pocit důvěry.
- Učíme žáky hodnotit sebe i druhé.
- Vedeme žáky k pomoci seniorům. Spolupracujeme s organizací SPOZ, Domovem důchodců v Mimoni. (Organizujeme společné akce, vzájemně se navštěvujeme...).

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k účasti na vytváření pravidel chování, dbáme na jejich dodržování.
- Zapojujeme žáky do vedení školy prostřednictvím žákovského parlamentu.
- Organizujeme besedy s odborníky (protidrogová prevence, sexuolog, policie, výchovný poradce, zástupci VLS...).
- Hledáme společně se žáky řešení životních problémů (šikana, krizové životní situace...), využíváme modelových situací, dramatické výchovy...
- Účastníme se výstav, koncertů, hudebních besed...
- Účastníme se akcí, které pořádá naše město.
- Spolupracujeme s různými organizacemi a institucemi (SPOZ, domov důchodců...).
- Seznamujeme žáky s historií i tradicemi našeho města, regionu, země, Evropy i světa.
- Nabízíme žákům pozitivní školní i mimoškolní činnosti jako protiklad nežádoucím sociálně patologickým jevům.

Kompetence pracovní

- Seznamujeme žáky (popř. s nimi vyvozujeme) pravidla pracovních i bezpečnostních postupů, kontrolujeme a vyžadujeme jejich dodržování.
- Nabízíme žákům různé pracovní postupy, techniky, materiály.
- Poskytujeme žákům prostor k prezentaci pracovních výsledků (organizujeme výstavy, dny otevřených dveří, spolupracujeme se SPOZ, domovem důchodců...).
- Zapojujeme žáky do péče o prostředí třídy, školy, města.
- Učíme žáky posuzovat výsledky své práce i práce ostatních.
- Podporujeme rozvíjení pracovních dovedností i návyků prostřednictvím zájmových útvarů.
- Připravujeme žáky na výběr povolání (organizujeme exkurze, besedy s rodiči i zástupci firem, navštěvujeme i pořádáme výstavy, spolupracujeme s úřadem práce, předkládáme nabídku volitelných předmětů...).
- Nacvičujeme s žáky utváření podnikatelských dovedností (řízení a organizace kolektivu, schopnost práce v týmu, flexibility...).

Kompetence digitální

- Umožňujeme žákům používat běžná digitální zařízení.
- Vedeme žáky k tomu, aby tato zařízení využívali při učení i při zapojení do života školy a společnosti.

Učíme žáky získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data.

3.3. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou podle § 16 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, považováni žáci, kteří k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů je uvedena v RVP ZV. Bližší vymezení provádíme až v závislosti na znalost vzdělávacích potřeb konkrétního žáka.

Vzdělávání mimořádně nadaných žáků se řídí § 17 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů a vyhláškou MŠMT č. 27/2016 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Ta také upravuje vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Na naší škole se realizuje vzdělávání těchto žáků formou individuální integrace v běžných třídách. Vycházíme vždy z doporučení odborných pracovišť (pedagogicko-psychologické poradny, speciálně pedagogického centra, pediatrií, psychologů, dalších odborníků). Na základě těchto doporučení jsou žákům poskytnuta podpůrná opatření, popřípadě je pro žáky vypracován individuální vzdělávací plán. Ředitel školy může s písemným doporučením školského poradenského zařízení povolit žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s mimořádným nadáním na žádost jeho zákonného zástupce vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu (IVP). IVP je součástí dokumentace žáka a obsahuje údaje o obsahu, rozsahu, průběhu a způsobu poskytování individuální péče, údaje o cíli vzdělávání, obsahovém rozvržení učiva, způsobu hodnocení žáka a případných nutných kompenzačních pomůckách. IVP sestavují třídní učitelé ve spolupráci s výchovným poradcem, učiteli

jednotlivých předmětů a konzultují je s příslušným poradenským pracovištěm. Důraz je vždy kladen na spolupráci všech zúčastněných subjektů ve výchovně vzdělávacím procesu – a to žáka, rodičů, pedagogů. Jen tak lze dosáhnout kvalitních výsledků ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

3.3.1. Vzdělávání žáků s přiznaným stupněm podpory

Vzdělávání těchto žáků se uskutečňuje s pomocí různých podpůrných opatření, tj. s využitím speciálních metod, postupů, forem a prostředků vzdělávání, kompenzačních pomůcek, případnou úpravou organizace vzdělávání zohledňující potřeby žáka. Je zajištěna služba asistenta pedagoga (především na I. stupni ZŠ).

Ještě před zahájením poskytování podpůrných opatření je zpracován plán pedagogické podpory žáka. Plán pedagogické podpory obsahuje popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, podpůrná opatření, cíle podpory a způsob vyhodnocení naplňování plánu. Nejdéle po 3 měsících se plán pedagogické podpory vyhodnocuje.

Pokud cíle plánu nebyly naplněny, je zákonnému zástupci žáka doporučena pomoc školského poradenského zařízení. Dokud není rozhodnuto jinak, i nadále poskytujeme podpůrná opatření prvního stupně na základě plánu pedagogické podpory. S plánem je seznámen žák, jeho zákonný zástupce i všichni vyučující žáka, popřípadě další pracovníci podílející se na provádění plánu.

Podpůrná opatření 2. až 5. stupně jsou poskytována po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a udělení písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka.

Škola také podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků tak, aby byli odborně připraveni a dokázali vytvořit pro tyto žáky podnětné a vstřícné školní prostředí k rozvoji jejich vnitřního potenciálu. Zaměřuje se na všestrannou a soustavnou práci s těmito dětmi. Integrovaný program školy je nastaven tak, aby umožňoval osobnostní rozvoj každého žáka ve prospěch jeho osobnostního maxima. Výstupy integračního programu tak zasahují zejména do kompetencí OSV (osobnostně sociální výchovy) a jejich zvládnutí výrazně ulehčuje žákovu cestu učení.

3.3.2. Vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení

Do integračního programu jsou zařazeni především žáci s vývojovými poruchami učení nebo chování. Tito žáci jsou vzděláváni podle IVP, které jsou zpracovány na základě školního vzdělávacího programu a vycházejí ze specifických vzdělávacích potřeb žáků. Upravují obsah, formy a podmínky jejich vzdělávání. IVP schvaluje ředitel školy.

Svým obsahem se vzdělávací proces u žáků s SPU (specifické poruchy učení) zásadně neodlišuje od vzdělávání ostatních žáků. Tito žáci docházejí jedenkrát týdně do dyslektické ambulance, kde pracují pod vedením odborně proškolených pedagogů. Práce probíhá individuálně či ve skupinách. Výuka je zaměřena na rozvoj oslabených oblastí jednotlivých žáků dle doporučení pedagogicko-psychologické poradny. Ve vyšších ročnících probíhá reedukace SPU v rámci hodin českého jazyka.

Spolupracujeme s poradenským pracovištěm, na základě závěrů odborného vyšetření sestavíme pro mimořádně nadaného žáka individuální vzdělávací plán. Na základě složení komisionální zkoušky umožníme takovému žákovi přechod do vyššího ročníku. Diferencujeme výuku, pro mimořádně nadané žáky připravujeme náročnější úkoly. Umožňujeme těmto žákům účast v různých soutěžích a olympiádách. Umožňujeme žákům, na základě jejich individuálních potřeb, přeskupování v rámci ročníků a napříč ročníky. Nabízíme žákům uplatnit a rozvíjet svůj talent v zájmových útvarech. Předkládáme žákům nabídku volitelných předmětů.

3.3.3. Vzdělávání žáků s poruchami chování

Žáci s poruchami chování mají často i další poruchy (SPUCH, hyperaktivita, snížená schopnost koncentrace), proto jsou zařazováni do speciální skupiny se žáky s SPUCH.

Vyhovuje jim menší kolektiv, časté změny činností, neustálé opakování a utřídování učiva.

3.3.4. Vzdělávání žáků z odlišného kulturního a sociálně znevýhodňujícího prostředí

Hlavním problémem při vzdělávání žáků z kulturně odlišného prostředí je ve většině případů nedostatečná znalost jazyka. Největší pozornost je tedy potřeba věnovat jeho osvojení. Jestliže žák nezná základní pojmy v českém jazyce, je nutná individuální pomoc. V pozdější době je pro ně přínosem setrvání ve skupině, kde je možnost neustálého opakování, vysvětlování a procvičování učiva.

Při práci se žáky z kulturně odlišného a sociálně znevýhodňujícího prostředí je důležitá role učitele, který dovede volit vhodné přístupy k žákům a vytvářet ve třídě příznivé klima na základě znalosti rodinného prostředí žáků.

Dlouhodobě také spolupracujeme s Pedagogicko-psychologickou poradnou v České Lípě, s odbory sociální péče. Ve škole pracuje asistent pedagoga, který pomáhá těmto žákům přizpůsobit se školnímu prostředí, spolupracuje se zákonnými zástupci žáků, s komunitou, ze které žák pochází. Pracuje i se žáky samotnými.

3.3.5. Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Postup při zajišťování výuky je obdobný jako u žáků speciálními vzdělávacími potřebami. Spolupracujeme s poradenským pracovištěm, na základě závěrů odborného vyšetření sestavíme pro mimořádně nadaného žáka individuální vzdělávací plán.

Na základě složení komisionální zkoušky umožníme takovému žákovi přeřazení do vyššího ročníku.

Diferencujeme výuku, pro mimořádně nadané žáky připravujeme náročnější úkoly.

Umožňujeme těmto žákům účast v různých soutěžích a olympiádách.

Umožňujeme žákům, na základě jejich individuálních potřeb, přeskupování v rámci ročníků a napříč ročníky.

Nabízíme žákům uplatnit a rozvíjet svůj talent v zájmových útvarech.

Předkládáme žákům nabídku volitelných a nepovinných předmětů.

3.4. Průřezová témata

Průřezová témata tvoří *povinnou součást* základního vzdělávání.

3.4.1. Osobnostní a sociální výchova – OSV

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá k zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)

- formuje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

3.4.2. Výchova demokratického občana – VDO

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

3.4.3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – VMEGS

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech

- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

3.4.4. Multikulturní výchova – MUV

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání,

- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

3.4.5. Environmentální výchova – EV

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích i nežádoucích
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti.
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

3.4.6. Mediální výchova – MEV

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských)
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

3.4.7. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata budou začleněna do výuky dvěma způsoby:

- 1) formou projektů v jednotlivých ročnících
- 2) začlenění do osnov vyučovacích předmětů.

Tak se docílí toho, že každý žák bude seznámen nejméně jedenkrát za školní docházku s každým průřezovým tématem.

ad1) Přehled plnění průřezových témat pomocí projektů v jednotlivých ročnících:

I. ročník	– OSV (poznávání lidí, komunikace, rozvoj schopností poznání)
MUV (lidské vztahy)
EV (životní prostředí a lidské aktivity)
II. ročník	– OSV (psychohygiena, kreativita, sebepoznání)
MUV (lidské vztahy)
EV (vztah člověka k životnímu prostředí)
III. ročník	– OSV (seberegulace, kreativita, kompetice)

	MUV (multikultura) EV (podmínky života)
IV. ročník	– OSV (hodnoty, postoje, praktická etika) VMEGS (svět kolem nás) MUV (kulturní difference) EV (ekosystémy)
V. ročník	– OSV (řešení problémů, rozhodovací dovednosti) VMEGS (objevujeme Evropu) VDO (občan, stát, škola) MUV (kulturní difference) MEV (kritické čtení)
VI. ročník	– VDO (principy demokracie) MUV (solidarita) EV (ekosystémy, vztah člověka k životnímu prostředí) MEV (práce v týmu, mediální sdělení)
VII. ročník	– VDO (participace občanů v politickém životě) VMEGS (jsme součástí Evropy) MUV (etnický původ, kulturní difference)
VIII. ročník	– OSV (sebepoznání, řešení problémů, postoje) VMEGS (Evropská unie a my jsme její součástí) MUV (etnický původ, sociální smír) EV (řešení problémů životního prostředí)
IX. ročník	– VDO (občan a stát, volba povolání) MUV (multikultura) MEV (vliv médií na společnost, zpracování mediálního sdělení)

Projekty jednodenní a vícedenní, které jsou součástí výuky, budou realizovány:

- 1) v prvním pololetí ve třech dnech
- 2) v druhém pololetí v pěti dnech

Ad2) Začlenění do osnov vyučovacích předmětů

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA – OSV									
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Rozvoj schopností poznávání	int.ČJ int.M			int.M	int.ČJ	int.VV int.ČJ int.HV	int.ČJ	int.OV int.ČSP	int.ČJ
Sebepoznání a sebepojetí			int.ČJ	int.ČJ		int.OV	int.TV	int.OV int.ČJ	int.ČJ
Seberegulace a sebeorganizace	int.TV	int.TV	int.TV int.ČJ	int.TV	int.TV	int.AJ int.OV	int.ČJ int.M	int.OV	
Psychohygiena	int.TV	int.TV	int.TV	int.TV	int.TV int.ČJ	int.OV			
Kreativita	int.VV	int.VV	int.VV	int.VV int.ČJ	int.VV int.IN	int.D int.VV	int.HV	int.M	int.M
Poznávání lidí	int.ČJ					int.OV int.D int.ČJ	int.ČJ	int.P	int.ČJ
Mezilidské vztahy			int.TV	int.TV		int.OV	int.FY int.ČJ int.ČSP	int.OV int.TV int.P	int.ČJ
Komunikace	int.HV	int.ČJ			int.AJ	int.VV int.OV		int. ČJ	int.VV int.TV int.ČJ
Kooperace a kompetice			int.TV int.PR.V			int.F	int.F	int.OV	int.M
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti					int.ČJ	int.OV int.M	int.P int.M	int.P int.M int.ČSP	int.P int.M
Hodnoty, postoje, praktická etika				int.ČJ			int.Z	int.OV int.CH	int.OV int.CH int.ČJ

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA – VDO									
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	1. ročník	2. Ročník	3. ročník.	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Občanská společnost a škola				int.ČS		int.OV	int.ČJ	int.P	Int.ČSP
Občan, občanská společnost a stát					int.ČS	int.D int.ČJ	int.OV int.D int.HV	int.OV int.D int.ČJ	int.TV int.ČJ
Formy participace občanů v politickém životě				int.ČS			int.OV int.ČJ	int.ČJ	int.ČJ
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování						int.ČJ	int.OV int.ČJ		int.D int.ČJ

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH – VMEGS									
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	1. ročník	2. Ročník	3. ročník.	4. Ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Evropa a svět nás zajímá				int.ČJ int.AJ	int.ČS	int.OV int.P int.ČJ	int.P int.ČJ	int.VV int.P int.F int.HV	int.TV int.F int.ČJ int.HV
Objevujeme svět a Evropu				int.AJ	int.ČS	int.OV int.ČJ	int.P int.Z int.ČJ	int.AJ int.NJ int.ČJ	int.OV int.P int.M
Jsme Evropané						int.D int.ČJ	int.VV int.D int.ČJ int.HV	int.P int.TV int.ČJ int.HV	int.VV int.OV int.P int.HV

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA – MUV									
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	1. ročník	2. Ročník	3. ročník.	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kulturní difference				int.ČS	int.TV	int.HV	int.OV int.ČJ	int.AJ int.NJ int.P	int.ČJ
Lidské vztahy	int.ČJ	int.ČJ int.PR.V	int.PR.V			int.D int.TV	int.ČJ	int.P int.ČJ	int.OV int.ČSP
Etnický původ						int.ČJ	int.D	int.VV int.Z int.ČJ	int.ČJ
Multikulturalita			int.ČJ int.AJ				int.VV int.ČJ	int.OV int.ČJ	int.AJ int.NJ int.Z int.IN
Princip sociálního smíru a solidarity						int.ČJ		int.OV int.TV int.ČJ	int.D int.ČJ

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA – EV									
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Ekosystémy				int.ČS		int.Z int.P	int.P int.ČJ	int.Č	int.P int.ČJ
Základní podmínky života			int.PR.V	int.ČS		int.P int.F int.ČJ	int.P	int.P int.CH	Int.CH
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Projekt 1 – 5 Den Země Sběr a třídění odpadů					int.P int.ČJ	int.P int.F int.M	int.P int.CH int.F int.Z int.M	int.P int.CH int.F int.M
Vztah člověka k prostředí	int.PR.V		int.PR.V	int.ČS		int.P int.OV int.F int.ČJ int.HV	int.VV int.TV Int.F int.ČJ	int.P int.ČJ	int.AJ int.NJ int.P int.OV int.ČSP

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA – MEV									
	1. stupeň					2. stupeň			
Název tematického okruhu	1. ročník	2. Ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení				int.ČJ		int.P	int.AJ int.NJ	int.ČJ int.H V	int.ČJ int.H V
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality						int.ČJ	int.P int.OV int.ČSP	int.AJ int.NJ int.P	int.P int.Z
Stavba mediálních sdělení						int.ČJ	int.ČJ		int.ČJ
Vnímání autora mediálních sdělení						int.ČJ		int.ČJ	int.ČJ
Fungování a vliv médií na společnost						int.TV	int.OV int.Z int.ČSP	int.ČJ	int.ČJ int.IN
Tvorba mediálního sdělení					int.ČJ		int.ČJ		int.AJ int.NJ int.VV
Práce v realizačním týmu					int.ČJ	int.P	int.P	int.P	int.P int.TV

Poznámky:

Český jazyk ČJ
Anglický jazyk AJ
Matematika M
Informatika IN
Člověk a svět práce ČSP
Výchova ke zdraví VZ
Integrace do předmětu int.
Prvouka PRV
Člověk a svět ČS
Fyzika F
Chemie CH
Přírodopis P
Zeměpis Z

Praktické činnosti Pč
Dějepis D
Občanská výchova OV
Hudební výchova HV
Výtvarná výchova VV
Tělesná výchova TV
Německý jazyk NJ
Počítačové praktikum POP
Práce s technickými materiály PTM
Výtvarný seminář VS
Pěstitelské práce PP
Matematická příprava MP

4. UČEBNÍ PLÁN

4.1. Učební plán pro 1. stupeň

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předměty	Ročník					Minimální časová dotace	Disponibilní časová dotace	
		1.	2.	3.	4.	5.			
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	7+2	7,5+2,5	7,5+2,5	5,5+2,5	5,5+2,5	33	12	
		7	7	7	6	6	33		
	Anglický jazyk	-	-	3	3	3	9		
		-	-	3	3	3	9		
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	20	4	
		4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	20	5	
Informatika	Informatika	0	0	0	1	1	2		
		0	0	0	1	1	2		
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	0	0	11 11	1	
		2	2	2	0	0			
	Člověk a svět	0	0	0	2	3			
		0	0	0	3	2+1			
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	17 17	5	
		1	1	1	1	1			
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2			
		1	1	1	2	2			
Člověk a svět práce	Praktické činnosti	1	1	1	1	1			
		1+1	1+1	1+1	1+1	1+1			
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10		
		2+1	2+1	2+1	2+1	2+1	10	5	
Celkem		20	22	25	25	26	118		
Celkem		21	21	24	26	26	118		
z toho disponibilní		2	3,5	3,5	3,5	3,5		16	
z toho disponibilní		3	3	3	3	4		16	

Poznámky k učebnímu plánu 1. stupně

Zeleně jsou označeny hodinové dotace pro žáky s lehkým, středním a těžkým mentálním postižením, fialově disponibilní hodiny.

Český jazyk

- Předmět je posílen o 2 hodiny z disponibilní časové dotace v 1. ročníku, ve 2. až 5. ročníku o 2,5 hodiny z disponibilní časové dotace týdně.
- Dvě hodiny z disponibilní časové dotace lze v případě doporučení ŠPZ a se souhlasem zákonného zástupce využít k zařazení předmětu speciální pedagogické péče.

Matematika

- Ve 2. až 5. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Prvouka

- Vzdělávací obsah předmětu tvoří výstupy vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, 1. období.

Člověk a svět

- Vzdělávací obsah předmětu tvoří výstupy vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, 2. období.

Poznámky k učebnímu plánu 1. stupně pro žáky s lehkým, středním a těžkým mentálním postižením

Matematika

- Předmět je ve všech ročnících je posílen disponibilní časovou dotací.

Prvouka

- Vzdělávací obsah předmětu tvoří výstupy vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, 1. období.

Člověk a svět

- Vzdělávací obsah předmětu tvoří výstupy vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, 2. období.

Tělesná výchova

- Předmět je ve všech ročnících je posílen disponibilní časovou dotací.

Praktické činnosti

- Předmět je od 2. ročníku posílen disponibilní časovou dotací.

Logopedická intervence – nepovinný předmět

- Předmět speciálně pedagogické péče Logopedická intervence je vyučován na 1. stupni v rozsahu jedné hodiny týdně. Náplň tohoto předmětu navazuje na doporučení klinického logopeda, v jehož péči žáci jsou, s cílem procvičení problematických hlásek a náprav

logopedických obtíží. Pedagog pracuje s žákem jednotlivě a věnuje se individuální nápravě řeči žáka.

- V 1. až 5. ročníku probíhá vyučování i v kratších, popř. delších, časových úsecích, než je 45minutová vyučovací hodina. Předměty mohou být různě propojovány, přičemž za dodržení časové dotace jednotlivých předmětů odpovídá třídní učitel. Za dodržení časové dotace odpovídá třídní učitel i v případě zařazení projektu.

4.1. Učební plán pro druhý stupeň

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předměty	Ročník				Minimální časová dotace	Disponibilní časová dotace
		6.	7.	8.	9.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	4	4	4	3+1	15	1
		5	4+1	3+2	3+2	15	5
	Anglický jazyk	3	3	3	3	12	
		3	3	3	3	12	
	Další cizí jazyk		2	2	2	6	
	Konverzace v cizím jazyce		2	2	2	6	
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	4	3+1	15	1
		5	4+1	3+2	3+3	15	6
Informatika	Informatika	1	1	1	1	4	
		1	1	1	1	4	
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	1+1	1+1	10 10	2 2
		2	2	2	2		
	Občanská výchova	1	1	1	1		
		0+1	0+1	1	1		
Člověk a příroda	Fyzika	1+1	1+1	2	2	20 20	8 2
		0+1	0+1	1	1		
	Chemie	0	0	1+1	1+1		
		-	-	1	1		
	Přírodopis	2	1+1	1+1	2		
		2	2	2	2		
	Zeměpis	2	2	1+1	1+1		
		2	2	2	2		
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	0	0	9 9	1 1
		1	0+1	0	0		
	Výtvarná výchova	2	2	2	1+1		
		2	2	2	2		
Člověk a zdraví	Výchova ke	0	0	1	1	10	0

	zdraví	-	-	1	1	10	0
	Tělesná výchova	2	2	2	2		
		2	2	2	2		
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	0+1	1	1	1	3	1
		1+1	1	1	0+1	3	2
Volitelné předměty ¹		0+2	0	1	1	0	4
Celkem		29	29	32	32	122	
Celkem		29	30	31	32	122	
Z toho disponibilní		4	2	5	7		18
Z toho disponibilní		3	5	4	6		18

4.2. Poznámky k učebnímu plánu 2. stupně

Zeleně jsou označeny hodinové dotace pro žáky s lehkým, středním a těžkým mentálním postižením, fialově disponibilní hodiny.

Český jazyk

- Předmět je posílen v 9. ročníku o jednu hodinu z disponibilní časové dotace.

Matematika

- Předmět je posílen v 9. ročníku o jednu hodinu z disponibilní časové dotace.

Dějepis

- Předmět je posílen o jednu disponibilní hodinu v 8. a 9. ročníku.

Fyzika

- Předmět je v 6. a 7. ročníku po jedné hodině z disponibilní časové dotace.

Přírodopis

- Předmět je posílen v 7. a 8. ročníku po jedné hodině z disponibilní časové dotace.

Zeměpis

- Předmět je posílen v 8. a 9. ročníku o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Výtvarná výchova

- Předmět je v 9. ročníku posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Tělesná výchova

- Tento předmět je od šestého ročníku vyučován v oddělených skupinách dívek a chlapců.

Chemie

- Předmět je posílen v 8. a 9. ročníku jednou hodinou z disponibilní časové dotace.

Člověk a svět práce

- Předmět je posílen v 6. ročníku o jednu hodinu z disponibilní časové dotace.

Volitelné předměty

- Volitelné předměty jsou dotovány v 6. ročníku 2 hodinami a v 8. a 9. ročníku 1 hodinou z disponibilní časové dotace.

Poznámky k učebnímu plánu 2. stupně pro žáky s lehkým, středním a těžkým mentálním postižením

Český jazyk

- Předmět je od 7.ročníku je posílen o jednu disponibilní hodinu, v 8. a 9. ročníku o dvě hodiny z disponibilní časové dotace.

Další cizí jazyk

- Od 7. ročníku je zařazena konverzace v cizím jazyce nebo obsah tohoto předmětu bude nahrazen jiným v souvislosti s podpůrným opatřením.

Matematika

- Předmět je posílen o disponibilní časovou dotaci – 7. ročník – 1 hodina, 8. ročník – 2 hodiny, 9. ročník – 3 hodiny.

Občanská výchova

- Předmět je v 6. ročníku posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Fyzika

- Předmět je posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Tělesná výchova

- Předmět je v 8. a 9. ročníku je posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Člověk a svět práce

- Předmět je v 6. a 9. ročníku posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Logopedická intervence – nepovinný předmět

- Předmět speciálně pedagogické péče Logopedická intervence je vyučován na 2. stupni v rozsahu jedné hodiny týdně. Náplň tohoto předmětu navazuje na doporučení klinického logopeda, v jehož péči žáci jsou, s cílem procvičení problematických hlásek a náprav

logopedických obtíží. Pedagog pracuje s žákem jednotlivě a věnuje se individuální nápravě řeči žáka.

4.3. Přehled volitelných předmětů pro druhý stupeň

Název předmětu	Ročník			
	6.	7.	8.	9.
Kniha a já	1	1	1	1
Pěstitelské práce	1	1	1	1
Práce s technickým materiálem	1	1	1	1
Matematika hrou	1	1	1	1
Počítačové praktikum	1	1	1	1
Výtvarný seminář	1	1	1	1
Finanční a ekonomická gramotnost	1	1	0	0
Anglická konverzace	0	1	1	0
Přírodovědný seminář	1	1	1	1

Poznámky k volitelným předmětům:

Žák si vybere v 6. ročníku dva předměty a v 8. a 9. ročníku jeden předmět s hodinovou dotací z volitelných předmětů.

Zkratky volitelných předmětů:

Kniha a já	KJ
Přírodovědný seminář	PS
Pěstitelské práce	PP
Práce s technickým materiálem	PTM
Matematika hrou	MH
Počítačové praktikum	POP
Výtvarný seminář	VS
Finanční a ekonomická gramotnost	FEG
Anglická konverzace	AK

1 Počítačové praktikum, Práce s technickými materiály, Výtvarný seminář, Pěstitelské práce, Kniha a já, Přírodovědný seminář, Matematika hrou, Finanční a ekonomická gramotnost, Anglická konverzace

5. UČEBNÍ OSNOVY

ČESKÝ JAZYK

1. – 5. ročník

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk je integrovaný předmět. Je vytvořen ze vzdělávacích obsahů oborů Český jazyk a Dramatická výchova

Předmět má časovou dotaci 9 hodin týdně v 1. ročníku, 10. hodin týdně ve 2. a 3. ročníku a ve 4. a 5. ročníku 8 hodin týdně. Časová dotace byla posílena o 2 hodiny týdně z disponibilní časové dotace v 1. ročníku, o 2,5 hodiny ve 2. až 5. ročníku, přičemž na plnění výstupů dramatické výchovy připadá z této disponibilní časové dotace po 0,5 hodině týdně v 1. až 5. ročníku.

Předmět je formálně členěn na tři okruhy – jazykovou výchovu, slohovou a komunikační výchovu a literární výchovu. V 1. a 2. třídě je dále vyčleněno psaní. Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina.

Jako stěžejní metody volíme ty, které podporují samostatnost a spolupráci dětí, vlastní aktivitu a tvořivost, utřídění informací a hledání jejich souvislostí, vyhodnocování a řešení problémů, formulování a ověřování vlastních názorů.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- Vedeme žáky ke čtení s porozuměním.
- Na základě pochopení vedeme žáky k třídění a vyhledávání informací.
- Vedeme žáky ke správné formulaci svých myšlenek do náležitého projevu ústního či písemného (stylisticky a pravopisně bezchybného), pochopitelného pro čtenáře či posluchače, k diskuzi, logické argumentaci.
- Pozitivním přístupem motivujeme žáka k učení.

Kompetence k řešení problémů

- Žáci dokáží vnímat a řešit problémy ve škole i mimo ní.
- Vedeme žáky k využívání získaných vědomostí a dovedností při řešení problémových situací.
- Vedeme žáky k ověřování správného postupu.

Kompetence komunikativní

- Žák dokáže pochopit myšlenky projevu ústního či písemného, předneseného či sepsaného někým jiným, dokáže o těchto myšlenkách vhodně diskutovat.
- Jazykové vyučování vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožní správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat a prosazovat výsledky svého poznávání.

Kompetence sociální a personální

- Žáci dokáží spolupracovat ve skupině, pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce.
- Vedeme žáky k pozitivní představě o sobě samém a o celém kolektivu.

Kompetence občanské

- Žák dokáže emocionálně a esteticky vnímat slovesná umělecká díla.
- Žák respektuje a oceňuje tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům.

Kompetence pracovní

- Využívá znalosti v zájmu vlastního rozvoje.
- Používá pomůcky dle vymezených pravidel.

Kompetence digitální

- Umožňujeme žákům vyhledávat informace v různých digitálních zdrojích (v katalogích knihoven, databázích odborných článků apod.).
- Žáci v Internetové jazykové příručce ověřují správný pravopis určitého jevu, zjišťují význam neznámého slova.
- Žáci dokáží ověřovat na internetu pravdivost tvrzení uvedených v komunikaci na sociálních sítích, odlišovat emotivní texty od faktu.
- Žáci vhodně volí jazykové prostředky vzhledem ke komunikaci, komunikačnímu prostředí či platformě a vzhledem k adresátovi.
- Umožňujeme žákům používat různé aplikace pro psaní pozvánky.

Průřezová témata

Se vzdělávací oblastí Jazyk a jazyková komunikace jsou propojena především tato průřezová témata:

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- Mediální výchova
- Multikulturní výchova

Osobnostní a sociální výchova

Vztah osobnostní a sociální výchovy ke vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** je založen na samotném faktu komunikační podstaty jazyka s tím, že se zaměřuje na každodenní verbální komunikaci jako na klíčový nástroj jednání v různých životních situacích. Prohlubuje vztah mezi verbální a neverbální složkou komunikace a rozšiřuje specifické aplikace jazyka o sociální dovednosti.

Přínos k rozvoji osobnosti žáka:

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- pomáhá utváření pozitivního postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci

Tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci je užitečné zařazovat do výuky ta témata, která reflektují aktuální potřeby žáků, popřípadě vycházejí ze vzájemné domluvy s nimi, například:

<i>Osobnostní rozvoj</i> –	rozvoj schopností poznávání sebepoznání a sebepojetí seberegulace a sebeorganizace kreativita
<i>Sociální rozvoj</i> –	poznávání lidí komunikace kooperace a kompetice
<i>Morální rozvoj</i> –	řešení problémů a rozhodovací dovednosti hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru. Český jazyk je nezastupitelným nástrojem učení, zpracování informací, postojů a názorů a má významnou funkci při osvojování dalších jazyků.

Přínos k rozvoji osobnosti žáka:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- rozvíjí schopnost srovnávat evropské kultury, nacházet společné znaky a odlišnosti
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Do výuky lze zařadit tematický okruh průřezového tématu **Evropa a svět nás zajímá**.

Mediální výchova

Propojení se vzdělávací oblastí **Jazyk a jazyková komunikace** se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrozličnějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků, osvojení základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace.

Přínos k rozvoji osobnosti žáka:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování

Při výuce českého jazyka v rámci mediální výchovy uplatňujeme tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

Okruhy receptivních činností:

- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- stavba mediálních sdělení
- vnímání autora mediálních sdělení
- fungování a vliv médií ve společnosti

Okruhy produktivních činností:

- tvorba mediálního sdělení
- práce v realizačním týmu

Multikulturní výchova

Umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty. Multikulturní výchova rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti.

Multikulturní výchova se hluboce dotýká mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrozličnějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně. Multikulturní výchova má blízkou vazbu na vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace.

Přínos k rozvoji osobnosti žáka:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání
- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Ve výuce uplatňujeme tyto tematické okruhy průřezového tématu:

- **Lidské vztahy**
- **Multikulturalita**

Minimální výstupy – speciální třídy

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Očekávané výstupy – 1. období

žák

ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty (3.)

ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti (2.)

ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání (3.)

ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním (2.)

ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen (3.)

ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky (1.)

ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby (3.)

ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost (3.)

ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty (3.)

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 2. období

žák

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích (4.)

ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování (4.)

ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči (4.)

ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje (5.)

ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty (5.)

ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení (5.)

ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy (4.)

ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo (5.)

- tvoří otázky a odpovídá na ně (4.)

Učivo

- **čtení** – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)
- **naslouchání** – praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)
- **mluvený projev** – základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)
- **písemný projev** – základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy (3.)

ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky (3.)

ČJL-3-2-01p tvoří slabiky (2.)

ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky (3.)

ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech (3.)

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa (5.)

ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího (4.)

ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik (4.)

- určuje samohlásky a souhlásky (4.)

- seřadí slova podle abecedy (5.)

- správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě (5.)

- správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky (5.)

Učivo

- **zvuková stránka jazyka** – sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)
- **slovní zásoba a tvoření slov** – slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)
- **tvarosloví** – slovní druhy, tvary slov
- **skladba** – věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice
- **pravopis** – lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 1. období

žák

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-3-3-01p *pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně (1.)*

ČJL-3-3-02p *reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací (2.)*

- *při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost (2.)*

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy – 2. období

žák

ČJL-5-3-01 *vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je*

ČJL-5-3-02 *volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma*

ČJL-5-3-03 *rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů*

ČJL-5-3-04 *při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p *dramatizuje jednoduchý příběh (4.)*

ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p *vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek (4.)*

ČJL-5-3-02p *čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy (4.)*

ČJL-5-3-02p *určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti (5.)*

ČJL-5-3-04p *rozlišuje prózu a verše (5.)*

- *rozlišuje pohádkové prostředí od reálného (5.)*

- *ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu (5.)*

Učivo

- poslech literárních textů
- zážitkové čtení a naslouchání
- tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod
- základní literární pojmy – literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

ČESKÝ JAZYK		
1. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
Komunikační a slohová výchova - Čte plynule s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti. - Porozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti - Tvoří krátký mluvený projev na základě vlastních zážitků. - Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru - Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním - Píše správné tvary písmen, číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev. - Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	Praktické čtení – technika Rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky (písmena) Praktické a věcné naslouchání Pozdrav, prosba, oslovení, omluva, vypravování Základní hygienické návyky – správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem Úhledný, čitelný a přehledný písemný projev	OSV – cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, cvičení dovedností zapamatování
Jazyková výchova - Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky	Sluchové rozlišení hlásek	
Literární výchova - Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších	Poslech literárních textů – rozpočítadla, hádanky, říkadla, básně, divadelní představení	

Dramatická výchova - Zvládá základy správného tvoření dechu, hlasu, artikulace a správného držení těla - Rozlišuje herní a reálnou situaci - Přijímá pravidla hry	Psychosomatické dovednosti – práce s dechem, správné tvoření hlasu, verbální a neverbální komunikace Přednes – inscenační prostředky Jevištní postava Postava divadelní Spolupráce, komunikace v běžných životních situacích	OSV-SR – poznávání lidí, vzájemné poznávání se ve skupině MV-LV – uplatňování principu slušného chování
---	--	--

ČESKÝ JAZYK		
2. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
Komunikační a slohová výchova - Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti - V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	Čtení praktické – technika čtení, čtení pozorné, plynulé, hlasité, tiché Znalost orientačních prvků v textu Základy techniky mluveného projevu – dýchání, tvoření hlasu, výslovnost Vyjadřování dle závislosti na situaci: vzkaz, zpráva Žánry písemného projevu – adresa, blahopřání, vzkaz	MV – lidské vztahy-význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti
Jazyková výchova - Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova s významem souřadným, nadřazeným a podřazeným - Rozlišuje druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky - Odůvodňuje a píše správně: i/y, /ý po tzv. tvrdých a měkkých souhláskách - Odůvodňuje a píše správně: ů/ů - Odůvodňuje a píše správně dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev - Odůvodňuje a píše správně velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	Lexikální pravopis Slovní zásoba – slova a pojmy Význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, slova opačného a stejného významu Zvuková stránka jazyka- výslovnost samohlásek, souhlásek souhláskových skupin	

Literární výchova - Odlišuje pohádku od ostatních vyprávění - Čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	Zážitkové čtení a naslouchání Tvořivé činnosti s literárním textem- přednes vhodných literárních textů, vlastní výtvarný doprovod Báseň, pohádka, bajka Spisovatel, básník, kniha, čtenář	
Dramatická výchova - Dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je v chování druhých - Vstupuje do jednoduchých rolí a přirozeně v nich jedná - Zkoumá témata a konflikty na základě vlastního jednání	Vstup do role, jevištní postava Komunikace v běžných životních situacích Komunikace v situacích skupinové inscenační tvorby	OSV-SR – komunikace, řeč těla Verbální a neverbální sdělení

ČESKÝ JAZYK		
3. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
Komunikační a slohová výchova <ul style="list-style-type: none"> - Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích - Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení - Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh 	<p>Čtení věcné – čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova</p> <p>Naslouchání – vyjadřování závisle na komunikační situaci</p> <p>Oznámení, dialog na základě obrazového materiálu</p> <p>Základní komunikační pravidla- oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání role mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování</p> <p>Mimojazykové prostředky řeči – mimika, gesta</p> <p>Žánry písemného projevu- pozdrav z prázdnin, pozvánka, dopis</p>	<p>OSV-OR – sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě</p> <p>MV-M – naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem</p>
Jazyková výchova <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá v textu slova příbuzná - porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost - rozlišuje slovní druhy v základním tvaru - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves - spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy - odůvodňuje a píše správně : i/y po tzv. obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech 	<p>Zvuková stránka jazyka – modulace souvislé řeči – tempo intonace, přízvuk</p> <p>Slovní zásoba a tvoření slov- antonyma synonyma, homonyma</p> <p>Lexikální pravopis</p>	

Literární výchova - Vyjadřuje své pocity z přečteného textu - Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	Volná reprodukce textu Verš, rým, přirovnání	OSV-OR – seberegulace a sebeorganizace – regulace vlastního prožívání
Dramatická výchova - Spolupracuje ve skupině na tvorbě jevištní situace, prezentuje ji před spolužáky, sleduje prezentace ostatních - Reflektuje s pomocí učitele svůj zážitek z dramatického díla (divadelního, filmového, televizního a rozhlasového)	Spolupráce, prezentace, reflexe a hodnocení	

ČESKÝ JAZYK		
4. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
Komunikační a slohová výchova <ul style="list-style-type: none"> - Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas - Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk - Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení - reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta - vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku - píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry 	<p>Naslouchání – praktické naslouchání – zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem</p> <p>Technika psaní – formální úprava textu</p> <p>Žánry písemného projevu – omluvenka, zpráva, oznámení, popis</p>	<p>MV – hodnoty, postoje-analýza vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí</p> <p>OSV-OR – sebepoznání a sebepojetí – druzí jako zdroj informací o mně</p>
Jazyková výchova <ul style="list-style-type: none"> - Porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová - Určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu - Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary - Rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku 	<p>Slovní zásoba a tvoření slov – stavba slova – kořen, část příponová, předponová, příponová</p> <p>Tvarosloví – slovní druhy, tvary slov</p> <p>Základy morfologického a syntaktického pravopisu</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - Vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty - Píše správně i/y, í/ý ve slovech po obojetných souhláskách 		
Literární výchova <ul style="list-style-type: none"> - Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává ji - Rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů 	Literární druhy a žánry	VMEGS – lidová slovesnost, zvyky, tradice národů Evropy
Dramatická výchova <ul style="list-style-type: none"> - Propojuje somatické dovednosti a kombinuje je za účelem vyjádření vnitřních stavů a emocí vlastních i určité postavy - Pracuje s pravidly hry a jejich variacemi, dokáže vstoupit do role a v herní situaci přirozeně a přesvědčivě jednat - Rozpoznává témata a konflikty v situacích a příbězích, nahlíží na ně z pozic různých postav, zabývá se důsledky jednání postav 	<p>Náměty a témata v dramatických situacích – jejich nalézání a vyjadřování</p> <p>Typová postava- směřování k její hlubší charakteristice, činoherní a loutkářské prostředky</p> <p>Základní divadelní druhy – činohra, zpěvohra, loutkové divadlo, pohybové a taneční divadlo</p>	<p>OSV-OR – kreativita, tvořivost v mezilidských vztazích</p> <p>MeV-RČ – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</p> <p>Pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě</p>

ČESKÝ JAZYK		
5. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
Komunikační a slohová výchova <ul style="list-style-type: none"> - Rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě - Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru - Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace - Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti 	Věcné naslouchání- pozorné, soustředěné, aktivní – zaznamenat slyšené, reagovat otázkami Komunikační žánry Žánry písemného projevu – inzerát, jednoduché tiskopisy, vypravování	
Jazyková výchova <ul style="list-style-type: none"> - Odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí - Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje - Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu - Rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary 	Věta jednoduchá, souvětí Základní skladební dvojice Pravopis morfologický a syntaktický	
Literární výchova <ul style="list-style-type: none"> - Volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma - Při jednoduchém rozboru literárních 	Tvořivé činnosti s literárním textem Dramatizace Herec, režisér	

textů používá elementární literární pojmy		
Dramatická výchova - Pracuje ve skupině na vytvoření menšího inscenačního tvaru a využívá přitom různých výrazových prostředků - Prezентuje inscenační tvar před spolužáky a na základě sebereflexe a reflexe spolužáků a učitele na něm dále pracuje, sleduje a hodnotí prezentace svých spolužáků - Reflektuje svůj zážitek z dramatického díla, rozlišuje na základě vlastních zkušeností základní divadelní druhy	Dramatická situace, příběh – řazení situací v časové následnosti Jevištní tvar na základě improvizované situace a minipříběhu Komunikace s divákem – prezentace, sebereflexe Základní stavební prvky dramatu – situace, postava, konflikt	

ČESKÝ JAZYK

6.–9. ročník

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět český jazyk se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku po 4 hodinách týdně, přičemž v 9. ročníku je použita 1 disponibilní hodina. Obsah předmětu je totožný s obsahem oboru Český jazyk a literatura.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu český jazyk je zaměřeno na:

- rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu
- vyjádření reakcí a pocitů žáků
- pochopení role v různých komunikačních situacích
- orientaci při vnímání okolního světa i sebe sama
- porozumění různým druhům psaných i mluvených jazykových projevů
- poznání záměru autora, hlavní myšlenky
- vnímání literatury jako specifického zdroje poznání a prožitků
- využívání různých zdrojů informací (slovníky, encyklopedie, katalogy, bibliografie, internet) pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání

Vyučovací předmět český jazyk je úzce spjat s dramatickou výchovou (literatura, sloh), dějepisem (např. období Velké Moravy – misijní činnost Konstantina a Metoděje, husitství, veleslavínské období, období národního obrození), informačními a komunikačními technologiemi (komunikace prostřednictvím elektronické pošty, dodržování vžitých konvencí a pravidel – forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.), hudební výchovou (lidová slovesnost, melodrama, písničkáři, ...).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací
- vedeme žáky k užívání správné terminologie
- zohledňujeme rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků
- sledujeme při hodině pokrok všech žáků
- vedeme žáky k využívání výpočetní techniky

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vedeme žáky k plánování postupů
- vedeme žáky k samostatnému řešení problémů

Kompetence komunikativní

- zadáváme úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

- vedeme žáky k výstižné a srozumitelné argumentaci
- vedeme žáky k využívání informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- dodáváme žákům sebedůvěru
- vedeme žáky k dodržování pravidel

Kompetence občanské

- zadáváme skupině úkoly způsobem, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní
- motivujeme žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- motivujeme žáky k zájmu o kulturní dědictví
- vedeme žáky k zapojování do kulturního dění

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- vedeme žáky k využívání znalostí v běžné praxi
- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních pravidel pro práci s výpočetní technikou
- vedeme žáky k využívání znalostí v běžné praxi

Kompetence digitální

- umožňujeme žákům používat běžná digitální zařízení
- vedeme žáky k tomu, aby tato zařízení využívali při učení i při zapojení do života školy a společnosti
- vedeme žáky k samostatnému a skupinovému kritickému posuzování spolehlivosti informačních zdrojů a informací
- vedeme žáky ke slušnému chování a respektu k ostatním, k dodržování autorského práva, ochraně osobních údajů a vlastní bezpečnosti, dodržování licencí duševního vlastnictví atd. při práci s informačními zdroji
- odlišovat v písemných a mluvených projevech a v textech v digitální podobě subjektivní a objektivní sdělení
- odlišovat v písemných a mluvených projevech fakta od názorů a hodnocení, informace vždy ověřovat pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými informačními zdroji
- rozpoznávat prvky záměrné manipulace v komunikaci a zaujímat k ní kritický postoj
- vyhledávat informace za pomoci klíčových slov nebo jiných vhodných strategií, posuzovat spolehlivost informací, zachycovat myšlenky z informačních zdrojů strategiemi, které jsou pro daný úkol či záměr vhodné a odpovídají i žákovu učebnímu stylu
- využívat argumentace z různých zdrojů při konstruování sdělení ostatním
- zdůvodnit užití různých jazykových prostředků ve svém projevu včetně elektronické komunikace
- Žák dokáže získat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data.

Průřezová témata

OSV

- mluvní cvičení, verbální a neverbální sdělení, poznávání lidí dle příběhů, dovednost zapamatovat si, sociální dovednosti, mezilidské vztahy, řešení problémů

VDO

- demokratické zásady v dílech spisovatelů, formování volných a charakterových rysů (sebekontrola, rozvíjení vynalézavosti, nápaditosti, tvořivosti...)

VMEGS

- poznávání života v jiných zemích (deníky, cestopisy...)

EV

- lidová slovesnost a příroda, člověk a příroda, příroda a dobrodružství...

MeV

- výběr literatury, mediální sdělení a jeho hodnocení, reklama, zpravodajství, média v každodenním životě

MuV

- Češi a národní obrození

Minimální výstupy – speciální třídy

Český jazyk - 2. stupeň

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text (6.)

ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk (6.)

ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma (9.)

Učivo

- **čtení** – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové
- **naslouchání** – praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové
- **mluvený projev** – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse
- **písemný projev** – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha)

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-9-2-03p *orientuje se v Pravidlech českého pravopisu (9.)*

ČJL-9-2-04p *pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa (7., 8., 9.)*

ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p *rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk (6., 7.)*

ČJL-9-2-06p *rozezná větu jednoduchou od souvětí (8., 9.)*

ČJL-9-2-07p *správně píše slova s předponami a předložkami (7., 8.)*

ČJL-9-2-07p *ovládá pravopis vyjmenovaných slov (7.)*

ČJL-9-2-07p *zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem (8., 9.)*

Učivo

- **zvuková podoba jazyka** – zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování)
- **slovní zásoba a tvoření slov** – slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov
- **tvarosloví** – slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov
- **skladba** – výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu
- **pravopis** – lexikální, morfologický, syntaktický
- **obecné poučení o jazyce** – čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské – především slovenština – a jiné, jazyky menšinové), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky)

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-9-3-01p *orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku (6.)*

ČJL-9-3-03p *ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení (6.)*

ČJL-9-3-06p *rozezná základní literární druhy a žánry (7.)*

ČJL-9-3-09p *dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury*

- *má pozitivní vztah k literatuře (9.)*

Učivo

- **tvořivé činnosti s literárním textem** – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům
- **způsoby interpretace literárních a jiných děl**
- **základy literární teorie a historie** – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování;

zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)

- **literární druhy a žánry** – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé

-

ČESKÝ JAZYK		
6. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - Vymezí pojem jazyk, vysvětlí vznik jazyka a jeho vývoj. Rozpozná jazyk spisovný a nespisovný. - Definuje, co je nářečí a obecná čeština. Uvede, čím se liší od spisovného jazyka - Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami. 	<p>Český jazyk Úvod o českém jazyce jazyk a jeho útvary</p> <p>nářečí a obecná čeština</p> <p>jazykověda a její složky</p> <p>jazykové příručky</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova. - U slov označí hlavní a vedlejší přízvuk. 	<p>Zvuková stránka jazyka spisovná výslovnost</p> <p>slovní přízvuk</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Znázorní větnou melodii u vět oznamovacích, rozkazovacích a tázacích. Rozpozná věty tázací zjišťovací a doplňovací. - Označí slootovorný základ, předpony a přípony. Určí, zda bylo slovo vytvořeno pomocí předpony nebo přípony. 	<p>zvuková stránka věty</p> <p>Stavba slova a pravopis slootovorný základ, předpona a přípona</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - Označí kořen slova a uvede slova příbuzná. Odliší slova, která s nimi příbuzná nejsou. - Proveďte slovotvorný rozbor a rozbor stavby slova. - Vysvětlí, k jakým změnám dochází při odvozování a uvede příklady. - Vyvodí, v jaké části slova se souhláskové skupiny objevují. - Vyvodí, proč jsou ve slovech dvě stejné souhlásky. - Odůvodní pravopis v těchto skupinách, píše je pravopisně správně. - Odůvodní pravopis podle daných pravidel. Vysvětlí rozdíl mezi slovy lišící se předponou (např. zpráva-správa). - Uvede, s kterými pády se pojí předložky s a z. - Rozpozná, v jaké části slova se i-y nachází a podle toho dokáže použít správné pravidlo. Vyjmenuje vyjmenovaná slova, rozpozná slova příbuzná. Rozliší významy slov lišící se i-y (výř-vír...). - U podstatných jmen odůvodní koncovku příslušným vzorem a píše ji pravopisně správně. Napíše osobní koncovky sloves v přítomném a budoucím čase. V přičestí minulém koncovku odůvodní podle pravidla o shodě přísudku s podmětem. U přípony aplikuje pravidlo i-í. 	<p>slova příbuzná</p> <p>stavba slova</p> <p>střídání hlásek při odvozování</p> <p>skupiny hlásek při odvozování</p> <p>zdvojené souhlásky</p> <p>skupiny bě-bje, pě, vě-vje, mě-mně</p> <p>předpony s-/se-, z-/ze-, vz-/vze-</p> <p>předložky s, z</p> <p>i-y po obojetných souhláskách</p>	
---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> - Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci. - Dokáže určit pád, číslo, rod a vzor. Vysvětlí, co jsou podst. jména konkrétní a abstraktní. Vyhledá podst. jména hromadná, pomnožná a látková. Rozliší a správně píše podst. jména obecná a vlastní . - Píše pravopisně správně koncovky podst. jmen, bezpečně odůvodňuje pomocí vzorů. - Vyhledá v textu příd. jména, určí u nich pád, číslo a rod. Rozpozná příd. jména tvrdá, měkká a přivlastňovací a skloňuje je podle příslušných vzorů. - Vysvětlí pojem stupňování. Uvede přípony a koncovky jednotlivých stupňů a předvede, jak se 2. a 3. stupeň tvoří. - Vyjmenuje druhy zájmen, pro každou skupinu uvede charakteristické znaky. Vyhledá v textu zájmena a zařadí je ke správnému druhu. Správně skloňuje a píše tvary zájmena já, ten, náš, on, ona, ono, můj, tvůj, svůj. - Rozliší druhy číslovek, vyhledá je v textu, rozpozná určité a neurčité. Zvládne skloňování číslovek dva, oba, tři, čtyři. - Uvede charakteristické znaky sloves. Vyjmenuje kategorie (osoba, číslo, čas a způsob a tyto kategorie určí. 	<p>Tvarosloví druhy slov</p> <p>podstatná jména skloňování vlastních jmen místních</p> <p>přídavná jména skloňování příd. jmen tvrdých, měkkých a přivlastňovacích</p> <p>stupňování přídavných jmen</p> <p>zájmena</p> <p>číslovky</p> <p>slovesa</p>	<p>MuV – jména a příjmení cizinců</p>
--	---	--

<ul style="list-style-type: none"> - Ve větě vyhledá podmět a přísudek. Rozliší přísudek slovesný, jmenný se sponou a jmenný beze spony. Rozpozná větu s nevyjádřeným podmětem. Vyhledá věty s několikanásobným podmětem. - Vysvětlí pravidlo shody přísudku s podmětem (několikanásobným podmětem) a dokáže ho použít. Správně zdůvodní koncovky. - Nepřímou řeč dokáže převést na řeč přímou a zapsat ji se správnou interpunkcí. 	<p>Skladba základní větné členy</p> <p>shoda přísudku s podmětem (několikanásobným p.)</p> <p>opakování o přímé řeči</p>	
<p>Průběžně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opakuje si a procvičuje pravopisná pravidla. Spolupracuje s ostatními při řešení úkolů. Rozvíjí své myšlení. 		
<ul style="list-style-type: none"> - Osvětlí pojem vypravování, v ukázkách vyhledá charakteristické rysy a prostředky k oživení děje. Odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru. Zpracuje osnovu zadaného textu. Samostatně napíše vypravování. Text člení do odstavců. - Z ukázek vyvodí charakteristické rysy popisu, vyjmenuje různé postupy při popisu. Pracuje s textem, vymýšlí synonyma, obohacuje svoji slovní zásobu. - Popíše obličej, postupuje od nejvýraznějších znaků k méně výrazným. Dbá na pestrost použitých sloves. Používá přirovnání a rčení. Výstižně popíše některého svého spolužáka. - Vysvětlí rozdíl mezi vypravováním a popisem děje. Popíše (ústně či písemně) děj podle obrázku. 	<p>Sloh Vypravování</p> <p>Popis popis předmětu</p> <p>popis osoby</p> <p>popis děje</p>	<p>VMEGS – rodinné příběhy z cest MeV – mediální sdělení a jeho hodnocení</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Popíše např. výrobu jednoduchého předmětu dle vlastní zkušenosti. Vybírá výstižná, popř. i odborná slova. - Rozliší zprávu a oznámení. Vyhledá v tisku zprávu a oznámení a dané znaky konkretizuje. Samostatně napíše zprávu a oznámení. - Orientuje se v textu, dokáže vyhledat důležité údaje. Udělá výpisky z uceleného výkladu z učebnice. - Uvede rozdíl mezi výpisky a výtahem. Z vlastní zkušenosti dá příklad, kdy si pořizuje výtah. Zpracuje výtah kratšího výkladu nebo textu z naučné knihy. - Uvede rozdíly mezi soukromým (osobním) a úředním dopisem. Vyjmenuje části, které dopis obsahuje. Napíše osobní dopis (kamarádovi nebo babičce). 	<p>popis pracovního postupu</p> <p>Zpráva a oznámení</p> <p>Výpisky</p> <p>Výtah</p> <p>Dopis</p>	<p>MeV – práce s tiskem</p> <p>VDO – osobnost člověka, nedotknutelnost soukromí</p>
<p>Průběžně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozvíjí souvislý ústní i písemný projev. Spolupracuje s ostatními při řešení úkolů. 		
<ul style="list-style-type: none"> - Vysvětlí, proč vznikají mýty a báje. Čte s porozuměním, dokáže reprodukovat text a najít hlavní myšlenku. - Uvede dvě části, z kterých se bible skládá. V knihovně se seznámí s jejím obsahem. - Vyjmenuje charakteristické znaky pohádky, přinese pohádkové knihy, uvede jména spisovatelů a sběratelů pohádek. - Vyvodí z textu charakter. znaky pověsti. Porovná pověst s pohádkou. 	<p>Literatura</p> <p>Mýty, báje</p> <p>Bible</p> <p>Pohádky</p> <p>Pověsti</p>	<p>OSV – poznávání lidí dle příběhů</p> <p>EV – lidová slovesnost a příroda, příroda a dobrodružství</p> <p>MuV – místní pověsti, české</p>

<p>Dokáže najít pravdivé jádro.</p> <p>Z ukázek vyvodí pojem balada a vymezí charakteristické znaky. Vyhledá zastaralá slova nebo zastaralé tvary slov a porovná je se současným jazykem.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Je schopen sestavit osnovu dobrodružného příběhu, charakterizovat hlavní postavy, zhodnotit jejich jednání a popsat vztahy mezi nimi. - Vyhledá důkazy o vztahu člověka a zvířete, zhodnotí je. 	<p>Z české literatury 19. století</p> <p>Dobrodružná literatura</p> <p>Svět lidí a svět zvířat</p>	<p>pověsti, pověsti okolních národů</p> <p>MeV – výběr literatury</p> <p>EV – příroda v dobrodružné liter.</p> <p>VMEGS - cestování, zeměpisné skutečnosti v dobrodružné liter.</p> <p>EV – člověk a zvíře ve vzájemné spolupráci</p>
<p>Průběžně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dokáže získat z různých zdrojů další informace k probíranému učivu. Přípravuje si referáty o přečtených knihách. Čtením nahlas zdokonaluje výrazné čtení. Navštěvuje školní knihovnu, orientuje se v knihovnickém systému. Čtením si obohacuje slovní zásobu, rozšiřuje vědomosti a rozvíjí myšlení. 		
	<p>Rozšiřující učivo: <i>Sestavování křížovek</i> <i>Záměna vět hlavních a vedlejších</i> <i>Vznik vlastních jmen a zeměpisných názvů</i></p>	

ČESKÝ JAZYK		
7. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - Odhalí odchylky některých tvarů od tvarů vzorů (oči-oka...). Rozliší slova podle významu a správně je skloňuje. - Upevní si vědomosti o Př.J tvrdých, měkkých a hlavně přivlastňovacích. Koncovky píše pravopisně správně. Převádí tvary Př.J z jedn. do mn. čísla a píše je pravopisně správně (běloučský-běloučcí...). Tvoří Př.J přivlastňovací z podst. jmen a odůvodní koncovky. - Vytvoří správné tvary zájmena jenž a použije je v textu. Použije ve správných tvarech i ostatní vztažná zájmena. - Bezpečně pozná číslovku v textu. Rozhodne, kdy bude za číslovkou tečka, orientuje se v druzích číslovek. Upevní si skloňování čísl. dvě- obě. - Vyčasuje slovesa. - Od sloves vytvoří správné tvary rozk. zp., vytvoří infinitiv od sloves typu peče, může. - Vyvodí podstatu rodu činného a trpného. Vytváří tvary přičestí trpného. Převede věty se slovesy v čin. rodě do trpného rodu. - Rozliší přísl. místa, času, způsobu, míry a příčiny. Dokáže se na ně - Správně se zeptá. Vysvětlí rozdíl (nahoru-na horu). Dokáže příslovce 	<p>Český jazyk Tvarosloví podstatná jména (odchyl. tvary označující části těla)</p> <p>přídavná jména</p> <p>zájmena (sklonování a užívání vztažných zájmen)</p> <p>číslovky</p> <p>slovesa</p> <p>slovesný rod činný a trpný</p> <p>příslovce</p>	

<p>stupňovat.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dokáže určit pády, s kterými se předložky pojí. Užívá správné tvary po předl. kromě a mimo. Správně používá slabičné nebo neslabičné podoby předložek. - Z příkladů vyvodí, co všechno může spojka spojovat. Vyjmenuje nejčastější spojky podřadící a souřadící. Spojky v souvětích nahrazuje jinými spojkami. Spojuje věty v souvětí. Na základě získaných vědomostí zvládá interpunkci. - Rozpozná, kdy je dané slovo částicí a kdy jiným slov. druhem. Vytvoří věty s částicemi. - Rozpozná význam citoslovcí. Nahradí citoslovce slovesem a naopak. 	<p>předložky</p> <p>spojky</p> <p>částice</p> <p>citoslovce</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Vysvětlí pravidla psaní velkých písmen u podstat. jmen vlastních. Uvede příklady. Doplní v textu malé či velké písmeno (podle pravidel a významu). 	<p>Pravopis Psaní vel. písmen ve jménech vlastních</p>	<p>VDO – vlastní jména cizích osobností</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Definuje, co je slovo. Vysvětlí význam věcný a mluvnický. Vysvětlí pojem sousloví, vyhledá je v textu. Vysvětlí význam některých rčení. - Vysvětlí pojmy a uvede příklady. Objasní metaforu a metonymii. - Objasní pojem synonymum a uvede příklady. K domácím slovům vyhledá slova přejatá a naopak. Ke spisovným slovům uvede slova v obec. češtině nebo slova nářeční. - Vysvětlí pojem, uvede příklady. 	<p>Význam slov Slovo, věcný význam slov, sousloví a rčení</p> <p>Slova jednoznačná a mnohoznačná</p> <p>Synonyma</p> <p>Antonyma, Homonyma</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - Vyhledá odborné názvy v textu. Vysvětlí pojem terminologie. Uvede příklady terminologických sousloví z fyziky, sportu... Rozliší je na domácí a přejaté 	Odborné názvy	
<ul style="list-style-type: none"> - Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh. - Vysvětlí pojem odvozování. - Vysvětlí pojem složenina. Tvoří složeniny. - Vysvětlí zkratky v textu. Vyvodí, jak vznikly, správně je napíše a správně je i přečte. 	<p>Slovní zásoba a tvoření slov Slovní zásoba a způsoby jejího obohacování</p> <p>Odvozování</p> <p>Skládání</p> <p>Zkracování</p>	<p>VDO – přejímání slov z cizích jazyků</p> <p>VMEGS – pojmenování obyvatel města zemí Evropy</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Vyhledá v textu věty jedočl. a dvočl. Nahradí věty jednočl. větami dvočlennými a naopak. - Vyjmenuje druhy vět (oznam., rozkaz., tázací a práci), dá příklady. - Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí - Uvede, čím může být přísudek vyjádřen. Vyhledá ve větách přísudky slovesné a jmenné se sponou, určí přísudek slovesný složený. - Uvede, čím může být podmět vyjádřen. Vyhledá ve větách podměty a určí, zda jsou holé, rozvité nebo několikanásobné. 	<p>Skladba Věta jednočlenná a dvočlenná</p> <p>Druhy vět podle funkce</p> <p>Prísudek</p> <p>Podmět</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - Vysvětlí podstatu podmětu všeobecného. Uvede příklad. Rozliší věty s podmětem všeobecným a nevyjádřeným. - Doplní koncovky v přičestí minulém, pravopis zdůvodní. - Vyvodí, jak se na předmět ptáme. Vyhledá v textu předměty. - Vyjmenuje druhy příslovečných určení. Rozpozná je v textu, dokáže se na ně zeptat. - Vymezí charakteristické znaky. Uvede, s čím tvoří skladební dvojici a čím bývá nejčastěji vyjádřen. Rozliší přívl. shodný a neshodný. - Vyvodí rozdíl mezi přívl. několikanásobným a postupně rozvíjejícím. Rozpozná je a píše správně interpunkci. - Z příkladu vyvodí přívl. těsný a volný. Dokáže je rozlišit a píše správně interpunkci. - Vymezí charakteristické znaky. Uvede, s čím tvoří skladební dvojice a čím bývá nejčastěji vyjádřen. Vyhledá v textu doplňky. Rozliší doplněk od přísudku jmenného se sponou. - Vyhledá v textu několikanásobné větné členy a určí je. Píše správně interpunkci. 	<p>Shoda přísudku s podmětem</p> <p>Předmět</p> <p>Příslovečné určení</p> <p>Přívlastek</p> <p>Doplněk</p> <p>Větné členy několikanásobné</p>	
<p>Průběžně: Opakuje si a procvičuje pravopisná pravidla. Spolupracuje s ostatními při řešení úkolů. Rozvíjí své myšlení. Obohacuje si slovní zásobu.</p>		
<p>- Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci.</p>	<p>Sloh Vypravování</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - Pracuje s textem, odstraňuje slohové nedostatky. Napíše vypravování. - V textu (popis obrazu) vyhledá ústřední motiv, všimne si postupu při popisu, promyslí jeho stavbu a vypracuje osnovu. Pracuje s textem, nahradí opakované nebo nevhodné výrazy výstižnějšími. - Vysvětlí pojem líčení. Pracuje s textem, sestaví osnovu. Text rozčlení do odstavců. Vyhledá výrazy líčící krásu místa a vztah k němu. - Pracuje s textem, osnovou a odstavci. Vyhledá v textu odborné názvy a vysvětlí jejich význam. Napíše popis pracovního postupu. - Rozliší, co patří do charakteristiky vnější a vnitřní. Pracuje s textem. Vyhledá pojmenování různých vlastností, nahradí je synonymy, obohacuje si slovní zásobu. Vysvětlí pojem nepřímé charakteristiky a uvede příklady. - Z textu vyvodí všechny důležité části. Vyjmenuje je. Pracuje s textem. Odstraní neobratná vyjádření nebo opakující se slova. - Shromáždí patřičné údaje a napíše vlastní životopis. - Vyhledá v textu podstatné části. Najde zdůvodnění. Uvede, proč se žádost píše. Dokáže formulovat žádost ústně i písemně. - Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování - Vyhledá údaje, které pozvánka obsahuje. Dokáže napsat jednoduchou pozvánku. 	<p>Popis uměleckých děl</p> <p>Líčení</p> <p>Popis výrobků a pracovních postupů</p> <p>Charakteristika</p> <p>Životopis</p> <p>Žádost</p> <p>Pozvánka</p>	<p>MuV – umělecká díla</p> <p>EV – krása přírody</p> <p>OSV – mezilidské vztahy</p> <p>VDO – sebehodnocení</p> <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednání a vystupování na veřejnosti, slušnost, uctivost <p>MeV – pozvánky z tisku</p>
--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> - Porovná výtah a výpisky. Připraví výtah z textu. <p>Průběžně: Rozvíjí ústní i písemný projev, obohacuje si slovní zásobu. Účinně spolupracuje ve skupině. Využívá získané znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost. Vytváří si komplexnější pohled na různé jevy.</p>	Výtah	
<ul style="list-style-type: none"> - Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla. - Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo - Vysvětlí pojem bajka, uvede autory bajek. Z textu vyhledá charakteristické rysy. Pokusí se napsat bajku. - Rozliší lyriku a epiku. Objasní pojmy – sloka, verš a rým. Vyhledá metafory, personifikaci, přirovnání a zvukomalbu. Pokusí se najít smysl básně. - Z literárních ukázek vyvodí rozdíly mezi baladou a romancí. Uvede autory balad a romancí. - Porovná poezii s prózou. - Uvede základní rozdíly mezi poezií, prózou a dramatem. - Porovná pohádku s pověstí na základě konkrétních přečtených příběhů. 	<p>Literatura</p> <p>bajka</p> <p>povídka</p> <p>poezie</p> <p>balada, romance</p> <p>próza</p> <p>drama</p>	<p>OSV – mezilidské vztahy VDO – občanská odpovědnost MuV – charakter. člověka</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Dokáže vyhledat dobrodružné prvky a nalézt prostředky, kterými autor dosáhl napětí. - Charakterizuje druh této literatury. V textu vyhledá prvky sci-fi. - Vypráví libovolný biblický příběh. - Seznámí se s písní Hospodine ... a Svatý Václave. Uvede základní údaje o Kosmově a Dalimilově kronice. - Charakterizuje dobu husitskou, uvede některá díla J. Husa, vysvětlí jeho myšlenky a zná hlavní zásady změn pravopisu. - Charakterizuje dobu pobělohorskou, zařadí J. A. Komenského, uvede jeho nejznámější díla. 	<p>pověsti</p> <p>pohádky</p> <p>dobrodružná literatura</p> <p>humorná literatura</p> <p>sci-fi</p> <p>setkání se starší literaturou</p> <p>starší česká literatura</p>	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - mezilidské vztahy - chování na veřejnosti <p>VMEGS – cestování</p> <p>VMEGS – světoví autoři</p> <p>MuV</p> <ul style="list-style-type: none"> - příchod věrozvěstů, slovanské jazyky a státy <p>VDO – husitství</p>
<p>Průběžně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Připravuje si referáty o přečtených knihách a shromažďuje informace o autorech. Formuluje vlastní názory na četbu. Čtením nahlas zdokonaluje výrazné čtení. Pracuje s literárním textem. - Navštěvuje školní knihovnu. 		
	<p>Rozšiřující učivo: <i>Nahrazování nevhodných</i></p>	

	<i>jazykových prostředků vhodnějšími</i> <i>Práce s etymologickým slovníkem</i>	
--	--	--

ČESKÝ JAZYK		
8. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - Rozliší a vyjmenuje slovanské jazyky západní, východní a jižní. Přečte si ukázky textů v polštině, slovenštině, chorvatštině a lužické srbštině. Pokusí se je přeložit. 	Český jazyk Čeština jako jeden ze slovanských jazyků	VMEGS <ul style="list-style-type: none"> - slovanská vzájemnost - Evropská unie
<ul style="list-style-type: none"> - Vysvětlí, jak se do češtiny dostávají nová slova. - Vyhledá v textu přejatá slova a rozpozná, jak se liší ve výslovnosti a v pravopise od slov domácích. 	Nauka o slovní zásobě slovní zásoba a tvoření slov slova přejatá a jejich pravopis	 MeV – slova přejatá v češtině VMEGS - slova mezinárodní
<ul style="list-style-type: none"> - V textu vyhledá obecná jména přejatá a vyvodí, jak se budou skloňovat. Zvládne vytvořit náležité tvary a ověří je v Pravidlech. - Vyhledá v textu cizí vlastní jména, vyvodí, podle jakých vzorů se budou skloňovat. Tvary některých jmen si ověří v Pravidlech. - Vysvětlí pojem slovesný vid. Rozliší slovesa dokonavá a nedokonavá. Dokáže vytvořit vidové dvojice. - Vyjmenuje vzory každé slovesné třídy. Popíše postup, podle kterého zařadí sloveso ke správnému vzoru. 	Tvarosloví skloňování obecných jmen přejatých skloňování cizích vlastních jmen slovesný vid přehled slovesných vzorů	 MuV – cizinci mezi námi MeV – cizí jména v textu novin

<ul style="list-style-type: none"> - Vyvodí z textu, jakými slovními druhy jsou vyjádřeny větné ekvivalenty. - Vytvoří věty s přísudkem slovesným, jmenným se sponou i jmenným beze spony. Vytvoří věty, kde bude podmět vyjádřen např. číslovkou, infinitivem slovesa nebo neohebným slovním druhem. - Rozpozná členy holé, rozvité a několikanásobné a určí, jakým slovním druhem jsou vyjádřeny. - Vymezi pojem několikanásobný větný člen. Vyhledá v textu několikanásobné větné členy. Správně doplní interpunkci. - Vysvětlí pojem přístavek, napíše správně interpunkci. Vyhledá v textu přístavky. - Rozliší větu jednoduchou od souvětí. - Vysvětlí pojem souvětí podřadné. Rozliší větu hlavní a vedlejší. Vysvětlí interpunkci. - Rozliší vedlejší věty podmětne od předmětných, předmětné od doplňkových... - Uvede, podle kterých znaků pozná v. v. přísudkovou. Nahradí jmennou část přísudku vedl. větou. - Uvede, podle kterých znaků pozná vedlejší větu podmětnou. Vyhledá v textu spojovací výrazy. Nahradí podmětovou část věty větou vedlejší. 	<p>Skladba</p> <p>věta jednoč. a dvojčl.</p> <p>základní větné členy</p> <p>rozvíjející větné členy</p> <p>několikanásobné větné členy</p> <p>přístavek</p> <p>věta jednoduchá a souvětí</p> <p>souvětí podřadné</p> <p>druhy vedlejších vět</p> <p>vedlejší věta přísudková</p> <p>vedlejší věta podmětná</p>	
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> - Uvede, podle kterých znaků pozná v. v. předmětnou. Vyhledá v textu v. v. předmětnou. - Vyjmenuje druhy v. v. příslovečných. Uvede, podle kterých znaků je pozná. Vyhledá věty v textu a určí je. Přísl. určení nahradí vedlejšími větami. - Uvede, podle kterých znaků pozná v. v. přívlastkovou. Vyhledá v textu v. v. přívlastkovou. - Uvede, podle kterých znaků pozná v. v. doplňkovou. Vyhledá v textu v. v. doplňkovou. <p>Vysvětlí, kdy jsou vedlejší věty souřadně spojené. Znázní je graficky. V běžných typech souvětí píše správně interpunkci</p>	<p>vedlejší věta předmětná</p> <p>vedlejší věty příslovečné</p> <p>vedlejší věta přívlastková</p> <p>vedlejší věta doplňková</p> <p>souřadně spojené věty vedlejší</p>	
<p>Průběžně: Opakuje si a procvičuje pravopis probíraný v předchozích ročnících. Pracuje s textem, rozvíjí své myšlení. Spolupracuje s ostatními.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - Pracuje s textem. Vyhledá jazykové prostředky charakteristiky vnější i vnitřní. Rozliší charakteristiku přímou a nepřímou. - Vyhledá básnické obrazy, najde příklady subj. zabarveného popisu. - Vysvětlí, co je výklad, a uvede, kde se používá. Vypracuje výklad. - Využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšleny textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, 	<p>Sloh Charakteristika literárních postav</p> <p>Subjektivně zabarvený popis</p> <p>Výklad</p> <p>Výtah</p>	<p>OSV – mluvní cvičení, sebepoznání, sebepojetí</p> <p>EV – příroda</p> <p>VDO – občanská odpovědnost,</p>

<p>výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnání s dostupnými informačními zdroji. - Z textu vyhledá znaky typické pro úvahu. Porovná úvahu s výkladem. Ústně diskutuje na vybrané téma. Napíše úvahu na libovolné téma. - Vyjmenuje základní styly podle funkce (prostě sdělovací, odborný, publicistický a umělecký) a uvede příklady. Rozpozná základní styly podle formy (projevy mluvené a psané). 	<p>Úvaha</p> <p>Shrnutí o slohu</p>	<p>angažovanost člověka</p> <p>MeV – zpravodajství, média v každodenním životě</p>
<p>Průběžně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozvíjí písemný i ústní projev, obohacuje si slovní zásobu. Využívá získané vědomosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost. Vytváří si komplexnější pohled na různé jevy. 		
<ul style="list-style-type: none"> - Uvede základní údaje o Kosmově a Dalimilově kronice. - Charakterizuje dobu husitskou, uvede některá díla J. Husa, vysvětlí jeho myšlenky. Objasní dobu Karla IV. a jeho vliv na rozvoj vzdělanosti. - Charakterizuje dobu pobělohorskou, zařadí J. A. Komenského, uvede jeho nejznámější díla. - Časově zařadí, charakterizuje období, vyjmenuje nejznámější představitele, jejich myšlenky a díla. Zdůvodní vznik NO, význam J. Dobrovského a J. Jungmana - Charakterizuje romantismus, Seznámí se s ukázkami z děl (Erben, Čelakovského, Tyla, Němcové, Borovského, Nerudy, Vrchlického). Mezi ukázkami rozpozná román, povídku, bajku a novelu. Na ukázkách 	<p>Literatura</p> <p>Starší česká literatura</p> <p>Národní obrození</p> <p>Od romantismu k moderní literatuře</p>	<p>MuV – Češi a Evropa a NO</p>

<p>z poezie dokáže rozlišit lyriku a epiku, verš a strofu. Určí druhy rýmu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Porovná různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování (např. Lakomec). - Rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora - Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře. - Přečte si ukázky českých i světových autorů. Vyhledá prvky sci-fi, odhalí hlavní myšlenky. 	<p>Setkání se světovou literaturou</p> <p>Science fiction</p>	<p>MuV – světový romantismus</p> <p>OSV – výběr literatury</p> <p>VMEGS – světová literatura a vliv na liter. českou</p>
<p>Průběžně:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pracuje s literárním textem, vlastními slovy interpretuje smysl díla. Diskutuje o četbě a divadelních představeních, formuluje své dojmy. Navštěvuje školní knihovnu, zapojuje se do tvůrčí činnosti (soutěže). Navštěvuje kulturní akce. Uskuteční exkurzi do městské knihovny. 		
	<p>Rozšiřující učivo:</p> <p><i>Podstatná jména s významem životným skloňující se jako neživotná (lid, národ)</i></p> <p><i>Nezvyklá příjmení a jejich skloňování</i></p> <p><i>Podstatná jména s životnými koncovkami (sněhuláci, draci, ukazatelé)</i></p>	

ČESKÝ JAZYK		
9. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
- Vyjmenuje slovanské jazyky východní, západní a jižní. Vyhledá shodné a odlišné prvky.	Český jazyk Jazyky slovanské	
- Popíše, kdy a jak vznikl český jazyk a jak se vyvíjel. Na ukázkách vyhledá důkazy, že se vyvíjel. Vysvětlí pojmy: archaismy, historismy a neologismy a uvede příklady.	Vývoj českého jazyka	
- Rozliší jazyk spisovný a nespisovný. Pozná podle znaků obecnou češtinu a některá nářečí.	Útvary českého jazyka	
- Rozpozná samohlásky a souhlásky znělé a neznělé. Vysvětlí spodobu znělosti. Rozliší větnou melodii u vět oznam., rozkaz. a tázacích. Vysvětlí, proč dbáme v mluveném projevu na vhodné tempo.	Zvuková stránka jazyka	
- Bezpečně rozpozná kořen slova, předponu, příponu a koncovku. Vysvětlí pojmy slovtvorný základ a základové slovo. Vytvoří slova příbuzná.	Tvoření slov	
- Zopakuje si a upevní vědomosti z předchozích ročníků.	Pravopis	
- Vysvětlí pojmy: slovo nadřazené, podřazené a slova souřadná. Rozpozná slova jednoznačná a mnohoznačná. V textu vyhledá synonyma, antonyma a homonyma a vysvětlí rozdíly mezi nimi.	Význam slova	
- U podst. jmen určí správně pád, číslo, rod a vzor. Rozliší podst. jména konkrétní a abstraktní, hromadná, pomnožná a látková. - Vyhledá příd. jm. tvrdá, měkká a přívlastňovací, určí u nich pád, číslo, rod a vzor. Správně je stupňuje. - Vyjmenuje druhy zájmen. Vyhledá zájmena v textu a určí jejich	Tvarosloví Jména a jejich druhy	

<p>druh. Určí pád, a kde je to možné i číslo a rod.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rozliší druhy číslovek a uvede, zda jsou určité, nebo neurčité. - Tvoří správné tvary a ověřuje je v Pravidlech. - Správně skloňuje cizí vl. jména. Správnost koncovek (Guinea, Odyssea...) si ověří v Pravidlech. - Vyhledá v textu slovesa a určí jejich vzory. Převeďte slovesné tvary z rodu činného do trpného a naopak. Tvoří vidové dvojice. U sloves určí osobu, číslo, čas, způsob, rod, třídu, vzor a vid. Slovesné tvary převeďte do minulého času a správně napíše koncovky. - Rozpozná v textu přechodníky. - Píše správně velké a malé písmeno, orientuje se v základních pravidlech. 	<p>Skloňování obecných jmen přejatých</p> <p>Skloňování cizích vlastních jmen</p> <p>Slovesa a jejich tvary</p> <p>Přechodníky</p> <p>Psaní velkých písmen ve vlastních jménech a názvech</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí. - Charakterizuje větu jednoduchou. Vyjmenuje druhy podmětu a vyhledá je v textu. - Vyjmenuje výrazy, které nejsou větnými členy, a uvede příklady. - Rozpozná větné členy holé, rozvitě a několikanásobné. - Vyhledá ve větě přístavek, objasní jeho podstatu a napíše správně interpunkci. - Pozná ve větě elipsu (výpustku). - Charakterizuje souvětí. Rozliší větu jednoduchou a souvětí. Určí počet vět v souvětí a doplní čárky. Nahradí větný člen vedlejší větou a 	<p>Skladba Věta jednoduchá</p> <p>Souvětí</p>	

<p>naopak.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vysvětlí pojem souvětí souřadné. Vyjmenuje významové poměry mezi větami hlavními. Vyjmenuje nejčastější spojovací výrazy. Do textu doplní správně čárky a odůvodní je. - Charakterizuje vsuvku. Vyhledá vsuvku v textu. Rozliší vsuvku od vedlejší věty. 	<p>(podřadné)</p> <p>(souřadné)</p> <p>Vsuvka</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace. - Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem, nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů. - Dbá na návaznost a soudržnost textu. Ústně vypráví příběh. Napíše vypravování na libovolné téma. - Uvede literární žánry, které jsou založeny na vypravování. Vysvětlí pojem paralelní děje. Nepřímou řeč změni v přímou. Vybere výrazy, které charakterizují prostředí a postavy. Dbá na výrazný přednes odlišující řeč autorskou od řeči postav. - Porovná popis prostý, odborný a subjektivně zabarvený. Uvede, jak členíme charakteristiku. 	<p>Sloh</p> <p>Vypravování</p> <p>Popis a charakteristika</p>	<p>OSV – mluvní cvičení</p> <p>MeV – sportovní reportáž, tisk</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Vyplní poukázku, průvodku a podací lístek. Napíše objednávku. - Napíše svůj životopis. Vyplní profesní životopis. - Vyhledá části výkladové a popisné. Sleduje výstavbu textu. Zpracuje výklad nějakého odborného textu. - Pořídí si výtah z předneseného výkladu. - Vyhledá důležité myšlenky, hodnotící prostředky, subj. postoje autora a vyjádří se k nim podle svých zkušeností. Nahlas uvažuje nad různými problémy, do kterých se člověk může dostat. Napíše úvahu na libovolné téma. - Vymezi charakteristické znaky proslovu a uvede, při jakých příležitostech se pronáší. Připraví si krátký proslov, dbá na zřetelnou výslovnost, přízvuky, tempo a melodii, též na vystupování. - V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně využívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči. - Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru - Vytvoří rozmanitá zahájení diskuse. Vybere si téma ke společné diskusi a diskusi provede. - Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu. - Vyjmenuje publicistické útvary. - Rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá 	<p>Tiskopisy</p> <p>Životopis</p> <p>Výklad</p> <p>Výtah</p> <p>Úvaha</p> <p>Proslov</p> <p>Diskuse</p> <p>Publicistické útvary</p>	<p>VDO – styk občana s úřady</p> <p>OSV – sebehodnocení, sebepoznání</p> <p>MeV – diskuze, druhy sdělovacích prostředků a my</p> <p>OSV – mluvní cvičení</p> <p>VDO – člověk před kolektivem a jeho zodpovědnost</p> <p>MeV – sdělovací prostředky a diskuse</p> <p>MeV – práce s tiskem</p>
--	---	---

<p>k ní kritický postoj.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Charakterizuje zprávu, oznámení, inzerát a interview. - Přinese noviny a vyhledá v nich úvodník a komentář. Uvede charakteristické znaky úvodníku a komentáře. Vyhledá v textu výrazy aktualizované a vedle toho výrazy automatizované (běžně užívané). Charakterizuje pojmy reportáž a fejeton. - Přinese noviny a časopisy a vyhledá jednotlivé útvary. 	<p>Zpravodajské útvary</p> <p>Úvahové útvary</p> <p>Přechodné útvary</p>	<p>VDO – tisk a člověk, bulvární tisk</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Uvede, na čem závisí volba jazykových prostředků (činitelé objektivní a subjektivní). Rozliší prostředky slohově zabarvené a neutrální. Vyjmenuje různé stylové vrstvy (prostě sdělovací, odbornou, publicistickou a uměleckou) a uvede jejich charakteristické znaky. 	<p>Souhrnné poučení o slohu</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie. - Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích. - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele - Vyjmenuje charakteristické rysy pohádky. Rozliší pohádku kouzelnou, moderní a novelistickou, uvede příklady. Vyjmenuje české i světové autory pohádek (popř. sběratele pohádek). - Shrne a upevní si vědomosti. Porovná pohádku s pověstí. Rozliší pověsti národní a regionální. 	<p>Literatura</p> <p>Pohádka</p> <p>Pověst</p>	<p>VDO – demokratické zásady v dílech spisovatelů</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Uvede charakteristické rysy. Přečte si povídkovou knihu a vyhledá typické znaky. - Charakterizuje novelu, uvede příklad. Porovná povídku s novelou. - Shrne a upevní si vědomosti, uvede charakteristické rysy, zařadí díla a jejich autory. - Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty. - Zhlédne adaptaci literárního díla a porovná s literární předlohou. - Vyhledá fejeton (např. v časopise) a shromáždí jména autorů, kteří fejetony píší. - Shrne a upevní si vědomosti (lidé kolem divadla; prolog a epilog, premiéra a derniéra, monolog a dialog...). Vyjmenuje české i světové dramatiky a uvede jejich nejznámější díla. Rozliší komedii a tragédii, uvede příklady. - Uvede české i světové básníky a zařadí díla. Vyhledá básnické prostředky. - Přečte si ukázky písňových textů (např. Kainara, Kryla, Nohavici...) a využije dovednosti z oblasti poezie (vyhledá metaforu, personifikaci, přirovnání...). - Vyhledá z různých zdrojů knihy s touto tematikou a uvede jejich autory. - Poznatky z této literatury dokáže využít i v jiných předmětech. - Přečte si ukázky z knih, které se vztahují k 1. světové válce (Hašek, 	<p>Povídka</p> <p>Novela</p> <p>Román</p> <p>Film a adaptace literárních děl</p> <p>Fejeton</p> <p>Divadelní hra</p> <p>Poezie</p> <p>Písňové texty</p> <p>Populárně-naučná literatura Literatura faktu</p> <p>Hlavní vývojová období české</p>	<p>VMEGS – film a jeho působení na člověka</p> <p>OSV – divadelní hra a současnost, úloha divadelní hry v demokratické spol.</p>
--	---	--

<p>Šrámek, John...). Vyjádří hlavní myšlenky a popíše vážnost situace. Vysvětlí pojmy satira, situační a slovní humor.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uvede nejznámější představitele (Šrámka, Wolkera, Seiferta, Nezvala, Halase ...). Vyvodí témata básní. - Uvede nejznámější představitele (Vančura, Čapek...). Charakterizuje postavy, dobu a prostředí, vztahy mezi lidmi. - Shrne vědomosti o Osvobozeném divadle. Doplní informace o díle K. Čapka, vyjmenuje jeho divadel. hry a objasní hlavní myšlenky. - Uvede autory, kteří odešli po roce 1968 do exilu a publikovali v zahraničí. (Škvorecký, Kundera, Lustig, Vaculík ...). Opírá se o historické události. - Vysvětlí pojem samizdat. Uvede důvody, proč tato literatura vznikla. Vyjmenuje některá díla a jejich autory. - Vysvětlí pojem absurdní drama. Uvede autory. - Vyjmenuje některé současné autory (Viewegha, Škvoreckého, Žáčka, Jirouse...). Formuluje vlastní názory na četbu. - Uvede nejznámější světové autory, vyjmenuje jejich díla a zařadí je do literárního směru. 	<p>literatury</p> <p>Poezie mezi válkami</p> <p>Próza mezi válkami</p> <p>Divadelní hra mezi válkami</p> <p>Literatura po roce 1945</p> <p>Literatura exilová</p> <p>Literatura samizdatová</p> <p>Drama</p> <p>Současná literatura</p> <p>Světová literatura</p>	<p>VMEGS – význam literatury pro společenský vývoj</p> <p>OSV – charakter spisovatelů</p>
	<p>Rozšiřující učivo: <i>Tvoření souvětí dle grafů</i> <i>Umělecký jazyk V. Vančury a</i></p>	

	<i>B. Hrabala</i> <i>Jazykové prostředky v denním tisku</i>	
--	--	--

ANGLICKÝ JAZYK

3.–5. ročník

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Anglický jazyk je důležitý cizí jazyk, poskytuje žákům jazykový základ pro komunikaci v Evropě i ve světě. Proniká však i do každodenního života dětí – setkáváme se s ním v nápisích na zboží v obchodě, prostřednictvím populární hudby, filmu ale i při práci s počítačem a internetem.

Obsah vyučovacího předmětu Anglický jazyk je totožný se vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru Cizí jazyk. Jeho časová dotace je 3 hodiny týdně ve 3. až 5. ročníku.

Ve 3. ročníku je výuka koncipována spíše jako „seznámení s anglickým jazykem“, podpora zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu.

Důraz v hodinách je kladen na komunikační schopnosti žáků, na verbální jazykové dovednosti, čemuž je podřízena i veškerá výuka gramatiky. Pozornost je zaměřena především na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby angličtiny.

Žáci pracují s bohatým obrazovým materiálem, dále v kombinaci se zvukovými nahrávkami nacvičují správnou výslovnost rodilých mluvčích.

Ve 4. a 5. ročníku směřuje výuka k tomu, aby žáci byli schopni porozumět se s cizincem v běžných situacích a hovořit s ním o jednoduchých tématech. Rovněž musí porozumět krátkému čtenému textu, který výběrem slov odpovídá jejich jazykové úrovni. Dále jsou žáci seznamováni s reáliemi anglicky mluvících zemí.

Výuka probíhá ve třídách, popř. v knihovně i v učebně VT.

Formy realizace:

- výuka probíhá hravou formou
- důraz je kladen na komunikativní dovednosti
- poslech, využívání audio a video nahrávek
- práce ve skupinách, jazykové hry, dramatizace
- písničky, básničky, soutěže, jazykové hry
- rozvoj vyjadřovacích schopností, vyžadování spontánního projevu bez překladu z češtiny do angličtiny
- situační dialogy
- podpora tvořivosti a zapojení všech smyslů
- výroba pomůcek pro výuku
- úkoly pro jednotlivce, dvojice, skupiny
- nácvik psaní v Aj, opisování, doplňování, spojování apod.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žáci využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- propojují získané poznatky do širších celků
- poznávají smysl a cíl učení

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém
- umí vyhledat vhodné informace

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci prezentují své myšlenky ve skupině
- umí naslouchat ostatním vhodně na ně reagovat

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, ve třídě
- jsou schopni sebekontroly

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- umí se zodpovědně rozhodnout podle dané situace

Kompetence pracovní

- žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci

Kompetence digitální

- vedeme žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje;
- vedeme žáky k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů;
- vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků;
- motivujeme žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojení slovní zásoby a správné výslovnosti

Průřezová témata

OSV

- Komunikace

VMGES

- Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět

MuV

- Multikulturalita

Minimální výstupy – speciální třídy

CIZÍ JAZYK

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-3-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka (3.)

Očekávané výstupy – 2. období

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností (4.)

CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

- *rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování (5.)*

MLUVENÍ

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje (4.)

CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk (5.)

CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu) (5.)

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) (5.)

PSANÍ

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- *je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka (5.)*

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- **slovní zásoba** – základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- **tematické okruhy** – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí

- **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

ANGLICKÝ JAZYK

3. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně verbálně i neverbálně - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu - rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy 	<ul style="list-style-type: none"> - Hello – pozdravy, rozloučení, představování, poděkování - Čísla 1–20 - Slovní zásoba z témat. celků: My family At school Animals Colours My body Food and drink Fruit and vegetables Clothes Toys - Vazby: I am, I am not I have, I have not I like, I don't like - Jednoduchá přídavná jména - Zájmena: I, You My, Your - Abeceda - spelling - Halloween, Christmas, Easter 	<p>MuV – Multikulturalita (specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání)</p> <p>OSV – rozvoj schopností poznávání, kooperace a kompetice</p>

ANGLICKÝ JAZYK

4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu - zapojí se do jednoduchých rozhovorů - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům 	<ul style="list-style-type: none"> - Rozšiřující slovní zásoba témat: My family, At school, Animals, Colours, My body, Food and drink, Fruit and vegetables, Clothes, Toys - Slovní zásoba: My house In the town My day Sports - Čísla 1–100 - Sloveso <i>to be, to have got</i> - Vyjádření libosti a nelibosti - Užívání členů <i>a, an, the</i> - Stavba věty jednoduché, oznamovací, tázací, rozkazovací - Přivlastňovací pád - Zájmena osobní, ukazovací, přivlastňovací - Seznámení s přítomným časem průběhovým - Určování času a místa – předložky: <i>at, on, in, under, behind</i> - Jednoduché tvoření množného čísla 	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá (život dětí v jiných zemích) - Objevujeme Evropu a svět (mezinárodní setkávání) <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - kreativita, komunikace

ANGLICKÝ JAZYK

5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života - vyplní osobní údaje do formuláře - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 	<ul style="list-style-type: none"> - Rozšiřování osvojené slovní zásoby - Témat. celky: Weather My Hobby The UK The USA - Tvoření množného čísla - Přídavná jména – synonyma, antonyma, stupňování - Příslovce – <i>today, tomorrow, always, yesterday</i> - Procvičování a prohlubování: zájmen osobních, ukazovacích, přivlastňovacích; čísel 1 – 100; určování času, místa - Slovosled anglické věty - Seznámení s přítomným časem prostým - Budoucí čas – <i>will</i> - Tvoření jednoduché věty, otázek, záporu - Reálie - práce s mapou - Svátky 	<p>OSV – Komunikace (komunikace v různých situacích) – poznávání lidí, mezilidské vztahy</p> <p>VEGS – Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět</p> <p>MKV – kulturní difference</p>

ANGLICKÝ JAZYK

6.–9. ročník

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět má časovou dotaci v 6. – 9 ročníku po 3 vyučovacích hodinách týdně. Výuka na 2. stupni navazuje na druhé období prvního stupně. Prohlubují se jazykové znalosti a dovednosti. Znalost cizího jazyka vede žáky k pochopení jiných cizojazyčných kultur, prohlubuje v nich toleranci k nim a je nedílnou součástí komunikace mezi nimi.

Důraz je kladen na osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností a na aktivní využití účinné komunikace v cizím jazyce. Pozornost se věnuje porozumění přiměřeně náročnému /jazykově, obsahově, rozsahem/ ústnímu či písemnému sdělení.

Procvičuje a prohlubuje se slovní zásoba získaná v předchozích letech, větná skladba, dále poslech a popisování jednoduchých dějů.

Formy realizace:

- výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná i ústní)
- využívání audio a video nahrávek
- skupinové i samostatné práce
- vyhledávání informací, práce se slovníky, s autentickými materiály
- výukové programy na PC
- recitace, soutěže, jazykové hry, dramatizace, zpěv, situační dialogy
- práce na krátkodobých projektech

Výuka probíhá ve třídách, knihovně a v učebně VT.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žáci využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- propojují získané poznatky do širších celků
- poznávají smysl a cíl učení

postup: vedení žáků k ověřování výsledků, zadávání úkolů, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém
- umí vyhledat vhodné informace

postup: kladení vhodných otázek; umožnění přístupu k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- umí naslouchat promluvám ostatních a vhodně na ně reagovat

postup: vedení žáků k výstižnému a souvislému projevu; vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky; vedení žáků k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích, ...

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- podílejí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, ve třídě
- jsou schopni sebekontroly

postup: hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok; vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti; podněcování žáků k argumentaci

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- umí se zodpovědně rozhodnout podle dané situace

postup: vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů; vedení žáků k diskusi

Kompetence pracovní

- žáci jsou schopni efektivně organizovat svou práci

postup: napomáhání při cestě ke správnému řešení; zohledňování rozdílů ve znalostech a pracovním tempu žáků

Kompetence digitální

Umožňujeme žákům:

- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při osvojování anglického jazyka
- získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat zdroje psané v anglickém jazyce, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah
- vytvářet a upravovat digitální obsah, vyjadřovat se s pomocí digitálních technologií
- využívat digitální technologie k usnadnění práce, k zautomatizování rutinní činnosti, ke zefektivnění svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamovat se s novými technologiemi, kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání
- předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky

Průřezová témata

OSV

- Seberegulace a sebeorganizace

VMGES

- Objevujeme Evropu a svět

MuV

- Kulturní difference, Multikulturalita

EV

- Vztah člověka a prostředí

MeV

- Tvorba mediálního sdělení

Minimální výstupy – speciální třídy

Cizí jazyk - 2. stupeň

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů (9.)

CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby (9.)

MLUVENÍ

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby (9.)

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

textům, vyhledá v nich požadované informace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) (9.)

PSANÍ

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby (9.)

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka** – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby
- **slovní zásoba** – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím; práce se slovníkem
- **tematické okruhy** – domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda,

společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, cestování, realie zemí příslušných jazykových oblastí

- **mluvnice** – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

ANGLICKÝ JAZYK

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích - rozumí přiměřeným projevům našich i rodilých mluvčích (přímým i reprodukováním), dokáže je reprodukovat - dokáže postihnout hlavní smysl jednoduchého sdělení - recituje z paměti několik říkanek - formuluje otázky a odpovídá na ně 	<p>Základní společenské obraty a fráze Podání základních osobních údajů „Wh“ otázky + odpovědi Přivlastňovací pád Určování hodin a času Přítomný čas prostý a průběhový Minulý čas prostý – pravidelná slovesa, slovesa „to be“, „to have“ Frekventovaná nepravidelná slovesa Budoucí čas – „going to“ Řadové číslovky Předložky místa, času Rozkazovací způsob Přídavná jména + stupňování Příslovce Zájmena (osobní, přivlastňovací) Vyjádření potřeby „I need, I want“ Pozvánka, blahopřání Témata: Weather, Food, The Earth, Halloween, Thanksgiving Day, Christmas, Easter, The Czech Republic, Shopping, At the doctor's, Animals, Sports atd.</p>	<p>VMGES – Objevujeme Evropu a svět (Evropa a svět)</p> <p>MuV – Multikulturalita (multikulturalita současného světa)</p> <p>EV – Vztah člověka a prostředí (prostředí a zdraví)</p> <p>MeV – Tvorba mediálního sdělení (uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení)</p>

ANGLICKÝ JAZYK

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních i neformálních situacích - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat - umí vyhledat základní informace a hlavní myšlenky - tvořivě se zúčastní rozhovoru - napíše stručný osobní dopis - sestaví jednoduché (ústní i písemné) sdělení týkající se probíraných tematických okruhů - písemně, gramaticky správně tvoří a obměňuje jednoduché věty - zná základní poznatky o anglicky mluvících zemích 	<p>Psaní krátkých stručných dopisů a pohlednic</p> <p>Žádání a poskytování osobních údajů</p> <p>Modální slovesa (<i>can/can't, must/mustn't</i>)</p> <p>Fázová slovesa</p> <p>Popis města a určení směru</p> <p>Popis lidí a charakteristika</p> <p>Vyjádření množství</p> <p>Minulý, přítomný a budoucí čas</p> <p>Sloveso „<i>be able to</i>“</p> <p>Číslovky – letopočty, zlomky, řadové, násobné číslovky</p> <p>Vyjádření významů „<i>take</i>“</p> <p>Vyjádření míry vlastnosti</p> <p>Trpný rod přítomný</p> <p>Význam „<i>jako</i>“</p> <p>Seznámení s předpřítomným časem</p> <p>Vyjádření nabídky, dotaz na přání</p> <p>Témata: My holiday, The Enviroment, Clothes, My health, The British, Scotland, Ireland, Canada, NYC, Australia, The Space, At school, Friends...</p>	<p>VMGES – Objevujeme Evropu a svět (Evropa a svět)</p> <p>MuV – Multikulturalita (multikulturalita současného světa)</p> <p>EV – Vztah člověka a prostředí (prostředí a zdraví)</p> <p>MeV – Tvorba mediálního sdělení (uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení)</p>

ANGLICKÝ JAZYK

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři - dokáže postihnout hlavní smysl sdělení, včetně důležitých detailů - domluví si setkání, společný program, nakupovat různé zboží, jízdenky, vstupenky apod. - používá jednoduché obraty vyjadřující svolení, odmítnutí, radost, politování, omluvu, prosbu apod. 	<p>Minulý, přítomný čas prostý a průběhový Předpřítomný čas Budoucí čas Modální slovesa Počitatelná a nepočitatelná podstatná jména Frázová slovesa „do, make, take, have“ Vyjádření doporučení, rady Předložky místa, času Vyjádření názoru Zájmena zvratná, zdůrazňovací Přídavná jména, příslovce – stupňování Rod trpný přítomný i minulý Popis osoby, místa, předmětu, situace, času Témata: Languages, My typical day, My friends, My future job, Famous books, Travelling, Great Britain, Shopping, American history...</p>	<p>VMGES – Objevujeme Evropu a svět (Evropa a svět)</p> <p>MuV – Multikulturalita (multikulturalita současného světa)</p> <p>EV – Vztah člověka a prostředí (prostředí a zdraví)</p> <p>MeV – Tvorba mediálního sdělení (uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení)</p>

ANGLICKÝ JAZYK

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace - reaguje na jednoduché písemné sdělení - rozumí souvislým projevům učitele - rozumí monologu i dialogu rodilých mluvčích pronášeným v přirozeném tempu - umí formulovat otázky a odpovídat na ně - souvisle pohovoří na dané známé téma (včetně reálií UK, USA, Irsko, Austrálie, Kanady) - má všeobecný rozhled – zeměpis, hospodářství, kultura, historie, politika 	<p>Minulý a přítomný čas prostý, průběhový Budoucí čas prostý Předpřítomný čas prostý Přímá a nepřímá řeč Tázací dovětky Příkazy a žádosti Rady a doporučení, pozvánka Vedlejší věty příslovečné Vztažná zájmena „<i>who, which, whose, that</i>“ Tvoření přídavných jmen a příslovcí Témata: Summer holidays, My family, Friends, The Czech Republic, Prague, My favourite place, Travelling, My future job, Sports and hobbies, My hometown</p> <p>Opakování zvládnuté gramatiky, tematických celků Práce s výkladovým a dvojjazyčným slovníkem</p>	<p>VMGES – Objevujeme Evropu a svět (Evropa a svět)</p> <p>MuV – Multikulturalita (multikulturalita současného světa)</p> <p>EV – Vztah člověka a prostředí (prostředí a zdraví)</p> <p>MeV – Tvorba mediálního sdělení (uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení)</p>

DALŠÍ CIZÍ JAZYK

NĚMECKÝ JAZYK

7.–9. ročník

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu Německý jazyk je shodný se vzdělávacím obsahem oboru Další cizí jazyk. Časová dotace tohoto předmětu je 2 vyučovací hodiny v 7. – 9. ročníku a je čerpána z disponibilní časové dotace.

Předmět:

- poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.
- snižuje jazykové bariéry.
- umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice.
- prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodní porozumění a tolerance.
- přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností získaných prostřednictvím mateřského jazyka.
- přispívá ke zvýšení mobility jednotlivců v jejich osobním životě, v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění.

Formy realizace

Vyučovací hodiny jsou realizovány formou dialogu, poslechu, četby, reprodukce textu (písemná, ústní), skupinového vyučování, práce ve dvojicích, výkladu. Zařazována je rovněž samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), dále hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, krátkodobé projekty či výukové programy na PC.

Příležitostně se využívá výjezdů do zahraničí nebo akcí, besed či výstav, které se týkají výuky cizích jazyků či německy mluvících zemí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Zadáváním úkolů, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace, vedeme žáky:

- ke schopnosti ověřovat si výsledky.
- k tomu, aby dokázali vybrat a využívat vhodné způsoby a metody pro efektivní učení.
- k dovednosti propojovat získané poznatky do širších celků.
- k poznání smyslu a cílů učení.

Kompetence k řešení problémů

Kladením vhodných otázek a zpřístupněním informačních zdrojů vedeme žáky:

- ke schopnosti pochopit problém.
- k dovednosti vyhledat vhodné informace.

Kompetence komunikativní

Vytvářením příležitostí pro komunikaci mezi žáky a aktivitami, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích, ve skupinách apod. vedeme žáky:

- k výstižnému a souvislému projevu.
- ke komunikaci na odpovídající úrovni.
- ke schopnosti naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat.

Kompetence sociální a personální

Hodnocením žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok, a jejich podněcováním k argumentaci vedeme žáky:

- ke spolupráci ve skupině.
- ke spoluúčasti na utváření příjemné atmosféry v týmu.
- ke schopnosti sebekontroly.
- k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti.

Kompetence občanské

Žáky vedeme:

- k respektování názorů ostatních.
- k zodpovědnému rozhodování podle dané situace.
- k prezentaci jejich myšlenek a názorů.
- k diskusi a ke vzájemnému naslouchání si.

Kompetence pracovní

- napomáháme žákům při cestě ke správnému řešení a zohledňujeme rozdíly v jejich znalostech a pracovním tempu, tak aby si žáci byli schopni efektivně organizovat svou práci.

Kompetence digitální

Žáky vedeme:

- k samostatnému vyhledávání, zpracování informací a ke snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje.
- k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací.
- k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů.
- k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků.
- k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi.
- k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami.
- k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při osvojování cizího jazyka.
- k tomu, aby při spolupráci, cizojazyčné komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky

Nabízíme žákům možnosti využívat digitální technologie k usnadnění práce a zkvalitnění výsledků práce.

Seznamujeme žáky s novými technologiemi, učíme je kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání.

Průřezová témata

EV

- vztah člověka k prostředí

MeV

- interpretace vztahu mediálního sdělení a reality
- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- tvorba mediálního sdělení

MuV

- Kulturní difference, Multikulturalita

OSV

- Sociální rozvoj, Osobnostní rozvoj

VMEGS

- Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět

Minimální výstupy – speciální třídy

DALŠÍ CIZÍ JAZYK – konverzace v cizím jazyce

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým sloům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

- rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)
- rozumí jednoduchým pokynům učitele

MLUVENÍ

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas

DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných

opatření:

žák

DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- **slovní zásoba** – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- **tematické okruhy** – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí
- **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

NĚMECKÝ JAZYK		
7. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně MLUVENÍ - zapojí se do jednoduchých rozhovorů ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům PSANÍ - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	<p>Europa – Deutschland, die Schweiz, Österreich – význam znalostí cizích jazyků, realie</p> <p>Abeceda, základy správné výslovnosti a pravopisu.</p> <p>Begrüssungen Vorstellung Meine Adresse</p> <p>Meine Familie/ Freunde Was macht er/sie? gern – nicht gern (rád, nerad)</p> <p>Meine Schulsachen Farben</p> <p>Mein Stundenplan</p> <p>Číslovky do 100</p> <p>Wie spät ist es? Nach/ vor (po, před)</p>	<p>OSV – Sociální rozvoj – komunikace (komunikace v různých situacích)</p> <p>OSV – Osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace (organizace vlastního času)</p> <p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (naši sousedé v Evropě)</p> <p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (život dětí v jiných zemích, mezinárodní setkávání)</p> <p>MuV – Multikulturalita (význam využívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívání a celoživotního vzdělávání, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem)</p>

	<p>Die Woche Was mache ich am ... gestern – heute – morgen Slabá slovesa Was machst du? Was mache ich gern/ nicht gern.</p> <p>Tiere - zu Hause/ im Wald/ im Zoo Podstatná a přídavná jména Člen určitý a neurčitý ve 4. p.</p> <p>Wie alt bist du/ ist er/sie?</p> <p>Písemná podoba různých druhů sdělení (Brief, Formular, ...)</p> <p>Texte Dialoge Kommunikation</p>	
--	---	--

NĚMECKÝ JAZYK		
8. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu MLUVENÍ - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům PSANÍ - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Monate, Jahreszeiten Geburtstag Im Geschäft, Einkaufen Ich möchte ... – vyjádření přání Essen und Trinken Sloveso „können“ (moci, umět) Silná slovesa In der Stadt Auf dem Land Ich fahre mit dem/ der/ dem ... (Člen určitý se 3.p.) Die Kleidung Ich trage ... Ich habe ...an/auf/um – slovesa s odlučitelnými předponami Lesetexte (Märchen, Briefe...) Dialoge	OSV – Sociální rozvoj – komunikace (komunikace v různých situacích) VMEGS – Objevujeme Evropu a svět (život Evropanů a styl života v evropských rodinách, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů) MeV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (identifikování základních orientačních prvků v textu) MeV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (různé typy sdělení)

	<p>Hörtexte Lesetexte</p> <p>Telefongespräch</p> <p>Dialoge Kommunikation</p> <p>Fragen /Antworten</p> <p>Stupňování přídavných jmen a příslovčí</p> <p>Thema: Wohnen Otázky kde, kam Užití dalších předložek se 3. a 4. p.</p>	
--	---	--

NĚMECKÝ JAZYK		
9. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat MLUVENÍ - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci PSANÍ - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	Časování způsobových sloves („können, wollen, dürfen, mögen, sollen, müssen + wissen). Vedlejší věty se spojkami „dass/ wenn/ weil“, slovosled ve VV Präteritum/ Perfektum (jednoduchý a složený minulý čas) Lesexte (Märchen) Thema: Orientation in der Stadt Mein Schulweg Im Zoo Der Verkehr Geburtstag – die Einladung Kochen – Recepte Wohnen – Mein Zimmer	OSV – Sociální rozvoj – komunikace (komunikace v různých situacích) VMEGS – Objevujeme Evropu a svět (život Evropanů a styl života v evropských rodinách, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů) MuV – Kulturní difference (respektování zvláštností různých etnik) MeV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (identifikování základních orientačních prvků v textu) MeV – Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (různé typy sdělení) MeV – Tvorba mediálního sdělení (uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení)

ANGLICKÝ JAZYK

7.–9. ročník

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Anglický jazyk je důležitý cizí jazyk, který žákům poskytuje jazykový základ pro komunikaci v Evropě i ve světě. Proniká však i do každodenního života – setkáváme se s ním v nápisech na zboží v obchodě, prostřednictvím populární hudby, filmu, ale i při práci s počítačem.

Vzdělávací obsah předmětu Anglický jazyk je shodný se vzdělávacím obsahem oboru Další cizí jazyk. Časová dotace tohoto předmětu je 2 vyučovací hodiny v 7. – 9. ročníku a je čerpána z disponibilní časové dotace.

V 7. ročníku je výuka koncipována jako „seznámení se s anglickým jazykem“. Je podporována snaha vzbudit zájem žáků o tento předmět a vytvořit pozitivní vztah k tomuto předmětu. Důraz v hodinách je kladen především na komunikační schopnosti žáků spolu se zvládnutím základní gramatiky v písemném i ústním projevu. Pozornost je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby angličtiny.

V 8. ročníku výuka směřuje k tomu, aby žáci dokázali hovořit o základních tématech. Dále musí žáci porozumět jednoduchému textu a být schopni odpovědět na otázky, které se textu týkají. Pozornost je věnována upevnění znalostí již probrané gramatiky a jejím rozšířením.

V 9. ročníku se výuka zaměřuje na to, aby žáci byli schopni dorozumět se anglicky v běžných situacích. Žáci jsou seznamováni se základními reáliemi anglicky mluvících zemí.

Výuka probíhá ve třídách, případně v učebně VT.

Formy realizace

Vyučovací hodiny jsou realizovány formou dialogu (včetně situačních dialogů), poslechu, četby, reprodukce textu (písemná, ústní), skupinového vyučování, práce ve dvojicích, výkladu. Zařazována je rovněž samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), dále hry, soutěže, recitace, zpěv, krátkodobé projekty či výukové programy na PC.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Zadáváním úkolů, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace, vedeme žáky:

- ke schopnosti ověřovat si výsledky.
- k tomu, aby dokázali vybrat a využívat vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- k dovednosti propojovat získané poznatky do širších celků.
- k poznání smyslu a cílů učení.

Kompetence k řešení problémů

Kladením vhodných otázek a zpřístupněním informačních zdrojů vedeme žáky:

- ke schopnosti pochopit problém.
- k dovednosti vyhledat vhodné informace.

Kompetence komunikativní

Vytvářením příležitostí pro komunikaci mezi žáky a aktivitami, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích, ve skupinách apod. vedeme žáky:

- k výstižnému a souvislému projevu.
- ke komunikaci na odpovídající úrovni.
- ke schopnosti naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat.

Kompetence sociální a personální

Hodnocením žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok, a jejich podněcováním k argumentaci vedeme žáky:

- ke spolupráci ve skupině.
- ke spoluúčasti na utváření příjemné atmosféry v týmu.
- ke schopnosti sebekontroly.
- k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti.

Kompetence občanské

Žáky vedeme:

- k respektování názorů ostatních.
- k zodpovědnému rozhodování podle dané situace.
- k prezentaci jejich myšlenek a názorů.
- k diskusi a ke vzájemnému naslouchání si.

Kompetence pracovní

- napomáháme žákům při cestě ke správnému řešení a zohledňujeme rozdíly v jejich znalostech a pracovním tempu, tak aby si žáci byli schopni efektivně organizovat svou práci.

Kompetence digitální

Umožňujeme žákům:

- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při osvojování anglického jazyka
- získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat zdroje psané v anglickém jazyce, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah
- vytvářet a upravovat digitální obsah, vyjadřovat se s pomocí digitálních technologií
- využívat digitální technologie k usnadnění práce, k zautomatizování rutinní činnosti, ke zefektivnění svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamovat se s novými technologiemi, kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání
- předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky

Průřezová témata

EV

- vztah člověka k prostředí

MeV

- interpretace vztahu mediálního sdělení a reality
- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- tvorba mediálního sdělení

MuV

- Kulturní difference, Multikulturalita

OSV

- Sociální rozvoj, Osobnostní rozvoj

VMEGS

- Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět

DALŠÍ CIZÍ JAZYK – konverzace v cizím jazyce

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

- rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)
- rozumí jednoduchým pokynům učitele

MLUVENÍ

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas

DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- **slovní zásoba** – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- **tematické okruhy** – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí
- **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

ANGLICKÝ JAZYK		
7. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně MLUVENÍ - zapojí se do jednoduchých rozhovorů ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům PSANÍ - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	Abeceda – <i>spelling</i> Pozdravy, představení se, poděkování Čísla 1–100 Podstatná jména (členy, množné číslo) Přídavná jména Zájmena (osobní, přivlastňovací) Časování sloves <i>to be to have got</i> Vyjádření libosti a nelibosti Seznámení se s přítomným časem prostým a průběhovým Otázky – <i>What, Who, Where, How</i> Slovní zásoba z témat. celků: - My family - At school - Animals - Colours - My body - Food and drinks - Clothes - Time Halloween, Christmas, Easter	MuV – Multikulturalita (specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání) OSV – Sociální rozvoj – komunikace (komunikace v různých situacích) OSV – Osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace (organizace vlastního času) VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (naši sousedé v Evropě) VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (život dětí v jiných zemích, mezinárodní setkávání)

ANGLICKÝ JAZYK		
8. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu MLUVENÍ - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům PSANÍ - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Podstatná jména - užívání členů (<i>a, an, the</i>), množné číslo Stavba věty (oznamovací, tázací, rozkazovací) Přivlastňovací pád Zájmena osobní, ukazovací, přivlastňovací Číslovky Sloveso <i>to have</i> Vyjádření libosti a nelibosti Přítomný čas prostý a průběhový Způsobové sloveso <i>can</i> Určování místa – předložky: <i>at, on, in, under, behind, next to, between</i> Blahopřání, formulář Rozšiřující slovní zásoba témat: My family, At school, Animals, Colours, My body, Food and drinks, Clothes Slovní zásoba: My house In the town My day Sports Halloween, Christmas, Easter	MuV – Multikulturalita (specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání) OSV – Sociální rozvoj - komunikace (komunikace v různých situacích) OSV – Osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace (organizace vlastního času) VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (naši sousedé v Evropě) VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (život dětí v jiných zemích, mezinárodní setkávání)

ANGLICKÝ JAZYK		
9. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat MLUVENÍ - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci PSANÍ - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	Procvičování a prohlubování: zájmen osobních, ukazovacích, přivlastňovacích; určování času, místa Slovosled anglické věty Podstatná jména – počitatelná a nepočitatelná Přídavná jména – stupňování Číslovky – základní, řadové, Příslovce času Přítomný čas sloves Budoucí čas – <i>to be going to</i> , Minulý čas slovesa <i>to be</i> Způsobová slovesa (<i>can, must</i>) Vazba <i>I would like to</i> Reálie - práce s mapou Rozšiřování osvojené slovní zásoby Témat. celky: - Jobs - Shopping - Weather - My Hobby - The UK - The USA - Halloween, Christmas, Easter	MuV – Multikulturalita (specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost, význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání) OSV – Sociální rozvoj – komunikace (komunikace v různých situacích) OSV – Osobnostní rozvoj – seberegulace a sebeorganizace (organizace vlastního času) VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (naši sousedé v Evropě) VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (život dětí v jiných zemích, mezinárodní setkávání)

RUSKÝ JAZYK

7.–9. ročník

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět ruský jazyk rozšiřuje žákům možnost získání nových řečových dovedností v dalším cizím jazyce tak, aby se jednoduchým způsobem domluvili v běžných každodenních situacích.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu ruský jazyk je shodný se vzdělávacím obsahem oboru Další cizí jazyk. Časová dotace tohoto předmětu je 2 vyučovací hodiny v 7. – 9. ročníku a je čerpána z disponibilní časové dotace. Výuka probíhá v učebnách školy

Předmět:

- seznamuje s reáliemi současného Ruska a se základy ruské literatury
- poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy
- umožňuje poznávat kulturní tradice jiných zemí a odlišný způsob života
- umožňuje žákům využít znalostí a zkušeností získaných při výuce cizího jazyka, v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucí povolání

Formy realizace:

Vyučovací hodiny jsou realizovány formou dialogu, četby, poslechu, reprodukce textu (písemné, ústní), skupinového vyučování, práce ve dvojicích, výkladu. Součástí výuky je také samostatná práce (práce se slovníkem, s odbornými texty, časopisy, vyhledávání informací), dále hry, recitace, zpěv, krátké projekty.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Zadáváme úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace.

Vedeme žáky:

- k poznávání smyslu a cíle učení cizímu jazyku z hlediska celoživotního vzdělávání
- ke schopnosti ověřovat si výsledky
- k tomu, aby dokázali vybrat a využívat vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- k dovednosti propojovat získané poznatky do širších celků

Kompetence k řešení problémů

Klademe vhodné otázky, umožňujeme přístup k informačním zdrojům.

Vedeme žáky:

- ke schopnosti pochopit problém a najít jeho konečné řešení
- k dovednosti vyhledat vhodné informace
- ke schopnosti sledovat vlastní pokroky

Kompetence komunikativní

Vytváříme příležitosti pro komunikaci mezi žáky. Aktivitami, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích nebo ve skupinách vedeme žáky:

- k souvislému a výstižnému projevu písemnému i ústnímu
- ke kvalitní a účinné komunikaci
- k využití získaných komunikačních dovedností (ve vztazích mezi lidmi – naslouchání, spolupráce s lidmi, soužití)

Kompetence sociální a personální

Hodnotíme žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat pokrok, a podněcujeme je k argumentaci.

Vedeme žáky:

- ke spolupráci ve skupině
- k vytváření příjemné atmosféry v týmu
- k sebedůvěře, sebekontrolě

Kompetence občanské

Vytváříme prostor pro prezentaci myšlenek a názorů, podněcujeme žáky k diskusi a vzájemnému naslouchání si.

Vedeme je:

- k respektování názorů a přesvědčení druhých lidí
- k zodpovědnému rozhodování v dané situaci
- k respektování kulturních a historických tradic

Kompetence pracovní

Napomáháme žákům k využití znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost.

Zohledňujeme rozdíly v jejich znalostech a pracovním tempu.

Žáky vedeme:

- k efektivní organizaci práce

Kompetence digitální

Umožňujeme žákům:

- ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při osvojování ruského jazyka
- získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat zdroje psané v anglickém jazyce, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah
- vytvářet a upravovat digitální obsah, vyjadřovat se s pomocí digitálních technologií
- využívat digitální technologie k usnadnění práce, k zautomatizování rutinní činnosti, ke zefektivnění svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamovat se s novými technologiemi, kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání
- předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky

Minimální výstupy – speciální třídy

DALŠÍ CIZÍ JAZYK – konverzace v cizím jazyce

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

Očekávané výstupy

POSLECH S POROZUMĚNÍM

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

- rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)

- rozumí jednoduchým pokynům učitele

MLUVENÍ

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas

DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- **slovní zásoba** – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem

- **tematické okruhy** – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí
- **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

RUSKÝ JAZYK		
7. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně MLUVENÍ - zapojí se do jednoduchých rozhovorů ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům PSANÍ - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	Zvuková a grafická stránka jazyka: - azbuka - rozlišování přízvučných a nepřízvučných slabik - pohyblivý přízvuk - intonace tázacích, oznamovacích, zvolacích a rozkazovacích vět Mluvnice: - jednoduché věty tázací, oznamovací, rozkazovací a jejich odlišnost od češtiny - 1.pád podstatných jmen v oslovení - číslovky 1–100 v 1.pádě - vyjádření času (číslovky 2, 3, 4 a 5, 6)+věk - časování některých sloves v přítomném čase, slovesný zápor Konverzační témata: - představování, pozdravy - jednoduchý telefonický rozhovor - poděkování, omluva - pozvání na návštěvu - odkud kdo je, kdo kde bydlí, kolik je komu let, který jazyk zná	OSV – Osobnostní rozvoj Seberegulace a sebeorganizace OSV – Sociální rozvoj Komunikace MuV – Multikulturalita Význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání

RUSKÝ JAZYK		
8. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
POSLECH S POROZUMĚNÍM - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu MLUVENÍ - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat ČTENÍ S POROZUMĚNÍM - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům PSANÍ - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Zvuková a grafická stránka jazyka: - intonace otázek a odpovědí - pohyblivý přízvuk Mluvnice: - I. + II. časování sloves - slovesa se změnou kmenové souhlásky - zvrtná slovesa - některé slovesné vazby - skloňování osobních zájmen - podstatná jména po číslovkách 2, 3, 4 - přivlastňovací zájmena - číslovky 100-900 Konverzační témata: - rodina - profese, čím kdo chce být - volný čas - seznamování, dopisování - seznamovací inzerát	OSV – Osobnostní rozvoj Seberegulace a sebeorganizace OSV – Sociální rozvoj Komunikace Mezilidské vztahy Poznávací schopnosti MeV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení VMEGS – Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět

MATEMATIKA

1.–5. ročník

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět matematika má časovou dotaci 4 hodiny týdně v 1. ročníku, 5 hodin týdně ve 2. až 5. ročníku. Časová dotace byla posílena po jedné hodině týdně z disponibilní časové dotace ve 2. až 5. ročníku.

Obsah tohoto vyučovacího předmětu je totožný s obsahem vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace. Výuka je převážně realizována formou vyučovací hodiny, ale i formou soutěží, projektů nejčastěji v kmenových třídách, ale i v počítačové učebně. Při výuce jsou využívány rozličné učební pomůcky.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky ke čtení s porozuměním
- žáci dokážou třídit informace
- žáci se dokážou sebehodnotit
- motivujeme žáky k učení zařazováním netradičních úloh, matematickými soutěžemi apod.

Kompetence k řešení problémů

- žáci dokážou provést rozbor problému, zvolit správný postup řešení
- vedeme žáky k ověřování si správnosti řešení

Kompetence komunikativní

- žáci se dokážou přesně vyjadřovat, užívat matematické symboliky
- zařazujeme metody, které podporují komunikaci (skupinová práce)

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme metody, které podporují spolupráci
- podporujeme vzájemnou pomoc, přátelské vztahy

Kompetence občanské

- žáci tolerují názory druhých

Kompetence pracovní

- žáci využívají matematické dovednosti a znalosti v praktických činnostech
- žáci pracují s pomůckami

Kompetence digitální

- vedeme žáky k používání běžných digitálních zařízení, aplikací a služeb, k jejich využívání při učení i k samostatnému rozhodování, které technologie, pro jakou činnost či řešení problém použít
- žáci získávají, vyhledávají, kriticky posuzují, spravují a sdílí data, informace a digitální obsah

- vedeme žáky k vytváření a upravování digitálního obsahu, kombinování různých formátů, vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků
- pomáháme žákům využívat digitální technologie k usnadnění si práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce

Průřezová témata

OSV – Rozvoj schopností poznávání

Minimální výstupy – speciální třídy

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20 (3.)*
- M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100 (3.)*
- M-3-1-02p zná matematické operátory + , - , = , < , > a umí je zapsat (3.)*
- M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20 (3.)*
- M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 umí rozklad čísel v oboru do 20 (3.)*

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000 (5.)*
- M-5-1-02p sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla (4.)*
- M-5-1-02p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100 (5.)*
- M-5-1-03p zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách (5.)*
- M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100 (6.)*
- M-5-1-04p zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy (5.)*
- M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla*
- používá kalkulátor (5.)*

Učivo

- přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky
- zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)

- násobilka
- vlastnosti početních operací s čísly
- písemné algoritmy početních operací

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek (3.)*
M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20
 - *zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu (3.)*
 - *uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi (3.)*

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- M-5-2-01p vyhledá a roztrídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu (5.)*
M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce
 - *určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích*
 - *provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času*
 - *uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi (5.)*

Učivo

- závislosti a jejich vlastnosti
- diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit (2.)*
M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují (3.)
M-3-3-02p používá pravítko (3.)

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary (5.)*
M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky (4.)
M-5-3-02p vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran (5.)
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice (5.)

M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru (5.)
- pozná základní tělesa (5.)

Učivo

- **základní útvary v rovině** – lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník
- **základní útvary v prostoru** – kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec
- délka úsečky; jednotky délky a jejich převody
- obvod a obsah obrazce
- vzájemná poloha dvou přímek v rovině
- osově souměrné útvary

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech (5.)

Učivo

- slovní úlohy
- číselné a obrázkové řady
- magické čtverce
- prostorová představivost

MATEMATIKA		
1. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose - Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace - Provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly v oboru do 20 - Rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci - Porovnává velikost útvarů 	<p>Číslo a početní operace Přirozená čísla 1 až 20, číslo 0 Číselná osa Slovní úlohy Rozklad čísel Slovní úlohy Operace sčítání Operace odčítání Slovní úlohy</p> <p>Geometrie Čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh <i>Rozšiřující učivo</i> <i>Sčítání a odčítání v oboru do 20 s přechodem desítky</i></p>	<p>OSV – Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovedností zapamatování)</p>

MATEMATIKA		
2. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků - Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 100, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose - Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace - Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času - Popisuje jednoduché závislosti z praktického života - Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úseček - Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině 	<p>Číslo a početní operace Přirozená čísla v oboru do 100 Číselná osa Operace sčítání a odčítání Slovní úlohy Násobení a dělení 2–4</p> <p>Závislosti, vztahy a práce s daty Den, hodina, minuta</p> <p>Geometrie Úsečka Kvádr, krychle, kužel</p> <p>Násobení a dělení 2–4</p>	

MATEMATIKA		
3. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - Užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose - Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace <ul style="list-style-type: none"> - Porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úseček - Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině <ul style="list-style-type: none"> - Doplnuje tabulky, schémata posloupnosti čísel 	<p>Číslo a početní operace Přirozená čísla v oboru do 1000 Číselná osa Rozklad čísel Slovní úlohy Operace sčítání a odčítání Slovní úlohy Písemné algoritmy sčítání a odčítání Násobilka 1 až 10 Násobení a dělení mimo obor malé násobilky</p> <p>Geometrie v rovině a v prostoru Úsečka Přímka Polopřímka</p> <p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p>	

MATEMATIKA		
4. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - Zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel - Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel - Využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení - Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel - Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku - Porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel - Sestrojí rovnoběžky a kolmice - Sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran - Vyhledává, sbírá a třídí data 	<p>Číslo a početní operace Přirozená čísla do 1 000 000 Číselná osa Zaokrouhlování čísel Operace sčítání a odčítání Slovní úlohy Operace násobení a dělení Komutativnost a asociativnost</p> <p>Zlomky</p> <p>Geometrie v rovině a v prostoru</p> <p>Závislosti, vztahy a práce s daty Tabulky a diagramy</p>	<p>OSV – Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovedností řešení problémů)</p>

- Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	Nestandardní aplikační úlohy a problémy Rébusy, číselné řady, matematické Hádanky	
---	--	--

MATEMATIKA		
5. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla nad 1 000 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel - provádí písemné početní operace v oboru daných přirozených čísel <p>- Přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty</p> <p>- Porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose</p> <ul style="list-style-type: none"> - Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce - Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu - Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru 	<p>Číslo a početní operace Přirozená čísla větší než milión Číselná osa Zaokrouhlování čísel Operace sčítání a odčítání Písemné algoritmy sčítání a odčítání Operace násobení a dělení Písemné algoritmy násobení a dělení Slovní úlohy Komutativnost a asociativnost</p> <p>Celá čísla, desetinná čísla (znázornění – číselná osa, teploměr)</p> <p>Geometrie v rovině a v prostoru Čtverec, obdélník, trojúhelník Obsah obrazce Jednotky obsahu-mm, cm, dm, m, ha Osově souměrné útvary</p> <p>Závislosti, vztahy a práce s daty</p>	

<p>- Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy</p>	<p>Grafy, diagramy, jízdní řády</p> <p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p> <p><i>Rozšiřující učivo:</i></p> <p>Desetinná čísla</p>	
--	--	--

MATEMATIKA

6.–9. ročník

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Obsah vyučovacího předmětu Matematika je totožný s obsahem vyučovacího oboru Matematika a její aplikace. Předmět Matematika se vyučuje jako samostatný předmět v 6. až 9. ročníku po 4 hodinách týdně, přičemž v 9. ročníku byla hodinová dotace posílena o 1 disponibilní hodinu.

Zaměření vzdělávání matematiky:

- užití matematiky v reálných situacích
- osvojení pojmů a matematických postupů
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzování

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k osvojování základních matematických pojmů a vztahů pomocí zobecňování reálných jevů, k vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů, vztahů, algoritmů a metod řešení úloh), k plánování postupů a úkolů
- zařazujeme metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami
- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vedeme žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě
- vedeme žáky k využívání prostředků výpočetní techniky

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k provádění rozboru problému a plánu řešení, k odhadování a ověřování výsledků, k volbě správného postupu při řešení slovních úloh a reálných problémů
- s chybou žáka pracujeme jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k užívání správné terminologie a symboliky, ke zdůvodňování matematických postupů, k vytváření hypotéz
- podle potřeby pomáháme žákům
- klademe důraz na komunikaci na odpovídající úrovni

Kompetence sociální a personální

- zadáváme úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat, využíváme možnosti skupinové práce
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- vedeme žáky k věcné argumentaci, ke schopnosti sebekontroly

Kompetence občanské

- vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé, k respektování názorů ostatních

- vedeme žáky k formování volných a charakterových rysů, k zodpovědnému rozhodování podle dané situace
- umožňujeme, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k efektivitě při organizování vlastní práce, ke zdokonalování grafického projevu
- požadujeme dodržování dohodnuté kvality, termínů

Kompetence digitální

- Digitální technologie slouží žákům jako nástroj pro zpracování dat.
- Vytváříme situace, kdy jim využití digitálních technologií napomůže k efektivnímu řešení matematického problému
- Vedeme žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků
- K modelování geometrických útvarů a těles využívají dynamický geometrický software, který přispívá k porozumění geometrických vztahů a vlastnostem útvarů a také podporuje osvojení geometrických dovedností a rozvoj prostorové představivosti.

Průřezová témata

OSV

- *Osobnostní rozvoj* – Seberealizace a sebeorganizace (sebekontrola, plánování učení, stanovení cílů), Kreativita (cvičení pro rozvoj kreativity, tvorba jednoduchých úloh)
- *Sociální rozvoj* – Kooperace a kompetice (spolupráce při skupinové práci)
- *Morální rozvoj* – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (modelování situací, řešení slovních úloh, volba vhodné metody řešení)

EV

- *Lidské aktivity a problémy životního prostředí* (úlohy o stavu ovzduší, přítomnosti škodlivých látek, ochraně životního prostředí)

MVEGS

- *Evropa a svět nás zajímá* (srovnání států, grafy, slovní úlohy)

Minimální výstupy – speciální třídy

MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

2. stupeň

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

Očekávané výstupy

žák

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-9-1-01p píše sčítá, odčítá, násobí a dělí vícemístná čísla, dělí se zbytkem

M-9-1-01p pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek 8., desetinné číslo 8, procento 9)

M-9-1-01p	čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace (8).
M-9-1-02p	provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla (6)
M-9-1-02p	píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000 (7).
M-9-1-05p	používá měřítko mapy a plánu (8., 9.).
M-9-1-06p	řeší jednoduché úlohy na procenta (9).
-	zvládá orientaci na číselné ose (6).

Učivo

- **dělitelnost přirozených čísel** – prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti
- **celá čísla** – čísla navzájem opačná, číselná osa
- **desetinná čísla, zlomky** – rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek
- **poměr** – měřítko, úměra, trojčlenka
- **procenta** – procento, promile; základ, procentová část, počet procent; jednoduché úrokování
- **mocniny a odmocniny** – druhá mocnina a odmocnina
- **výrazy** – číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny
- **rovnice** – lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-9-2-01p	vyhledává a třídí data (7).
M-9-2-02p	porovnává data (6).
M-9-2-04p	vypracuje jednoduchou tabulku (9)
-	užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času (7), obsahu (8), objemu (9).
-	zvládá početní úkony s penězi (7).

Učivo

- **závislosti a data** – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr
- **funkce** – pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-9-3-03p	vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce (7).

M-9-3-04p	vypočítá obvod 7.a obsah 8.trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu
M-9-3-05p	provádí jednoduché konstrukce (7).
M-9-3-06p	rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary (6, 7).
M-9-3-08p	sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti (8).
M-9-3-10p	vypočítá povrch a objem kvádrů, krychle a válce (9).
M-9-3-11p	sestrojí sítě základních těles (9).
M-9-3-12p	načrtne základní tělesa (9).
M-9-3-12p	zobrazuje jednoduchá tělesa (9).
-	odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky (6)
-	umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami (6).
-	používá technické písmo (9).
-	čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům (9).

Učivo

- **rovinné útvary** – přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků)
- **metrické vlastnosti v rovině** – druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, Pythagorova věta
- **prostorové útvary** – kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol
- **konstrukční úlohy** – množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice), osová souměrnost, středová souměrnost

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-9-4-01p	samostatně řeší praktické úlohy (9).
M-9-4-01p	hledá různá řešení předložených situací (8).
M-9-4-02p	aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí (8, 9).
-	využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh (6).

Učivo

- číselné a logické řady
- číselné a obrázkové analogie
- logické a netradiční geometrické úlohy

MATEMATIKA		
6. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla, pracuje s číselnou osou - upevňuje si početní operace s přirozenými čísly písemně i z paměti - zaokrouhluje, provádí odhad a kontrolu výpočtu 	Číslo a početní operace (Opakování z 5. ročníku) Přirozená čísla Početní operace Dělení dvojciferným dělitelem	OSV – sebekontrola
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v pojmech týkajících se dělitelnosti - používá znaky dělitelnosti 2, 5, 10, 3 - určuje násobky a dělitele - rozkládá čísla na součin prvočísel - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel 	Číslo a proměnná Dělitelnost přirozených čísel Dělitel a násobek Prvočíslo a číslo složené Největší společný dělitel a nejmenší společný násobek Znaky dělitelnosti (2, 5, 10, 3)	OSV – řešení problémů
<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s desetinnými čísly, orientuje se na číselné ose - provádí početní operace s desetinnými čísly - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor - vypočítá aritmetický průměr 	Číslo a proměnná Desetinná čísla Zavedení desetinného čísla Porovnávání, zaokrouhlování Operace s desetinnými čísly Závislosti, vztahy a práce s daty Aritmetický průměr	
<ul style="list-style-type: none"> - převádí jednotky - používá převody jednotek v praktických úlohách 	Číslo a proměnná Převody jednotek Jednotky délky Jednotky obsahu Jednotky hmotnosti	

<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary • užívá a rozlišuje pojmy přímka, polopřímka, úsečka, rovina, polorovina - sestrojí kolmice, rovnoběžky a jednoduché rovinné útvary - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti rovinných útvarů při řešení úloh a praktických problémů - vypočítá obvod a obsah čtverce a obdélníku, obvod trojúhelníku - využívá matematickou symboliku 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru Základní geometrické útvary Bod, úsečka, přímka, polopřímka Rovina, polorovina Čtverec, obdélník, trojúhelník Obvod a obsah čtverce a obdélníku, obvod trojúhelníku</p>	<p>OSV – řešení problémů, zdokonalování grafického projevu</p> <p>V rozcvíčkách jsou používány logické geometrické úlohy</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí pojmu úhel - určuje velikost úhlu měřením a výpočtem - sčítá a odčítá úhly graficky i početně - sestrojí osu úhlu - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary • rozlišuje druhy úhlů • pozná dvojice vedlejších a vrcholových úhlů, využívá jejich vlastnosti - rozumí pojmu mnohoúhelník, narýsuje pravidelný šestiúhelník 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru Úhel a jeho velikost Měření úhlů, stupně a minuty, rýsování, osa Sčítání a odčítání Druhy úhlů Mnohoúhelníky</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí pojmem vektor a obraz, souměrně sdružené útvary, samodružné body a útvary - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, určí osově souměrný útvar 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru Osová souměrnost Pojmy Sestrojení obrazu v osově souměrnosti Osově souměrné útvary</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary • určí a znázorní různé druhy trojúhelníků a zná jejich vlastnosti - rozumí základním pojmem (strana, vrchol, výška, těžnice, vnitřní a vnější úhly) 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru Trojúhelník Pojmy, výška, těžnice Druhy trojúhelníků Kružnice opsaná a vepsaná</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - načrtne a sestrojí rovinné útvary <ul style="list-style-type: none"> • načrtne a sestrojí trojúhelník • sestrojí kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku - sestrojí výšky a těžnice 		
<ul style="list-style-type: none"> - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti <ul style="list-style-type: none"> • analyzuje vlastnosti kváдру a krychle - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles <ul style="list-style-type: none"> • odhaduje a vypočítá povrch a objem kváдру a krychle - načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině <ul style="list-style-type: none"> • narýsuje kvádr a krychli ve volném rovnoběžném promítání <p>řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí</p>	<p>Geometrie v rovině a v prostoru Povrch a objem kváдру a krychle Vzorce Jednotky objemu</p>	
	<p><i>Rozšiřující učivo</i> <i>Znaky dělitelnosti 4, 6, 8, 9</i> <i>Dělení trojčiferným dělitelem</i> <i>Souhlasné a střídavé úhly</i> <i>Střední příčka trojúhelníka</i></p>	<p>Rozšiřující učivo je možné zařadit v příslušné kapitole v případě práce s talentovanějšími žáky nebo jen jako okrajová zmínka při dostatku času bez toho, aby žáci tuto látku bezpodmínečně ovládali.</p>

MATEMATIKA		
7. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - chápe základní pojmy - vypočítá procentovou část, základ i počet procent - řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) - chápe pojem promile 	Číslo a proměnná Procenta Pojem procento, základ, procentová část Výpočet přes 1 % Praktické využití, úroky... Promile	EV – úlohy s ekologickou tematikou
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí pojmu zlomek, znázorní jednoduché zlomky obrázkem - upravuje a převádí zlomky na desetinná a smíšená čísla - provádí početní operace se zlomky - užívá dovedností práce se zlomky v praktických úlohách 	Číslo a proměnná Zlomky Zavedení, pojmy Převod na desetinná a smíšená čísla Krácení a rozšiřování zlomků Početní operace se zlomky	
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí pojmu poměr, dokáže ho použít a upravit - počítá s poměry (rozdělení v poměru, úprava čísla v poměru) - řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů - pracuje s postupným poměrem 	Číslo a proměnná Poměr Pojmy Krácení a rozšiřování poměru Počítání s poměry Postupný poměr	
<ul style="list-style-type: none"> - určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti - vyjádří úměrnost tabulkou, vzorcem, grafem - umí pracovat s trojčlenkou, využívá ji v úlohách, pro výpočet procent 	Závislosti, vztahy a práce s daty Přímá a nepřímá úměrnost Pojmy Tabulky, předpis, grafy Trojčlenka	

<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje kladná a záporná čísla, pracuje s číselnou osou - určí absolutní hodnotu čísla a číslo k němu opačné - provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel <ul style="list-style-type: none"> • provádí početní operace v oboru celých čísel - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel <ul style="list-style-type: none"> • modeluje situace a řeší úlohy v oboru celých čísel - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných a zkoumaných situací 	<p>Číslo a proměnná Celá čísla Zavedení Absolutní hodnota, opačná čísla Početní operace</p>	<p>OSV – řešení problémů Do tématu Celá čísla jsou zařazeny číselné řady, především v rozcevkách a dalších logických úlohách</p>
<ul style="list-style-type: none"> - pozná shodné útvary - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku <ul style="list-style-type: none"> • užívá věty o shodnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách • provádí rozbor, zápis konstrukce trojúhelníku pomocí matematické symboliky, provede konstrukci - užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru Shodnost Shodné útvary Věty o shodnosti trojúhelníků, konstrukce podle vět</p>	<p>OSV – zdokonalování grafického projevu, volných vlastností (pečlivost, dodržování přesně daných postupů)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí pojmům vzor a obraz, souměrně sdružené útvary, samodružné body a útvary - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, určí středově souměrný útvar 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru Středová souměrnost Pojmy Sestrojení obrazu ve středové souměrnosti Středově souměrné útvary</p>	

<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary <ul style="list-style-type: none"> • charakterizuje pojem rovnoběžníku, rozlišuje různé typy • zná pojem lichoběžník, pozná zvláštní druhy lichoběžníku - načrtne a sestrojí rovinné útvary <ul style="list-style-type: none"> • načrtne a sestrojí rovnoběžník - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů <ul style="list-style-type: none"> • odhaduje a vypočítává obvod a obsah rovnoběžníku 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru Čtyřúhelníky Rovnoběžník a lichoběžník Druhy a vlastnosti Obvod, obsah, konstrukce</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů <ul style="list-style-type: none"> • odhaduje a vypočítá obsah trojúhelníku 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru Obsah trojúhelníku</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti <ul style="list-style-type: none"> • rozezná a pojmenuje hranol - načrtne a sestrojí síť základních těles <ul style="list-style-type: none"> • načrtne a narýsuje síť hranolu - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles <ul style="list-style-type: none"> • odhaduje a vypočítá povrch a objem hranolu 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru Hranoly Pojem, druhy Síť, povrch, objem</p>	
	<p>Rozšiřující učivo <i>Počítání se smíšenými čísly, počítání s čísly zapsanými různými způsoby</i> <i>Periodická čísla</i> <i>Poměr více než 3 veličin</i></p>	<p>Rozšiřující učivo je možné zařadit v příslušné kapitole v případě práce s talentovanějšími žáky nebo jen jako okrajová zmínka při dostatečném času bez toho, aby žáci tuto látku bezpodmínečně ovládali.</p>

MATEMATIKA		
8. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - chápe pojem racionální čísla, souvislosti se zlomky a celými čísly - zobrazuje racionální čísla na číselné ose - provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel <ul style="list-style-type: none"> • provádí početní operace s racionálními čísly - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel <ul style="list-style-type: none"> • modeluje situace a řeší úlohy v oboru racionálních čísel - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) 	Číslo a početní operace Racionální čísla Propojení zlomků a celých čísel Početní operace	
<ul style="list-style-type: none"> - užívá vztah rovnosti, u jednoduchých rovnic odhaduje řešení z paměti - řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav, provádí zkoušku - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav <ul style="list-style-type: none"> • formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací <ul style="list-style-type: none"> • řeší slovní úlohy úvahou i pomocí lineárních rovnic 	Číslo a početní operace Lineární rovnice Ekvivalentní úpravy, zkouška Slovní úlohy	OSV – řešení problémů
<ul style="list-style-type: none"> - zná pojmy mocnina a odmocnina - vypočítá jednoduché mocniny a odmocniny, provádí odhad - využívá pravidel pro umocňování a odmocňování záporných, desetinných čísel a čísel s nulami - pracuje s kalkulačkou a tabulkami 	Číslo a početní operace Druhá mocnina a odmocnina Pojem, pamětní výpočty Odhad, kalkulačka, tabulky	

<ul style="list-style-type: none"> - rozumí Pythagorově větě, bezpečně rozpozná odvěsnu a přeponu pravoúhlého trojúhelníku - využívá Pythagorovu větu pro výpočet stran pravoúhlého trojúhelníku - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu • využívá Pythagorovu větu v geom. a praktických úlohách 	Geometrie v rovině a v prostoru Pythagorova věta Algebraický a geometrický význam Pythagorovy věty Řešení úloh v rovině a v prostoru Slovní úlohy s využitím Pythagorovy věty	
<ul style="list-style-type: none"> - vypočítá jednoduché třetí a vyšší mocniny - umocňuje záporná čísla - používá pravidla pro počítání s mocninami - využívá mocniny 10 pro rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě a pro zápis velkých čísel ve tvaru $a \cdot 10^n$ 	Číslo a početní operace Mocniny s přirozeným mocnitelem Třetí mocnina Mocniny s přirozeným mocnitelem Pravidla pro počítání s mocninami	
<ul style="list-style-type: none"> - provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu - využívá poznatků o početních operacích s racionálními čísly, počítání s mocninami, práci se závorkami (s důrazem na pořadí operací), zapíše a vypočítá číselný výraz zadaný slovně 	Číslo a početní operace Číselné výrazy Pořadí početních úkonů, užití mocnin, zlomků, procent, závorky (i vnořené) Zápis výrazu ze slovního zadání	
<ul style="list-style-type: none"> - určí hodnotu výrazu pro dané hodnoty proměnných - zapíše výraz ze slovního zadání - pracuje s geometrickými vzorci, odvozuje neznámé proměnné - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných - sestaví výraz s proměnnými ze slovní úlohy 	Číslo a početní operace Výrazy s proměnnými Pojem proměnná Určování hodnoty výrazu Zápis slovního zadání výrazem s proměnnou	OSV – rozvoj abstraktního myšlení

<ul style="list-style-type: none"> - rozumí pojmům jednočlen, mnohočlen, člen mnohočlenu, proměnná, koeficient - provede zjednodušený zápis mnohočlenu - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny 	<p>Číslo a početní operace Mnohočleny Zavedení pojmu Sčítání, odčítání, násobení mnohočlenů</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje mezi pojmem kružnice a kruh, ovládá přesné definice a pojmy, používá příslušnou symboliku - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů <ul style="list-style-type: none"> • rozlišuje jednotlivé vzájemné polohy kružnice a přímky a dvou kružnic - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů <ul style="list-style-type: none"> • vypočítá obvod a obsah kruhu 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru Kružnice a kruh Pojmy Vzájemná poloha kružnice a přímky Vzájemná poloha dvou kružnic Obvod a obsah kruhu</p>	<p>Jako rozcvičku lze použít cvičení na prostorovou představivost („cestování po krychli“)</p>
<ul style="list-style-type: none"> - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti <ul style="list-style-type: none"> • popíše válec, jeho části a vlastnosti - načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině <ul style="list-style-type: none"> • načrtne válec - načrtne a sestrojí síť základních těles <ul style="list-style-type: none"> • sestrojí síť válce (s výpočtem délky rozvinutého pláště) - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles <ul style="list-style-type: none"> • vypočítá povrch a objem válce - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu <ul style="list-style-type: none"> • využívá výpočtů povrchu a objemu válce nebo jeho částí ve slovních úlohách 	<p>Geometrie v rovině a v prostoru Válec Pojem, části Síť Povrch a objem Slovní úlohy</p>	<p>EV – úlohy s ekologickou tematikou</p>

	<p><i>Rozšiřující učivo</i> <i>Iracionální čísla</i> <i>Mocniny se záporným celým</i> <i>mocnitelem</i> <i>Geometrické sestrojování odmocnin</i></p>	<p>Rozšiřující učivo je možné zařadit v příslušné kapitole v případě práce s talentovanějšími žáky nebo jen jako okrajová zmínka při dostatku času bez toho, aby žáci tuto látku bezpodmínečně ovládali.</p>
--	---	--

MATEMATIKA		
9. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - používá vzorce pro počítání s mnohočleny - provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním 	Číslo a početní operace Mnohočleny Vzorce pro počítání s mnohočleny Rozklad mnohočlenu vytýkáním a podle vzorce	OSV – rozvoj abstraktního myšlení
<ul style="list-style-type: none"> - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data - porovnává soubory dat - pracuje s pojmy z oboru statistiky, ovládá základní výpočty - zpracuje statistické šetření - pracuje z grafy a diagramy – vyčte data z grafu, dokáže vytvořit jednoduchý graf ze známých dat 	Závislosti, vztahy a práce s daty Statistika, práce s daty Aritmetický průměr, modus a medián Diagramy a grafy	MVEGS – použití grafů s daty o evropských státech pro statistické účely EV – možnost využití statistických dat z oblasti ekologie
<ul style="list-style-type: none"> - řeší soustavy dvou rovnic se dvěma neznámými dosazovací a sčítací metodou - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav • formuluje a řeší reálnou situaci pomocí soustavy rovnic 	Číslo a početní operace Soustava lineárních rovnic Soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými Dosazovací a sčítací metoda	OSV – řešení problémů, důraz na možnost řešení úloh různými způsoby
<ul style="list-style-type: none"> - rozumí pojmům závislá a nezávislá proměnná, definiční obor, obor hodnot - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem - chápe vlastnosti lineární funkce, třídí lineární funkce - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů 	Závislosti, vztahy a práce s daty Lineární funkce Opakování přímé a nepřímé úměrnosti Tabulky, grafy, vlastnosti lineární funkce	

<ul style="list-style-type: none"> - s využitím početního aparátu (racionální čísla, procenta) počítá praktické úlohy z finančního oboru (půjčky, spoření, daně atd.) 	Číslo a početní operace Finanční matematika Úroky, složené úrokování, vklady, jistiny, půjčky, spoření	
<ul style="list-style-type: none"> - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh <ul style="list-style-type: none"> • definuje jednoduché množiny bodů z již známých geometrických útvarů a jejich kombinací pomocí metrických vlastností • využívá množin bodů v konstrukčních úlohách • využívá vlastností Thaletovy kružnice 	Geometrie v rovině a v prostoru Množiny bodů Konstrukční úlohy Thaletova věta	
<ul style="list-style-type: none"> - chápe pojem podobnost, pozná podobné útvary - užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků <ul style="list-style-type: none"> • užívá věty o podobnosti trojúhelníků v geometrických a praktických úlohách 	Geometrie v rovině a v prostoru Podobnost Pojem podobnost, podobné útvary Věty o podobnosti trojúhelníků	OSV – řešení problémů
<ul style="list-style-type: none"> - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti <ul style="list-style-type: none"> • zná pojmy jehlan, kužel a koule, jejich části a vlastnosti - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles <ul style="list-style-type: none"> • vypočítá povrch a objem jehlanu, kužele a koule - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu <ul style="list-style-type: none"> • pracuje s jehlanem, kuzelem a koulí ve slovních úlohách - načrtne a sestrojí síť základních těles <ul style="list-style-type: none"> • sestrojí síť jehlanu a kuželu - načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině <ul style="list-style-type: none"> • narýsuje jehlan ve volném rovnoběžném promítání • načrtne kužel 	Geometrie v rovině a v prostoru Jehlan, kužel, koule Pojmy, náčrtek, síť Povrch a objem	

	<p><i>Rozšiřující učivo</i> <i>Nerovnice, číselné intervaly</i> <i>Lomené výrazy – základy</i> <i>Ukázky nelineárních funkcí</i> <i>Komolý jehlan a kužel</i> <i>Úvod do goniometrických funkcí</i> <i>IQ test (především část s přiřazením správného obrázku)</i></p>	<p>Rozšiřující učivo je možné zařadit v příslušné kapitole v případě práce s talentovanějšími žáky nebo jen jako okrajová zmínka při dostatku času bez toho, aby žáci tuto látku bezpodmínečně ovládali.</p>
--	---	--

INFORMATIKA

4.–6. ročník

- od školního roku 2023/2024 od 4. ročníku až po 9. ročník)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Informatika je realizován v 4. – 9. ročníku s časovou dotací 1 hodiny týdně v každém ročníku. Obsah vyučovacích předmětů Informatika a Informační technologie je totožný s obsahem vyučovacího oboru Informační a komunikační technologie.

V předmětu Informační technologie jsou žáci vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce s grafikou, textem, v 9. ročníku s tabulkami a k tvorbě prezentací. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na Internetu. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou poštu.

V předmětu Informatika se žáci postupně seznámí se základy jednoduchého programování na základě různých algoritmů.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, se žáci učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vyučující v roli konzultanta – žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní

- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.

- žáci jsou přizváni k hodnocení prací - žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo...)
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Kompetence digitální

- pomáháme žákům orientovat se v digitálním prostředí;
- vedeme žáky k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života;
- seznamujeme žáky s běžně používanými digitálními zařízeními, aplikacemi a službami;
- vytváříme podmínky samostatné rozhodování žáků, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít;
- rozvíjíme dovednost získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah;
- vedeme žáky k volbě různých postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků;
- nabízíme žákům možnosti využívat digitální technologie k usnadnění práce, automatizaci činností, vyšší efektivitě nebo zjednodušení pracovních postupů a zkvalitnění výsledků práce;
- diskutujeme se žáky o významu digitálních technologií pro lidskou společnost;
- seznamujeme žáky s novými technologiemi, učíme je kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání;
- analyzujeme se žáky situace ohrožující bezpečnost zařízení i dat, situace s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních;
- vedeme žáky k tomu, aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky

Průřezová témata

OSV – Osobnostní rozvoj – kreativita

- Rozvíjení základních schopností, nápadů, poznání pomocí internetu a el. pošty
- Poznávání lidí, práce ve skupině pomocí PC

MuV – Multikulturalita

- vzájemné obohacování, komunikace různých skupin při současném využití počítačové éry. Internet jako nástroj multikulturní výuky a vzdělání.

MeV – Média ve společnosti

- mediální sdělení uplatňují prostředky a jejich kombinace pro základní vzdělání.
- Internetová média zasahují do všech oblastí vzdělání a umožňují realizovat práci v týmu, různých věkových a sociálních skupin.

Minimální výstupy – speciální třídy

INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

ZÁKLADY PRÁCE S POČÍTAČEM

Očekávané výstupy – 1. a 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ICT-5-1-01p ovládá základní obsluhu počítače (5.)

ICT-5-1-02p dodržuje pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou (5.)

Učivo

- základní pojmy informační činnosti – informace, informační zdroje, informační instituce
- struktura, funkce a popis počítače a přídatných zařízení
- operační systémy a jejich základní funkce
- seznámení s formáty souborů (doc, gif)
- multimediální využití počítače
- jednoduchá údržba počítače, postupy při běžných problémech s hardwarem a softwarem
- zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s dlouhodobým využíváním výpočetní techniky

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

Očekávané výstupy – 1. a 2. období

žák

ICT-5-2-03 komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení (5.)

Učivo

- společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací)
- základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování)
- metody a nástroje vyhledávání informací
- formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

Očekávané výstupy – 1. a 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných

opatření:

žák

ICT-5-3-01p pracuje s výukovými a zábavními programy podle pokynu (5.)

Učivo

- základní funkce textového a grafického editoru

Minimální výstupy – speciální třídy**INFORMATIKA****2. stupeň*****VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE*****Očekávané výstupy**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ICT-9-1-01p vyhledává potřebné informace na internetu; dodržuje pravidla zacházení s výpočetní technikou; osvojí si základy elektronické komunikace (6.)

Učivo

- vývojové trendy informačních technologií
- hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování
- internet

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ**Očekávané výstupy**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ICT-9-2-01p, ICT-9-2-02p ovládá základy psaní na klávesnici, na uživatelské úrovni práci s textovým editorem; využívá vhodné aplikace; zvládá práci s výukovými programy (6.)

ICT-9-2-03p, ICT-9-2-04p, ICT-9-2-05p vyhledává potřebné informace na internetu - dodržuje pravidla bezpečného zacházení s výpočetní technikou (6.)

Učivo

- počítačová grafika, rastrové a vektorové programy
- tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce
- prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimédia)
- ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační

INFORMATIKA

1. stupeň

INFORMATIKA	
4. ročník	
Ovládání digitálního zařízení	
Tematický celek RVP Digitální technologie	
Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: <ul style="list-style-type: none"> - najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu - dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi 	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží - edituje digitální text, vytvoří obrázek - přehraje zvuk či video - uloží svoji práci do souboru, otevře soubor - používá krok zpět, zoom - řeší úkol použitím schránky - dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením
Zdroje A: metodika Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs) B: učebnice Informatika pro 1. stupeň základní školy (https://www.albatrosmedia.cz/tituly/12848534/informatika-pro-1-stupen-zakladni-skoly/) C: Jednoduché ovládání počítače (http://home.pf.jcu.cz/jop/)	

Učivo Digitální zařízení Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace Ovládání myši Kreslení čar, vybarvování Používání ovladačů Ovládání aplikací (schránka, krok zpět,zoom) Kreslení bitmapových obrázkůPsaní slov na klávesnici Editace textu Ukládání práce do souboruOtevírání souborů Přehrávání zvuku	Odkaz na učivo ve zdrojích A: Počítač a síťB: kap. 2 C: klikání myši, tahání myši C: kreslení čáry a vybarvováníC: ovladače B: kap. 3, 5 B: kap. 3 C: psaní na klávesnici B: kap. 5, C: doplňování a úprava textuB: kap. 3, 5 B: kap. 3, 5 C: přehrávání zvuku
Výukové metody a formy Diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování,experiment	

Práce ve sdíleném prostředí

Tematický celek RVP

Digitální technologie

Očekávané výstupy RVP

- Žákyně/žák:
- najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
- propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
- dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi

Očekávané výstupy ŠVP

- Žákyně/žák:
- uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů
- najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci
- propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí
- pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj
- při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace
- rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého

Zdroje

- A: učebnice Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ (<https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs>)
- B: učebnice Informatika pro 1. stupeň základní školy (<https://www.albatrosmedia.cz/tituly/12848534/informatika-pro-1-stupen-zakladni-skoly/>)

Učivo

Využití digitálních technologií v různých oborech
Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele
Práce se soubory
Propojení technologií, internet
Sdílení dat, cloud
Technické problémy a přístupy k jejich řešení

Odkaz na učivo ve zdrojích

A: Využití digitálních technologií
B: kap. 8 (částečně)

B: kap. 6
B: kap. 7

Výukové metody a formy

Diskuse, práce ve skupinách, samostatná práce, praktické činnosti, objevování, experiment

Úvod do kódování a šifrování dat a informací	
Tematický celek RVP Data, informace a modelování	
Očekávané výstupy RVP - Žákyně/žák: - popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji - vyčte informace z daného modelu	Očekávané výstupy ŠVP - Žákyně/žák: - sdělí informaci obrázkem - předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel - zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text - zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky - obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček
Zdroje metodika Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs)	
Učivo Piktogramy, emodžiKód Přenos na dálku, šifra Pixel, rastr, rozlišení Tvary, skládání obrazce	Odkaz na učivo ve zdrojích Kódování informace obrázkem Kódování informace textem Kódování informace číslem Kódování a šifrování textu Kódování rastrového obrázku Kódování vektorového obrázku
Výukové metody a formy Diskuse, badatelské aktivity, problémová výuka, samostatná práce ve dvojicích či skupinách	

INFORMATIKA	
5. ročník	
Úvod do práce s daty	
Tematický celek RVP Informační systémy	
Očekávané výstupy RVP - Žákyně/žák: - uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat - pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	Očekávané výstupy ŠVP - Žákyně/žák: - pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech - doplní posloupnost prvků - umístí data správně do tabulky - doplní prvky v tabulce - v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný
Zdroje Práce s daty (https://imysleni.cz/ucebnice/prace-s-daty-pro-5-az-7-tridu-zakladni-skoly)	
Učivo Data, druhy dat Doplnění tabulky a datových řad Kritéria kontroly dat Řazení dat v tabulce Vizualizace dat v grafu	Odkaz na učivo ve zdrojích Víme, co jsou data Evidujeme data Kontrolujeme data Filtrujeme, třídíme a řadíme data Porovnáváme a prezentujeme data
Výukové metody a formy Praktické činnosti, experiment, samostatná práce, práce ve dvojici, diskuse	

Základy programování – příkazy, opakující se vzory	
Tematický celek RVP Algoritmizace a programování	
Očekávané výstupy RVP - Žákyně/žák: - sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy - ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	Očekávané výstupy ŠVP - Žákyně/žák: - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy - v programu najde a opraví chyby - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát - vytvoří a použije nový blok - upraví program pro obdobný problém
Zdroje učebnice Základy programování ve Scratch pro 5. ročník základní školy (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-programovani-ve-scratchi-pro-5-rocnik-zakladni-skoly)	
Učivo Příkazy a jejich spojování Opakování příkazů Pohyb a razítkování Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy Vlastní bloky a jejich vytváření Kombinace procedur	Odkaz na učivo ve zdrojích Modul 1 Bádání 1,2 Modul 1 Bádání 2,3 Modul 1 Bádání 2,3 Modul 1 Bádání 3 Modul 1 Bádání 4 Modul 1 Bádání 4
Výukové metody a formy Samostatná práce ve dvojici, praktické činnosti, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka	

Úvod do informačních systémů	
Tematický celek RVP Informační systémy	
Očekávané výstupy RVP - Žákyně/žák: - v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi	Očekávané výstupy ŠVP - Žákyně/žák: - nalezne ve svém okolí systému určí jeho prvky - určí, jak spolu prvky souvisí
Zdroje - metodika Základy informatiky pro 1. stupeň ZŠ (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-1-stupen-zs)	
Učivo Systém, struktura, prvky, vztahy	Odkaz na učivo ve zdrojích Systémy kolem nás
Výukové metody a formy Diskuse, badatelské aktivity, samostatná práce, heuristický rozhovor	

INFORMATIKA 2. stupeň

INFORMATIKA	
6. ročník	
Kódování a šifrování dat a informací	
Tematický celek RVP Data, informace a modelování	
Očekávané výstupy RVP - Žákyně/žák: - navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	Očekávané výstupy ŠVP - Žákyně/žák: - rozpozná zakódované informace kolem sebe - zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady - zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer - zakóduje v obrázku barvy více způsoby - zakóduje obrázek pomocí základních geometrických tvarů - zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu - ke kódování využívá i binární čísla

Zdroje metodika Základy informatiky pro 2. stupeň ZŠ (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-zakladni-skoly)	
Učivo Přenos informací, standardizované kódy Znakové sady Přenos dat, symetrická šifra Identifikace barev, barevný model Vektorová grafika Zjednodušení zápisu, kontrolní součet Binární kód, logické A a NEBO	Odkaz na učivo ve zdrojích Kódy kolem nás Kódování znaků Šifrování Kódování barev Obrázky z čar Kompresce a kontrola Binární čísla
Výukové metody a formy Diskuse, dramatizace, heuristický rozhovor, badatelské aktivity, problémové úkoly, samostatná práce, práce ve dvojicích/skupinách	

Práce s daty	
Tematický celek RVP Informační systémy	
Očekávané výstupy RVP Žákyně/žák: - získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat - sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: - najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) - odpoví na otázky na základě dat v tabulce - popíše pravidla uspořádání v existující tabulce - doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy - navrhne tabulku pro záznam dat - propojí data z více tabulek či grafů
Zdroje Práce s daty (https://imysleni.cz/ucebnice/prace-s-daty-pro-5-az-7-tridu-zakladni-skoly)	
Učivo Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce Filtrování, řazení a třídění dat Porovnání dat v tabulce a grafu Řešení problémů s daty	Odkaz na učivo ve zdrojích Víme, co jsou data Evidujeme data Kontrolujeme data Filtrujeme, třídíme a řadíme data Porovnáváme a prezentujeme data Řešíme problémy s daty
Výukové metody a formy Samostatná práce, diskuse	

Informační systémy	
Tematický celek RVP Informační systémy	
Očekávané výstupy RVP - Žákyně/žák: - vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	Očekávané výstupy ŠVP - Žákyně/žák: - popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují - pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva
Zdroje metodika Základy informatiky pro 2. stupeň ZŠ (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-zakladni-skoly)	
Učivo Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace	Odkaz na učivo ve zdrojích Informační systémy
Výukové metody a formy Diskuse, problémové úlohy, badatelské aktivity, samostatná práce, práce ve dvojicích/skupinách	

Počítače	
Tematický celek RVP Digitální technologie	
Očekávané výstupy RVP - Žákyně/žák: - ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos - vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky - poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače - dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	Očekávané výstupy ŠVP - Žákyně/žák: - nainstaluje a odinstaluje aplikaci - uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory - vybere vhodný formát pro uložení dat - vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě - porovná různé metody zabezpečení účtů - spravuje sdílení souborů - pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy - zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy
Zdroje	

Učivo - Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému - Správa souborů, struktura složek - Instalace aplikací - Domácí a školní počítačová síť - Fungování a služby internetu - Princip e-mailu - Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) - Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)	Odkaz na učivo ve zdrojích - (tradiční téma)
Výukové metody a formy - Diskuse, praktické činnosti, ukázky, výklad	

INFORMATIKA	
7. ročník	
Programování – opakování a vlastní bloky	
Tematický celek RVP Algoritmizace a programování	
Očekávané výstupy RVP - Žákyně/žák: - po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který daným algoritmem řešen - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	Očekávané výstupy ŠVP - Žákyně/žák: - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní
Zdroje učebnice Programování ve Scratch pro 2. stupeň základní školy (https://imysleni.cz/ucebnice/programovani-ve-scratchi-pro-2-stupen-zakladni-skoly)	

Učivo Vytvoření programu Opakování Podprogramy	Odkaz na učivo ve zdrojích kap. 1 Sestavení scénáře kap. 2 Opakování bloků kap. 3 Vlastní bloky
Výukové metody a formy Samostatná práce ve dvojici, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka,praktické činnosti	

Modelování pomocí grafů a schémat	
Tematický celek RVP Data, informace a modelování	
Očekávané výstupy RVP - Žákyně/žák: - vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní - zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: - vysvětlí známé modely jevů, situací, činností v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku pomocí ohodnocených grafů řeší problémy pomocí orientovaných grafů řeší problémy vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností
Zdroje metodika Základy informatiky pro 2. stupeň ZŠ (https://imysleni.cz/ucebnice/zaklady-informatiky-pro-zakladni-skoly)	
Učivo Standardizovaná schémata a modely Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu Orientované grafy, automaty Modely, paralelní činnost	Odkaz na učivo ve zdrojích Běžně užívané modely Ohodnocené grafy Orientované grafy Paralelní činnosti
Výukové metody a formy Diskuse, badatelská výuka, problémové úlohy, samostatná práce, práce ve dvojicích/skupinách	

Programování – podmínky, postavy a události	
Tematický celek RVP Algoritmizace a programování	
Očekávané výstupy RVP - Žákyně/žák: - po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který daným algoritmem řešen - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	Očekávané výstupy ŠVP - Žákyně/žák: - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému

Zdroje učebnice Programování ve Scratch pro 2. stupeň základní školy (https://imysleni.cz/ucebnice/programovani-ve-scratchi-pro-2-stupen-zakladni-skoly)	
Učivo Opakování s podmínkou Události, vstupy Objekty a komunikace mezi nimi	Odkaz na učivo ve zdrojích kap. 4 Opakování s podmínkou kap. 5 Myš a klávesnice kap. 6 Posílání zpráv
Výukové metody a formy Samostatná práce ve dvojici, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka, praktické činnosti	

INFORMATIKA	
8. ročník	
Programování – větvení, parametry a proměnné	
Tematický celek RVP Algoritmizace a programování	
Očekávané výstupy RVP - Žákyně/žák: - po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který jedním algoritmem řešen - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém o a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	Očekávané výstupy ŠVP Žákyně/žák: - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému po přečtení programu vysvětlí, co vykoná - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav - používá souřadnice pro programování postav - používá parametry v blocích, ve vlastních blocích - vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu - diskutuje různé programy pro řešení problému - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému

Zdroje učebnice Programování ve Scratch pro 2. stupeň základní školy (https://imysleni.cz/ucebnice/programovani-ve-scratchi-pro-2-stupen-zakladni-skoly)	
Učivo Větvení programu, rozhodování Grafický výstup, souřadnice Podprogramy s parametry Proměnné	Odkaz na učivo ve zdrojích kap. 7 Rozhodování kap. 8 Souřadnice kap. 9 Parametry kap. 10 Proměnné
Výukové metody a formy Samostatná práce ve dvojici, diskuse, objevování, experiment, problémová výuka, praktické činnosti	

Hromadné zpracování dat	
Tematický celek RVP Informační systémy	
Očekávané výstupy RVP - Žákyně/žák: - vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat - nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	Očekávané výstupy ŠVP - Žákyně/žák: - při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky - používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) - řeší problémy výpočtem s daty - přepíše do tabulky dat nový záznam - seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) - používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy - ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat
Zdroje tabulkový procesor, nejlépe s volnou licencí učebnice pro práci se vzorci v tabulkách a grafy učebnice tabulkového procesoru pro práci s daty A: Online příprava souborů dat http://simandl.asp2.cz/Online.aspx	
Učivo Relativní a absolutní adresy buněk Použití vzorců u různých typů dat Funkce s číselnými vstupy Funkce s textovými vstupy Vkládání záznamu do databázové tabulky Řazení dat v tabulce Filtrování dat v tabulce Zpracování výstupů z velkých souborů dat	Odkaz na učivo ve zdrojích (tradiční téma výuky) A: Geografické údaje o státech světa

Výukové metody a formy

Samostatná práce, problémová výuka, projekt

INFORMATIKA	
9. ročník	
Programovací projekty	
Tematický celek RVP Algoritmizace a programování	
Očekávané výstupy RVP - Žákyně/žák: - rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení - vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému - v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné - ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	Očekávané výstupy ŠVP - Žákyně/žák: - řeší problémy sestavením algoritmu - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby - diskutuje různé programy pro řešení problému - vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní - řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému - zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně
Zdroje učebnice Programování ve Scratch II – projekty pro 2. stupeň základní školy (https://imysleni.cz/ucebnice/programovani-ve-scratchi-ii-projekty-pro-2-stupen-zakladni-skoly)	

Učivo	Odkaz na učivo ve zdrojích
<p>Programovací projekt a plán jeho realizace Popsání problému Testování, odladění, odstranění chyb Pohyb v souřadnicích Ovládání myši, posílání zpráv Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu Nástroje zvuku, úpravy seznamu, Import a editace kostýmů, podmínky Návrh postupu, klonování. Animace kostýmů postav, události Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné Výrazy s proměnnou Tvorba hry s ovládáním, více seznamů Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy</p>	<p>projekt Souřadnice projekt Kulička projekt Nákupní seznam projekt Klavír projekt Světadíly projekt Ohňostroj projekt Interaktivní pohlednice projekt Ostrov pokladů projekt Hodiny projekt Bludiště projekt Variace na hru Piano tiles</p>
Výukové metody a formy	
<p>Samostatná práce, praktické činnosti, diskuse, projektová výuka</p>	

PRVOUKA

1.–3. ročník

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Prvouka je vyučován v 1.–3. ročníku. Jeho vzdělávací obsah tvoří obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, 1. období. Časová dotace tohoto předmětu je 2 hodiny týdně. Výuka v tomto předmětu je založena na činnostním – tvořivém učení, praktických pokusech a pozorování. K nejčastějším metodám a formám výuky patří kooperativní výuka, vycházky, exkurze spojené s pozorováním. Důraz klademe na schopnost popisovat pozorované a vyhledávat informace z různých dostupných zdrojů. Součástí výuky je také realizace různých akcí, například exkurze, vycházky do přírody, divadelní i filmová představení, výstavy, akce pro veřejnost pořádané městem, pobytové akce (školy v přírodě), akademie apod., a mnoha projektů uskutečňovaných ve spolupráci s různými organizacemi.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- Žáci dokáží samostatně vyhledat a třídit informace, propojovat a systematizovat je.
- Předkládáme žákům dostatek informačních zdrojů s přírodovědnou a vlastivědnou tematikou a vede je k jejich využívání v praktickém životě.
- Prověřujeme znalosti základních pojmů a jevů.
- Připravujeme spolu se žáky projektové dny s problematikou poznávání místní krajiny, historie a současnosti města, v němž žáci žijí.
- Seznamujeme žáky s metodami učení.
- Poskytuje žákům zpětnou vazbu.
- Oceňujeme pozitivní přístup k učení.
- Rozebíráme se žáky jejich chyby, navrhujeme možnosti jejich odstranění.

Kompetence k řešení problémů

- Nabízíme žákům různé možnosti řešení problémů.
- Klademe žákům problémové otázky.
- Formou diskuse, práce v malých skupinách žáky aktivizujeme k uvažování o problémech v oblasti přírodního prostředí a lidstva a jejich možném řešení.
- Trénujeme se žáky problémové situace v mezilidských vztazích a povzbuzujeme je k hledání různých řešení.
- Umožňujeme žákům pozorovat různé jevy, hledat pro ně vysvětlení, provádět pokusy, ověřit výsledek řešení a zvážit jeho uplatnění v praxi.

Kompetence komunikativní

- Zařazujeme vyučovací metody, které podporují komunikaci a spolupráci.
- Poskytujeme žákům prostor k prezentaci svých názorů a prací.
- Stanovíme se žáky pravidla diskuse.
- Prověřujeme čtenářské dovednosti.
- Rozvíjíme vizuální přemýšlení.
- Trénujeme se žáky nonverbální komunikaci.

- Rozpoznáváme se žáky pocity druhých podle mimiky a učíme je na ně vhodně reagovat.

Kompetence sociální a personální

- Při výuce používáme metody, které podporují spolupráci.
- Podporujeme vzájemnou pomoc mezi slabšími a silnějšími (z hlediska fyzického i intelektuálního).
- Umožňujeme prosadit se i méně průbojným žákům, měníme role ve skupině.
- Vedeme žáky ke spolupráci při realizaci třídních a celoškolských projektů.

Kompetence občanské

- Účastníme se akcí, které pořádá naše město.
- Procvičujeme se žáky pravidla první pomoci, zajišťujeme odborné kurzy první pomoci.
- Vytváříme příležitosti k zapojení žáků do kulturního života obce a školy.

Kompetence pracovní

- Nabízíme žákům různé pracovní postupy.
- Zapojujeme žáky do péče o prostředí třídy, školy, města.
- Důsledně vedeme žáky k dodržování pravidel bezpečnosti práce.

Kompetence digitální

- pomáháme žákům orientovat se v digitálním prostředí;
- seznamujeme žáky s běžně používanými digitálními zařízeními, aplikacemi a službami;
- diskutujeme se žáky o významu digitálních technologií pro lidskou společnost

Průřezová témata

OSV

- Kooperace a kompetice

MuV

- Kulturní difference

EV

- Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

Minimální výstupy – speciální třídy

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy (3.)

ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy (3.)

ČJS-3-1-03p uvede nejvýznamnější místa v okolí svého bydliště a školy (4.)

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje (5.)

ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany (5.)

ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě (5.)

ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě (5.)

ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí (5.)

ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest (5.)

ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky (5.)

Učivo

- **domov** – prostředí domova, orientace v místě bydliště
- **škola** – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace
- **obec (město), místní krajina** – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť
- **okolní krajina (místní oblast, region)** – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany
- **regiony ČR** – Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje, výroba, služby a obchod
- **naše vlast** – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR
- **Evropa a svět** – kontinenty, evropské státy, EU, cestování
- **mapy obecně zeměpisné a tematické** – obsah, grafika, vysvětlivky

LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy (4.)

ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování (3. 4.)

ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně (3.)

ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům (3.)

ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti (3.)

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-2-01p, ČJS-5-2-02p *dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě) (5.)*

ČJS-5-2-03p *rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých (4.)*

ČJS-5-2-03p *uveďte základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy (5.)*

ČJS-5-2-04p *používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze (5.)*

ČJS-5-2-04p *porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uveďte příklady rizik půjčování peněz (5.)*

ČJS-5-2-04p *sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uveďte příklady základních příjmů a výdajů (5.)*

Učivo

- **rodina** – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání
- **soužití lidí** – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie; obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým, společný „evropský dům“
- **chování lidí** – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům
- **právo a spravedlnost** – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot
- **vlastnictví** – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky
- **kultura** – podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura a subkultura
- **základní globální problémy** – významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí

LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-3-01p *pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase (4.)*

ČJS-3-3-01p *zná rozvržení svých denních činností (3.)*

ČJS-3-3-02p ČJS-3-3-03p *rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti (3.)*

ČJS-3-3-03p *poznává různé lidské činnosti (3.)*

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách (5.)
 ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji (5.)
 ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště (5.)

Učivo

- **orientace v čase a časový řád** – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období
- **současnost a minulost v našem životě** – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- **regionální památky** – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- **báje, mýty, pověsti** – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích (3.)
 ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat (3.)
 ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami (3.)
 ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu (4.)

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody (5.)
 ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období (4.)
 ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí (5.)
 ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata (4.)
 ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí (4, 5.)
 ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují (5.)
 ČJS-5-4-06p reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech (4, 5.)
 ČJS-5-4-07p provádí jednoduché pokusy se známými látkami (5.)

Učivo

- **látky a jejich vlastnosti** – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
- **voda a vzduch** – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život
- **nerosty a horniny, půda** – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam
- **vesmír a Země** – sluneční soustava, den a noc, roční období
- **rostliny, houby, živočichové** – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
- **životní podmínky** – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí
- **rovnováha v přírodě** – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva
- **ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy
- **rizika v přírodě** – rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-5-01p *uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění (4, 5.)*

ČJS-3-5-01p *pojmenuje hlavní části lidského těla (4.)*

ČJS-3-5-02p *rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných (3, 4.)*

ČJS-3-5-02p *uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu (4, 5.)*

ČJS-3-5-03p *chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek (4.)*

ČJS-3-5-04 *reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech (4, 5.)*

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-5-01p *uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu (5.)*

ČJS-5-5-02p *rozlišuje jednotlivé etapy lidského života (4, 5.)*

ČJS-5-5-04p *uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události (5.)*

ČJS-5-5-04p *uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti (4, 5.)*

ČJS-5-5-05p *odmítá návykové látky (5.)*

ČJS-5-5-07p *ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc (4, 5.)*

ČJS-5-5-08 *uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku (5.)*

Učivo

- **lidské tělo** – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
- **péče o zdraví** – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena
- **partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy** – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality
- **návykové látky, závislosti a zdraví** – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
- **osobní bezpečí, krizové situace** – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích
- **přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
- **mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

PRVOUKA		
1. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - pozoruje a popíše prostředí svého domova 	Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště Současnost a minulost v našem životě – předměty denní potřeby Vztah člověka k prostředí - příroda a kultura obce	Průřezové téma: EV
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje v prostředí školy a v jejím okolí - rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí svého domova a školy 	Škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy Právo a spravedlnost – práva a povinnosti žáků školy	Projekt „Bezpečná cesta do školy“
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům 	Rodina – postavení jedince v rodině	
<ul style="list-style-type: none"> - pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích 	Vesmír a Země – roční období ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – likvidace odpadů Lidské aktivity a problémy ŽP - „Den Země“	Průřezové téma: EV

<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví 	<p>Lidské tělo – životní potřeby a projevy Péče o zdraví, zdravá výživa – denní režim, pitný režim, pohybový režim, zdravá strava</p>	<p>Projekt „Zdravý úsměv“</p>
<ul style="list-style-type: none"> - rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu 	<p>Osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech 	<p>Situace hromadného ohrožení</p>	

PRVOUKA		
2. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností 	Rodina – role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání	
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost 	Chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování Kooperace a kompetice - rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro kooperaci	Průřezové téma: OSV
<ul style="list-style-type: none"> - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek 	Kultura – podoby a projevy kultury Lidské vztahy- vztahy mezi kulturami Současnost a minulost v našem životě – průběh lidského života Osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty	Průřezové téma: MV
<ul style="list-style-type: none"> - využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti 	Určování a měření času	
<ul style="list-style-type: none"> - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech 	Situace hromadného ohrožení	

<p>- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</p>	<p>Osobní hygiena, péče o zdraví své a zdraví ostatních, předcházení úrazům</p>	
<p>- roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků</p>	<p>Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – likvidace a třídění odpadů Lidské aktivity a problémy ŽP „Den Země“ Rostliny, živočichové</p>	<p>Projekt Den Země Průřezové téma: EV</p>

PRVOUKA		
3. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
- vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	Obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť	
- začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	Okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany Obec, město – části, poloha v krajině, minulost a současnost města, význačné budovy	Projekt „Sběr a třídění odpadů“
- uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost	Vztah člověka k prostředí - životní styl Lidské aktivity a problémy ŽP - „Den Země“	Průřezové téma: EV
- projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům	Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, obchod Lidské vztahy - tolerantní vztahy a rozvoj spolupráce, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské, zájmové nebo generační příslušnost	Průřezové téma: MV

<p>- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu</p>	<p>Orientace v čase a časový řád – dějiny jako časový sled událostí, letopočet, generace Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny</p>	
<p>- provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých přístrojů a nástrojů</p>	<p>Látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek Voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život Nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam Základní podmínky života – voda, vzduch, půda</p>	<p>Průřezové téma: EV</p>
<p>- roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve své lokalitě</p>	<p>Rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka</p>	
<p>- uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle, projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah</p>	<p>Lidské tělo – základní stavba a funkce, vývoj jedince</p>	<p>Průřezové téma: EV</p>

ke zdraví		
- reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	Situace hromadného ohrožení	

ČLOVĚK A SVĚT

4. a 5. ročník

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Člověk a svět je vyučován ve 4. a 5. ročníku. Jeho vzdělávací obsah tvoří obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, 2.období. Časová dotace tohoto předmětu je 2 hodiny týdně ve čtvrtém ročníku a 3 hodiny týdně v pátém ročníku.. Výuka v tomto předmětu je založena na činnostním – tvořivém učení, praktických pokusech a pozorování. K nejčastějším metodám a formám výuky patří kooperativní výuka, vycházky, exkurze spojené s pozorováním. Důraz klademe na schopnost popisovat pozorované a vyhledávat informace z různých dostupných zdrojů. Součástí výuky je také realizace různých akcí , například exkurze (ZOO, botanická zahrada, zahradnictví ...), vycházky do přírody, divadelní i filmová představení, výstavy, akce pro veřejnost pořádané městem, pobytové akce (školy v přírodě), akademie apod., a mnoha projektů uskutečňovaných ve spolupráci s různými organizacemi (OHESem, Policií ČR, Městskou policií Mimoň, domovem důchodců, vojenskými lesy...).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- Pozitivním přístupem motivujeme žáky k učení.
- Žáci dokáží vyhledávat a třídit informace, propojovat je a systematizovat je.
- Využíváme různé materiály a zdroje informací – internet, výukové programy, encyklopedie, televizi, video, CD, nástěnné mapy, modely...

Kompetence k řešení problémů

- Nabízíme žákům různé možnosti řešení problémů.
- Klademe žákům problémové otázky.
- Žáci dokáží získávat informace z různých zdrojů.

Kompetence komunikativní

- Zařazujeme vyučovací metody, které podporují komunikaci a spolupráci.
- Poskytujeme žákům prostor k prezentaci svých názorů a prací.

Kompetence sociální a personální

- Při výuce používáme metody, které podporují spolupráci.
- Podporujeme vzájemnou pomoc mezi slabšími a silnějšími (z hlediska fyzického i intelektuálního).
- Umožňujeme prosadit se i méně průbojným žákům, měníme role ve skupině.
- Žáci dokáží hodnotit sebe i druhé.

Kompetence občanské

- Účastníme se koncertů, hudebních besed...
- Účastníme se akcí, které pořádá naše město.

Kompetence pracovní

- Nabízíme žákům různé pracovní postupy.
- Zapojujeme žáky do péče o prostředí třídy, školy, města.

Kompetence digitální

- Rozvíjíme dovednost získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah.
- Diskutujeme se žáky o významu digitálních technologií pro lidskou společnost; řešíme bezpečnost zařízení i dat, situace s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních.
- Vedeme žáky k tomu, aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky.
- Vedeme žáky k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.
- Aktivujeme žáky k vyjádření názoru a zobecnění určitého obrazového materiálu (foto, video).

Průřezová témata

VDO

- Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát, Formy participace občanů v politickém životě

VMEGS

- Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět

MuV

- Lidské vztahy

EV

- Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

ČLOVĚK A SVĚT

4. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
- určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	Regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR Naše vlast – domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR	Průřezové téma: VDO
- vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	Regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost	
- určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu i pobytu v přírodě - rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky	Mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana, tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy	Průřezové téma: EV
- rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	Chování lidí – principy demokracie Formy participace občanů v politickém životě komunální volby, demokracie Státní správa a samospráva, státní symboly	Průřezové téma: VDO

<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy 	Vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; peníze Občanská společnost a škola – model otevřeného partnerství ve škole	
<ul style="list-style-type: none"> - využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti 	Kulturní difference – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti	Průřezové téma: MV
<ul style="list-style-type: none"> - srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti i současnosti s využitím regionálních specifik 	Báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	
<ul style="list-style-type: none"> - objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislost mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka - založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu 	Životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí Vztah člověka k prostředí - prostředí a zdraví Lidské aktivity a problémy ŽP – „Den Země“	Průřezové téma: EV
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období 	Základní podmínky života - ohrožování životního prostředí, klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší	

<ul style="list-style-type: none"> - zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organizmy - porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organizmech, prakticky třídí organizmy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat 	Rovnováha v přírodě – základní společenstva, les, pole	
---	---	--

<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození - využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života 	<p>Lidské tělo – pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince</p> <p>Péče o zdraví, zdravá výživa – osobní, intimní a duševní hygiena, stres a jeho rizika; reklamní vliv</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech 	<p>Situace hromadného ohrožení</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - zná a respektuje pravidla silničního provozu, chová se zodpovědně a správně podle pravidel silničního provozu jako cyklista 	<p>Pravidla silničního provozu</p>	<p>Projekt „Průkaz cyklisty“</p>

ČLOVĚK A SVĚT		
5. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
- rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy	Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování Objevujeme Evropu a svět - naše vlast a Evropa, státní a evropské symboly	Průřezové téma: VMEGS
- porovnává způsob života a přírodu v naší vlasti a jiných zemích	Evropa a svět nás zajímá - rodinné příběhy a zážitky Regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost	
- rozezná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou	Chování lidí – principy demokracie	Průřezové téma: VDO
- pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy - využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti	Báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	

<ul style="list-style-type: none"> - vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam 	Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie;	
<ul style="list-style-type: none"> - zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organizmy 	Rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy	Průřezové téma: EV
<ul style="list-style-type: none"> - porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organizmech, prakticky třídí organizmy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy 	Lidské aktivity a problémy ŽP- „Den Země“	
<ul style="list-style-type: none"> - předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek 	Návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače	
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou - rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc 	Osobní bezpečí – krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.), brutalita a jiné formy násilí v médiích, služby odborné pomoci	

<ul style="list-style-type: none"> - vyjádří na základě vlastní zkušenosti základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) - účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob 	Chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům	
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista 	Situace hromadného ohrožení	
<ul style="list-style-type: none"> - účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob 	Denní režim	
<ul style="list-style-type: none"> - odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy 	Rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky	

DĚJEPIS

6.–9. ročník

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Hlavním cílem dějepisu je probudit v žácích vědomí kontinuity mezi minulostí, současností i budoucností. Jsou vedeni k poznání, že historické události ovlivnily vývoj společnosti a ve svém důsledku obrazy dnešní společnosti.

Učivu je věnováno v každém ročníku po dvou hodinách. Obsah vzdělávacího předmětu Dějepis je totožný s obsahem vzdělávacího oboru Dějepis.

Při práci je uplatňován diferencovaný přístup k dětem s SPU. Hlavní důraz je kladen na slovní projev. Individuálně se přistupuje i k závěrečnému hodnocení těchto žáků.

Na hodinách dějepisu by si měl žák osvojit dovednosti práce s jednoduššími dokumenty různého charakteru a využívat je jako zdroj informací. Měl by se naučit orientovat se v historických, politických a etických faktech, umět si vytvořit svůj vlastní názor a přiměřeně ho obhájit. K dosažení těchto cílů poslouží odpovídající formy práce, vyučovací metody, pracovní postupy. Využívá se práce s učebnicí, historickými mapami, historickými dokumenty, odbornou literaturou. Důležité je také dodržování mezipředmětových vztahů. Dalším zdrojem informací je návštěva historických expozic, výstav, muzeí, kulturních památek apod. Žáci mohou pracovat i s výpočetní technikou. V neposlední řadě může být v hodinách využíváno projektové vyučování.

Časová dotace tohoto předmětu jsou 2 hodiny v každém ročníku od 6. až po 9., přičemž v 8. ročníku je časová dotace posílena 1 hodinou disponibilní.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

V dějepisu chceme rozvíjet klíčové kompetence strategiemi, které žákovi umožní:

Kompetence k učení

- chápat probírané oblasti v dějepisně-zeměpisném kontextu,
- vyhledávat a třídit informace o probíraných oblastech podle zadaných kritérií,
- seznámit se s obecně používanými znaky, termíny a symboly vzdělávacích oborů zeměpis, dějepis, informační a komunikační technologie, výchova k občanství a dávat je do vzájemných souvislostí.

Kompetence k řešení problémů

- vnímat nejrůznější společenské problémy v jejich vývoji,
- při řešení problémů objevovat souvislosti s historií,
- svá řešení posuzovat z nejrůznějších společenských aspektů.

Kompetence komunikativní

- souvisle a výstižně formulovat své názory na společenské dění,
- pochopit potřebu vyslechnout odlišný názor a zabývat se jím,
- osvojit si postupy při užívání informačních a komunikačních prostředků a naučit se je tvořivě využívat jako nástroje poznání,
- využívat získané komunikační dovednosti

Kompetence sociální a personální

- chápat význam skupinové práce a postavení samostatné práce
- seznámit se s možnostmi utváření příjemné atmosféry v týmu,
- žáci dokáží diskutovat.

Kompetence občanské

- přijmout základní principy, na kterých spočívají zákony a společenské normy, chovat se podle nich,
- poznat naše kulturní tradice a historické dědictví a tímto poznáním cítit potřebu je chránit,
- respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot,
- nacházet nenásilné cesty k řešení konfliktů.

Kompetence pracovní

- nacházet způsoby, jak využívat znalosti získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj, příprava na budoucnost,
- rozvíjet své myšlení a nacházet nová řešení.

Kompetence digitální

- seznamujeme žáky s běžně používanými digitálními zařízeními, aplikacemi a službami
- rozvíjíme u žáků dovednost získávat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah
- učíme žáky vyhledávat a kriticky posuzovat digitální obsah
- diskutujeme s žáky o významu digitálních technologií pro lidskou společnost v průběhu věků a historickém kontextu

Průřezová témata

Výuka dějepisu je příležitostí pro zařazení tématu „Výchova demokratického občana“, „Občan, občanská společnost a stát“, „Principy demokracie“. Rozvíjí komunikativní a argumentační dovednosti. V průřezovém tématu „**Myšlení v evropských a globálních souvislostech**“ učivo dějepisu prohlubuje porozumění zásadním událostem, které ovlivnily vývoj Evropy. Také porozumění odlišnostem mezi národy. Realizace průřezového tématu „**Multikulturní výchova**“ pomáhá žákům uvědomit si neslučitelnost rasové a náboženské intolerance s demokratickými principy a jejich škodlivost na konkrétních historických událostech. Látka 9. ročníku pak dává možnost k využívání médií jako zdroje informací (téma „**Mediální výchova**“).

Minimální výstupy – speciální třídy

ČLOVĚK A SPOLEČNOST

DĚJEPIS

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-1-01p chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti (6.)

Učivo

- význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny
- historický čas a prostor

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-2-01p rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí (6.)

D-9-2-01p podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty (6.)

Učivo

- člověk a lidská společnost v pravěku

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-3-01p uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států (6.)

D-9-3-03p, D-9-3-04p popíše život v době nejstarších civilizací (6.)

Učivo

- nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz
- antické Řecko a Řím
- střední Evropa a její styky s antickým Středomořím

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

Očekávané výstupy

žák

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-4-03p uvede první státní útvary na našem území (7.)

D-9-4-03p uvede základní informace z období počátků českého státu (7.)

D-9-4-04p popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti (7.)

D-9-4-04p charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí (7.)

D-9-4-05p rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské (7.)

D-9-4-05p uveďte nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu (7.)

Učivo

- nový etnický obraz Evropy
- utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj
- islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)
- Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě
- křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy
- struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev
- kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-5-03p popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu (8.)

D-9-5-04p, D-9-5-05p uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období (8.)

D-9-5-04p, D-9-5-05p pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku (8.)

Učivo

- renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou
- zámořské objevy a počátky dobývání světa
- český stát a velmoci v 15.–18. století
- barokní kultura a osvícenství

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-6-03p uvede základní historické události v naší zemi v 19. století (8.)

D-9-6-03p vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století (8.)

D-9-6-04p rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap (9.)

Učivo

- Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA
- industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka
- národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa
- revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů

- politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva
- kulturní rozrůzněnost doby
- konflikty mezi velmocemi, kolonialismus

MODERNÍ DOBA

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-7-01p, D-9-7-03p, D-9-7-04p uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války (9.)

D-9-7-01p, D-9-7-05p uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky (9.)

Učivo

- první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky
- nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy
- mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět
- druhá světová válka, holokaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války

ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-8-01p, D-9-8-02p popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě (9.)

D-9-8-04p chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti (9.)

Učivo

- studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření
- vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)
- vývoj Československa od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky
- rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět
- problémy současnosti
- věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava

DĚJEPIS		
6. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků - orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu - uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány 	Pravěk Úvod do učiva Význam zkoumání dějin Získávání informací o dějinách Historické prameny Historický čas a prostor	
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu - objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost 	Starší doba kamenná <ul style="list-style-type: none"> - způsob života a obživy 	OSV – mezilidské vztahy EV – vztah člověka k prostředí (naše obec)
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje podmínky a důsledky přechodu k zemědělství - charakterizuje podmínky vzniku řemesel 	Mladší doba kamenná <ul style="list-style-type: none"> - způsob života a obživy - počátky řemesel 	
<ul style="list-style-type: none"> - vyhodnotí důsledky oddělení řemesel od zemědělství jako podmínky pro rozvoj obchodu 	Doba kovů <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj řemesel a obchodu - zánik rodové společnosti 	
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací - popíše projevy náboženských představ 	Starověk Oblasti starověkého východu <ul style="list-style-type: none"> - charakteristické rysy oblasti - vývoj společnosti - náboženské představy - počátek písma a kultury - přínos starověkých civilizací 	

<ul style="list-style-type: none"> - porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie - uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví 	<p>Řecko</p> <ul style="list-style-type: none"> - kořeny řecké civilizace - archaické a klasické období - Makedonie <p>helénismus</p>	<p>četba řeckých bájí osobnost Alexandra Makedonského VV, ČJ VDO – demokracie, despocie, tyranie MuV – lidské vztahy-sbližování a prolínání kulturních vlivů v období helénismu</p>
<ul style="list-style-type: none"> - porovnává formy státní moci - popíše s pomocí mapy územní rozsah římské říše - demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství - porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie 	<p>Řím</p> <ul style="list-style-type: none"> - království - republika - císařství - počátky křesťanství - římská kultura - rozpad římské říše 	<p>VV, ČJ VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - integrace Evropy - vliv Říma na raně středověké státy
	<p>Rozšiřující učivo <i>Práce archeologa</i> <i>Práce historika</i> <i>Pravěké dějiny regionu</i> <i>Pravěké umění</i> <i>Vzdělanost, věda umění starověkých států</i></p>	

DĚJEPIS		
7. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
	Opakování <ul style="list-style-type: none"> - krize císařství - křesťanství - zánik západořímské říše 	
<ul style="list-style-type: none"> - popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států - uvědomuje si obohacení Evropy kulturními podněty z Orientu - objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské kultury 	Středověk Raný středověk <ul style="list-style-type: none"> - nový etnický obraz Evropy (vliv islámu) - byzantská, arabská a franská říše - první státní útvary na našem území - český stát v době knížecí - formování prvních státních celků v Evropě - boj mezi mocí světskou a církevní - křížové výpravy - románská kultura a životní styl raného středověku 	důraz na české patrony VV, ČJ VMEGS <ul style="list-style-type: none"> - formování evropských států - křížové výpravy MuV – náš etnický původ
<ul style="list-style-type: none"> - chápe změny politické, hospodářské, sociální a kulturní - seznamuje s rozmachem českého státu a jeho významem ve střední Evropě - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady gotické kultury - objasní problémy, které vedly ke kritice církve a vyústily v českou 	Vrcholný středověk <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj řemesel a obchodu, vznik měst a jejich význam - český stát za vlády posledních Přemyslovců - nástup Lucemburků a vláda Karla IV. 	Hus – různá interpretace historické osobnosti

reformaci - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí	- gotická kultura a životní styl jednotlivých vrstev v období vrcholného středověku - konflikt mezi Anglií a Francií - kritika poměrů v církvi a husitství v Čechách	vznik parlamentu VDO – Magna charta 1215 – vznik parlamentu
- vysvětlí okolnosti vzniku střeoevropského soustátí	Pozdní středověk - doba poděbradská - doba jagellonská	VV životní styl ve středověku osobnosti středověku
- vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve - popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky - vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život - konkretizuje podstatu pojmů absolutní moc, absolutismus - objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie - objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	Raný novověk Počátky novověku - humanismus - objevné plavby a jejich společenské důsledky - náboženská reformace - počátky absolutních monarchií - český stát v předbělohorských poměrech - třicetiletá válka	opakování středověku VV, HV, ČJ

	Opakování <ul style="list-style-type: none"> - krize císařství - křesťanství - zánik západořímské říše 	
--	--	--

DĚJEPIS		
8. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky - demonstruje důsledky náboženské nesnášenlivosti - na příkladech evropských dějin konkretizuje pojmy absolutismus, parlamentarismu a konstituční monarchie - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek - odhalí význam osvícenství jako významného myšlenkového předělu, který ovlivnil politický vývoj u nás v Evropě i na americkém kontinentu - ujasní pojem osvícenský absolutismus - popíše rozpor mezi projevy absolutní moci a snahami nastupující buržoazie - charakterizuje pojem kolonie, vymezí její význam - vysvětlí rozdílné tempo vývoje světa 	<p>Novověk</p> <ul style="list-style-type: none"> - třicetiletá válka – opakování - občanská válka v Anglii <p>Období od 2. pol. 17. st. do konce 18.stol</p> <ul style="list-style-type: none"> - baroko a životní styl - upevňování vlády Habsburků po třicetileté válce - rozvoj vzdělanosti v době osvícenství - české země za vlády Marie Terezie a Josefa II. - situace ve Francii, Rusku, vzestup Velké Británie - vznik Spojených států amerických <p>Novověk od konce 18. stol. do r. 1914</p>	<p>opakování středověku a raného novověku VV, HV, ČJ</p> <p>HV, VV, ČJ</p> <p>pojmy rasismus, otrokářství</p> <p>VDO – občanská společnost</p>

<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti - objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě - objasní prudký rozvoj průmyslu jako předpoklad společenských změn - porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů - seznamuje s příčinami a průběhem českého národního obrození - vysvětlí význam obrozeneckých snah významných osobností - popíše úsilí o vytvoření jednotlivých národních celků - formuluje pojem rasismus - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrného vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla - charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam 	<ul style="list-style-type: none"> - Velká francouzská revoluce, její průběh a význam pro Francii i evropské dějiny - napoleonské války a jejich důsledky - průmyslová revoluce, modernizace společnosti, změna sociální struktury - národní a osvobozenécké hnutí v Evropě, pojem vlastenectví a požadavek národa na svobodný rozvoj - utváření novodobého českého národa - rok 1848 v Evropě a v Čechách - postavení českých zemí v habsburské monarchii ve 2. pol. 19. stol. - procesy sjednocování v Německu a v Itálii - politické proudy (konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus, ústava, občanská práva - občanská válka v USA - konflikty mezi velmocemi, kolonialismus 	<p>EV – průmyslová revoluce</p> <p>HV, ČJ VV – klasicismus Metternichův absolutismus Bachův absolutismus</p> <p>MuV – rasismus, otrokářství</p>
--	--	---

kolonií		
	<i>Rozšiřující učivo</i> <i>Historie vybraných států</i> <i>Hospodářský rozvoj – úroveň</i> <i>zemědělství, řemeslné, manufakturní</i> <i>a průmyslové výroby a obchodu</i>	

DĚJEPIS		
9. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky - rozpozná okolnosti vzniku samostatné ČSR, její vnitřní a zahraniční situaci v období první republiky - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu - odhalí změnu mezinárodněpolitických vztahů vznikem komunistického režimu (totalita, nacionalismus) - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - zhodnotí vnitřní a zahraniční politiku ČSR v období druhé republiky, protektorátu - zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí - charakterizuje poválečný vývoj Československa, který vyústil 	<p>Moderní doba Situace v letech 1914–1948</p> <ul style="list-style-type: none"> - první světová válka, její polit., soc., kulturní důsledky - situace v Rusku, ruská revoluce - vznik ČSR, hospodářsko-politický rozvoj republiky, sociální a národnostní problémy - mezinárodně politická situace Evropy ve 20. letech - počátky fašistického hnutí - SSSR v meziválečném období - světová hospodářská krize a její důsledky - první projevy fašistické agrese, vznik válečných ohnisek <ul style="list-style-type: none"> - kultura, věda, technika před vypuknutím 2. světové války - cesta k Mnichovu, Mnichov, jeho důsledky - Protektorát Čechy a Morava <ul style="list-style-type: none"> - druhá světová válka, holocaust - domácí a zahraniční odboje - mezinárodní konference a 	<p>Versailleský systém pojmy: imperialismus, monopoly, feminizace, impresionismus, secese... význam pravidel pro fungování společnosti lidská práva- fašismus, nacismus principy demokracie stalinismus, komunismus osobnost T. G. Masaryka</p> <p>ČJ, VV, HV Češi × Němci × Židé</p> <p>EV – vynálezy MuV – rasismus 20. st., lidská solidarita během válek</p> <p>totalitní režim, propaganda</p>

<p>v únorové události 1948</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovná možnosti různé interpretace historických faktů a nutnost kritického přístupu k interpretacím - zhodnotí postavení ČSR v mezinárodních souvislostech <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa (uvede příklady střetávání obou bloků) - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce - poukáže na postupný rozpad východního bloku rozkladem komunistických systémů - objasní vnitřní situaci v naší republice (události r. 1968) - popíše vnitřní situaci v naší republice v roce 1989 a vývoj v 90. letech – vznik ČR - posoudí postavení rozvojových zemí, prokáže základní orientaci v problémech současného světa 	<p>poválečné uspořádání světa</p> <ul style="list-style-type: none"> - poválečné Československo v letech 1945–1948 - únorový převrat 1948 <p>Shrnutí období 1914–1948</p> <p>Dějiny od pol. 20. století do současnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - postavení Československa a jeho postupné začleňování do sféry vlivu SSSR, projevy sovětizace ČSR ve všech oblastech společenského života i v každodenním životě lidí - studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků - krize sovětského impéria a „perestrojka“ - obnova demokracie ve východní Evropě a „sametová revoluce“ - rozpad Československa, vznik ČR - Česká republika na přelomu tisíciletí 	<p>ČSR a komunismus Východ × Západ, NATO, Varšavská smlouva</p> <p>politické procesy Pražské jaro</p> <p>VMEGS – Západ × Východ</p> <p>ČJ, HV, VV utváření hodnot spravedlnost, svoboda, tolerance dějiny po roce 1968 – forma referátů</p>
--	--	--

	<i>Rozšiřující učivo</i> <i>Dějiny regionu</i> <i>Rozvoj vědy a techniky</i> <i>Významné události 20. století</i>	(vybraná témata) VDO – formy vlády
--	---	--

OBČANSKÁ VÝCHOVA

6.–9. ročník

Charakteristika výuky

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Občanská výchova je realizován v 6. až 9. ročníku v rozsahu 1 hodiny týdně.

Tento předmět je tvořen vzdělávacím oborem Výchova k občanství, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost.

Předmět Ov vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Výuka se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činnostmi důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti. Výuka se zaměřuje na utváření pozitivních občanských postojů a rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému společenství. Důležitou součástí vzdělávání je prevence rasistických, xenofobních a extremistických postojů a výchova k toleranci a respektování lidských práv. Poznávání společnosti a mezilidských vztahů se opírá o životní praxi a aktuální životní zkušenosti žáků. Učební činnosti směřují k osvojování praktických dovedností a k jejich aplikaci v reálných životních situacích.

Vzhledem ke zdůrazňované formativní funkci vyučovacího předmětu budou v didaktické práci učitele převažovat aktivizující metody a formy, které posilují zdravé sebevědomí, zvyšují odolnost vůči stresům a přispívají k utváření vlastních názorů a k volbě správného rozhodování (např. výklad, dialog, řízená skupinová diskuse, řešení problémů, rozbor události, aktivizující hry, dramatizace, exkurze, besedy, obhajoba vlastních hypotéz).

Výuka bude probíhat ve skupinové práci, práci ve dvojicích.

Důraz je kladen na samostatnou práci – na samostatné vyhledávání informací z internetu, z knih, novin, časopisů a kronik. Začleňujeme krátkodobé projekty.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- nabízíme žákům různé způsoby metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení
- vedeme žáky k samostatné práci, k uvádění věcí do souvislostí, k propojování poznatků z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si žák vytváří komplexní pohled na společenské, přírodní a kulturní jevy

Kompetence k řešení problému

- vedeme žáky k tomu, aby vnímali problematické situace ve škole i mimo ni, učíme je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti
- ukazujeme žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problémů a vést je k jejich ověřování a srovnávání

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme u žáků dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost
- vedeme žáky k umění – naslouchat druhým lidem, vhodně na ně reagovat, zapojovat se do diskuse, obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- seznamujeme žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (internet, encyklopedie, kroniky, noviny a časopisy)
- vedeme žáky k využití získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi
- vedeme žáky k využívání širokých možností informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici a v menší pracovní skupině při vyhledávání informací a jejich zpracovávání
- předkládáme žákům možnosti stanovení pravidel pro činnost skupiny a vedeme je k jejich využívání
- individuálním přístupem budujeme sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj
- podporujeme u žáka pozitivní představu o sobě samém, která zvyšuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- vedeme žáky k chápání základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy, k uvědomění si svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- seznamujeme žáky se základními principy fungování společnosti
- ukazujeme žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku
- rozvíjíme u žáků přesvědčení, že si má vážit vnitřních hodnot druhých lidí a odmítat útlak a hrubé zacházení
- rozvíjíme u žáků uvědomění si povinnosti postavit se proti fyzickému i psychickému násilí

Kompetence digitální

- Umožňujeme žákům používat běžná digitální zařízení.
- Vedeme žáky k tomu, aby tato zařízení využívali při učení i při zapojení do života školy a společnosti.
- pomáháme žákům orientovat se v digitálním prostředí
- vedeme žáky k bezpečnému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života
- seznamujeme žáky s běžně užívanými digitálními zařízeními, aplikacemi
- vytváříme podmínky samostatné rozhodování žáků, které technologie, pro jakou činnost či řešený problém použít
- rozvíjíme dovednost získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah
- vedeme žáky k různým postupům, způsobům a prostředkům, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- společně se žáky vytváříme a upravujeme digitální obsah, kombinujeme různé formáty a vyjadřování se za pomoci digitálních prostředků
- nabízíme žákům možnosti využívat digitální technologie k usnadnění práce a k automatizaci činnosti

Průřezová témata

OSV

- Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebezpojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika

VDO

- Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát, Formy participace občanů v politickém životě, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

VMEGS

- Evropa svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané

MuV

- Kulturní difference, Lidské vztahy, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity

EV

- Vztah člověka k prostředí

MeV

- Fungování a vliv médií na společnost

Minimální výstupy – speciální třídy

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VO-9-I-03p přistupuje kriticky k projevům vandalismu (8)

VO-9-I-06p v modelové situaci uplatní dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí (6, 7)

VO-9-I-07p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití (6)

VO-9-I-07p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem (6)

VO-9-I-08p rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům (7, 8)

VO-9-I-09p je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie (7, 8)

VO-9-I-08p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti (7, 8)

Učivo

- **naše škola** – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život

- **naše obec, region, kraj** – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku
- **naše vlast** – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny
- **kulturní život** – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia
- **lidská setkání** – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti
- **vztahy mezi lidmi** – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti
- **zásady lidského soužití** – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VO-9-2-01p chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním (8)

VO-9-2-04p formuluje své nejbližší plány (8)

Učivo

- **podobnost a odlišnost lidí** – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál
- **vnitřní svět člověka** – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí
- **osobní rozvoj** – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VO-9-3-02p stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků (6)

VO-9-3-02p sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi (7)

VO-9-3-03p ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet (8)

VO-9-3-04p uvede příklady služeb, které banky nabízejí občanům (8)

VO-9-3-07p uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany (6)

Učivo

- **majetek, vlastnictví** – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví
- **peníze** – funkce a podoby peněz, formy placení;
- **hospodaření** – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní
- **banky a jejich služby** – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků
- **výroba, obchod, služby** – jejich funkce a návaznost
- **principy tržního hospodářství** – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu; nejčastější právní formy podnikání

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- VO-9-4-02p *uvede základní prvky fungování demokratické společnosti (6)*
- VO-9-4-02p *chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy (7)*
- VO-9-4-02p *uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání (6)*
- VO-9-4-04p *vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů (7, 8)*
- VO-9-4-05p *na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu (8)*
- VO-9-4-05p *uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele (8)*
- VO-9-4-08p *uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání (8)*
- VO-9-4-09p *uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků (6, 7)*
- VO-9-4-09p *vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu (8)*
- VO-9-4-10p *rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy (8)*
- VO-9-4-10p *v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací (6)*

Učivo

- **právní základy státu** – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu
- **státní správa a samospráva** – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly
- **principy demokracie** – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, sociální dialog a jejich význam; význam a formy voleb do zastupitelstev
- **lidská práva** – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace
- **právní řád České republiky** – význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů

- **protiprávní jednání** – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví
- **právo v každodenním životě** – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VO-9-5-01p uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování (9)

VO-9-5-01p, VO-9-5-02p uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah, a ví o výhodách spolupráce mezi státy (9)

VO-9-5-06p uvede příklady mezinárodního terorismu (9)

Učivo

- **evropská integrace** – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR
- **mezinárodní spolupráce** – ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody; významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.)
- **globalizace** – projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení

OBČANSKÁ VÝCHOVA		
6. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání - rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem 	<p>Člověk ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - naše škola – pravidla ve škole a ve společnosti – vztahy mezi spolužáky - naše obec, region, kraj - naše vlast <p>Rodina</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztahy mezi členy domácnosti - role v rodině - práva a povinnosti členů rodiny 	<p>OSV</p> <p>VDO</p> <p>VMEGS</p> <p>EV</p>

OBČANSKÁ VÝCHOVA		
7. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie -rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích - kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám - respektuje mravní principy pravidel společenského soužití - rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům - respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti 	<p>Člověk ve společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidská setkání - vztahy mezi lidmi - zásady lidského soužití - kulturní život <p>Komunikace</p> <ul style="list-style-type: none"> - chyby, překážky, bariéry <p>Média a vliv na člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozitivní působení TV a medií - reklama - volný čas <p>-příroda kolem mě – ŽP</p>	<p>OSV</p> <p>MuV</p>

<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví a způsoby jejich ochrany, uvede příklady - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů a hospodaření domácnosti, objasní principy vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti - stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků - rozlišuje nejčastější typy a formy států a na základech porovnává jejich znaky - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu - vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů - uvede základní prvky fungování demokratické společnosti - chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy - uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání 	<p>Člověk, stát a hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> - majetek, vlastnictví - peníze - hospodaření <p>Člověk, stát a právo</p> <ul style="list-style-type: none"> - právní základy státu - státní správa a samospráva - principy demokracie 	<p>VDO</p> <p>OSV</p> <p>VDO</p>
---	--	----------------------------------

OBČANSKÁ VÝCHOVA		
9. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - vysvětlí jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, např. ukáže tvorbu ceny jako součást nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede př. dávek a příspěvků - ukáže na př. vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet - uvede př. služeb, které banky nabízejí - uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany - např. vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu - uvede př. jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele 	<p>Člověk, stát a hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> - peníze-formy placení - banky a jejich služby - principy tržního hospodářství 	<p>OSV</p> <p>VDO</p>
<ul style="list-style-type: none"> - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství - uvede př. některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci - rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede př. jejich činnosti a spolupráce při postihování trestních činů 	<p>Člověk, stát a právo</p> <ul style="list-style-type: none"> - právo v každodenním životě - protiprávní jednání 	<p>VDO</p>

<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznává protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady - diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání - uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení důsledky protiprávního jednání - vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady, požádá vhodným způsobem o radu - rozeznává nebezpečí ohrožení soc. patolog. jevy - v kriz. situacích využívá služby pom. organ. <ul style="list-style-type: none"> - popíše vliv začlenění ČR do EU, na každodenní život občanů, uvede př. práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování - uvede některé globální projevy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů - uvede př. základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování 	<ul style="list-style-type: none"> - protiprávní jednání <p>Mezinárodní vztahy, globální svět</p> <ul style="list-style-type: none"> - evropská integrace - globalizace – projevy - významné globální problémy 	<p>Muv</p> <p>MEGS</p> <p>EV</p> <p>MuV</p> <p>VDO</p>
<ul style="list-style-type: none"> - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení - vysvětlí jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, např. ukáže tvorbu ceny jako součást nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace 	<p>Člověk, stát a hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> - peníze-formy placení - banky a jejich služby - principy tržního hospodářství 	<p>OSV</p> <p>VDO</p>

<p>na hodnotu peněz</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede př. dávek a příspěvků - ukáže na př. vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet - uvede př. služeb, které banky nabízejí - uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany - např. vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu - uvede př. jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele 		
--	--	--

FYZIKA

6.–9. ročník

Charakteristika předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Fyzika je samostatně vyučována v 6., 7., 8., 9. ročníku po dvou hodinách týdně. Časová dotace byla posílena v 6. a 7. ročníku o 1 hodinu týdně z disponibilní časové dotace. Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Fyzika je totožný se vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru Fyzika.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání

Používání frontální výuky s demonstračními pomůckami, skupinové práce s využitím pomůcek, přístrojů, měřidel a samostatného pozorování

Předmět fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávání v oblasti Člověk a příroda

Chemie – jaderné reakce, radioaktivita, vlastnosti skupenství látek, atomy

Přírodopis – světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch), přenos elektromagnetických signálů (srdce – kardiostimulátor)

Zeměpis – magnetické póly Země, kompas, Sluneční soustava

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k vyhledávání, třídění, propojování informací, používání odborné terminologie, samostatnému měření a porovnávání získaných informací, hledání souvislostí ze získaných dat

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly, aby žák našel problém a zvolil postup jeho řešení

Kompetence komunikativní

- práce ve skupině vede ke komunikaci mezi žáky a respektování názorů druhých

Kompetence sociální a personální

- učitel vede žáky ke spolupráci při řešení problémů a ochotě pomoci

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie a vysvětlí efektivitu jednotlivých energetických zdrojů

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k bezpečnému chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

Kompetence digitální

- pomáháme žákům orientovat se v digitálním prostředí;

- seznamujeme žáky s běžně používanými digitálními zařízeními, aplikacemi a službami;
- vytváříme podmínky samostatné rozhodování žáků, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít;
- rozvíjíme dovednost získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah;
- vedeme žáky k volbě různých postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu;
- žáci dokáží vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků;
- nabízíme žákům možnosti využívat digitální technologie k usnadnění práce, automatizaci činností, vyšší efektivitě nebo zjednodušení pracovních postupů a zkvalitnění výsledků práce

Průřezová témata

- Rozvoj kritického myšlení, způsob řešení problémů, rozvíjení dovedností a schopností.
- Posuzování obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie, principů výroby elektrické energie, kladů a záporů jaderné energetiky.
- Evropská a globální dimenze v efektivním využívání zdrojů energie v praxi, výroba a potřeba energie v globálním měřítku

Minimální výstupy – speciální třídy

ČLOVĚK A PŘÍRODA

FYZIKA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

LÁTKY A TĚLESA

Očekávané výstupy

žák

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-1-01p změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas (6, 7.)

Učivo

- **měřené veličiny** – délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas
- **skupenství látek** – souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difuze

POHYB TĚLES; SÍLY

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- F-9-2-01p* rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu (7.)
- F-9-2-02p* zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů (7.)
- F-9-2-04p* rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla (7.)
- F-9-2-05p* předvídá změnu pohybu těles při působení síly (7.)
- F-9-2-06p* aplikuje poznatky o jednoduchých strojích při řešení jednoduchých praktických problémů (7.)

Učivo

- **pohyby těles** – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý
- **gravitační pole a gravitační síla** – přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa
- **tlaková síla a tlak** – vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí
- **třecí síla** – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi
- **výslednice dvou sil stejných a opačných směrů**
- **Newtonovy zákony** – první, druhý (kvalitativně), třetí
- **rovnováha na páce a pevné kladce**

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- F-9-3-01p* využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů (7.)

Učivo

- **Pascalův zákon** – hydraulická zařízení
- **hydrostatický a atmosférický tlak** – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře
- **Archimédův zákon** – vztlaková síla; potápění, vznášení se a plavání těles v klidných tekutinách

ENERGIE

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- F-9-4-02p* uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců) (8.)
- F-9-4-03p* rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití (8, 9.)
- F-9-4-04p* rozezná v jednoduchých příkladech teplo přijaté či odevzdané tělesem (7.)
- F-9-4-05p* pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů

Učivo

- **formy energie** – pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením
- **přeměny skupenství** – tání a tuhnutí, skupenské teplo tání; vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny
- **obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie**

ZVUKOVÉ DĚJE

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-5-01p rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz (7.)

F-9-5-02p posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka (7.)

Učivo

- **vlastnosti zvuku** – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku; výška zvukového tónu

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-6-01p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod (8, 9.)

F-9-6-02p vyjmenuje zdroje elektrického proudu (8.)

F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla (8, 9.)

F-9-6-07p zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití (9.)

Učivo

- **elektrický obvod** – zdroj napětí, spotřebič, spínač
- **elektrické a magnetické pole** – elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními

- **vlastnosti světla** – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem

VESMÍR

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-7-01p objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země (8.)

F-9-7-02 odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností (8, 9.)

- *zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci (8, 9.)*

- *osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru (8, 9.)*

Učivo

- **sluneční soustava** – její hlavní složky; měsíční fáze
- **hvězdy** – jejich složení

FYZIKA		
6. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
Žák zná rozdíl mezi látkou a tělesem	Látka a těleso	
Uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že částice látek se neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	Částicové složení látek	
Ví, z čeho se skládá atom, rozdíl mezi atomem a molekulou	Atom, molekula, prvek, sloučenina	CH – 8. r. – atom, molekula
Rozliší rozdíly mezi pevnými, kapalnými plynnými látkami jejich vlastnostmi	Přeměny skupenství -tání, tuhnutí vypařování a kapalnění, hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny	EV – změny skupenství – počasí
Umí použít souměr, olovnici	Gravitační síla, gravitační pole	
Dokáže určit póly magnetu a jeho vlastnosti	Magnetická síla, magnetická pole	
Uřídí světové strany pomocí kompasu a buzoly.	Magnety, kompas, buzola	
Změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyz. veličiny charakterizující látku a tělesa.	Měřené veličiny Fyzikální veličiny, jednotky	
Změří délku tělesa, vhodné měřidlo.	Délka	M - převody jednotek - převodní vztahy
Změří hmotnost těles, vhodným měřidlem.	Hmotnost	OSV – cvičení dovedností, zapamatování, řešení problémů, dovedností pro učení a studium
Změří objem tělesa vhodným měřidlem.	Objem	OSV

Měří teplotu vhodnými měřidly.	Teplota a její změna	OSV
Předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty.	Roztažnost těles	OSV
Změří čas vhodným měřidlem.	Čas	OSV
Využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů.	Hustota	OSV

FYZIKA		
7. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
Dokáže vyjádřit v různých jednotkách (délku, objem, hmotnost, čas, teplotu, hustotu)	Fyzikální veličiny opakování	
Pochopí vztah mezi gravitační silou působící na těleso a hmotností těles ($F=m \cdot g$; $m=F/g$); vztah mezi jednotkami síly	Gravitační pole a gravitační síla -přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa	
Rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla	Síla	
Určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	Skládání sil, výslednice dvou sil stejných a opačných směrů	
Pokusně určí těžiště tělesa; ověří si, že poloha těžiště závisí na rozložení látky v tělese	Těžiště síly	EV – rozložení nákladů, vliv dopadů na vozovky
Rozpozná závislost třecí síly na druhu materiálu, drsnosti třecích ploch; jak zmenšit, zvětšit třecí sílu	Třecí síla - smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi	OSV
Rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu. Rozeznává, že těleso je v klidu či pohybu vůči jinému tělesu	Pohyby těles - pohyb a klid tělesa, pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný, pohyb přímočarý a křivočarý	
Zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů	Dráha, čas, rychlost, průměrná rychlost	M – 7. r. přímá a nepřímá úměrnost
Pochopí vztah mezi tlakem, tlakovou silou a obsahem plochy, na níž síla působí; zná jednotky tlaku a vztah mezi nimi	Tlaková síla a tlak - vztah mezi tlakovou silou a obsahem plochy	EV – doprava, zátěž pro komunikace a životní prostředí mimo veřejné komunikace
Vysvětlí užití Pascalova zákona v hydraulických zařízeních	Pascalův zákon, hydraulická zařízení	

<p>Vysvětlí vznik atmosférického a hydrostatického tlaku a jejich změny</p> <p>Využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných kapalinách pro řešení konkrétních praktických problémů</p>	<p>Hydrostatický tlak a atmosférický tlak</p> <ul style="list-style-type: none"> - souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny - - souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře 	<p>EV – ovzduší a klinické změny a znečišťování ovzduší</p>
<p>Objasní vznik F_{vz}, určí její velikosti a směr; vztah ($F_{vz} = V \cdot \rho \cdot g$); vysvětlí, proč a kdy se těleso v kapalině vznáší, plave, potápí.</p>	<p>Archimédův zákon</p> <p>Vztlaková síla působící na tělesa v kapalině; plování, vznášení se a potápění těles v kapalině</p>	<p>OSV – pomoc tonoucím, působení F_G a F_{vz}</p>
<p>Určí $F_{vz} = V \cdot \rho \cdot g$ ve vzduchu</p>	<p>Vztlaková síla, působící na těleso ve vzduchu</p>	
	<p>Rozšiřující učivo</p> <p>Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích, Základy - Světelné jevy</p>	

FYZIKA		
8. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
Využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem.	Mechanická práce, výkon	
Uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)	Formy energie Polohová a pohybová energie	
	Vnitřní energie tělesa	
Rozpozná některé formy tepelné výměry (př. vedením)	Tepelná výměna	VMEGS – tepelná izolace, vliv na šetřené energiemi
	Teplo přijaté a odevzdané tělesem	EV – energie a život, využití energie
Rozezná jednotlivé skupenské přeměny (praktické příklady) tání, tuhnutí, vypařování, var, kondenzace, sublimace, desublimace	Přeměny skupenství	
Ověří, zda na těleso působí elektrická síla a v okolí je elektrické pole. Sestaví správně podle schématu el. obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu.	Elektrický obvod - Zdroj napětí, spotřebič, spínač,	
Objasní účinky el. proudu (tepelné, světelné a pohybové); zná jednotky el. proudu, vztah mezi nimi; měří el. proud ampérmetrem Vyjmenuje zdroje elektrického proudu Rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností Zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními	Elektrický proud Elektrické a magnetické pole - elektrická a magnetická síla, elektrický náboj, tepelné účinky elektrického proudu, elektrický odpor, stejnosměrný elektromotor, transformátor, bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a	

	zařízeními	
	Ohmův zákon, odpor vodiče	
Sestaví jednoduchý obvod podle schématu; vysvětlí paralelní a sériové zapojení spotřebičů a určí výsledný odpor, proud a napětí	Jednoduchý elektrický obvod	
Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí.	Elektrická práce a příkon	
Určí, co je zdroj zvuku a podmínky šíření zvuku (látkové prostředí); chápe odraz zvukového rozruchu od překážky, vznik ozvěny. Posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí.	Vlastnosti zvuku - látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích, odraz zvuku na překážce, ozvěna, pohlcování zvuku	
Rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku. Rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz. Posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka	Tón, výška tónu, kmitočet, hlasitost zvuku, rychlost zvuku	EV – nadměrná hladina zvuku
	Rozšiřující učivo: zvuku; vznik tónů v hudebních nástrojích Počasí kolem nás	

FYZIKA		
9. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
Rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností.	Vedení elektrického proudu	
Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní.	Magnetické pole Magnety, elektromagnety	
Rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří proud a napětí.	Elektromagnetická indukce, střídavý proud, elektromotory	CH – 9. r. galvanický článek
Popíše funkci transformátoru, jeho využití v praxi; dokáže určit transformační poměr	Transformátory	
Chápe způsob výroby a přenosu el. energie; zná jednotlivé typy elektráren, jejich vliv na životní prostředí; ví jak bezpečně zacházet s el. proudem. Zhodnotí výhody a nevýhody různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí Pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	Výroba a přenos elektrické energie Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	VMEGS – různé způsoby výroby el. energie a jejich vliv na životní prostředí EV – energie a život, vliv energetických zdrojů na spol. rozvoj využívání energie EGS – alternativní zdroje energie, el. energie, výroba, vliv na životní prostředí
Zná jednotlivé druhy elektromagnetického záření	Elektromagnetické zařízení	
Rozpozná rozdíly mezi zdrojem světla a tělesem, které světlo jen odráží	Vlastnosti světla Světlo, zdroj světla - rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích	

Využívá zákonu o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problému a úloh.	Přímocharé šíření světla, stín, zatmění Slunce a Měsíce, rychlost šíření světla	
Využívá zákona odrazu světla na rozhraní dvou optických prostředí	Odraz světelného paprsku	
Rozliší rozdíly mezi rovinnými a dutými a vypuklými zrcadly, jejich využití v praxi	Zrcadla - zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně)	
Rozhodne se znalostí rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami.	Lom světla - zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně)	
Určí ohniska, ohniskové vzdálenosti, optické mohutnosti čočky, rozliší jednotlivé druhy čoček a jejich využití v praxi; optické přístroje, brýle Zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí, Rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití	Optické čočky Spojky, rozptylky	
Ví, jak se rozloží bílé světlo na barevném spektru	Rozklad bílého světla hranolem	
Pochopí využití jaderné energie (elektrárny); možná nebezpečí, související s provozem jaderných elektráren	Formy energie - Jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna, ochrana lidí před radioaktivním zářením	Ochrana životního prostředí, odpady, ekologická zátěž
Objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet. Objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země Zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke	Sluneční soustava - Její hlavní složky, měsíční fáze	VMEGS – Země, jako součást sluneční soustavy a vesmíru, postavení v rámci slun. soustavy Z – 6. r. – postavení Země ve vesmíru

Slunci Osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru		
	<i>Rozšiřující učivo</i> <i>Princip mikroskopů, fotografického přístroje a kamery; laserové světlo</i> <i>Trojfázový proud a trojfázový generátor; trojfázový elektromotor</i> <i>Termonukleární reakce</i> <i>Pohlcování (absorpce) Základní představy o struktuře vesmíru a jeho vývoji; vysílání umělých těles do vesmíru</i>	

CHEMIE

8.–9. ročník

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět chemie má časovou dotaci 2 hodiny týdně v 8. a 9. ročníku, přičemž byla posílena v každém ročníku o 1 disponibilní hodinu. Vzdělávací obsah tohoto předmětu je totožný se vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru Chemie. Výuka je realizována ve speciální učebně, je spojována s praktickými ukázkami a cvičeními, demonstračními pokusy, popř. prací v terénu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- Vedeme žáky ke správnému používání obecně užívaných termínů, znaků a symbolů a jejich propojování do složitějších celků.

Kompetence k řešení problémů

- Předkládáme žákům problémové situace, které souvisejí s učivem chemie.
- Poskytujeme žákům prostor pro hledání různých způsobů řešení.

Kompetence komunikativní

- Zařazujeme metody, které podněcují komunikaci.
- Povzbuzujeme žáky k argumentaci.

Kompetence sociální a personální

- zařazujeme metody, které podporují spolupráci
- podporujeme vzájemnou pomoc a přátelské vztahy

Kompetence občanské

- Vedeme žáky k dodržování smluvených pravidel.
- Vedeme žáky k respektování názorů druhých.
- Předkládáme žákům situace, které souvisejí s environmentálními vztahy.
- Vedeme žáky k zapojování se do aktivit směřujících k ohleduplnému chování k přírodě, svému zdraví i zdraví ostatních lidí.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k bezpečnému a účinnému používání látek a vybavení.
- Vedeme žáky k využívání získaných poznatků v praktickém životě.

Kompetence digitální

- Pomáháme žákům orientovat se v digitálním prostředí.
- Seznamujeme žáky s běžně používanými digitálními zařízeními, aplikacemi a službami.
- Vytváříme podmínky samostatné rozhodování žáků, které technologie pro jakou činnost či řešení problémů použít.

- Rozvíjíme dovednost získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah.
- Vedeme žáky k volbě různých postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu.
- Žáci vytváří a upravují digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků.
- Nabízíme žákům možnosti využívat digitální technologie k usnadnění práce, automatizaci činností.
- Vyšší efektivitě nebo zjednodušení pracovních postupů a zkvalitnění výsledků práce.

Průřezová témata

OSV

- Hodnoty, postoje, praktická etika.

EV

- Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí.

Minimální výstupy – speciální třídy

CHEMIE

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-1-01p rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek (8)

CH-9-1-02p pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami (8)

CH-9-1-03p reaguje na případy úniku nebezpečných látek

- *rozpozná přeměny skupenství látek (8)*

Učivo

- **vlastnosti látek** – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek
- **zásady bezpečné práce** – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě
- **nebezpečné látky a přípravky** – H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam
- **mimořádné události** – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek

SMĚSI

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-2-01p *pozná směsi a chemické látky (8)*

CH-9-2-02p *rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě (8)*

CH-9-2-05p *rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití (8)*

CH-9-2-06p *uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí (8)*

Učivo

- **směsi** – různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)
- **voda** – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody
- **vzduch** – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-3-02p *uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky (8)*

CH-9-3-03p *rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti (8)*

Učivo

- **částicové složení látek** – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony
- **prvky** – názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo
- **chemické sloučeniny** – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin

CHEMICKÉ REAKCE

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-4-01p *pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí (9)*

Učivo

- **chemické reakce** – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost
- **klasifikace chemických reakcí** – slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní
- **faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí** – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza
- **chemie a elektřina** – výroba elektrického proudu chemickou cestou

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-5-01p popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí (9)

CH-9-5-03p orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem (9)

- poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem (9)

Učivo

- **oxidy** – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů
- **kyseliny a hydroxidy** – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů
- **solí kyslíkaté a nekyslíkaté** – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů

ORGANICKÉ SLOUČENINY

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-6-02p zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie (9)

CH-9-6-02p vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy (9)

CH-9-6-06p uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy (9)

Učivo

- **uhlovodíky** – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků
- **paliva** – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva
- **deriváty uhlovodíků** – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin
- **přírodní látky** – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle

CHEMIE A SPOLEČNOST

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-7-01p uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin (9)

CH-9-7-03p zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí

Učivo

- **chemický průmysl v ČR** – výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze
- **průmyslová hnojiva**
- **tepelně zpracovávané materiály** – cement, vápno, sádra, keramika
- **plasty a syntetická vlákna** – vlastnosti, použití, likvidace
- **detergenty, pesticidy a insekticidy**
- **hořlaviny** – význam tříd nebezpečnosti
- **léčiva a návykové látky**

CHEMIE		
8. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zařadí chemii mezi přírodní vědy, uvede, čím se chemie zabývá, rozliší fyzikální tělesa a látky - uvádí základní fyzikální a chemické vlastnosti látek (barva, zápach, hustota, teplota tání, teplota varu), objasní pojem chemická reakce - pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami - rozpozná přeměny skupenství látek - určí společné a rozdílné vlastnosti látek - pozná směsi a chemické látky - rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě - navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi - rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu - používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech - orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy, usuzuje na jejich možné vlastnosti - vysvětlí pojmy chemická vazba a elektronegativita, rozliší typy chemických vazeb podle elektronegativity, vypočítá podle 	<p>Vymezení předmětu chemie</p> <p>Pozorování, pokus a bezpečnost práce Zásady bezpečné práce ve školní pracovně i běžném životě Nebezpečné látky a přípravky</p> <p>Látky a jejich vlastnosti</p> <p>Směsi Voda Vzduch</p> <p>Částicové složení látek Prvky Chemické sloučeniny</p> <p>Chemická vazba</p>	<p>OSV Hodnoty, postoje, praktická etika – vědomí vlastní odpovědnosti za své bezpečné chování</p> <p>EV Základní podmínky života – voda, ochrana její čistoty</p> <p>EV Lidské aktivity a životní prostředí – doprava a životní prostředí; reakce kyselinotvorných oxidů v atmosféře, působení kyselých dešťů, vznik smogu</p>

<p>elektronegativity v jednoduchých molekulách typ vazby</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a předchází jejich nebezpečnému průběhu - porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a bezkyslíkatých solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí - orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi - poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem 	<p>Chemické reakce a rovnice Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí</p> <p>Anorganické sloučeniny – oxidy, kyseliny, hydroxidy, bezkyslíkaté soli</p> <p>Kyselost a zásaditost látek, stupnice pH</p>	
---	---	--

<p>posoudí potraviny z hlediska zásad zdravé výživy, vysvětlí princip účinku mýdel, uvede výchozí látky, produkty a podmínky fotosyntézy</p> <ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi - orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka 	<p>Mýdla, detergenty</p> <p>Chemie a společnost Umělé hmoty – plasty a syntetická vlákna</p>	<p>EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí – průmysl a životní prostředí</p>
--	--	---

PŘÍRODOPIS

6.–9. ročník

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku po 2 vyučovacích hodinách týdně. V 7. a 8. ročníku byl předmět posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace. Vzdělávací obsah předmětu Přírodopis je shodný se vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru Přírodopis.

Vzdělávání v předmětu Přírodopis:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích
- seznamuje žáka se stavbou živých organismů

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury)
- přírodovědné vycházky s pozorováním
- krátkodobé projekty

Předmět přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

Chemie: ochrana životního prostředí – chemické znečištění, chemické vlastnosti minerálů, hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy

Fyzika: fotosyntéza, světelná energie, sluch, zrak

Zeměpis: rozšíření živočichů a rostlin, výskyt, biotopy, CHKO, Národní parky

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k vyhledávání, třídění a propojování informací
- používají odborné terminologie
- samostatně pozorují a porovnávají získané informace
- nalézají souvislosti

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- učitel zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhnou řešení, docházejí k závěrům a vyhodnocují fakta

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názoru druhých, na diskusi
- učitel vede žáky k formulování myšlenek v písemné i mluvené formě
- učitel umožňuje prezentaci práce žáků, žáci mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijímat kritiku

Kompetence sociální a personální

- učitel využívá skupinové vyučování, které vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti

Kompetence občanské

- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování, respektování názoru druhých
- učitel vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí

Kompetence digitální

- pomáháme žákům orientovat se v digitálním prostředí
- vedeme žáky k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života
- seznamujeme žáky s běžně používanými digitálními zařízeními, aplikacemi a službami;
- vytváříme podmínky pro samostatné rozhodování žáků, které technologie, pro jakou činnost či řešení, problém použít
- rozvíjíme dovednost získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah
- vedeme žáky k volbě různých postupů, způsobů a prostředků, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- nabízíme žákům možnosti využívat digitální technologie k usnadnění práce, automatizaci činností
- vyšší efektivitě nebo zjednodušení pracovních postupů a zkvalitnění výsledků práce

Průřezová témata

OSV

- evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace, seberegulující jednání

VDO

- aplikace odpovědného jednání, zodpovědnost za své zdraví, angažovaný přístup

VMEGS

- evropská a globální dimenze v základech ekologie

MuV

vzájemné respektování

EV

- porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí, zachování biologické rovnováhy

MeV

- komunikace a kooperace, kritické čtení

Minimální výstupy – speciální třídy

PŘÍRODOPIS

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

<i>P-9-1-01p</i>	<i>orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života (7.)</i>
<i>P-9-1-03p</i>	<i>zná základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav rostlin i živočichů (7)</i>
<i>P-9-1-04p</i>	<i>rozpozná rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy (6.)</i>
<i>P-9-1-07p</i>	<i>uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka (7.)</i>
-	<i>má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích (7.)</i>
-	<i>pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka (6, 7.)</i>

Učivo

- **vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam** – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života
- **základní struktura života** – buňky, pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné
- **význam a zásady třídění organismů**
- **dědičnost a proměnlivost organismů** – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení
- **viry a bakterie** – výskyt, význam a praktické využití

BIOLOGIE HUB

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

<i>P-9-2-01p</i>	<i>rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků (6.)</i>
<i>P-9-2-03p</i>	<i>pozná lišejníky (6.)</i>

Učivo

- **houby bez plodnic** – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy
- **houby s plodnicemi** – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami
- **lišejníky** – stavba, symbióza, výskyt a význam

BIOLOGIE ROSTLIN

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- P-9-3-02p porovná vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí těla rostlin (6.)*
- P-9-3-03p rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití (6.)*
- P-9-3-03p uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování (6.)*
- P-9-3-04p rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce (6.)*
- P-9-3-05p popíše přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí (6.)*

Učivo

- **anatomie a morfologie rostlin** – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)
- **fyziologie rostlin** – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování
- **systém rostlin** – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kaprad'orostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců
- **význam rostlin a jejich ochrana**

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- P-9-4-01p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů (7)*
- P-9-4-02p rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce (7)*
- P-9-4-03 odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí (7)*
- P-9-4-04p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy (7)*
- využívá zkušenosti s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb (7)*

Učivo

- **stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla** – živočišná buňka, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování
- **vývoj, vývin a systém živočichů** – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)

- **rozšíření, význam a ochrana živočichů** – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společnost
- **projevy chování živočichů**

BIOLOGIE ČLOVĚKA

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- P-9-5-01p popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce (8)*
P-9-5-02p charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka (8)
P-9-5-03p popíše vznik a vývin jedince (8)
P-9-5-04p rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby (8)
P-9-5-05p zná zásady poskytování první pomoci při poranění (8)

Učivo

- **fylogeneze a ontogeneze člověka** – rozmnožování člověka
- **anatomie a fyziologie** – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti
- **nemoci, úrazy a prevence** – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie
- **životní styl** – pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka

NEŽIVÁ PŘÍRODA

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- P-9-6-01p popíše jednotlivé vrstvy Země (9)*
P-9-6-02p pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny (9)
P-9-6-03p rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů (9)
P-9-6-04p rozezná některé druhy půd a objasní jejich vznik (9)
P-9-6-06p na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi (9)

Učivo

- **Země** – vznik a stavba Země
- **nerosty a horniny** – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků; principy krystalografie
- **vnější a vnitřní geologické procesy** – příčiny a důsledky
- **půdy** – složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady rekultivace

- **vývoj zemské kůry a organismů na Zemi** – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí
- **geologický vývoj a stavba území ČR** – Český masiv, Karpaty
- **podnebí a počasí ve vztahu k životu** – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka
- **mimořádné události způsobené přírodními vlivy** – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi

ZÁKLADY EKOLOGIE

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

<i>P-9-7-01</i>	<i>uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi (7)</i>
<i>P-9-7-02p</i>	<i>rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému (7)</i>
<i>P-9-7-03p</i>	<i>vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech (7)</i>
<i>P-9-7-04p</i>	<i>popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky (6)</i>
<i>P-9-7-04p</i>	<i>pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí (6)</i>

Učivo

- **organismy a prostředí** – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému
- **ochrana přírody a životního prostředí** – globální problémy a jejich řešení, chráněná území

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

<i>P-9-8-01p</i>	<i>využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu (6)</i>
<i>P-9-8-02p</i>	<i>dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody (6)</i>

Učivo

- **praktické metody poznávání přírody** – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů
- **významní biologové a jejich objevy**

PŘÍRODOPIS		
6. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - obecná biologie - rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti - uveďte příklady dědičnosti v praktickém životě - uveďte na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka - biologie hub - popíše jednotlivé části hub - rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků 	<p>Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života, význam</p> <p>Projevy života: fotosyntéza, dýchání, výživa, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty, názory na vznik života</p> <p>Dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení</p> <p>Viry a bakterie Výskyt, význam, praktické využití</p> <p>Houby</p> <ul style="list-style-type: none"> - houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy - houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam - zásady sběru, konzumace, první pomoc při otravě houbami - lišejníky – výskyt, význam 	<p>VMEGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - pandemie nemocí, očkování, problémy 3. světa <p>EV</p> <ul style="list-style-type: none"> - symbióza, lišejníky jako indikátory čistoty ovzduší <p>OSV – základní hygienické návyky</p>

<ul style="list-style-type: none"> - biologie živočichů - popíše vnitřní a vnější stavbu živočichů za použití osvojené odborné terminologie a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů <ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje proměnu dokonalou a nedokonalou - zhodnotí pozitivní i negativní význam hospodářských a epidemiologických druhů hmyzu - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, organismy – jednobuněčné, mnohobuněčné, rozmnožování 	<p>Nižší živočichové (prvoci, bezobratlí) žahavci ploštěnci hlísti měkkýši kroužkovci členovci pavoukovci korýši hmyz Pozorování hmyzu, částí těla, přizpůsobení</p> <p>Rozšiřující učivo <i>Hnědé a červené řasy</i> <i>Ploštěnci, hlísti, perloočky, mořští korýši, ostnokožci</i> <i>Stavba těla členovců ve srovnání s korýši a kroužkovci</i> <i>Entomologie</i> <i>Zařazování do systému</i></p>	<p>EV, Ch – insekticidy EV – narušení přírodní rovnováhy, přemnožené druhy hmyzu, důsledky</p>
---	---	---

PŘÍRODOPIS		
7. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - Biologie živočichů - zná jednotlivé taxonomické jednotky - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí - chápe význam ryb v potravě člověka - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy - Biologie rostlin - vysvětlí vývoj rostlin - odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům 	<p>Strunatci: podkmen obratlovci Třídy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kruhoústí - paryby - ryby <p>1. laboratorní práce – stavba těla</p> <ul style="list-style-type: none"> - obojživelníci - plazi - ptáci <p>rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov, domestikace, živočišná společenství, projevy chování živočichů</p> <p>Vývoj rostlin, přechod rostlin na souš</p> <p>Vyšší rostliny Rostliny výtrusné Mechorosty Kapradořosty – plavuně, přesličky, kapradiny</p>	<p>Z – rozšíření organismů, migrace</p> <p>VMEGS – mezinárodní smlouvy o rybolovu</p>

<ul style="list-style-type: none"> - zná význam lesa a způsoby jeho ochrany - vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin - rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů 	<p>Nahosemenné rostliny</p> <p>Ekosystém les</p> <p>Stavba rostlinného těla</p> <p>Krytosemenné rostliny</p> <p>Význam rostlin a jejich ochrana</p> <p>Ekosystém louka</p> <p>Rozšiřující učivo</p> <p><i>Celkový přehled o vývoji obratlovců</i></p> <p><i>Vývojové mezičlánky mezi plazy a ptáky</i></p> <p><i>Denní aktivity ptáků</i></p> <p><i>Ptačí let, hnízdění, ochrana</i></p> <p><i>Znaky jednotlivých řádů savců</i></p> <p><i>Savci a rostliny jednotlivých světadílů</i></p> <p><i>Přeměny stonku</i></p> <p><i>Další důležité hospodářské rostliny</i></p> <p><i>Rostliny cizích zemí</i></p>	
--	---	--

PŘÍRODOPIS		
8. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - Biologie člověka - orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka - rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života - určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy 	<p>Savci</p> <p>Vývoj člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> - fylogeneze a ontogeneze člověka - rozmnožování <p>nemoci, úrazy, prevence, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí, závažná poranění a život ohrožující úrazy, epidemie</p> <p>Člověk a zdraví</p> <p>Anatomie a fyziologie Buňky, tkáně, orgány Soustava opěrná a svalová Trávicí soustava Dýchací soustava Tělní tekutiny Oběhová soustava Soustava vylučovací Soustava kožní Nervová soustava Smyslové orgány Žlázy s vnitřní sekrecí</p>	<p>MuV – rasy , národnostní menšiny VDO – tolerance k odlišnostem D – vývoj člověka</p> <p>OSV, VDO TV – význam posilování, udržování kondice</p> <p>EV – znečištěné ovzduší, exhalace MeV – využití médií, stav ovzduší Varování – špatné rozptylové podmínky, pylové zpravodajství EV – pitný režim, ochrana vodních zdrojů, udržitelný rozvoj</p>

<ul style="list-style-type: none"> - objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří - zná nebezpečí přenosu pohlavních chorob - zná vliv vnějšího prostředí na zdraví člověka - zná návykové látky a jejich nebezpečí 	<p>Rozmnožování Pohlavní soustava Vývoj jedince Genetika</p> <p><i>Rozšiřující učivo</i> <i>První pomoc</i> <i>Alergie a ochrana před ní</i> <i>Genofond, genetické inženýrství</i></p>	<p>VZ – sexualita, pohlavně přenosné nemoci VMEGS – pandemie AIDS VZ – nebezpečí návykových látek, kouření Alkoholismus MeV, VMEGS – vliv vnějšího prostředí na zdraví člověka</p>
--	--	--

PŘÍRODOPIS		
9. ročník		
Výstup	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí teorii vzniku Země - rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny - rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody - uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady o ochranu před nimi - uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi 	<p>Vznik a stavba Země Neživá příroda – nerosty, horniny, vznik, vlastnosti, třídění, význam a využití zástupců, určování znaků</p> <p>Mineralogie – nerost, krystal, hornina Třídění nerostů Petrologie – horniny</p> <p>Geologické procesy vnitřní Geologické procesy vnější Příčiny a důsledky</p> <p>Pedologie – složení, vlastnosti, význam půdy Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi Podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam teploty, prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, klimatické změny na živé organismy a člověka</p>	<p>Z – planeta Země, stavba</p> <p>F, Ch – terminologie, rozpustnost Ch – chem. vzorce, značky prvků</p> <p>Z – vznik pohoří, pohoří v ČR, ve světě MV – mimořádné události způsobené přírodními vlivy: povodně, zemětřesení, bouře, kalamity..)</p>

<ul style="list-style-type: none"> - Základy ekologie - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi - na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí - sleduje aktuální stav životního prostředí - chápe principy trvale udržitelného rozvoje - rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - orientuje se v globálních problémech biosféry - Praktické poznávání přírody - aplikuje praktické metody poznávání přírody 	<p>Éry vývoje Země</p> <p>Organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy a prostředím, populace, společenské přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému Ochrana přírody a životního prostředí</p> <p>Člověk a životní prostředí Praktické metody poznávání přírody Pozorování – lupa, mikroskop, zjednodušené určovací klíče a atlasy, herbář, sbírky</p> <p>Praktické poznávání přírody</p> <p>Rozšiřující učivo <i>Limitující faktory jednotlivých látek</i> <i>Geologické složení regionu</i> <i>Krystalová struktura nerostů</i> <i>Stav životního prostředí</i> <i>Plutonity, vulkanity</i></p>	<p>EV – aktivní přístup k ochraně ŽP EV– principy udržitelného rozvoje VMEGS – spolupráce v otázkách ŽP a udržitelného rozvoje, ochrana přírodního a kulturního bohatství, organizace UNESCO</p>
--	--	---

ZEMĚPIS

6.–9. ročník

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět je vyučován jako samostatný v 6. a 9. ročníku po 2 hodinách týdně, přičemž hodinová dotace v 8. a 9. ročníku byla posílena o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.. Obsah vyučovacího předmětu Zeměpis je totožný s vyučovacím obsahem oboru Geografie, je vyučován v učebně. Učebna je vybavena audiovizuálními pomůckami, žáci jsou prakticky prostřednictvím zeměpisných pomůcek/ globus, mapa, buzola/ videoprojekce a interaktivní tabule seznamováni s probraným učivem.

Vzdělávání v předmětu zeměpis směřuje:

- získávání orientace v geografickém prostředí, osvojování objektů, jevů, pojmů i metod práce
- získávání a rozvoj dovedností pracovat se zdroji informací daného předmětu
- respektovat a podílet se na ochraně přírodních i lidských výtvorů
- rozvíjí zájem o poznání místních i vzdálených regionů a své znalosti uplatnit
- rozvíjí logické uvažování-analýza, syntéza, dedukce
- aplikovat poznatky v praktickém životě

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělání

Frontální výuka se provádí za použití demonstračních pomůcek a obrazového materiálu.

Skupinová práce probíhá s použitím map, pracovních listů, žáci jsou vedeni k výběru a práci s odbornou literaturou, časopisy a internet.

Domácí jednorázová i dlouhodobá příprava vede žáky k vypracování referátů, ke sledování hospodářských, společenských a politických poměrů v modelových oblastech prostřednictvím televizních pořadů.

Zeměpisné vycházky slouží k pozorování a vyhodnocování aktuálních změn.

Pořádání besed má za úkol seznámit žáky s přímým účastníkem – cestovatelem, naučit se diskutovat o daném tématu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence komunikativní

Učitel vede žáky:

- ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- k naslouchání a respektování názorů druhých
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

Kompetence k řešení problémů

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
- k odpovědím na otevřené otázky
- k práci s chybou

Kompetence sociální a personální

Učitel vede žáky:

- k využívání skupinového vyučování
- k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku

Kompetence občanské

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel slušného chování
- k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- k tomu, aby brali ohled na druhé
- k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

Kompetence digitální

- pomáháme žákům orientovat se v digitálním prostředí
- vedeme žáky k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení
- seznamujeme žáky s běžně používanými digitálními zařízeními, aplikacemi a službami
- rozvíjíme dovednost získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat zdroje informací
- učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty
- vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- vedeme žáky k tomu, aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky

Průřezová témata

VDO

- společnost, stát, podíl lidí na řízení, rozvoj demokracie

OSV

- poznávání lidí, mezilidské vztahy, schopnost komunikace, schopnost rozhodování a odpovědnosti, postoje, tvorba hodnotového žebříčku v závislosti na věku

EV

- problematika ŽP, vztah lidstva k přírodě – tendence zlepšování různými formami

MeV

- mediální sdělení a jeho zpracování, interpretace

VMEGS

- objevování Evropy a světa

MuV

- kulturní diferenciaci, lidské vztahy, etnika a jejich odlišnosti vývojové, princip solidarity

Minimální výstupy – speciální třídy

ZEMĚPIS (GEOGRAFIE)

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-1-02p rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii (8, 9.)

Z-9-1-04p získá osobní představu o prostředí, které nás obklopuje, umí ho popsat a určit jednoduché vazby, vyjádří, co mu prospívá a škodí (7, 8.)

Učivo

- **komunikační geografický a kartografický jazyk** – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat
- **geografická kartografie a topografie** – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Z-9-2-02p *objasní důsledky pohybů Země (9.)*
Z-9-2-04p *uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost (9.)*
Z-9-2-04p *uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu (8, 9.)*

Učivo

- **Země jako vesmírné těleso** – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas
- **krajinná sféra** – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry
- **systém přírodní sféry na planetární úrovni** – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně
- **systém přírodní sféry na regionální úrovni** – přírodní oblasti

REGIONY SVĚTA

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Z-9-3-02p *vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány (7, 8.)*
Z-9-3-03p *rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů (8, 9.)*
Z-9-3-03p *charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států (8, 9.)*

Učivo

- **světadíly, oceány, makroregiony světa** – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)
- **modelové regiony světa** – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Z-9-4-02p *uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel (7, 8.)*

- *vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace (7, 8.)*

Učivo

- **obyvatelstvo světa** – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky
- **globalizační společenské, politické a hospodářské procesy** – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace
- **světové hospodářství** – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně
- **regionální společenské, politické a hospodářské útvary** – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Z-9-5-01p umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin (6.)*
- Z-9-5-02p uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek (7.)*
- Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí (7.)*

Učivo

- **krajina** – přírodní a společenské prostředí, typy krajin
- **vztah přírody a společnosti** – trvale udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva

ČESKÁ REPUBLIKA

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Z-9-6-01p vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy (6., 7.)*
- Z-9-6-02p charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu (6., 7.)*
- Z-9-6-03p určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy (6.)*

Z-9-6-03p	<i>rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost (6., 7.)</i>
Z-9-6-03p	<i>uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva (7.)</i>
Z-9-6-04p	<i>vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti (7.)</i>

Učivo

- **místní region** – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál × bariéry)
- **Česká republika** – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu
- **regiony České republiky** – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech

TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-7-01	<i>ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu (9.)</i>
Z-9-7-03p	<i>uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě (6.)</i>

Učivo

- **cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze** – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů
- **ochrana člověka při ohrožení zdraví a života** – živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích

ZEMĚPIS		
6. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů <p>porozumí změnám, které z pohybů Země vyplývají (roční období, polární den, rovnodennost, slunovrat)</p>	Planeta Země, postavení Země ve vesmíru, Měsíc, fáze a pohyby Měsíce, planety sluneční soustavy Tvar a pohyby planety Země	OSV – rozvoj schopnosti poznávání (smyslové vnímání, pozornost a soustředění)
<ul style="list-style-type: none"> používá globus jako pomůcku k demonstraci rozmístění oceánů a kontinentů na Zemi, porovná globus-mapa orientuje se v mapách: zeměpisné souřadnice, vzdálenost, rozumí znázornění výskopisu, barevnému značení map, umí pracovat s obsahem a rejstříkem používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii 	Globus, mapy – obsah, grafika, barvy, práce s atlasem, lokalizace na mapě, měřítko mapy	
<ul style="list-style-type: none"> chápe objekty, jevy a procesy v jednotlivých přírodních sférách a vývoj stavby Země a dna oceánů rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu 	Význam jednotlivých přírodních složek na Zemi a jejich využití lidstvem	EV – ekosystémy (vliv člověka na okolní krajinu a lidské aktivity v nich)
<ul style="list-style-type: none"> porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost znalosti aplikuje při hodnocení místní krajiny 	Zemský povrch, působení vnitřních a vnějších činitelů a lidské činnosti – litosféra	
<ul style="list-style-type: none"> rozumí pojům, dokáže vysvětlit odlišnost podmínek během roku 	Praktické pozorování počasí a porovnání s předpovědí počasí – atmosféra	
<ul style="list-style-type: none"> seznámí se s rozložením vod na Zemi uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika 	Hydrosféra	EV – základní podmínky života, voda, půda, ochrana

<p>přírodních a společenských vlivů na životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá lokality: moře, oceán, ledovce, podpovrchová voda, bezodtoké oblasti, bažiny, jezera, umělé vodní nádrže a jejich funkce. 		biologických druhů (důvody a způsoby ochrany)
<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí kladné i záporné vlivy působení člověka na přírodní prostředí, zná pojem ekologie. 	Závislost půdy na zeměpisné šířce, druhy, eroze	
<ul style="list-style-type: none"> - umí charakterizovat přírodní krajiny 	Biosféra	
<ul style="list-style-type: none"> - V závěru učiva si žák formou zopakování systematicky utřídí poznatky, aplikuje své znalosti na příkladech 		

ZEMĚPIS		
7. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - Žák zopakuje poznatky a informace z předchozího ročníku, používá odborné názvosloví - organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů 	Opakování učiva 6. ročníku	Referáty vyššího ročníku, tabulky, statistiky, grafy, mapy
<ul style="list-style-type: none"> - Žák zná a dokáže charakterizovat modelové státy v jednotlivých světadílech - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států 	Orientace na mapách světadílů, oceánů	
<ul style="list-style-type: none"> - Žák provede regionalizaci jednotlivých kontinentů, vytyčí společné znaky a zásadní odlišnosti - Vyhledá a charakterizuje vybrané modelové státy - Vyhledá na mapách hlavní soustředění obyvatel, oblasti koncentrace hospodářské činnosti v jednotlivých světadílech, uváží souvislost s přírodními poměry dané lokality - lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny 	Člověk na Zemi, obyvatelstvo, Kontinenty a světadíly Amerika, Afrika, Asie, Austrálie a Oceánie, Antarktida	MuV – Lidské vztahy (právo lidí žít společně a podílet se na spolupráci)
<ul style="list-style-type: none"> - Zopakováním učiva si žák vytvoří celkový obraz na život a úroveň lidí v jednotlivých kontinentech - lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony 	Závěrečné opakování učiva, probrané kontinenty a možnosti mezinárodní spolupráce	

světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny - porovná státy světa na základě podobných a odlišných znaků		
---	--	--

ZEMĚPIS		
8. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
- Žák zopakuje poznatky a informace z předchozího ročníku, používá odborné názvosloví	Opakování učiva 7. ročníku	OSV – rozvoj analýzy a dedukce
- Žák se postupně a podrobněji seznámí s kontinentem, ve kterém žije	Zeměpis – Evropa	
- Na základě života na tomto kontinentě získává další důležité informace o rozvoji, bezpečnosti a integraci v Evropě - posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel - posuzuje výhody tohoto seskupení pro vlastní budoucnost i ostatní obyvatelé členských států	Fyzicko-geografická a socioekonomická charakteristika, modelové státy jednotlivých oblastí Evropy, seskupení EU	VMEGS – Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa, evropské krajiny)
- Na základě besed, zážitků a shlédnutých dokument. filmů dokáže žák posoudit rozvoj navštěvovaných oblastí - porovnává různé krajiny jako součást pevninské krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny	Evropské oblasti cestovního ruchu	MeV – vliv medií ve společnosti (role medií v životě jedince)
- Získané poznatky žák aplikuje na místní krajinu, prognóza dalšího vývoje (vychází z dobré znalosti poměrů), nedostatky.	Infrastrukturu bydliště	
- Žák posoudí rozvoj českých podniků, zahraničních investorů na celkový rozvoj hospodářství ČR	Rozmístění současných a perspektiva rozvoje hospodářských aktivit v ČR	
- lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR a hlavní jádrové	Regiony ČR	

a periferní oblast z hlediska osídlení a hospodářských aktivit		
<ul style="list-style-type: none"> - Žák dokáže zjistit historii, statistické údaje vztahující se k obci, umí pracovat s mapou místní krajiny, vytvoří jednoduché schéma zeměpisné vycházky - hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu 	Místní region	
<ul style="list-style-type: none"> - Žák vyhledá možnosti spolupráce s místními organizacemi, navštěvuje výstavy, besedy, akce města. Dle časových možností se zapojí do místních aktivit 		EV – vztah člověka k prostředí (naše obec)
<ul style="list-style-type: none"> - hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a světovém kontextu - uvádí příklady účasti a působnosti ČR ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států 	Opakování učiva ČR	
<ul style="list-style-type: none"> - Zopakováním učiva si žák vytvoří celkový obraz na život a úroveň lidí v jednotlivých kontinentech - lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny - porovná státy světa na základě podobných a odlišných znaků 	Závěrečné opakování učiva, probrané kontinenty a možnosti mezinárodní spolupráce	

ZEMĚPIS		
9. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - Žák zná a pracuje s tematickými mapami souvisejícími s obyvatelstvem, sídly, hospodářskou činností - Posuzuje hospodářské aktivity vyspělých a rozvojových států, - vyhodnocuje aktuální demografické informace - posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení a strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa 	Společenské poměry současného světa	
<ul style="list-style-type: none"> - Žák rozumí pojmům xenofobie, terorismus, náboženská nesnášenlivost - chápe důvody boje proti těmto negativním společenským jevům, nutnost humanitární pomoci a solidarity 	Rasy, náboženství, nejvýznamnější světové aglomerace	MuV – Lidské vztahy (předsudky a vžitá stereotypy, důležitost integrace)
<ul style="list-style-type: none"> - Žák zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje - lokalizuje jádrové a periferní oblasti světového hospodářství 	Hospodářství světa, světová surovinová ložiska	
<ul style="list-style-type: none"> - Seznámí se s globálními problémy, navrhuje schůdná řešení, hledá možnost vlastního přispění - lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech 	Globální problémy současného světa	EV – Vztah člověka k prostředí (nerovnoměrnost života na Zemi)
<ul style="list-style-type: none"> - Žák rozlišuje vzhled, funkci, znaky přírodních a kulturních krajín, aplikuje na znalosti krajín v ČR 	Krajina – prostředí, typy krajín, společenské a hospodářské vlivy na ŽP	
<ul style="list-style-type: none"> - Žák chápe krajinotvorné procesy, dlouhodobé působení 		

lidských činností v prostoru a čase		
- Zhodnotí zásady ochrany přírody a jejich dodržování z vlastních zkušeností znalostí místní lokality		
- Žák zná a dokáže charakterizovat modelové státy v jednotlivých světadílech - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	Orientace na mapách světadílů, oceánů	
- Na příkladech státu vysvětlí druhy státního zřízení, formy vlád, míru demokracie, správní uspořádání		MuV – Princip sociálního smíru a solidarity (nekonfliktní život v multikulturní společnosti)
- Žák ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	Cvičení, orientace a využívání poznatků geografie při pobytu v přírodě	
- Žák se průběžně seznamuje s aktuálními informacemi, hodnotí pravdivost sdělení a možné dopady „bulvárních „sdělení	Rozšiřování vědomostí, získávání informací jinými formami	MeV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (chápání podstaty mediálního sdělení)

HUDEBNÍ VÝCHOVA

1.–5. ročník

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu tvoří vzdělávací obsah oboru Hudební výchova. Časová dotace předmětu je 1 hodina týdně v každém ročníku.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu.

Obsahem vokálních činností je práce s hlasem, dochází zde ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance, gest.

Obsahem poslechových činností je aktivní vnímání znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k tomu, aby se naučili rozumět obecně používaným termínům hudební oblasti a aby s nimi dovedli zacházet,
- žáci porozumějí umění a kultuře v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelná součást lidské existence

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k sebereflexi a k její obhajobě
- předkládáme žákům dostatečné množství estetických prožitků a poskytujeme dostatek prostoru k tomu, aby si uvědomili, že různí lidé vnímají stejnou věc různě

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k tomu, aby vnímali i mimojazykové vyjadřování a aby sami tuto komunikaci využívali
- žáci dokáží vyslechnout názor druhých lidí a reagují na něj
- poskytujeme žákům dostatečný prostor k jejich vlastnímu uměleckému projevu

Kompetence sociální a personální

- vysvětlujeme žákům zásady chování na kulturních akcích, jsme jim osobním příkladem
- podporujeme vzájemnou pomoc, respekt, ohleduplnost
- zařazujeme kooperativní metody práce

Kompetence občanské

- vysvětlujeme žákům potřebu respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní a historické dědictví
- vedeme žáky k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- v žácích budujeme pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost
- vedeme žáky k tomu, aby se aktivně zapojovali do kulturního dění
- rozvíjíme pozitivní postoj k umění, kulturnímu a historickému dědictví, tradicím

Kompetence pracovní

- vysvětlujeme žákům, jak správně používat svůj hlas a hudební nástroje a jak o ně pečovat
- objasňujeme žákům základní pravidla pro grafický záznam hudby

Kompetence digitální

- vedeme žáky k aktivnímu a smysluplnému využívání elektronických hudebních nástrojů, digitálních aplikací i dostupných programů jako nástrojů pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny
- motivujeme žáky k zaznamenávání, snímání a přenosu i prezentaci hudby a hudebních i zvukových projektů prostřednictvím digitálních technologií, případně k uplatnění digitálních technologií jako nástroje sebeprezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů
- vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem autorství a autorským právům

Průřezová témata

OSV – komunikace

Minimální výstupy – speciální třídy

UMĚNÍ A KULTURA

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty (2.)

HV-3-1-02p správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytimizaci říkadel i při

zpěvu (3.)

HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny (3.)

HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku (2.)

- pozorně vnímá jednoduché skladby (3.)

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem (5.)

HV-5-1-02p, HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou (4.)

HV-5-1-03p doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje (4.)

HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy (5.)

- pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb (5.)

- správně hospodaří s dechem při interpretaci písní – frázování (5.)

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- **pěvecký a mluvní projev** – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu
- **hudební rytmus** – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu
- **dvojhlas a vícehlas** – prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.
- **intonace, vokální improvizace** – diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň, volné nástupy VIII. a spodního V. stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka–odpověď apod.)
- **záznam vokální hudby** – zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón, zápis rytmu jednoduché písně, notový zápis jako opora při realizaci písně

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.
- **rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace** – tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka–odpověď), jednoduchá písňová forma (a–b)
- **záznam instrumentální melodie** – čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivku či tématu instrumentální skladby, využití notačních programů

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **taktování, pohybový doprovod znějící hudby** – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance
- **pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby** – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
- **orientace v prostoru** – utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **kvality tónů** – délka, síla, barva, výška
- **vztahy mezi tóny** – souzvuk, akord
- **hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem** – rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu
- **hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj**
- **hudební styly a žánry** – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.
- **hudební formy** – malá písňová forma, velká písňová forma, rondo, variace
- **interpretace hudby** – slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

HUDEBNÍ VÝCHOVA		
1. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zpívá v jednohlase - využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře 	Písně z MŠ Rytmizace krátkých úryvků Dechová cvičení Říkadla Flétna, klavír, kytara, housle, kontrabas Využití hry na tělo Ukolébavka, tanec, pochod Písně s pohybem melodie Pohybový doprovod znějící hudby Pohybová improvizace Rytmická cvičení Hudební hry	OSV – komunikace – Řeč zvuků a slov

HUDEBNÍ VÝCHOVA		
2. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zpívá v jednohlase - reaguje pohybem na znějící hudbu - rytmizuje jednoduché texty 	Písně z 1. ročníku Zvuky Jazykolamy Hádanky Dechová cvičení, hry Rytmizace a melodizace říkadel Ukolébavky Písně s pohybem melodie Hra tělo Písně Krok, chůze po špičkách, podup, poskok Hudební hry Hudební nauka	

HUDEBNÍ VÝCHOVA		
3. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie - rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální 	<p>Nasazení tónu Pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý takt Písňe Orf. nástroje Písňe, taktovací gesta Pochodové písňe Hymna ČR Bedřich Smetana Taneční kroky Zachycení melodie pomocí jednoduchého grafického vyjádření (linky)</p>	

HUDEBNÍ VÝCHOVA		
4. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace - vytváří jednoduché přehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace 	Rozezpívání Písně Taktovací gesta Antonín Dvořák Taneční kroky Písně Notový zápis	

HUDEBNÍ VÝCHOVA		
5. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti - rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby - rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, - ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace - využívá jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní - vytváří přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not 	<p>Rozezpívání Dechová cvičení Písně Kánon W. A. Mozart L. van Beethoven Rytmická cvičení</p>	

HUDEBNÍ VÝCHOVA

6. – 7. ročník

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Na druhém stupni ZŠ je tento předmět dotován 1 vyučovací hodinou pro 6. a 7. ročníku. Výuka probíhá v odborné učebně HV. Vzdělávací obsah předmětu je shodný se vzdělávacím obsahem oboru Hudební výchova.

Veškeré činnosti v předmětu i obsah učiva vedou postupně žáky k hledání krásy v sobě i ve svém okolí, vnímání umění i kultury. Působením na smysly, city žáka, rozvíjení jeho schopností a dovedností je vytvářen estetický, citový i etický základ jeho osobnosti. Předmět klade důraz na propojení s dalšími druhy umění (poezie, výtvarné umění...). Kromě rozvoje vokálně instrumentálních činností vede žáka k pochopení souvislostí umění a historie lidstva, prohlubuje poznání kultur jiných národů a hrdost ke kulturním tradicím vlastního národa. Cílevědomé estetické působení vede k rozvoji harmonické osobnosti, která si tvořivě zařadí kulturu do vlastního života a je schopna rozlišit kvalitní umělecké projevy od nevkusy, kýče a komerčnosti. Součástí obsahu výuky v předmětu jsou doplňkové hudební pořady (nové hudební nástroje, vývoj rockové, folkové, country hudby...) a návštěva divadelních představení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k učení prostřednictvím vlastní tvorby.
- zprostředkováváme pohled na umění a kulturu jako způsob poznávání světa.
- rozvíjíme tvořivost žáků aktivním osvojováním různých výtvarných a hudebních technik
- prohlubujeme vnímání uměleckých slohů a děl v jejich historickém kontextu.

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby vyhledávali vazby mezi druhy umění a žánry na základě podobnosti jejich znaků a témat, která jsou jimi zpracovávána.
- poskytujeme možnost volby vhodných výtvarných a hudebních vyjadřovacích prostředků.
- vedeme ke kritickému myšlení při posuzování uměleckého díla i vlastní tvorby.

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k přístupu k umění a kultuře jako ke způsobu dorozumívání.
- rozvíjíme dovednosti důležité pro vedení dialogu o dojmu z uměleckého díla.

Kompetence sociální a personální

- předkládáme příklady pro vytváření potřeby pohybovat se v estetickém prostředí.
- poskytujeme prostor pro osobité hudební projevy.

Kompetence občanské

- seznamujeme s významnými hudebními díly a jejich autory.
- vytváříme možnosti a potřeby návštěv hudebních koncertů a akcí.
- podchycujeme zájem o kulturní dění.

Kompetence pracovní

- vedeme k osvojování hudebních technik, postupů, práce s nástroji, grafického záznamu hudby.

Kompetence digitální

- Umožňujeme žákům používat běžná digitální zařízení, využívat elektronické hudební nástroje a dostupné programy pro reprodukci hudby
- Vedeme žáky k tomu, aby tato zařízení využívali při učení i při zapojení do života školy a společnosti.
- Učíme žáky získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data s respektem k autorství a autorským právům

Průřezová témata

OSV

- Rozvoj schopností poznávání, Kreativita

VDO

- Občan, občanská společnost a stát

VMEGS

- Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá

MuV

- Kulturní difference

EV

- Vztah člověka k prostředí

MeV

- Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

2. stupeň

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata (6.)

HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně (6.)

HV-9-1-04p rozeznává různé hudební žánry (8.)

- *pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu (8.)*
- *rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru (7.)*
- *uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl (8.)*

Učivo

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- **pěvecký a mluvní projev** – rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách

- **intonace a vokální improvizace** – diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem
- **hudební rytmus** – odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu
- **orientace v notovém záznamu vokální skladby** – notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby
- **rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti** – reprodukce tónů, převádění melodií z nezpěvné do zpěvné polohy, zachycování rytmu, popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí grafického (notového) záznamu
- **reflexe vokálního projevu** – vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** – nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní, jednoduchých skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)
- **záznam hudby** – noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby
- **vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje** – představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální
- **tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy**

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **pohybový doprovod znějící hudby** – taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění
- **pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla** – pantomima, improvizace
- **pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby** – tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické
- **orientace v prostoru** – rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby** – postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užití ve skladbě (zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla
- **hudební dílo a jeho autor** – hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)
- **hudební styly a žánry** – chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům
- **interpretace znějící hudby** – slovní charakterizování hudebního díla (slohové a stylové zařazení apod.), vytváření vlastních soudů a preferencí

HUDEBNÍ VÝCHOVA		
6. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<p>Zvládá zásady správné hlasové hygieny, artikulace, práce s dechem, využívá při hudebních činnostech</p> <p>Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</p> <p>Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i mluveném projevu zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase.</p>	<p>Hlasová výchova, vokálně instrumentální činnost</p> <p>Dynamika, výrazové pojetí</p>	<p>Hlasová, dechová výchova, jednoduché kánony, intonační, náslechové metody.</p> <p>OSV – rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti, soustředění, dovedností zapamatování),</p> <p>EV – vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví)</p>
<p>Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace</p>	<p>Tóniny, rytmické zákonitosti, hodnoty not</p>	
<p>Provede pracovní rozbor jednoduché skladby, určí témata a druh formy.</p> <p>Orientuje se v proudu znějící hudby a přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku.</p> <p>Analyzuje stavbu písně i poslechu, rozpozná prvky stylizace v uměleckém díle.</p>	<p>Jednoduché hudební formy</p> <p>Rondo, variace, suite, malá písňová forma</p> <p>Základy hudebních žánrů</p>	<p>Příprava na vývojová období v hudbě</p>
<p>Rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně</p>	<p>Hudební díla a prvky skladby</p> <p>Hudební dílo, dobové souvislosti, znaky</p>	<p>Život člověka – sepětí s hudbou, vhodnost, funkčnost.</p>

pohybových prvků k poslouchané hudbě. Rozebírá hudební ukázky po formální, tematické stránce.		MuV – kulturní difference (poznávání vlastního kulturního zakotvení, respektování zvláštností různých etnik)
	Práce s lidovou písní	Dle obsahu využít v mezipředmětových vztazích, volbě povolání Písně kramářské
Je schopen hudebních aktivit při práci s písní, rozezná stylizační úpravu umělého díla - pracovní rozbor poslechů	Lidové tance české, slovanské, stylizace	
Rozezná komorní tělesa, při poslechu určí hudební nástroje, u symf. orch. skupiny nástrojů	Hudební tělesa	
	<i>Rozšiřující učivo</i> <i>Složitější rytmická a intonační cvičení (dle dispozic), užívání lidového dvojhlasu, uvědomělé užívání dechové opory Epizody ze života autorů, rozšiřování hlasového rozsahu, zachycení náročnějších rytmů, zkvalitňování dechové techniky</i>	

HUDEBNÍ VÝCHOVA		
7. ROČNÍK		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
Zvládá intonačně i dechově náročnější cvičení, artikulaci, rytmizaci složitějších cvičení	Hlasová průprava	Procv. jazykolamů, průprava na zkvalitnění mluveného projevu
	Pěvecké aktivity, základy vícehlasů	Lidový dvojhlas, polyfonie
Rozezná a výrazově zvládá projev písní	Tóniny, hudebně výrazové projevy	p. milostné, vojenské, pijácké, pracovní, přírodní, obřadní
	Vokální projevy při využití lidových stylů a oblastí	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy)
Je schopen určit dobu vzniku skladby podle skladebních postupů Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období.	Analýza skladebních stylů	
Zařadí dílo dle typických znaků - skladební styl, autor, doba, forma, nástroje... Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Hudba ve vývoji společnosti, vztahy: dílo - autor- doba- společnost	MV – D, VV, LV
Určí hudební formu, nástrojové využití, skladební styl, historické zařazení-pravěk až 20. st.	Analýza skladby dle zadaných úkolů, hlavní hudební formy, směry do 20. st.	MVEGS – jsme Evropané (kořeny a zdroje evropské civilizace)
		MeV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (rozlišování zábavních, bulvárních prvků ve sdělení od informativních)

	<p><i>Rozšiřující učivo</i> <i>Náročná hlasová a rytmická příprava (synkopy a tečky za notou), náročné texty písni (slovenština, nářečí), vedení hlasů v malých skupinách, dobové zařazení neznámé ukázky, epizody ze života skladatelů.</i></p>	
--	---	--

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

1.–5. ročník

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu tvoří vzdělávací obsah oboru Výtvarná výchova a digitální kompetence. Časová dotace předmětu je 1 hodina týdně v 1.–3. ročníku a 2 hodiny týdně ve 4. a 5. ročníku.

Výtvarné činnosti učí aktivně vyjadřovat vztahy s okolím, aktivizuje smyslové vnímání a estetické cítění. Rozvíjí rozumové a citové hodnocení skutečnosti. Vychází z respektování osobnosti dítěte, jeho vlastního pohledu na okolní svět a jeho prožívání. Převážně činnostní charakter předmětu umožňuje dospět k hlubokému prožitku v procesu poznání. Úloha pedagoga je především v nenásilném vedení žáka, v předkládání nosných témat, podpořených vhodnou motivací.

Výtvarná výchova nabízí různorodé činnosti a širokou škálu vizuálních prostředků, které zahrnují jak prostředky považované za tradiční, tak digitální technologie. Žák skrze tvůrčí práci a experimentování s nimi poznává a objevuje svět i sebe sama, svoji jedinečnost, zájmy a témata. Digitální technologie tak přirozeně rozšiřují možnosti vlastní tvorby o metody a postupy umění nových médií i zapojení se do tvůrčího procesu ve všech jeho fázích, včetně prezentací a sdílení výsledků. Rovněž přispívají k vytváření různých variant řešení a rozšiřují možnosti postprodukce. Tvůrčí uplatnění digitálních technologií navíc podporuje přirozené mezioborové vazby zejména mezi výtvarným uměním, hudbou, filmem a audiovizí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žáci chápají umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence
- podporujeme u žáků vlastní tvorbu a tím jim umožnit jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby při svém hodnocení umění postupovali uvážlivě, tak aby svůj názor byli schopni obhájit
- předkládáme žákům dostatečné množství estetických prožitků a poskytujeme dostatek prostoru k tomu, aby si uvědomili, že různí lidé vnímají stejnou věc různě
- vedeme žáky k rozpoznávání příčin problému, jeho pochopení a následné volbě nejvhodnějšího řešení výtvarného problému

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k tomu, aby vnímali i mimojazykové vyjadřování a aby sami tuto komunikaci využívali
- ukazujeme žákům, že vyslechnout názor druhých lidí na společně vnímaný – estetický prožitek a vhodně na něho reagovat může být přínosem

- poskytujeme žákům dostatečný prostor k jejich vlastnímu uměleckému projevu
- žáci dokáží obhajovat svůj názor či postup, naslouchat názorům ostatních, jasně a věcně se vyjadřovat

Kompetence sociální a personální

- vysvětlujeme žákům zásady chování na kulturních akcích, jsme jim osobním příkladem
- na základě respektování názorů každého žáka budujeme v dětech sebedůvěru
- podporujeme vzájemnou pomoc, respekt, ohleduplnost
- zařazujeme metody práce, které podporují spolupráci

Kompetence občanské

- vysvětlujeme žákům potřebu respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní a historické dědictví
- vedeme žáky k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- budujeme v dětech pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost
- vedeme žáky k tomu, aby se aktivně zapojovali do kulturního dění
- rozvíjíme pozitivní postoj k umění, kulturnímu a historickému dědictví, tradicím
- využíváme netradiční materiály, hospodárným zacházením vedeme žáky k ochraně životního prostředí.

Kompetence pracovní

- Žáci dokáží využívat různé nástroje a materiály
- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci

Kompetence digitální

- Motivujeme žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení.
- Poskytujeme žákům prostor ke sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace.
- Vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům.

Průřezová témata

OSV – Kreativita, komunikace

Minimální výstupy – speciální třídy

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VV-3-1-01 až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu (3.)

VV-3-1-01p rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s pomocí učitele) (3.)

VV-3-1-02p, VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům (3.)

Očekávané výstupy – 2. období

žák

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VV-5-1-01p až VV-5-1-07p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr (4., 5.)

VV-5-1-01p, VV-5-1-02p rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s pomocí učitele) (5.)

VV-5-1-03p, VV-5-1-04p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie (4., 5.)

VV-5-1-06p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla (4., 5.)

Učivo

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru
- **uspořádání objektů do celků** – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly** – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby
- **typy vizuálně obrazných vyjádření** – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci** – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření
- **proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění

VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
1. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje - v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace 	<p>Výtvarné vyjádření skutečnosti Zapouštění, míchání, překrývání barev Symbolika barev Vyjádření vlastního prožitku, vyhodnoceného děje Výtvarné vyprávění</p> <p>Práce dekorativní a prostorové Rytmus, linie jako východisko Kresby Kolorovaná kresba Tvorba objektů s kombinováním materiálů Pohyb těla a jeho umístění v prostoru</p> <p>Výtvarné umění a životní prostředí Ilustrace Hračka, loutka</p>	<p>OSV – kreativita Pružnost nápadů</p>

VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
2. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje - v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace - interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností - rozlišují mezi jednotlivými vizuálními obsahy a objevuje, k čemu jsou určeny (například kresba v knize, animace v reklamě/v animovaném filmu pro děti) 	<p>Výtvarné vyjádření skutečnosti vyjádření vlastního prožitku děje pohádek a příběhů kombinace a rozmístění prvků v ploše</p> <p>Práce dekorativní a prostorové barva malba do mokrého podkladu přítlak, šrafování, vlnění, odlehčení, roztírání lineární vyjádření akční tvar malby a kresby modelování světlostní a barevné kvality</p> <p>Výtvarné umění a životní prostředí ilustrace – volná malba loutka hračka fotografie Vybraná vizuální díla umělecké i běžné produkce (malba, grafika, socha, ilustrace, architektura, animace hraný film, reklama); vnímání – reprodukce a originál; edukativní programy v dostupných galeriích.</p>	<p>OSV – kreativita originalita</p>

VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
3. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ - na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil - při vlastní tvorbě objevuje možnosti různých prostředků (kresby, malby, digitální fotografie, nástrojů vybraných programů pro kreslení) - experimentuje s prostředky, kterými je možné vyjádřit nebo zachytit smyslový vjem, seznamuje se s jednoduchými postupy a prostředky animace s využitím digitálních technologií) - seznamuje se s různorodostí vizuální produkce i v online prostředí, vybere díla, která ho zaujala, a jednoduše sdělí důvod svého výběru - postupně se učí vytvářet si a třídit digitální fotodokumentaci svých vlastních děl i proto, 	<p>Výtvarné vyjádření skutečnosti Činnost člověka v prostředí Portrét</p> <p>Práce dekorativní a prostorové Řazení prvků Kombinování materiálů a technik</p> <p>Výtvarné umění a životní prostředí Práce s ilustrací Příležitostný kontakt s výtvarným uměním Životní styl</p> <p>Smyslové podněty a jejich vyjádření; kombinace vybraných prostředků – například kresba a otisk, malba a frotáž; jednoduchá úprava digitální fotografie – změna barevnosti, velikosti apod.; animace podle zájmu, a to samostatně i jako společný výstup.</p> <p>Různorodá vizuální díla umělecké i běžné produkce; výběr díla a jeho vnímání – sdělení pocitu, důvodu výběru; reprodukce a originál; edukativní programy v dostupných galeriích; vybrané online sbírky a díla.</p> <p>Jednoduchý záznam tvůrčí aktivity (krátký text,</p>	<p>OSV – kreativita Schopnost vidět věci jinak</p>

aby je mohl sdílet s ostatními	koláž, fotografie, jednoduchá myšlenková mapa); průprava pro založení a vedení vlastního portfolia.	
---------------------------------------	--	--

VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
4. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) - osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky - porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace - experimentuje s prostředky, kterými je možné zdůraznit smyslový vjem, seznamuje se i s jednoduchými nástroji digitálních technologií pro animaci a podle zájmu je užívá - užívá při tvorbě různé prostředky včetně digitálních technologií (například nástrojů a programů pro kresbu, funkce přiblížení obrazu pro zaměření na detail apod.) - objevuje možnosti různých prostředků (kresby, malby, fotografie, animace, prostorové 	<p>Výtvarné vyjádření skutečnosti Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření Proměny v ploše</p> <p>Práce dekorativní a prostorové Kontrast linií Uspořádání objektů do celků Kombinace prvků</p> <p>Výtvarné umění a životní prostředí Ilustrace Hračka, fotografie</p> <p>Vizuální prostředky – vlastnosti, rozdíly, vlastní preference; různost výsledků tvorby v závislosti na užití prostředků, variantní řešení, kombinace.</p> <p>Různé vizuální prostředky; originální využití běžného předmětu; záznam/dokumentace, prezentace.</p> <p>Zdroje jako inspirace – různé druhy zdrojů, jejich výběr, třídění, ukládání; společná (např. malba, socha) i osobní kritéria pro třídění; interakce s publikem (různorodost skupin a záměr prezentace).</p>	<p>OSV – kreativita, citlivost</p>

<p>tvorby), experimentuje s nimi</p> <ul style="list-style-type: none"> - zajímá se o výsledky tvorby ostatních a vnímá je jako zdroj inspirace - postupně se učí rozlišovat a třídit různé digitální zdroje; sdělí, co je nejčastěji inspirací pro jeho tvorbu a proč - se záměrem si prohlíží vybraná umělecká díla z online sbírek jemu nejbližše dostupných galerií; díla, která ho zaujala, představí svým spolužákům a zajímá se o postřehy ostatních 		
--	--	--

VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
5. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností - nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě - osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky - nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil - objevuje, jak použitá digitální technologie pro propojení zvuku a obrazu může zdůraznit smyslový vjem či pocit; vychází ze svých nápadů i pracuje podle jednoduchého zadání - se záměrem využívá možnosti různých prostředků (kresby, malby, fotografie, animace, prostorové tvorby), experimentuje s nimi, vytváří varianty; výsledky porovnává a učí se vystihnout odlišnost v závislosti na použitém prostředku - experimentuje s kombinacemi různých prostředků (například projekce vlastní kresby, 	<p>Výtvarné vyjádření skutečnosti Teplé, studené odstíny barev Lidská postava v ploše Hra s linií Kresba Malba Prostorová práce</p> <p>Práce dekorativní a prostorové Kontrast, rytmus Písmo jako dekorativní prvek Kombinace a proměny prvků objemu a prostoru</p> <p>Výtvarné umění a životní prostředí Ilustrace Comics Reklama Ilustrace textů</p> <p>Vizuální prostředky – vlastnosti, rozdíly, vlastní preference; různost výsledků tvorby v závislosti na užití prostředků, variantní řešení; kombinace experiment, zvuk a obraz – intuice – zadání – záměr; zvuk a proměny obsahu obrazu.</p> <p>Proměna světelných a barevných kvalit – projekce na plochu, objekt a do prostoru; proměna prostoru</p>	<p>OSV – kreativita Schopnost „dotahovat“ nápady do reality</p>

<p>malby nebo textu na plochu, objekt či do prostoru) a sdělí, co se mu osvědčilo a proč</p> <ul style="list-style-type: none"> - zajímá se o výsledky tvorby ostatních, sleduje vybrané online sbírky a vnímá je jako zdroj inspirace - pracuje s vybranými zdroji v digitálním prostředí – ukládá si například vybraná umělecká díla, zaznamenává si důvod, proč si je vybral - zaznamenává si výstavy a kulturní události, které navštívil, vyhledává si k nim informace - vytváří si postupně svoje vlastní kritéria pro třídění digitálních zdrojů a vybraných uměleckých děl (například si ukládá odkazy na online sbírky, třídí umělecká díla, např. podle toho, zda se jedná o fotografii či prostorový objekt) - učí se využívat digitální zdroje a dokumentaci pro svoji vlastní práci) 	<p>světlem; propojení tradičních prostředků (kresba, malba, grafika, text) s digitálním médiem (promítnutí fotografie/videozáznamu na kresbu, objekt, architekturu, text); ozvučená instalace.</p> <p>Zdroje jako inspirace – výběr, třídění (společná i osobní kritéria), ukládání, využití (např. při reflexi vlastní tvorby); dokumentace vlatních děl – digitální fotografie a nástroje pro úpravu (např. změna velikosti, výběr detailu); záměrný výběr a uspořádání fotodokumentace</p>	
--	---	--

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

6.–9. ročník

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu Výtvarná výchova je shodný se vzdělávacím obsahem oboru Výtvarná výchova.

Předmět je dotován 2 vyučovacími hodinami v 6.–9. ročníku. V 9. ročníku je časová dotace posílena o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Žáci pracují s vizuálně obraznými znakovými systémy. Rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost, uplatňují subjektivitu (zaznamenávají proměny vlastního výtvarného projevu). Umělecký proces chápou jako způsob poznání a komunikace, přistupují k němu v jeho celistvosti. Při své práci využívají různé vyjadřovací prostředky a také dostupné informační a komunikační technologie (kopírku, CD přehrávač, video, fotoaparát, skener, internet...). Osvojují si schopnost výtvarné výpovědi. Prohlubují svůj vztah k evropské a světové kultuře.

Výuka probíhá v odborné učebně výtvarné výchovy, v učebně výpočetní techniky, v keramické dílně, mimo budovu školy (práce v plenéru, v galerii).

Vlastní výtvarná díla prezentují v prostorách školy i při výstavách. Své poznatky z hodin Výtvarné výchovy zaznamenávají, třídí a systematizují obrazový materiál.

Osvojují si schopnost výtvarné výpovědi – jejího hodnocení, zdůvodnění a obhájení, vedení dialogu, vyjadřování se k tvorbě vlastní i ostatních (učí se toleranci). Jsou schopni hodnotit, obhájit a zdůvodnit vlastní výtvarnou tvorbu.

Alespoň jedenkrát do roka navštíví OG v Liberci. Podle aktuální nabídky i další galerie nebo muzea.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Podle charakteru učiva a cílů vzdělávání užíváme tyto formy a metody práce – skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce.

Kompetence k učení

- zprostředkováváme pohled na umění a kulturu jako na způsob poznání světa
- rozvíjíme tvořivost žáků aktivním osvojováním různých výtvarných technik
- vedeme žáky k učení se prostřednictvím vlastní tvorby
- podněcujeme žáky k tomu, aby vnímaly umělecké slohy a díla v jejich historickém kontextu

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme úkoly tak, aby žák rozpoznal výtvarný problém a hledal nejvhodnější způsob řešení, vybíral vhodné výtvarné prostředky
- vedeme ke kritickému myšlení při posuzování uměleckého díla a při vyjadřování se k vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- ukazujeme žákům možnost využívat umění a kulturu jako dorozumívací prostředek

- rozvíjíme dovednost vedení dialogu nad uměleckým či vlastním dílem nebo dílem spolužáků
- podporujeme u žáků schopnost vyjádřit kultivovaně svůj názor a vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých (schopnost naslouchat druhým)

Kompetence sociální a personální

- žáci respektují pravidla při práci v týmu
- poskytujeme prostor pro osobité výtvarné projevy žáků
- vyvoláváme u žáků potřebu pohybovat se v estetickém prostředí

Kompetence občanské

- podněcujeme u žáků zájem o kulturní dění a jeho podporu
- vedeme žáky k prezentaci školy a výsledků vlastní práce, účasti ve výtvarných soutěžích
- seznamujeme žáky s významnými výtvarnými díly a jejich autory
- vytváříme potřebu návštěv výstav výtvarných prací, galerií, muzeí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k osvojování výtvarných technik
 - vytváříme pozitivní vztah k manuálním činnostem, k lidové tvorbě
 - žáci si osvojují práci s různými nástroji, poznávat rozmanité výtvarné materiály
- vedeme žáky ke koncentraci na pracovní výkon, pečlivosti, samostatnosti a dodržování hygienických zásad při práci

Kompetence digitální

- Umožňujeme žákům používat běžná digitální zařízení.
- Vedeme žáky k tomu, aby tato zařízení využívali při učení i při zapojení do života školy a společnosti.
- Žáci dokáží získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet inspirační zdroje, umělecká díla a data s respektem k autorství a autorským právům.
- Vedeme žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
- Vedeme žáky k sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace

Průřezová témata

OSV

- Rozvoj schopností poznávání, Kreativita, Komunikace

EV

- Vztah člověka k prostředí

VMEGS

- Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá

MuV

- Etnický původ, Multikulturalita

MeV

- Tvorba mediálního sdělení

Minimální výstupy – speciální třídy

Výtvarná výchova - 2. stupeň

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru (8., 9.)

VV-9-1-01p, VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci (8., 9.)

VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních (8., 9.)

VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity (9.)

Učivo

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření
- **uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu** – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly** – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace
- **typy vizuálně obrazných vyjádření** – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená

na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci** – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace
- **proměny komunikačního obsahu** – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti

VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
6. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
Vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků.	Prvky vizuálně obrazného vyjádření (jejich vztahy a uspořádání v ploše) Linie, jednoduché tvary, objemy, barva, světlo, textura, struktura (přímky, křivky, řazení, prolínání) Rytmus, řád, dekor (dekorativní plocha – lidová tvorba) Zvládnutí výtvarných technik – kresba, malba	OSV – kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity D, Hv
Dokáže výtvarně vnímat a analyzovat tvar přírodních forem pomocí linie.	Přírodniny – detaily Biologická stavba přírodních forem	
Zaznamenává vizuální zkušenost, zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie.	Rozvíjení smyslové citlivosti Uspořádání objektů do celků Vztahy světlostní a barevné Vnímání zrakové a vjemy získané ostatními smysly Využití plastických i prostorových prostředků (práce s keramickou hlinou – modelování, tvarování, práce s hmotou, práce v materiálu)	OSV – rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění D, Hv
Správně užívá techniku malby, míchá a vrství barvy.	Základy teorie barev, dělení, Goethův barevný kruh	
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření.	Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření Kombinace a variace ve vlastní tvorbě.	

	Barevné kompozice	
Poznává ilustraci jako umělecký prostředek.	Ilustrátoři dětských knih	
Dokáže výtvarně vnímat, analyzovat a zobrazit proporce lidské postavy, vyjádřit pohyb.	Lidská postava, proporce Postava v pohybu (sport)	
Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků. Chápe význam umění pro vývoj lidstva.	Dějiny umění – Pravěk Egypt Starověké Řecko a Řím Funkce umění, výtvarné umění (základní pojmy – malířství, sochařství, architektura) a jejich rozlišení	Exkurze muzeum či galerie D, Hv
Dokáže výtvarně a lineárně kresebně vyjádřit tvarovou a prostorovou skladbu architektury.	Jednoduché domy, ulice, průčelí	
Chápe krásu písma, dokáže dekorativně řešit plochu s písmem.	Grotesk, hry s písmem	
Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření. Dokáže se správně chovat při návštěvě kulturních zařízení (galerie).	Osobní postoj v komunikaci Seznámí se se způsobem prezentace uměleckých děl a žákovských výtvarných prací.	OSV - komunikace – řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem (neverbální komunikace)

VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
7. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
Vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků.	Vizuálně obrazné vyjádření, jeho prvky ve vztazích a uspořádání Objem, tvar, linie (šrafování), světlo, barva, textura Zmenšování, zvětšování, prostor (vertikála, horizontála, symetrie, asymetrie) Prohloubení a zpřesnění vnímání Rozšíření zvládnutých výtvarných technik – práce s perkem, dřívkem, tužkou	
Zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie.	Rozvíjení smyslové citlivosti (prostor v ploše) Uspořádání objektů do celků Pochopení rozdílu mezi abstraktním a zobrazujícím uměním Ztvárnění vlastní představy a fantazie Prohloubení práce s materiály (textil, keramická hlína, přírodniny)	EV – vztah člověka k prostředí – naše obec (příroda obce a její ochrana)
Dokáže výtvarně vyjádřit jednoduchý předmět či skupinu předmětů podle skutečnosti nebo z představy (rozvoj výtvarného vnímání, pozorování a vyjadřování).	Zátiší – jeho historie a vývoj Světlo a stín (stínování a modelování) Práce s uhlím, rudkou Užité umění	D
Správně užívá techniku malby, míchá a vrství barvy.	Prohloubení znalostí v oblasti barevného vyjadřování	

	Sytost, tón Barevná kompozice (uspořádání plochy) Mozaika	
Rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku.	Prostředky pro vyjádření emocí, nálad, fantazie, představ i zkušeností Pohyby těl, manipulace s objekty (tanec)	MuV – multikulturalita – jako prostředek vzájemného obohacování
Orientuje se v grafických technikách.	Monotyp Tisk z výšky – tisk z koláže, linoryt	
Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků. Chápe význam kulturního dědictví a lidových tradic.	DU – Románský sloh Gotika Práce s uměleckým dílem (hledání detailu, dotváření kresbou, barvou, roláž) Lidové umění, řemeslná tvorba Prohlubování vztahu žáků k výtvarnému umění	VMEGS – Jsme Evropané – klíčové mezníky evropské historie Exkurze muzeum či galerie D, Hv
Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření. Chápe základní principy prezentace výtvarných prací, je schopen podílet se na jejich instalaci.	Osobní postoj v komunikaci Proměny komunikačního obsahu Rámování, adjustace	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
8. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
Vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků.	Vizuálně obrazné vyjádření, vztahy a uspořádání prvků v ploše Linie jako výtvarný prostředek Zlatý řez- kompoziční principy v experimentálních činnostech a vlastní tvorbě	D, Hv
Zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie.	Uspořádání objektů do celků Statické a dynamické vyjádření Lineární, světlostní a barevné vztahy, plastické a prostorové prostředky Práce s detaily Stárnutí, růst	
Dokáže výtvarně vnímat a zobrazit stavbu přírodnin, estetickou charakteristiku zajímavé přírodní skutečnosti (transponovat nebo parafrázovat výtvarně estetické podněty přírodních forem nebo dějů).	Vyjádření vizuální skutečnosti, vlastního prožitku z ní – inspirace světem přírody Kresba přírodnin Svět pod lupou nebo mikroskopem Prohloubení techniky kresby, lavírování, koláž, kombinovaná technika	
Vyjádří základní proporce lidské postavy a hlavy na základě výtvarného vnímání a představ.	Historie a vývoj portréту Detaily lidské tváře (komunikace, gesta, výraz, mimika) Proces vzniku výtvarného díla (náčrt, skica, konečná realizace výtvarné	

	práce)	
Vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření. Volí výtvarné prostředky, přírodní a umělé materiály, přístupy pro vlastní výtvarné vyjádření (kombinuje je a experimentuje s nimi).	Netradiční materiály a techniky Uplatňování subjektivity (přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením) Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření (barva)	OSV – kreativita
Správně užívá techniku malby, míchání barev, vrstvení barvy. Zná základní pojmy z nauky o barvách.	Prostředky pro vyjádření emocí, nálad, fantazie, představ i zkušeností Charakter a psychické účinky barev, symbolika Barevné kontrasty Barva v umění	MuV – etnický původ (základní informace o etnických skupinách žijících na území ČR, v Evropě či ve světě, jejich zvyky, tradice) F, Z
Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků.	Typy vizuálně obrazných vyjádření Práce s uměleckým dílem DU – Renesance Klasicismus, romantismus Baroko Perspektiva, kompozice obrazu Základní stavební prvky architektury	Exkurze – muzeum či galerie D, Hv
Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření. Podílí se na kultivaci školního prostředí.	Proměny komunikačního obsahu Záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění (historické, sociální, kulturní souvislosti) Instalace výtvarných prací	

VÝTVARNÁ VÝCHOVA		
9. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
Vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů, uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků, variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků.	Vizuálně obrazné vyjádření- vztahy a uspořádání prvků v ploše Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu (vztahy pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty) Kompozice z geometrických tvarů (prolínání) Prohloubení techniky stínování (šrafování, tečkování)	
Zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie.	Uspořádání objektů do celků Lineární, světlostní a barevné vztahy Objektová tvorba (práce s keramickou hlinou, prostorové práce z papíru)	EV – vztah člověka k prostředí – kultura obce
Dokáže vyjádřit základní výstavby tvarových nebo barevných jevů v krajině, omezený krajinný motiv, prostorové útvary na základě pozorování, prožitků a poznatků.	Jednoduchý krajinný motiv Užívání perspektivních postupů (úběžníky), kresba ulice	
Zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích-počítačová grafika, fotografie.	Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření Vztahy vnímání zrakem a ostatními smysly Základy typografie (plakát, ex libris) Práce na PC	MeV – tvorba mediálního sdělení (reklama, plakát), uplatnění a výběr výrazových prostředků
Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických	Typy vizuálně obrazných vyjádření, sochařství, plastika, volná malba, komiks,	Exkurze muzeum či galerie

souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků.	fotografie, akční umění DU – Secese Umění 19. a 20. století	D, Hv
Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření. Podílí se na spoluvytváření koncepce výtvarného řešení jednotlivých prostor školy a jejího okolí.	Zaujímání osobního postoje, nabývání komunikačního obsahu a jeho proměny Veřejná prezentace, proměny obsahu v různých rovinách Záměr autora Pojem design	OSV – komunikace- specifické komunikační dovednosti (prezentace)

TĚLESNÁ VÝCHOVA

1. – 5 . ročník

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu Tělesná výchova má časovou dotaci 2 hodiny týdně v každém ročníku a je totožný se vzdělávacím obsahem oboru Tělesná výchova.

TV je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví a směřuje k poznání vlastních pohybových možností a zájmů a k poznávání účinků určitých pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové. Jejich smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti. Žák tak uspokojuje vlastní pohybové potřeby i zájmy, optimálně rozvíjí zdatnost i výkonnost, přispívá k regeneraci sil, podporuje své zdraví a ochranu života. Důležitým předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu. Kvalitu jeho prožitku umocňuje dobře zvládnutá dovednost.

Učitel rozpozná a rozvíjí pohybové nadání, diferencuje činnosti i hodnocení výkonů žáků, odhalí zdravotní oslabení žáků, provádí jejich korekci v běžných, případně i ve specifických formách pohybového učení. Součástí TV se stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou preventivně zařazována do TV pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením.

Žáci nacházejí prostor k osvojování nových pohybových dovedností, k ovládnutí a využívání různého sportovního náčiní a náradí, zvykají si na různé sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti a jistou míru zodpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků.

Vždy je brán zřetel na fyzické předpoklady jednotlivých žáků. Učivo je realizováno postupně, přiměřeně, spirálovitě.

Časová dotace předmětu je 2 hodiny týdně v každém ročníku. V 1., 2., 4. a 5. ročníku je TV realizována ve školní tělocvičně, podle podmínek daných počasím také na školním hřišti. Ve 2. a 3. ročníku probíhá výuka plavání (bazén ve Stráži pod Ralskem) – 10 lekcí.

Předmět se vyučuje koedukovaně v 1.–5. ročníku.

TV je realizována také v pravidelných školách v přírodě, ve sportovních mezitřídních soutěžích v atletice, vybíjené, fotbalu a florbalu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- vedeme žáky k pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje

- vedeme k využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro uplatnění se ve společnosti, pro výběr partnera i profesní dráhy
- vedeme k propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.

Kompetence občanské

- vedeme žáky k aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Kompetence pracovní

- vedeme k využívání znalostí a zkušeností získaných v TV v zájmu vlastního rozvoje
- vedeme k bezpečnému a účinnému používání sportovního náčiní
- vedeme k dodržování vymezených pravidel her a soutěží

Kompetence digitální

- vedeme žáky k používání běžných digitálních zařízení, aplikací a služeb, jejich využívání při učení i při zapojení do života školy a do společnosti
- vedeme žáky k využívání digitálních technologií, usnadnění si práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce při sportování

Průřezová témata

OSV

- Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Mezilidské vztahy

MuV

- Kulturní diference

Minimální výstupy – speciální třídy

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost (2., 3.)*
- TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách (2., 3.)*
- TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti*
- *projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám*
 - *zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů (2., 3.)*

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- TV-5-1-01p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu(4.)*
- TV-5-1-02p zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením*
- TV-5-1-03p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností (5.)*
- TV-5-1-04p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti (5.)*
- TV-5-1-05p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti (4., 5.)*
- TV-5-1-06p dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play (4., 5.)*
- *zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla (4.)*
 - *zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy (4., 5.)*

Učivo

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- **význam pohybu pro zdraví** – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- **příprava organismu** – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení
- **zdravotně zaměřené činnosti** – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- **rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu**
- **hygiena při TV** – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- **bezpečnost při pohybových činnostech** – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- **pohybové hry** – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost
- **základy gymnastiky** – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti

- **rytmické a kondiční formy cvičení pro děti** – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
- **průpravné úpoly** – přetahy a přetlaky
- **základy atletiky** – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem
- **základy sportovních her** – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
- **turistika a pobyt v přírodě** – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
- **plavání (základní plavecká výuka)** – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti
- **lyžování, bruslení (podle podmínek školy)** – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích
- **další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)**

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- **komunikace v TV** – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- **organizace při TV** – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- **zásady jednání a chování** – fair play, olympijské ideály a symboly
- **pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností** – her, závodů, soutěží
- **měření a posuzování pohybových dovedností** – měření výkonů, základní pohybové testy
- **zdroje informací o pohybových činnostech**

TĚLESNÁ VÝCHOVA

1. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy - Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení - uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech, zaujímá správné základní cvičební polohy 	<p>Poznatky z Tv a sportu Průpravná, kondiční, rytmická, kompenzační a relaxační cvičení</p> <p>Gymnastika akrobacie – pády vzad pády stranou kotoul vpřed přeskok – lavička kladina – chůze bez dopomoci cvičení s náčiním</p> <p>Atletika běžecká abeceda rychlé běhy vytrvalostní běh běh v terénu skok do dálky z místa hod míčkem</p> <p>Sportovní hry resp. průpravné hry, herní činnosti minifotbal vybíjená florbal Turistika Zdravotní Tv</p>	<p>OSV (Osobnostní a sociální výchova)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osobnostní rozvoj - Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace jednání, vůle - Psychohygiena – sociální dovednosti pro předcházení stresům, uvolnění – relaxace

TĚLESNÁ VÝCHOVA

2. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti - reaguje na základní pokyny a povely k osvojené činnosti a její organizaci - spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích - uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech, zaujímá napodobením správné základní cvičební polohy - adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti - zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti - 	<p>Poznatky z Tv a sportu Průpravná, kondiční, rytmická, kompenzační a relaxační cvičení Gymnastika akrobacie – pády vzad pády stranou kotoul vpřed přeskok – lavička kladina – chůze bez dopomoci šplh o tyči s přírazem cvičení s náčiním</p> <p>Atletika běžecká abeceda rychlé běhy vytrvalostní běh běh v terénu skok do dálky s rozběhem hod míčkem bez rozběhu</p> <p>Sportovní hry resp. průpravné hry, herní činnosti Minifotbal Vybíjená Florbal</p> <p>Turistika Plavání Zdravotní Tv</p>	<p>OSV (Osobnostní a sociální výchova) Osobnostní rozvoj <i>Seberegulace a sebeorganizace</i> – cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace jednání, vůle <i>Psychohygienu</i> – sociální dovednosti pro předcházení stresům, uvolnění-relaxace</p>

TĚLESNÁ VÝCHOVA		
3. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích - uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech, zaujímá správné základní cvičební polohy - zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením - adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti - zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti - 	<p>Poznatky z TV a sportu Pořadová cvičení Průpravná, kondiční, kompenzační a relaxační cvičení Gymnastika Akrobacie Přeskok kladina šplh</p> <p>Rytmická a kondiční gymnastika</p> <p>Atletika běh skok daleký skok vysoký hod</p> <p>Sportovní hry minifotbal vybíjená minibasketbal florbal Plavání Turistika Zdravotní TV</p>	<p>OSV Sociální rozvoj <i>Mezilidské vztahy</i> – péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, respektování, podpora, pomoc <i>Kooperace a kompetice</i> – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, zvládání situací soutěže, konkurence) Osobnostní rozvoj <i>Seberegulace a sebeorganizace</i> – cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace jednání, vůle <i>Psychohygiena</i> – sociální dovednosti pro předcházení stresům, uvolnění-relaxace</p>

TĚLESNÁ VÝCHOVA		
4. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu. Uplatňuje kondičně zaměřené činnosti. Projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti. - zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy - zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her - zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování - zvládá základní techniku speciálních cvičení, koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle či podle pokynů učitele - upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením - adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti - zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou 	<p>Poznatky z TV a sportu Pořadová cvičení</p> <p>Průpravná, kondiční, kompenzační a relaxační cvičení Gymnastika akrobacie přeskok kladina šplh Rytmická a kondiční gymnastika</p> <p>Atletika běh skok daleký skok vysoký hod</p> <p>Sportovní hry minifotbal vybíjená minibasketbal přehazovaná florbal Plavání Turistika Zdravotní TV</p>	<p>OSV Osobnostní rozvoj <i>Seberegulace a sebeorganizace</i> – cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace jednání, vůle <i>Psychohygienu</i> – sociální dovednosti pro předcházení stresům, uvolnění-relaxace</p> <p>Sociální rozvoj <i>Mezilidské vztahy</i> – respektování, podpora, pomoc</p>

plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti -		
---	--	--

TĚLESNÁ VÝCHOVA

5. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště. Samostatně získá potřebné informace - užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení - změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky - jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje. Respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví. - zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování - zvládá základní techniku speciálních cvičení, koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle či podle pokynů učitele - upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením 	<p>Poznatky z TV a sportu Pořadová cvičení Průpravná, kondiční, kompenzační a relaxační cvičení Gymnastika akrobacie přeskok kladina šplh</p> <p>Rytmická a kondiční gymnastika</p> <p>Atletika běh skok daleký skok vysoký hod</p> <p>Sportovní hry minifotbal vybíjená florbal minibasketbal přehazovaná</p> <p>Turistika Zdravotní Tv</p>	<p>OSV Osobnostní rozvoj <i>Seberegulace a sebeorganizace</i> – cvičení sebekontroly, sebeovládání, regulace jednání, vůle <i>Psychohygiena</i> – sociální dovednosti pro předcházení stresům, uvolnění-relaxace</p> <p>MuV Kulturní difference Člověk jako nedílná jednotna tělesné i duševní stránky</p>

TĚLESNÁ VÝCHOVA

6.–9. ročník

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět tělesná výchova se vyučuje jako integrovaný předmět. Obsah předmětu tvoří obsah vzdělávacího oboru Tělesná výchova a část vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. V 6. až 9. ročníku je vyučován 2 hodiny týdně.

Vzdělávání je zaměřeno na:

- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole
- rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování
- dovedností jim předcházet nebo je řešit

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- dodává žákům sebedůvěru
- individuálně stanovuje žákům úkoly k dalšímu sportovnímu růstu
- sleduje pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů, ke kritickému myšlení

Kompetence komunikativní

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Kompetence sociální a personální

Učitel

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- požaduje dodržování dohodnuté kvality a postup

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- vede žáky k efektivitě při organizování vlastní práce

Kompetence digitální

- seznamujeme žáky s dostupnými digitálními technologiemi, které pomáhají sledovat individuální pokrok;
- učíme žáky bezpečnému zacházení s digitálními technologiemi a seznamujeme je s pravidly etiky používání těchto technologií při sportu

Průřezová témata

VDO

- výchova demokratického občana – angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, odpovídající chování při tělovýchovné činnosti

OSV

- osobnostní a sociální výchova – obecné modely řešení problémů, zvládání rozhodovacích situací, schopnosti poznávání, sebepoznávání, poznávání lidí a jednání ve specifických rolích a situacích, sebeovládání, překonávání sebe sama, zvyšování individuální výkonnosti

MV

- mezilidské vztahy ve sportu, činnost jednotlivce ve prospěch kolektivu a naopak

EV

- environmentální výchova – oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí, sport v přírodě a přírodním prostředí

MV

- mediální výchova – vztah sportu a mediálního sdělení a reality, práce v realizačním týmu

Minimální výstupy – speciální třídy

TĚLESNÁ VÝCHOVA - 2. stupeň

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí (8, 9)

TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy (7, 8)

TV-9-1-04p	<i>odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem (8, 9)</i>
TV-9-1-04p	<i>vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity (7, 8)</i>
TV-9-1-05p	<i>uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného (8, 9)</i>
TV-9-1-05p	<i>uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu (7, 8)</i>
-	<i>chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti (8, 9)</i>

Učivo

- **význam pohybu pro zdraví** – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců
- **zdravotně orientovaná zdatnost** – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením
- **prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí** – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení
- **hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech** – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-9-2-01	<i>zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech (8, 9)</i>
TV-9-2-02p	<i>posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků (8, 9)</i>

Učivo

- **pohybové hry** – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity
- **gymnastika** – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí
- **estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem** – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance
- **úpoly** – základy sebeobrany, základy aikido, judo, karate
- **atletika** – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí
- **sportovní hry (alespoň dvě hry podle výběru školy)** – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie
- **turistika a pobyt v přírodě** – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla
- **plavání (podle podmínek školy – zdokonalovací plavecká výuka, pokud neproběhla základní plavecká výuka, musí předcházet adaptace na vodní prostředí a základní plavecké dovednosti)** – další plavecké dovednosti, další plavecký způsob (plavecká

technika), dovednosti záchranného a branného plavání, prvky zdravotního plavání a plaveckých sportů, rozvoj plavecké vytrvalosti

- **lyžování, snowboarding, bruslení** (*podle podmínek školy*) – běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; (*popř. další zimní sporty podle podmínek školy*)
- **další (i netradiční) pohybové činnosti** (*podle podmínek školy a zájmu žáků*)

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

<i>TV-9-3-01p</i>	<i>užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka (9)</i>
<i>TV-9-3-02</i>	<i>naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu (9)</i>
<i>TV-9-3-03</i>	<i>dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji (8, 9)</i>
<i>TV-9-3-04p</i>	<i>rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka (8, 9)</i>
<i>TV-9-3-05p</i>	<i>sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je (7)</i>
<i>TV-9-3-06p</i>	<i>spolurozhoduje osvojované hry a soutěže (9)</i>

Učivo

- **komunikace v TV** – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech
- **organizace prostoru a pohybových činností** – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování
- **historie a současnost sportu** – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta
- **pravidla osvojovaných pohybových činností** – her, závodů, soutěží
- **zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech**
- **měření výkonů a posuzování pohybových dovedností** – měření, evidence, vyhodnocování

TĚLESNÁ VÝCHOVA – DÍVKY

6. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
- při vytrvalosti žák uplatňuje volní jednání, usiluje o zlepšení techniky a výkonu	Atletika – základy běhů (sprint, vytrvalost), skok – vysoký a daleký, hody-kriket, granát-seznámení s odlišnou technikou hodů	
- žák zvládá základní prvky SG, s dopomocí provádí obtížnější cviky, překonává strach z neznámých prvků	Prostná, akrobacie – přizpůsobeno věku a pohybovým dovednostem cvičenců. Cvičení na nářadí – hrazda, koza, švédská bedna, kruhy/využívány pro různé formy posilování	OSV – seberegulace a sebeorganizace (cvičení sebekontroly a sebeovládání)
- žák zvládá jednoduché taneční kroky, poslech rytmu-propojí s pohybem, naučí se správně dýchat	Rytmická a kondiční gymnastika , seznámení s různými formami aerobního cvičení	
- žák uplatňuje získané zkušenosti z míčových her i v jiných pohybových činnostech	Hry rychlosti, postřehu, obratnosti. Základní prvky odbíjené, košíkové (zjednodušená pravidla)	MeV – práce v realizačním týmu, komunikace a spolupráce, stanovení si cíle
- žák uplatňuje pohybové dovednosti v neznámém prostředí, dodržuje zásady bezpečnosti, rozvíjí a zvyšuje svoji fyzickou kondici - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	Orientace v prostoru , překonávání překážek, zvyšování fyzické kondice	EV – vztah člověka a prostředí, možnosti a způsoby ochrany zdraví
- žák dává do souvislosti správné složení stravy a způsob stravování s aktivní pohybovou činností - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	Pohybová činnost v propojení se životosprávou	

TĚLESNÁ VÝCHOVA – DÍVKY

7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - na základě získaných základních schopností z předchozích ročníků žák aktivně rozvíjí tělesnou zdatnost, vůli a výkony, nevyhýbá se cvičením, kde má těžkosti, umí požádat o pomoc. - žák dokáže propojit pohybovou činnost s hudbou, orientuje se v prostoru. - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora 	<p>Atletika – přidat k původním disciplínám běh přes překážky (modifikace), seznámení s trojskokem, skok vysoký – technika flopu, hod granátem na výkon. Sportovní gymnastika – kladina, hrazda – spojovat prvky do jednoduchých plynulých skladeb.</p> <p>Rytmická cvičení - nácvik krátkých krokových variací, spojení s hudbou.</p> <p>Míčové hry - odbíjená a košíková s pravidly, seznámení se základy házené a v sálové kopané.</p>	<p>VDO – občan, občanská společnost a stát (angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku)</p> <p>OSV – vyjádření pohybu v souladu s hudbou, neverbální komunikace</p>
<ul style="list-style-type: none"> - využije svoji kondici při pobytu v terénu s menší zátěží 	Zařadit v rámci branného cvičení, školních výletů	
<ul style="list-style-type: none"> - žák usiluje o zlepšení vlastní tělesné kondice a zdraví pohybem, životosprávou a správným režimem (práce – odpočinek), odmítá drogy a činnosti zdraví poškozující, dodržuje hygienu - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci 	Význam pohybu pro zdraví a zdravý vývoj organismu	OSV – dovednosti pro pozitivní naladění mysli, temperament
<ul style="list-style-type: none"> - v rámci absolvování LVVZ žák zvládá základy lyžování a pobytu na horách, uvědomuje si nutnost ochrany přírody, chová se kultivovaně ve společných zařízeních i k opačnému pohlaví 	Ochrana před nepříznivými vlivy počasí a zvyšování zdatnosti	EV – vztah člověka a prostředí, prostředí a zdraví

<ul style="list-style-type: none"> - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly 		
--	--	--

TĚLESNÁ VÝCHOVA – DÍVKY

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - zvládá základní i náročnější techniky všech druhů cvičení, školní TV - užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu 	Atletika, gymnastika, hry, míčové hry úpoly, rytmická a kondiční gymnastika	
<ul style="list-style-type: none"> - poznává i netradiční sportovní aktivity, sám aktivně vyhledává činnosti nejvhodnější (kluby, kroužky). 	Různé formy aerobiku, ringo, floorball, stolní tenis, základy tenisu	MuV – činnosti jednotlivce ve prospěch kolektivu, tolerance
<ul style="list-style-type: none"> - vědomě rozvíjí pohybové schopnosti a chápe je jako samozřejmou součást životního stylu. - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech 	Vhodnost tělesných aktivit, prevenci jednostranné zátěže při školní výuce.	
<ul style="list-style-type: none"> - zapojuje se do jednorázových soutěží (reprezentace školy). 		
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje osvojené komunikační dovednost při soutěžích, turnajích a jiných kolektivních činnostech, v případě potřeby poskytne adekvátní pomoc - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky-čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochrana přírody při sportu 	Pravidla soužití v prostředí komunity	VDO – zásady slušnosti, morálky, pomoc druhým

TĚLESNÁ VÝCHOVA – DÍVKY		
9. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
- zvládá všechny základní pohybové aktivity zařazené do školní TV, částečně odborné názvosloví	Atletika, gymnastika, míčové hry, netradiční sporty, kondiční a rytmická cvičení	
- sám vědomě zvyšuje fyzickou kondici, vůli a četnost cvičení, uvědomuje si souvislost vztahu zátěže – relaxace, prevence a korekce jednostranného zatížení.		OSV – Psychohygiena (dobrý vztah k sobě samému, dobrá organizace času)
- usiluje o rozvoj všech svalových skupin, zaměřuje se na nedostatky.		
- pohybové aktivity provádí bezpečně, dodržuje hygienu cvičení, dokáže pro skupinu připravit pohybovou činnost s použitím základního názvosloví. - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	Cvičení je součást životního stylu.	
- cvičenec umí vést utkání v roli rozhodčího, zná základní pravidla míčových her, dovede posoudit různé způsoby chování z hlediska odpovědnosti za zdraví své i druhých - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže - sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví V průběhu roku organizace hodin žáky na téma: posilování, mezitřídní turnaje, soutěživé hry	OSV – Morální rozvoj (odpovědnost, spravedlivost, spolehlivost, respektování)

TĚLESNÁ VÝCHOVA – CHLAPCI		
6. a 7. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech. Zaujímá správné cvičební polohy. Užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence. Dohodne se na spolupráci a taktice vedoucí k úspěchu družstva (za pomoci učitele) a přijatá pravidla respektuje. 	Úvod	OSV – rozvoj schopnosti sebepoznání
<ul style="list-style-type: none"> - Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem. Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program. Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportovní etikou, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší. Dává do souvislosti správné složení stravování a způsob stravování s aktivní pohybovou činností. Předvídá možné nebezpečí úrazu. - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost - Dodržuje pravidla hygieny. 	Činnosti ovlivňující zdraví	EV – bezpečnost ve sportu, sport v přírodním prostředí, význam sportu pro upevnění zdraví
<ul style="list-style-type: none"> - Zvládá v souladu s individuálními předpoklady provedení osvojených pohybových dovedností. Uplatňuje osvojené pohybové dovednosti ve hře, soutěži a rekreačních činnostech. 	Činnost ovlivňující úroveň pohybových dovedností	MuV – sport jako součást život. stylu
<ul style="list-style-type: none"> - Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly. Přípravuje a uklízí náradí a náčiní. V tělocvičně předchází možným poraněním a úrazům vhodným oblečením a obuví. Plní zodpovědně pokyny učitele, adekvátně a odpovědně reaguje v nestandardních situacích. 	Bezpečnost v TV a sportu	OSV – příprava organismu na sport. výkon, bezpečnost při sportu

bez míče a s míčem, přihrávka jednoruč a obouruč, střelba, rozskok.) Při hře používá osobní obranu. Používá základní herní kombinace.	Basketbal	objektivnost sdělení VMEGS – sport a kolektivní hry jako mezinárodní fenomén
<ul style="list-style-type: none"> - Vysvětlí základní pravidla pro ringo. Hraje ringo. - Hraje vybíjenou. Zvládá základní pravidla pro vybíjenou. Hází s protilehlou nohou vpředu. - Chápe význam přehazované pro pozdější výuku odbíjené. Hraje přehazovanou. Zvládá základní pravidla pro přehazovanou. 	Doplňkové sporty Ringo Vybíjená Přehazovaná	
LYŽOVÁNÍ <ul style="list-style-type: none"> - Uvědomuje si význam pohybu v zimní krajině pro zdraví. Vyjmenuje základní zásady pohybu v zimní krajině. Zvládá základní dovednosti na sjezdových lyžích, které mu umožní bezpečný pohyb v nenáročném terénu. Vyjmenuje zásady chování na společných zařízeních – vleky, sjezdovky, běžecké tratě – a řídí se jimi, chová se kultivovaně k opačnému pohlaví. Chrání krajinu při zimních sportech. Zvládá mazání lyží. Vysvětlí spojení kondičně a dovednostně náročné činnosti na lyžích s účinky zdravotními a rekreačními. 	Doplňkové sporty	EV – sport v zimní přírodě OSV – sport v kolektivu, chování v kolektivu

TĚLESNÁ VÝCHOVA – CHLAPCI

8. a 9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - Uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech. Zaujímá správné cvičební polohy. Užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, cvičitele (v části rozcvičky), diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu. Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji. 	Úvod	
<ul style="list-style-type: none"> - Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže. Aktivně spolupracuje při organizaci tělovýchovné činnosti ve škole (při vyučování). Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti pravidelnou pohybovou aktivitou. Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem. Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí. - Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu. 	Činnosti ovlivňující zdraví	OSV – sport a zdravý životní styl, dopink
<ul style="list-style-type: none"> - Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti. Posoudí provedení osvojené pohybové dovednosti a označí zjevné nedostatky. Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a hodnotí. 	Činnost ovlivňující úroveň pohybových dovedností	VDO – hodnocení, sebehodnocení
<ul style="list-style-type: none"> - Chápe a zdůvodní význam přípravy organismu před cvičením. Přípravuje, uklízí a používá náradí a náčiní tak, aby neohrozil zdraví své i spolužáků. Rozliší vhodné a nevhodné pohybové 	Bezpečnost v TV a sportu	OSV – rozvoj schopnosti sebepoznávání, poznávání lidí, mezilidské vztahy

<p>činnosti. Předchází možným poraněním a úrazům vhodným oblečením a obuví, dodržováním organizace cvičební činnosti. Používá nářadí a náčiní určeným způsobem. Plní zodpovědně pokyny učitele. Ve funkci velitele družstva vede své spolužáky k bezpečné organizaci cvičební jednotky, v případě potřeby poskytne dle svých schopností adekvátní první pomoc.</p> <p>- Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.</p>		<p>VDO – zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance, přístup k spolucvičencům, samostatné řešení problémů</p>
<p>- Dokáže vysvětlit různé účinky jednotlivých cvičení. Rozpozná své pohybové přednosti a nedostatky a s pomocí učitele a spolužáka je ovlivňuje. Dovede prožívat cvičení a soustředit se na správné a přesné provedení pohybu. Pomůže spolužákovi při kompenzačních cvičeních.</p> <p>- Předvede a dokáže vést úvodní část hodiny – rozcvičku.</p>	<p>Průpravná, koordinační, kompenzační, kondiční a tvořivá cvičení</p>	<p>MuV – lidské vztahy, kulturní difference</p>
<p>- Dovede stoj na rukou s výdrží 2s, roznožku přes kozu našší s oddáleným můstkem, skrčku přes kozu nadél s oddáleným můstkem. Předvede skok prostý s obratem na trampolínce. Předvede na hrazdě svis vznesmo, svis střemhlav, výmyk jednonož s dopomocí a přešvih únožmo do vzporu jízdmu. Předvede kotoul vpřed a vzad, kotoul letmo, přemet stranou (jen talentovaní žáci). Zvládá zásady záchrany a dopomoci při osvojovaných cvicích.</p> <p>- Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny.</p>	<p>Gymnastika</p>	<p>VMEGS – Evropa a svět nás zajímá</p>
<p>- Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. Zvládá základní estetické držení těla. Vysvětlí zdravotní a relaxační účinky cvičení. Dovede rozpoznat estetický a neestetický pohyb a označit jeho příčiny.</p> <p>- Předvede šplh na tyči. Vysvětlí význam kondičního cvičení pro rozvoj síly, rychlosti, vytrvalosti a obratnosti. Vysvětlí pojem kruhový trénink. Vysvětlí základní zásady posilování břišních a</p>	<p>Kondiční činnosti</p>	

zádoých svalů.		
<p>- Vysvětlí význam běžecké abecedy. Změří a zapíše výkony v osvojovaných disciplínách. Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci. Upraví doskočiště, připraví start běhu a vydá povely pro start. Používá aktivně základní osvojované pojmy. Vysvětlí význam vytrvalostního běhu pro rozvoj zdatnosti. Vysvětlí význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty. Uběhne 60 m, 1500m ve zlepšeném čase. Zlepší svůj osobní výkon a předvede základní techniku hodu granátem, skoku dalekého, skoku vysokého, nízkého startu, běhu a štafetového běhu (přebírá kolík bez zrakové kontroly). Používá základní průpravná cvičení pro osvojení základních atletických činností. Zvládá základní pravidla atletických soutěží.</p>	Atletika	<p>EV – vztah člověka k prostředí, sport v přírodě MeV – mediální sdělení a realita</p>
<p>- Vysvětlí význam pohybových her pro ovlivňování pohybových předpokladů. Ví, že hra přináší radost a příjemné zážitky. Vyjmenuje základní zásady bezpečnosti při pohybových hrách. Snaží se o fair-play jednání při pohybových hrách. Využívá pro pohybové hry přírodního prostředí. Vysvětlí význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů.</p>	Pohybové hry a netradiční pohybové činnosti	VMEGS – sportovní tradice, národní a celosvětové sporty
<p>- Vysvětlí význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností, herního myšlení a improvizace. Vyjmenuje základní pravidla sportovních her. Vysvětlí základní pojmy osvojovaných činností, základní označení a vybavení hřišť, základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her. Používá základní pojmy označující používané náčiní, části hřiště a nejznámější sportovní hry. Zvolí taktiku hry a dodržuje ji (za pomoci spoluhráčů, učitele). Dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování.</p> <p>- Zvládá základní herní činnosti jednotlivce (uvolňování hráče</p>	<p>Sportovní hry</p> <p>Basketbal</p>	<p>VDO – zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance, individuální a kolektivní výkon, jednotlivce jako člen kolektivu</p>

<p>bez míče a s míčem, přihrávka jednoruč a obouruč, střelba, rozskok, krytí útočníka s míčem a bez míče). Zná základy herních systémů (osobní obranný systém, útočný obranný systém). Zná základní herní kombinace. Používá při hře osobní obranu. Předvede střelbu po dvojtaktu z místa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zvládá utkání na zmenšeném hřišti - 2 proti 2, 3 proti 3 atd. Zvládá základní herní činnosti jednotlivce (odbití obouruč vrchem, spodem, jednoruč (v pádu), přihrávka, nahrávka, podání spodní). - Zvládá utkání s jedním mezidopadem. 	<p>Volejbal</p>	<p>VDO – samostatné řešení problémů, sebehodnocení a hodnocení druhých</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Přihraje a chytí míč. Zašlápne metu. Vysvětlí základní pravidla softbalu. Vysvětlí a uplatňuje ve hře pravidla nuceného postupu, průběžných met. - Vysvětlí základní pravidla pro ringo. Hraje ringo. - Hraje přehazovanou (blok, smeč). Zvládá základní pravidla pro přehazovanou. 	<p>Doplňkové sporty Softbal</p> <p>Ringo</p> <p>Přehazovaná</p>	

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

8. a 9. ročník

Charakteristika předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět výchova ke zdraví se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně. Svým obsahem bezprostředně navazuje na obsah oboru Člověk a jeho práce.

Vzdělávání je zaměřeno na:

- preventivní ochranu zdraví
- na základní hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky
- na dovednosti odmítat škodlivé látky
- předcházení úrazům
- získávání orientace v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování
- upevnění návyků poskytovat základní první pomoc
- mezilidské vztahy a na kvalitu prostředí

Předmětem prolínají průřezová témata:

- VDO – angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, odpovědné chování
- OSV – obecné modely řešení problémů, zvládání rozhodovacích situací, poznávání sebe a lidí a jednání ve specifických rolích a situacích
- MKV – schopnost zapojovat se do diskuze, rozeznat argumentaci a výrazové prostředky komerční i politické reklamy
- EV – vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí
- EGS – osvojování evropských hodnot, svoboda lidské vůle, humanismus, morálka, kritické myšlení...

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žáci jsou vedeni k

- efektivnímu učení
- vyhledávají a třídí informace, využívá je v procesu učení
- vytváří si komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy
- plánují, organizují a řídí vlastní učení
- provádí praktické činnosti

Učitel

- se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- zařazuje metody, při kterých docházejí k závěrům, řešením sami žáci
- sleduje při hodině pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů

Žáci

- vnímají nejrůznější problémové situace – mimořádné situace, krizové situace a plánují způsob řešení problémů
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- kriticky myslí
- jsou schopni obhájit svá rozhodnutí
- rozvíjí vlastní tvořivost

Učitel

- klade otevřené otázky
- ukazuje žákovi cestu ke správnému řešení prostřednictvím jeho chyb
- podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence komunikativní

Žáci

- komunikují na odpovídající úrovni
- si osvojí kultivovaný ústní projev
- účinně se zapojují do diskuze
- dokáží naslouchat promluvám druhých lidí
- uplatňují bezpečné a odpovědné sexuální chování s ohledem na zdraví a etické partnerské vztahy

Učitel

- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

Žáci

- spolupracují ve skupině, spolupracují při programech podpory zdraví
- se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají

Učitel

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

Žáci

- respektují názory ostatních
- si formují volní a charakterové rysy
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace
- chápou základní ekologické souvislosti, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí
- znají historii zneužívání chemických zbraní, přírodních a ekologických havárií
- rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky

Kompetence pracovní

Žáci

- dokáží přistupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenskému význam, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých
- si zdokonalují grafický projev
- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- využívají znalostí v běžné praxi
- ovládají základní postupy první pomoci

Učitel

- umožňuje žákům, aby při hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi...
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- vytváří pro žáky příležitosti k aplikacím v modelových situacích

Kompetence digitální

- Umožňujeme žákům používat běžná digitální zařízení.
- Vedeme žáky k tomu, aby tato zařízení využívali při učení i při zapojení do života školy a společnosti.
- vedeme žáky k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií
- pomáháme žákům orientovat se v digitálním prostředí
- seznamujeme žáky s běžně používanými digitálními zařízeními, aplikacemi, službami a hrozbami spojenými s jejich užíváním
- rozvíjíme dovednost získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah
- vytváříme podmínky pro samostatné rozhodování žáků, které technologie a pro jakou činnost, problém použít
- vedeme diskuzi se žáky o významu a využití digitálních technologií pro lidskou společnost
- seznamujeme žáky s novými technologiemi, učíme kriticky hodnotit přínos a reflexi rizik v jejich využití
- analyzujeme se žáky situace ohrožující bezpečnost zařízení i dat, situace s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních
- vedeme žáky k tomu, aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky.

Minimální výstupy – speciální třídy

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

2. stupeň

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných

opatření:

žák

- VZ-9-1-01p chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny (7.)*
- VZ-9-1-03p uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím (7.)*
- VZ-9-1-04p, VZ-9-1-09p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví (7.)*
- VZ-9-1-05p projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy (8.)*
- VZ-9-1-07p dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování (8.)*
- VZ-9-1-08p svěří se se zdravotním problémem (8.)*
- VZ-9-1-13p dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her (8., 9.)*
- VZ-9-1-13p uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy (8., 9.)*
- VZ-9-1-14p zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí (8., 9.)*
- VZ-9-1-15p uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla (8., 9.)*
- VZ-9-1-16p chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel (9.)*

Učivo***VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ***

- **vztahy ve dvojici** – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství
- **vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity** – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek

ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE

- **dětství, puberta, dospívání** – tělesné, duševní a společenské změny
- **sexuální dospívání a reprodukční zdraví** – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity

ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ

- **výživa a zdraví** – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy
- **vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví** – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota
- **tělesná a duševní hygiena, denní režim** – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim
- **ochrana před přenosnými chorobami** – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty

- **ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy** – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci

RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE

- **stres a jeho vztah ke zdraví** – kompenzační, relaxační a regenerační techniky překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti
- **autodestruktivní závislosti** – psychická onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu
- **skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita** – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci
- **bezpečné chování a komunikace** – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení
- **dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví** – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)
- **manipulativní reklama a informace** – reklamní vlivy, působení sekt
- **ochrana člověka za mimořádných událostí** – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí

HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ

- **celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci** – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie
- **podpora zdraví a její formy** – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ

- **sebepoznání a sebepojetí** – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity
- **seberegulace a sebeorganizace činností a chování** – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování
- **psychohygienu** v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech
- **mezilidské vztahy, komunikace a kooperace** – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ		
8. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne první pomoc - uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí - využívá z hlediska osobního bezpečí - pravidla dopravní výchovy - svých znalostí, jak se chovat v dopravě - umí vyhledat, zpracovat a předat informace z tohoto tématu 	<p>Mimořádné situace</p> <ul style="list-style-type: none"> - charakter mimořádné situace - integrovaný záchranný systém - varovný signál a chování po jeho vyhlášení - evakuace, evakuační zavazadla - improvizovaná ochrana - havárie <p>Dopravní výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - chování v dopravě - dopravní nehody 	<p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> - v samostatném a odpovědném řešení problémů <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - obecné modely řešení problémů - zvládání rozhodovacích situací - poznávání sebe a lidí a jednání ve specifických rolích a situacích <p>MKV</p> <ul style="list-style-type: none"> - schopnost zapamatovat si podstatná fakta, pojmy, vědomosti, zařazovat je do systému <p>Spolupráce se složkami integrovaného záchranného systému</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i nejbližším okolí - Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc - samostatně zvládá základní postupy první 	<p>Péče o zdraví</p> <p>Prevence</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojetí člověka ve zdraví a nemoci - složky zdraví a její interakce - základní lidské potřeby - kvalita lidského života (handicapovaní lidé) 	<p>EV</p> <p>vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí</p>

<p>pomoci, včetně základů obvazové techniky a poskytne nezbytnou první pomoc i při vážnějších poraněních</p>	<p>První pomoc</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní postupy laické první pomoci, obvazová technika - první pomoc v improvizovaných podmínkách 	
<ul style="list-style-type: none"> - Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce - Uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým - obhájí příklady pozitivních životních cílů a hodnot jako protiargument zneužívání návykových látek - vysvětlí souvislosti mezi zneužíváním návykových látek a bezpečností silničního provozu - orientuje se v trestně právní problematice návykových látek - vysvětlí zdravotní a sociální rizika spojená s hracími a výherními automaty - kriticky se vyjadřuje k projevům násilí 	<p>Návykové látky a zdraví</p> <p>Osobní bezpečí</p> <ul style="list-style-type: none"> - návykové látky - zdravotní a sociální rizika - pozitivní životní cíle a hodnoty - návykové látky a zákon - reklamní vlivy - gamblerství - krizové situace: šikanování, týrání, sexuální zneužívání - brutalita a jiné formy násilí v médiích - linky důvěry, krizová centra - slovníček: droga, alkoholismus, tabakismus, příčiny vzniku drogové závislosti, rozdíly mezi návykem a závislostí - psychické poruchy – sebepoškozování, poruchy příjmu potravy - kyberšikana, rizika internetu - sekty a jejich působení na jedince 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - prevence soc. patologických jevů a škodlivých způsobů chování <p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> - projevovat se v jednání i v řešení problémů samostatně a odpovědně <p>DVD besedy</p>

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ		
9. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - Dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky - uplatňuje zásady zdravého stravovacího režimu - rozpozná klamavou reklamu na potraviny a vyjádří k ní vlastní názor - Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, dovede posoudit různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví - Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím - respektuje změny v období dospívání, 	<p>Výživa a zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - vliv životních podmínek a životního stylu na zdraví, vznik civilizačních nemocí - výživa a civilizační nemoci - zásady zdravé výživy - alternativní výživové směry - reklamy na potraviny <p>Pohybové aktivity a zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybový režim - tělesná a duševní hygiena, denní režim - pohybový režim - vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví - ochrana před přenosnými chorobami - civilizační choroby a prevence <p>Stres</p> <ul style="list-style-type: none"> - odolávání stresu <p>Sexuální výchova</p>	<p>OSV</p> <p>učit dovednostem seberegulace, učit sociálním dovednostem, utvářet postoje a hodnotové orientace optimální pro zvládání „provozu“ každodenní existence v jejích běžných i náročnějších formách</p>

<p>vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví</p> <ul style="list-style-type: none"> - Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování - osvojí si pojmy z oblasti sexuality - zná a respektuje základní pravidla hygieny - uvede argumenty pro odložení pohlavního života - použije v případě problémů kontakty na odbornou pomoc - vyjádří svůj názor k pořadům v médiích, které ukazují lásku a rodičovství ve zkreslené podobě - respektuje odlišné přístupy k sexualitě ovlivněné odlišnou kulturou a vírou - orientuje se v zákonech, které se vztahují na sexuální život jedince a v právní problematice zneužívání dítěte 	<ul style="list-style-type: none"> - význam sexuální výchovy - etapy lidského života - dětství – tělesné, duševní a společenské změny - puberta – tělesné, duševní a společenské změny - dospívání – tělesné, duševní a společenské změny - reprodukční zdraví - těhotenství problematika těhotenství a rodičovství mladistvých - antikoncepce - předčasná sexuální zkušenost, promiskuita - pohlavně přenosné choroby - poruchy sexuální identity - plánované rodičovství 	<p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> - v samostatném a odpovědném řešení problémů - angažovaný přístup k druhým - zásady slušnosti, tolerance, odpovědného chování <p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - obecné modely řešení problémů - zvládání rozhodovacích situací - poznávání sebe a lidí a jednání ve specifických rolích a situacích <p>EGS</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvojování evropských hodnot, svoboda lidské vůle, humanismus, morálka, osobní zodpovědnost, kritické myšlení, tvořivá lidská aktivita
<ul style="list-style-type: none"> - Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (rodinné prostředí, vrstevnická komunita) z hlediska prospěšnosti zdraví 	<p>Rodina</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - vztahy ve dvojici - sebepoznání a sebepojetí – vztahy, vlastní identita 	<p>VDO</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance, angažovaný přístup k druhým - projevovat se v jednání i v řešení problémů samostatně a odpovědně

<ul style="list-style-type: none"> - Respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky, přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě) - Vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi 	<ul style="list-style-type: none"> - sebereflexe sebekontrola, sebepojetí - problémy v mezilidských vztazích – týrání, domácí násilí - krizová centra, poradenská zařízení, linky důvěry - asertivita - manželství a rodičovství – svatba, výchova dítěte, rozvod 	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> - sebezpoznání, sebepojetí, psychohygiena, mezilidské vztahy - řešení problémů - učit dovednostem seberegulace, učit sociálním dovednostem, utvářet postoje a hodnotové orientace optimální pro zvládání „provozu“ každodenní existence v jejich běžných i náročnějších formách
--	--	--

PRAKTICKÉ ČINNOSTI

1.–5. ročník

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obsah předmětu tvoří vzdělávací obsah oboru Člověk a svět práce. Časová dotace předmětu je 1 hodina týdně.

Člověk a svět práce zahrnuje široké spektrum nejen manuálních činností, ale i činností rozvíjejících klíčové kompetence. Ty vedou žáky k získání souboru vědomostí a pracovních dovedností v různých oblastech lidské činnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- podporujeme u žáků vlastní tvorbu a tím jim umožnit jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme práci, která umožňuje volbu více postupů
- rozvíjíme tvořivost, při které se uplatní vlastní nápady dětí
- pracují ve skupinách a řeší problémy

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k tomu, aby vnímali i mimojazykové vyjadřování a aby sami tuto komunikaci využívali
- učíme žáky obhajovat svůj názor či postup, naslouchat názorům ostatních, jasně a věcně se vyjadřovat

Kompetence sociální a personální

- podporujeme vzájemnou pomoc, respekt, ohleduplnost
- zařazujeme metody práce, které podporují spolupráci

Kompetence občanské

- využíváme netradiční materiály, hospodárným zacházením vedeme žáky k ochraně životního prostředí.

Kompetence pracovní

- učíme žáky používat různé nástroje a materiály
- vedeme žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci
- zajišťujeme podmínky pro poznání různých praktických činností

Kompetence digitální

- diskutujeme se žáky o významu digitálních technologií a nutnosti kompenzací činnostmi např. na školní zahradě, v keramické dílně

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru

1. stupeň

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-1-01p *zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů (3.)*

ČSP-3-1-02 *pracuje podle slovního návodu a předlohy (3.)*

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-1-01p *vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu (4.)*

ČSP-5-1-02p *využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii (5.)*

ČSP-5-1-03 *volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu (5.)*

ČSP-5-1-04p *udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění (4.)*

Učivo

- vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
- pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití
- jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce
- lidové zvyky, tradice, řemesla

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-2-01 *zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi (2.)*

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-2-01 *provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž (5.)*

ČSP-5-2-02 *pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu (5.)*

ČSP-5-2-03p *udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu*
- *užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky (5.)*

Učivo

- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-3-01p *provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky (3.)*

ČSP-3-3-02 *pečuje o nenáročné rostliny (3.)*

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-3-01p *dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin (5.)*

ČSP-5-3-02p *ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování (5.)*

ČSP-5-3-03 *volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní (5.)*

ČSP-5-3-04p *dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě (4.)*

Učivo

- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
- pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)
- pěstování pokojových rostlin
- rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy – 1. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-4-01p *upraví stůl pro jednoduché stolování (3.)*

ČSP-3-4-02 *chová se vhodně při stolování (2.)*

Očekávané výstupy – 2. období

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných

opatření:

žák

ČSP-5-4-01p uvede základní vybavení kuchyně (5.)

ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm (5.)

ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování (5.)

ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

- uplatňuje zásady správné výživy (5.)

Učivo

- základní vybavení kuchyně
- výběr, nákup a skladování potravin
- jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování
- technika v kuchyni – historie a význam

PRAKTICKÉ ČINNOSTI		
1. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
- vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	Práce s drobným materiálem Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil)	
- zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicí	Konstrukční činnosti Stavebnice – plošné, prostorové	
- pečuje o nenáročné rostliny	Pěstitelské práce Pokožové rostliny, základní péče o pokojové rostliny	
- dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	Příprava pokrmů	

PRAKTICKÉ ČINNOSTI		
2. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
- pracuje podle slovního návodu a předlohy	Práce s drobným materiálem Tvorba objektů Rozlišuje rub a líc látky Přišije dvoudírkový knoflík	
	Konstrukční činnosti Stavebnice plošné, prostorové	
- pečuje o nenáročné rostliny	Pěstitelské práce Pokožové rostliny , základní péče o pokojové rostliny (zalévání, přesazování, utírání prachu z listů) Sběr plodů, hrabání listů, okopávání...	
- připraví tabuli pro jednoduché stolování	Příprava pokrmů	

PRAKTICKÉ ČINNOSTI		
3. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vytváří jednoduchými pracovními operacemi a postupy různé výrobky z daného materiálu - pracuje podle slovního návodu a předlohy 	Práce s drobným materiálem Organizace práce	
<ul style="list-style-type: none"> - zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi 	Konstrukční činnosti	
<ul style="list-style-type: none"> - pečuje o nenáročné rostliny 	Pěstitelské práce Základní podmínky pro pěstování rostlin Pěstování pokojových rostlin Pěstování rostlin ze semen v místnosti, na školním pozemku	
<ul style="list-style-type: none"> - chová se vhodně při stolování 	Příprava pokrmů	

PRAKTICKÉ ČINNOSTI		
4. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu - využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu 	Práce s drobným materiálem Jednoduché pracovní operace Funkce a využití pomůcek a nástrojů	
<ul style="list-style-type: none"> - provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž - pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu 	Konstrukční činnosti	
<ul style="list-style-type: none"> - provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování - ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny 	Pěstování rostlin na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)	
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v základním vybavení kuchyně - připraví samostatně jednoduchý pokrm - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny, bezpečnosti práce, poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni 	Příprava pokrmů	

PRAKTICKÉ ČINNOSTI		
5. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu - využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic 	Práce s drobným materiálem Organizace práce Řemesla	
	Konstrukční činnosti Stavebnice, sestavování modelů	
<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu - provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování - volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní 	Pěstitelské práce Půda a její zpracování , výživa rostlin, osivo Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	
<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni, udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch - připraví samostatně jednoduchý pokrm - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování 	Příprava pokrmů	

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

6.–9. ročník

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Tento vyučovací předmět je vyučován jako volitelný předmět s jednorodinovou dotací týdně pro žáky a žákyně v 6.–9. ročníku, přičemž v šestém ročníku je tato hodina vzata z časové dotace disponibilních hodin. Obsahově vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Tematické okruhy pro jednotlivé ročníky provoz a údržba domácnosti, příprava pokrmů, pěstitelské práce a svět práce. Výuka probíhá dle zaměření na jednotlivá témata ve cvičné kuchyni, v učebně, školním hřišti a dalších školních prostorách.

Žáci a žákyně jsou vedeni k získávání základních dovedností a návyků (při probírání rozšiřujícího učiva ke zvyšování jejich kvality) souvisejících s praktickou činností ve všech oblastech života, přiměřeně věku a pohlaví. Osvojují si pracovní činnosti, postupy a technologie, které mohou využít nejen v domácnosti, ale i ve volném čase nebo ve své budoucí profesní orientaci. Dále získají poznatky v oblasti technologických postupů, využití surovin, materiálů. Nedílnou součástí výuky je péče o okolní prostředí školy, o pokojové květiny v interiéru školy, o materiální vybavení školy a údržbu školního hřiště.

Zároveň si žáci osvojí zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, základy hygieny práce, základy organizace a plánování práce. V předmětu žáci postupně získávají kladný vztah k praktickým činnostem, zkvalitňují manuální zručnost, využívají fyzickou práci jako možnost aktivního odpočinku, volí možnost fyzické práce jako jejich budoucí profesní orientace. Postupně zdokonalí své pracovní dovednosti a návyky. Žáci si rovněž uvědomují nutnost soužití člověka s přírodou, učí se chápat a respektovat její zákonitosti, získávají prvotní poznatky a dovednosti nutné pro další životní a profesní orientaci.

Cílem tohoto předmětu je také vedení dětí k odpovědnému přístupu ke své práci, ale i k práci v týmu.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Žák

- si osvojuje základní praktické dovednosti
- zvládá základní postupy a činnosti v oboru pěstitelství, vaření, ruční práce
- je schopen je využít v běžném životě, profesní orientaci
- umí vybrat a použít vhodné pracovní nástroje.

Kompetence k řešení problémů

Žák

- je schopen promyslet si pracovní postup, zvolit více způsobů a vybrat nejefektivnější
- rozvíjí svou tvořivost
- realizuje vlastní nápady.

Kompetence komunikativní

Žák

- dokáže komunikovat a spolupracovat ve skupině
- přijme roli v týmu
- je schopen používat termíny, názvy související s jeho praktickou činností
- respektuje názor skupiny, umí obhájit ve skupině názor svůj

Kompetence sociální a personální

Žák

- je schopen spolupracovat se svou skupinou, podřídit se práci ve skupině
- nese díl odpovědnosti za společnou práci
- respektuje ostatní
- pomůže spolužákovi, umí o pomoc požádat

Kompetence občanské

Žák

- přijme kritiku i pochvalu za odvedenou práci
- učí se odpovědnosti, sebekontroli, solidaritě
- uvědomuje si důležitost vlastní práce, ale i práce druhých, výsledky jejich práce neničí.

Kompetence pracovní

Žák

- zvládá základní hygienické návyky při práci
- zná a používá ochranné prostředky
- dodržuje pravidla bezpečnosti
- chrání zdraví své i svých spolužáků
- zodpovědně využívá pracovní materiál i náradí (neplýtvá, neničí)

Kompetence digitální

Žák

- vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií v souvislosti se světem práce, pracovními činnostmi, výběrem budoucího povolání a vzdělávací dráhy
- motivujeme žáky k využívání digitálních technologií a digitálních zdrojů k učení, osobnostnímu rozvoji, spolupráci a komunikaci v týmu
- prakticky seznamujeme žáky s možnostmi tvorby vlastního digitálního obsahu při realizaci a prezentaci projektů a (týmových) úkolů

Průřezová témata

OSV

- rozvoj a zvyšování kvality svých schopností, dovedností, sebekritika, posouzení vlastní práce a jejího přínosu pro ostatní, plánování činnosti a pracovních postupů, komunikace ve skupině, sebekontrola, rozvoj kvality mezilidských vztahů

VDO

- schopnost přijmout pracovní roli ve skupině, odpovědnost za kvalitu splnění své části úkolu, rozvoj kritického myšlení, schopnost návrhu postupu při řešení problému, ochota k pomoci a spolupráci v týmu

VMEGS

- při respektování národní identity nutnost uvědomění si evropské sounáležitosti (oblast ochrany životního prostředí, šetření energiemi, práci s odpady). V této oblasti prohlubuje cítění solidarity a sounáležitosti

MuV

- vzájemné respektování ve skupině, uvědomění si hodnot a rozmanitostí různých kultur a národů, poznávání kultury, tradic svého národa

EV

- osvojení si základů postupů, jejich využití v praxi, ekologické chování při práci s materiály, energií, odpady, pozitivní vztah k ochraně životního prostředí

MeV

- informací a postupů v odborné literatuře, médiích

Minimální výstupy – speciální třídy

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE - 2. stupeň

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-9-1-01p získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň (6, 7)

ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí (7)

ČSP-9-1-03p organizuje svoji pracovní činnost (8, 9)

ČSP-9-1-04p pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech (9)

ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu (8)

- *rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti (6, 7)*

- *zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu (7)*

- *správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky (8, 9)*

- *dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku (8, 9)*

- *dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu (8, 9)*

Učivo

- vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity)
- pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování
- jednoduché pracovní operace a postupy
- organizace práce, důležité technologické postupy

- technické náčrty a výkresy, technické informace, návody
- úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla

DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-9-2-01p sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model (9)

ČSP-9-2-03p ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení (7, 8)

ČSP-9-2-04 dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu (8, 9)

Učivo

- stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické), sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž
- návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin (9)

ČSP-9-3-02p pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě (7)

ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu (6)

ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty (7)

ČSP-9-3-05p dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami (8)

Učivo

- **základní podmínky pro pěstování** – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy
- **zelenina** – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny
- **okrasné rostliny** – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin
- **ovocné rostliny** – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování
- **léčivé rostliny, koření** – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie

- **chovatelství** – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-9-4-01p *provádí jednoduché operace platebního styku (8)*

ČSP-9-4-02 *ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti (6) orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů (9)*

ČSP-9-4-03p *správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti (8)*

ČSP-9-4-04p *dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií (8)*

Učivo

- **finance, provoz a údržba domácnosti** – rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti; údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti
- **elektrotechnika v domácnosti** – elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-9-5-01 *používá základní kuchyňský inventář (6) a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče (8, 9)*

ČSP-9-5-02p *připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy (8, 9)*

ČSP-9-5-03p *dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu (7)*

ČSP-9-5-04 *dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni (8, 9)*

Učivo

- **kuchyně** – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu
- **potraviny** – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku
- **příprava pokrmů** – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů
- **úprava stolu a stolování** – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole

PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-9-6-01p *vybere a prakticky využívá pracovní postup konkrétní laboratorní činnosti a dodrží kázeň při práci s přístroji, zařízením a pomůckami nutnými pro konání pozorování, měření, experimentu (9)*

ČSP-9-6-04p *dodržuje hygienu práce a zásady bezpečné práce s laboratorní technikou, příslušnými nástroji, přístroji a pomůckami při laboratorních činnostech (8, 9)*

ČSP-9-6-05 *poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři (9)*

Učivo

- základní laboratorní postupy a metody
- základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky

VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-9-7-01p *ovládá základní funkce vybraných digitálních zařízení, postupuje podle návodu k použití, při problémech vyhledá pomoc či expertní službu (9)*

ČSP-9-7-02p *propojuje vzájemně jednotlivá vybraná digitální zařízení (9)*

ČSP-9-7-03p *pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi v situacích, které odpovídají okruhu jeho zájmů a potřeb (7)*

ČSP-9-7-04 *ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením (7, 8, 9)*

ČSP-9-7-05 *dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu (8)*

Učivo

- **digitální technika** – počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, e-kniha, mobilní telefony
- **digitální technologie** – bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, wi-fi, GPRS, GMS, norma IEEE 802.11b), navigační technologie, konvergence technologií, multiplexování
- **počítačové programy pro zpracovávání hlasových a grafických informací** – úpravy, archivace, střih; operační systémy, vzájemná komunikace zařízení (synchronizace PDA s PC)
- **mobilní služby** – operátoři, tarify

SVĚT PRÁCE (závazný pro 8. a 9. ročník s možností realizace od 7. ročníku)

Očekávané výstupy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-9-8-01p orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách (8, 9)

ČSP-9-8-02p posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života (8, 9)

ČSP-9-8-03p využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání (9)

ČSP-9-8-04p prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání (9)

- *byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů (9)*

- *byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání (9)*

Učivo

- **trh práce** – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce
- **volba profesní orientace** – základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb
- **možnosti vzdělávání** – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby
- **zaměstnání** – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů
- **podnikání** – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE		
6. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
Dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu. Pracuje s daným nářadím a nástroji.	Bezpečnost a hygiena práce, ochrana zdraví	VDO – zodpovědnost za své zdraví
Uvědomuje si nutnost ochrany životního prostředí.	Dům a zahrada – praktické činnosti květina v exteriéru a interiéru, řez, jednoduchá vazba, úprava květin Biozahrada, základní podmínky pro pěstování	MKV – integrace jedince ve vrstevnických, pracovních vztazích OSV-osobnostní rozvoj, sebekritika OV, PŘ
Chrání životní prostředí	Třídění odpadu, likvidace chemikálií (hnojiv)	EV – lidské aktivity a životní prostředí, ekologické zemědělství PŘ.
Pečuje o travnaté plochy	Ošetření trávníku, péče o školní travnaté hřiště, sportoviště a okrasné plochy v okolí školy	EV – ekolog. Chování v praxi, osvojení základních pracovních postupů PŘ, Z
Používá vhodné pracovní pomůcky, provádí jejich údržbu.	Volba správných pomůcek při práci v domě a jeho okolí	EV – využití osvojených pracovních postupů v praxi PŘ
Seznamuje se s různými druhy materiálů, rozlišuje materiály přírodní a průmyslově vyráběné, ovládá základní techniku práce s těmito materiály	Seznámení s materiály – papír, kov, drát, plast apod., osvojí si zásady práce s nimi	EV – vliv člověka na životní prostředí
Správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením	Údržba oděvů a textilií (praní, žehlení,	EV – praktické využití

včetně údržby, provádí drobnou domácí údržbu	zašívání), úklid domácnosti, odpad a jeho ekologická likvidace, spotřebiče v domácnosti	osvojených pracovních postupů F, RV
Zná pojem a význam slova recyklace, orientuje se v používaných materiálech a třídí je.	Recyklace a ochrana životního prostředí	OSV – kvalitativní zvýšení úrovně ruční práce MKV – integrace jedince v rodinných vztazích RV, LV
	Základní praktické činnosti, využití elektrotechniky v domácnosti	
	Rozšiřující učivo <i>Orientace v odborné L., Projekt: spolupráce se SOŠ a exkurze na praxi jejich žáků</i>	

ČLOVEK A SVĚT PRÁCE		
7. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
Dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu.		
Zlepšuje kvalitu bydlení v interiéru i exteriéru	Využitím elektroniky a domácích spotřebičů	EV – vztah člověka k prostředí PŘ, Z
Volí vlastní pracovní postupy při zkvalitňování bydlení	Využívá vhodné domácí spotřebiče a elektroniku	OSV – rozvoj sebepoznání, zodpovědnosti, respektuje názor, práci ostatních v týmu PŘ, Z
Provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a náradí Organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	Různé druhy materiálů-vlastnosti, zpracování, typy náradí, bezpečnost, význam a využití	MKV – lidské a pracovní vztahy vrstevníků EV – praktické využití osvojených postupů Z, PŘ
Ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti, orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů	Údržba oděvů a textilií, elektrotechnika v domácnosti	OSV – zvyšování kvality svých schopností, tvořivost, kritické posouzení vlastní práce
Užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	Základní praktické činnosti, orientace v nákresu, popisu práce, vzorníku, odborné literatuře	EV – prakticky zvládá osvojené postupy, MKV – poznávání kultury národa, předávání tradic VV, OV
	Spotřebiče v domácnosti	MV – orientace v odborné lit., práce s časopisy, vzorníky, nákresy, návody

Provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	Rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory, hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti	
Pěstitelství	Pokožové rostliny, okrasné rostliny, <i>květiny a dřeviny v okolí domu</i>	
	Využití rostlin, výpěstků v domácnosti	

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE		
8. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
Dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu.		
Dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	Elektrický proud – význam, využití, druhy a příčiny úrazu el. proudem a první pomoc při úrazu Druhy elektrických spotřebičů, obsluha, kontrola, údržba	EV – prakticky zvládá osvojené pracovní postupy OSV – zodpovědnost za své zdraví OV, PŘ,
Opraví jednoduché poruchy	Nahození jističe, výměna žárovky apod.	OSV – kreativita VDO – odpovědnost za životní prostředí, jeho pozitivní ovlivňování VV
Správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu	Technické vybavení bytu. Provoz a údržba domácnosti, domácí spotřebiče – jejich provoz a údržba, drobné opravy	MV – práce s odbornou literaturou, informacemi, (škůdci, choroby rostlin) CH, PŘ
Pěstitelství	Architektura v zahradě, park Ochrana rostlin Okrasná zahrada	VDO – občan - zodpovědný člen společnosti
Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	Volba profesní orientace – základní principy, sebepoznávání, osobní zájmy a cíle, vlastnosti, schopnosti, sebehodnocení	OSV – sebekritika, zodpovědnost při práci

	Trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, druhy pracovních činností, požadavky kvalifikační, zdravotní, osobnostní	MV – práce s informacemi
	Poznání schopností a dovedností při základních praktických činnostech	EV – šetření materiálem, energiemi, praktické využití osvojených pracovních postupů
	Vlivy na tvorbu profesní orientace Pracovní příležitosti v regionu, obci	OSV – kreativita, sebehodnocení
Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	Možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby	MV – práce s informacemi, odbornou literaturou
	<i>Rozšiřující učivo</i> <i>Spolupráce s ÚP</i>	Volba povolání: zemědělské obory, textilní průmysl, krejčovská, oděvní návrhářství, potravinářství (aktuálně při praktických činnostech)

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE		
9. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
Dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu		
Zvládá pracovní postupy vedoucí ke zkvalitnění životního prostředí	Údržba domácnosti Základní podmínky pro pěstování Okrasné plodiny, trávník, praktické činnosti ve škole a okolí, skalka, park, travnaté plochy	OSV – zodpovědnost za své zdraví EV-prakticky zvládá osvojené pracovní postupy PŘ, CH
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni Dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	Vybavení kuchyně-ekonomická údržba, odpady, základy stolování	MVEGS – pěstitelství a evropský trh Z, PŘ
Pochopí nutnost studia a celoživotního vzdělávání se Seznámí se se systémem školství v ČR Provede sebereflexi, zhodnotí vlastní schopnosti a možnosti studia Seznámí se s informacemi k volbě povolání	Základní nabídka střední školy, volba střední školy a další perspektiva, uplatnění ve světě práce	VDO – občan a jeho ekologické chování, pozitivní vliv na životní prostředí PŘ, OV, VV
Ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů Připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé	Obsluha kuchyňských spotřebičů, ekologický výběr těchto spotřebičů	OSV – zodpovědnost, zvýšení kvality své práce
Orientuje se v odborné literatuře	Encyklopedie, příručky, odborných časopisy	MV – práce s informacemi, fotodokumentací PŘ, CH
Zvládá obsluhu kuchyňských spotřebičů	Kuchyň a její vybavení, bezpečná	OSV – zodpovědnost za své

<p>Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní kuchyňské spotřebiče</p> <p>Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí</p>	<p>obsluha, ekologický výběr spotřebičů</p> <p>Trh práce – charakter a druhy pracovních činností, požadavky kvalifikační, osobnostní, zdravotní, náplň učebních a studijních oborů</p>	<p>zdraví,</p> <p>EV – ekologické využití surovin, energií</p> <p>MV – práce s informacemi</p> <p>F, OV</p>
<p>Posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy</p>	<p>Volba profesní orientace, sebepoznávání, osobní zájmy a cíle, vlivy na tvorbu profesní orientace</p>	<p>VDO – respektování předpisů, norem</p> <p>OSV – kreativita, práce v týmu</p>
<p>Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání</p> <p>Provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví</p>	<p>Náplň učebních a studijních oborů, poradenské služby, drobné a soukromé podnikání</p>	<p>OSV – sebekritika, zodpovědnost při práci</p>
<p>Prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce</p>	<p>Práce s profesními informacemi</p> <p>Pracovní příležitosti v obci, regionu</p> <p>Způsoby hledání zaměstnání</p> <p>Nejčastější formy podnikání</p>	<p>MVEGS – stravovací návyky a zvyklosti jiných národů, původ potravin</p> <p>MV – práce s odbornou literaturou, internet, média</p>
	<p><i>Rozšiřující učivo</i></p> <p><i>Výběr a hledání zaměstnání – internetové stránky apod.</i></p>	<p>Volba povolání: kuchař, cukrář, servírka, aranžérství, drobné podnikání, potravinářské obory</p> <p>Projekty:</p> <p>Exkurze Zahrada Čech Litoměřice</p> <p>Beseda - sestavení jídelníčku dle zásad zdravé výživy</p> <p>Zmapování klidových zón ve městě</p>

VOLITELNÉ PŘEDMĚTY

POČÍTAČOVÉ PRAKTIKUM

6.–9. ročník

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Tento předmět může být vyučován v 6. až 9. ročníku po jedné hodině týdně. Rozšiřuje vzdělávání v oboru Informační a komunikační technologie

Zaměřuje se na praktické procvičování témat – práce s programy, s textovým editorem, s tabulkovým procesorem, s internetem, elektronickou poštou, cloudovými službami, bezpečností na internetu a tvorbou prezentací.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu u jednotlivých programů, literaturu apod.
- tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, se žáci učí porizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vyučující v roli konzultanta-žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní

- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.
- žáci jsou přizváni k hodnocení prací-žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo...)
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

Kompetence digitální

- seznamujeme žáky s běžně používanými digitálními zařízeními, aplikacemi a službami k usnadnění práce, automatizaci činností, vyšší efektivitě nebo zjednodušení pracovních postupů a zkvalitnění výsledků práce
- rozvíjíme dovednost získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah
- vedeme žáky k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života

POČÍTAČOVÉ PRAKTIKUM		
6. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
- seznámí se s různými způsoby el. komunikace	Využití služeb internetu Procházení stránek Prohlížeče Chat	
- používá poštovní schránku	E-mail – elektronická pošta: Princip el. pošty, základní pojmy, e-mailové adresy Přílohy v el. poště	
- používá cloudové služby	Microsoft 365- Outlook, Teams	
- práce s textovým editorem, využívá ho pro praktické úlohy	Word Práce s textem, praktické úlohy	
- bezpečná práce na internetu	Síla hesla	

POČÍTAČOVÉ PRAKTIKUM		
7. ROČNÍK		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
- využívá portály pro různé způsoby vyhledávání informací	Internet Mapy.cz, Google.com maps	
- pracuje s textovým editorem	Word Práce s textem, praktické úlohy	
- využívá cloudové služby	Microsoft 365- One drive	
- základy tvoření prezentací	Powerpoint	
- seznámení s online aplikacemi	3D prohlížeč	
- bezpečná práce na internetu	Ochrana počítače- Antivirové programy	

POČÍTAČOVÉ PRAKTIKUM		
8. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
- dokáže vyhledávat informace na internetu	Internet Úřady online-elektronické portály měst a obcí	
- pracuje s textovým editorem, využívá ho pro praktické úlohy - při práci s textem uplatňuje typografická pravidla	Word Práce s textem, praktické úlohy	
- využívá cloudové služby	Microsoft 365- Outlook, Teams	
- vytváření průzkumů a kvízů s automatickým označováním	Microsoft 365- Forms	
- bezpečná práce na internetu	Sociální síť	

POČÍTAČOVÉ PRAKTIKUM

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vytváří praktické texty - sestaví jednoduchou prezentaci v textovém editoru 	Word Práce s textem, praktické úlohy	
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v tabulkovém procesoru a využívá jej pro tvorbu praktických tabulek 	Excel Praktické úlohy v tabulkovém procesoru	
<ul style="list-style-type: none"> - vytváří vlastní prezentace 	Powerpoint	
<ul style="list-style-type: none"> - využívá cloudové služby 	Microsoft 365- Planner, Kalendář	
<ul style="list-style-type: none"> - bezpečná práce na internetu 	Online nákupy Zálohování dat	

VÝTVARNÝ SEMINÁŘ

6.–9. ročník

Charakteristika předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Žáci pracují s vizuálně obraznými znakovými systémy a netradičními výtvarnými postupy zaměřenými na rukodělnou činnost. Rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost, fantazii, uplatňují subjektivitu. Při své práci využívají různé vyjadřovací prostředky, složitější výtvarné techniky. Prohlubují svůj vztah k evropské kultuře, k lidovým tradicím.

Časová dotace předmětu je 1 vyučovací hodina v jednom z ročníků 6.–9. a může být pokryta s časové dotace disponibilních hodin.

Výuka probíhá v odborné učebně výtvarné výchovy, v keramické dílně, ve cvičné kuchyni, mimo budovu školy (práce v plenéru, v galerii).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Podle charakteru učiva a cílů vzdělávání užíváme tyto formy a metody práce – skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce.

Kompetence k učení

- rozvíjíme tvořivost žáků aktivním osvojováním různých výtvarných technik
- vedeme žáky k učení se prostřednictvím vlastní tvorby
- podporujeme u žáků poznávání vlastních pokroků a zpětné uvědomování si problémů souvisejících s realizací
- zadáváme úkoly tak, aby si žák sám mohl zorganizovat vlastní činnost

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem vhodné výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- zadáváme úkoly tak, aby žák rozpoznal výtvarný problém, umožníme volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

- podporujeme u žáků schopnost vyjádřit kultivovaně svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých
- dohlížíme nad dodržováním etiky komunikace
- ukazujeme žákům možnost využívat umění a kulturu jako dorozumívací prostředek

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky respektovat pravidla při práci v týmu, zhodnotit svoji práci i práci ostatních
- poskytujeme prostor pro osobité výtvarné projevy žáků
- dodáváme žákům sebedůvěru, umožňuje zažít úspěch každému žákovi
- zohledňujeme rozdíly v pracovním tempu žáků
- vyvoláváme u žáků potřebu pohybovat se v estetickém prostředí

Kompetence občanské

- podněcujeme u žáků zájem o kulturní dědictví, lidové tradice, řemeslnou tvorbu

- vedeme žáky k prezentaci výsledků vlastní práce
- učíme žáky respektovat názor druhých

Kompetence pracovní

- vytváříme pozitivní vztahu k manuálním činnostem, k lidové tvorbě
- vedeme žáky k osvojování výtvarných technik
- učíme žáky osvojovat si práci s různými nástroji, rozmanitými výtvarnými materiály
- vedeme žáky ke koncentraci na pracovní výkon, pečlivosti, samostatnosti, dodržování hygienických zásad, pracovních postupů

Kompetence digitální

- Rozvíjíme dovednost získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah.
- Diskutujeme se žáky o významu digitálních technologií pro lidskou společnost; řešíme bezpečnost zařízení i dat, situace s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních.
- Vedeme žáky k tomu, aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky.
- Vedeme žáky k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.
- Aktivujeme žáky k vyjádření názoru a zobecnění určitého obrazového materiálu (foto, video).

Průřezová témata

VMEGS

- Evropa a svět nás zajímá

OSV

- Kreativita, Rozvoj schopností poznávání

VÝTVARNÝ SEMINÁŘ

6.–9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazného vyjádření z vlastních zkušeností, představ - variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získávání osobitých výsledků. 	Uspořádání prvků v ploše Objem, tvar, linie, barva, textura, struktura Zmenšování, zvětšování	OSV – kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity
<ul style="list-style-type: none"> - ve své tvorbě správně užívá techniku malby, míchá a vrství barvy - vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobitá vyjádření, hodnotí jejich účinky. 	Uplatňování subjektivity Reflexe a vztahy zrakového vnímání Barevné kompozice (emocionální malba, malba podle skutečnosti)	
<ul style="list-style-type: none"> - k zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění - orientuje se v grafických technikách. 	Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – kombinuje a variuje ve vlastní tvorbě Grafika, grafické techniky (tisk z koláže, linoryt, papírotisk, gumotisk)	OSV – rozvoj schopností poznání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění
<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s netradičními textilními technikami užívanými ve výtvarné tvorbě. 	Uplatňování subjektivity Batika – vázaná, šitá, vosková, sypaná, vytloukaná Tisk na látce Drhání Tkaní Textilní koláž Patchwork Tenerife	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá – zvyky a tradice národů Evropy a světa
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v nejrůznějších technikách lidově řemeslné tvorby, užívá je ve své tvorbě 	Přístupy k obrazným vyjádřením Proměny komunikačního obsahu	

<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s lidovými obyčejí. 	Pletení z pedigu Práce s kukuřičným šustím Dekor – malba, vyšívání Keramika Drátování Hračky	
<ul style="list-style-type: none"> - vytváří společné i individuální kompozice v prostoru - své představy dokáže převést do objemových rozměrů. 	Typy vizuálně obrazných vyjádření Plastická tvorba- papír, drát, sádra Keramika- modelování Kašírování Rytí do sádry, odlévání	
<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s některými netradičními výtvarnými technikami a postupy - využívá nejnovější metody ve výtvarné tvorbě. 	Výroba ručního papíru (papírovina) Ubrousková technika Malba na sklo Malba na hedvábí Mozaika Asambláž, koláž, dekoláž	
<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjí své estetické cítění - chápe význam hmotné kultury, užité tvorby a estetických aspektů životního prostředí - seznamuje se s vlivem estetiky obytného prostředí na člověka. 	Aranžování květin Úprava interiéru, instalace Práce s přírodninami Zaujímání osobního postoje	

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

6.–9. ročník

Charakteristika vzdělávacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Tento volitelný předmět může být vyučován v jednom z 6.– 9. ročníku a je dotován 1 hodinou týdně z disponibilní časové dotace. Jeho obsah tvoří vzdělávací oblasti Člověk a svět práce (tematický okruh pěstitelské práce).

Činnost v předmětu je kombinovaná prací v učebně, z velké části na školním pozemku a v okolí školy. Žáci si v praxi ověřují své znalosti a dovednosti získané při činnostech v učebně (viz osnovy). Seznamují se s jednotlivými složkami živé přírody, které jsou člověkem využívány jako potraviny, technické plodiny a hlavně jako estetický prvek životního prostředí.

Činnosti v předmětu vycházejí ze smyslového poznání (přímého nebo pomocí pomůcek). Žáci se učí poznávat přírodniny, pracovat s nimi, využívat znalosti při vycházkách, exkurzích. Zdokonalují svou přesnost, soustředěnost, manuální zručnost. Jsou schopni pracovat v malých skupinách, rozdělit si efektivně činnosti, při nich rozvíjejí svou tvořivost a estetické vnímání. Osvojují si základy práce v kolektivu, profesně se orientují. Chápu vztahy a souvislosti v přírodě, budují si správný vztah k životnímu prostředí i nutnost podílu na jeho ochraně a zkvalitňování.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k praktickému osvojování práce podle návodu.
- vedeme žáky k plánování činnosti při práci.
- předkládáme příklady pro pochopení jednoduché dokumentace.
- žáci poznávají výhody pořizování náčrtů při nejrůznějších činnostech.
- žáci poznávají vlastnosti materiálů a surovin pro jejich použitelnost.

Kompetence k řešení problémů

- žáci si uvědomují potřebu praktického ověřování řešení problémů.
- hledáme nové způsoby využití dovedností při práci s technickými materiály a přípravě pokrmů.
- předkládáme dostatečné množství příkladů nutnosti být schopen prakticky používat osvojené poznatky pro uplatnění na trhu práce.
- otvíráme prostor pro zodpovědné rozhodování o vlastní profesní orientaci.
- seznamujeme žáky s možnostmi poradenství v oblasti volby dalšího studia, profesní orientace.

Kompetence komunikativní

- vedeme k účinné komunikaci při práci s technickými materiály.
- seznamujeme s přesným významem pojmů se vztahem k práci s technickými materiály, při přípravě pokrmů.
- provádíme výklad pojmů souvisejících s volbou povolání.
- předkládáme dostatečné množství podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci žáka.

Kompetence sociální a personální

- vedeme ke spolupráci ve dvojici a malé skupině.
- přiřazujeme různé role v pracovní skupině a umožňujeme jejich prožívání.
- vytváříme uvědomění si potřeby ohleduplnosti na pracovišti.

Kompetence občanské

- vytváříme prostor pro pochopení činnosti člověka na životní prostředí, spoluzodpovědnost za jeho ochranu.
- umožňujeme tvořivý přístup žáků ke zpracování zadaných témat.

Kompetence pracovní

- vedeme k uvědomělému, správnému a bezpečnému používání veškerých pracovních nástrojů a materiálů.
- vedeme žáky ke snaze provést zadanou práci v co nejlepší kvalitě.
- vytváříme schopnost porovnat hospodárnost různých postupů, které vedou k témuž cíli.
- vyhledáváme možná rizika při činnostech a hledáme cesty k jejich minimalizaci.
- seznamujeme s konkrétními podnikatelskými aktivitami od záměrů k jejich realizaci.
- vytváříme prostor pro přijímání rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesní orientaci.

Kompetence digitální

- Rozvíjíme dovednost získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah.
- Diskutujeme se žáky o významu digitálních technologií pro lidskou společnost; řešíme bezpečnost zařízení i dat, situace s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních.
- Vedeme žáky k tomu, aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky.
- Vedeme žáky k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.
- Aktivujeme žáky k vyjádření názoru a zobecnění určitého obrazového materiálu (foto, video).

Průřezová témata

OSV

- vede ke zdokonalování dovedností v různých pracovních situacích, ke schopnosti pracovat v týmu

VDO

- vede k uvědomělému podílu na tvorbě a ochraně životního prostředí

VMEGS

- prohlubuje pocit evropské sounáležitosti při ochraně a tvorbě životního prostředí

MuV

- vede k poznávání národních odlišností při zpracování zem. produktů, jejich estetickému i potravinářskému využití, seznamuje s odlišnostmi kultury bydlení, tvorby zahrad a veřejných ploch

EV

- vede žáka k profesní orientaci související s tvorbou a ochranou živ. prostředí, podporuje ho při všech aktivitách s touto tvorbou souvisejících

MeV

- podporuje schopnost využít a rozřídít mediální sdělení, pracovat s poznatky při praktických činnostech

PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
6. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
Dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Bezpečnost a hygiena práce	
Volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	Pěstitelství – význam pro člověka, význam pro životní prostředí	MuV – Lidské vztahy (integrace jedince v rodinných, vrstevnických a pracovních vztazích)
		EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí (zemědělství a životní prostředí, ekolog. zem.).
Pozná druhy půd, určí vlastnosti, vysvětlí vznik půdy, využití, prakticky si ověřuje založení, zrání kompostu, práci s ním	Půda, dělení půdy	
	Zelenina, výsev, osivo, sadba	
	Polní plodiny	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá (naši sousedé v Evropě)
Uvede zástupce skupin, rozliší plody, prakticky pěstuje: dle možností	Ovocné rostliny	
používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	Základní praktické činnosti	
	Rozšiřující učivo <i>Náročnější sadba (péče o skleník)</i> <i>Zpracovatelské postupy po sklizni</i> <i>Příprava choulostivých sazenic a péče o ně</i>	

PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
7. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
Dokáže rozlišit, ošetřovat pokojové rostliny, pečuje o zeleň v interiéru i kolem školy	Okrasné rostliny, množení, přesazování, hnojení, ochrana, řez	EV – Vztah člověka k prostředí(příroda a kultura obce)
Dodrží technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Polní plodiny	
Rozliší, drobné ovoce, pracuje s odbornou literaturou	Ovocné rostliny	
	Hřížení, řízkování, očkování, roubování	
	<i>Rozšiřující učivo</i> <i>Náročnější způsoby rozmnožování(listový řízek, výtrus...)</i> <i>Samostatná příprava okopanin k sadbě, oddělení hlíz, brutu)</i> <i>Samostatné vyhledání informace v odborné. lit.</i> <i>Praktické provádění očkování, roubování</i>	

PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
8.–9. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
Zvládá založení kompostu, práci sním, provádí rytí, výrobu záhonů. Okrasných pásů, údržbu cest, rozezná průmyslová, přírodní hnojiva, pracuje s nimi na školním pozemku Pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	Půda, kompost, záhon, okrasný pás, cesty, trávník, hnojení, údržba	
	Okrasné rostliny, letničky, dvouletky, trvalky, skalničky, cibuloviny, růže	OSV – kreativita
Pečuje o zeleň v interiéru i kolem školy		VDO – Občan, občanská společnost, stát (občan jako odpovědný člen společnosti)
Zvládá agrotechnické lhůty, připraví půdu, záhon, osevní plán, prakticky využije na školním pozemku	Polní plodiny	
	Péče o skleník, rychlení, předpěstování, choulostivé rostliny, základní škůdci vyvázání, vedení popínavých rostlin	
Rozezná způsoby ochrany rostlin	Ochrana rostlin-mechanická, biologická, chemická	
Zvládá likvidaci plevelů, škůdců, pracuje s odbornou literaturou		MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (zákl. orientační prvky v textu)
Dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Bezpečnost práce a hygiena	

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

8. a 9. ročník

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Práce s technickými materiály může být vyučován jako volitelný předmět v 8. a 9.ročníku.

Časová dotace 1 vyuč. hodina týdně je čerpána z disponibilní časové dotace.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Práce s technickými materiály směřuje k:

- získání základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, zejména při ručním opracování materiálu
- osvojování správné volby a používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci , osvojení si práce s dostupnou mechanizací a technikou
- osvojení a uplatňování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, základů organizace a plánování práce a technologické kázně
- získání pozitivního vztahu k práci a odpovědného a tvořivého postoje k vlastní činnosti a její kvalitě
- získávání orientace v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci
- osvojení si základních dovedností a vědomostí při opravách školního materiálu a vybavení školy i péči o venkovní sportovní zařízení školy a zeleň v okolí školy

Předmět Práce s technickými materiály se vyučuje ve školní dílně, na školním pozemku, školním hřišti i v blízkém okolí školy.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák

- poznává smysl a cíl učení
- má pozitivní vztah k učení prostřednictvím zadávaných úkolů v rámci výuky
- umí posoudit vlastní pokrok
- kriticky zhodnotí výsledky své práce a diskutuje o nich

Učitel

- zadává úkoly, které umožní volbu různých postupů
- vede žáky, aby v hodinách pracovali s odbornou literaturou
- pozoruje pokrok u všech žáků v hodině

Kompetence k řešení problémů

Žák

- promýšlí pracovní postupy praktických cvičení
- při řešení se učí chápat, že se při práci budou setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení

- poznatky aplikuje v praxi

Učitel

- se zajímá o náměty
- klade otevřené otázky

Kompetence komunikativní

Žák

- se učí správnému technologickému postupu při práci
- při komunikaci používá správné technické názvosloví
- využívá informační zdroje k získání nových poznatků

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují
- vede žáky, aby na sebe brali ohledy

Kompetence sociální a personální

Žáci

- pracují ve skupinách
- spolupracují při řešení problémů
- přispívají k diskusi a respektují názory jiných
- učí se věcně argumentovat

Učitel

- podle potřeby pomáhá žákům
- každému žákovi umožňuje zažít úspěch
- dodává žákům sebedůvěru

Kompetence občanské

Žáci

- respektují pravidla při práci
- dokáží přivolat pomoc při zranění
- chápou základní ekologické souvislosti, chrání a oceňují kulturní tradice a historické dědictví
- projevují pozitivní postoj k uměleckým dílům

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru

Kompetence pracovní

Žák

- dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla při práci
- používá bezpečně a účinně nástroje, vybavení, materiály
- dodržuje technologický postup a pravidla, plní povinnosti
- myslí na ochranu svého zdraví a zdraví druhých
- dbá na ochranu životního prostředí
- své znalosti využívá v běžné praxi.

Učitel

- vede žáky ke správným způsobům užití materiálů a nástrojů
- pozoruje pokrok při práci v hodině

- jasnými pokyny směřuje činnosti ke stanovenému cíli
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence digitální

- Rozvíjíme dovednost získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah.
- Diskutujeme se žáky o významu digitálních technologií pro lidskou společnost; řešíme bezpečnost zařízení i dat, situace s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních.
- Vedeme žáky k tomu, aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky.
- Vedeme žáky k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.
- Aktivujeme žáky k vyjádření názoru a zobecnění určitého obrazového materiálu (foto, video).

Průřezová témata

VDO

- zásady slušnosti, tolerance a odpovědného jednání, řešení problémů samostatně a odpovědně, společně komunikovat, podporovat aktivitu a kooperovat.

OSV

- orientovat se v sobě samém, rozvíjet dovednosti a schopnosti, dobré vztahy k ostatním lidem a k dalším složkám životního prostředí

EV

- pozorovat a popisovat okolní prostředí, získávat informace o ekologické problematice, získané poznatky kriticky zvažovat a domýšlet možné důsledky, provádět konkrétní pracovní aktivity ve prospěch životního prostředí, péče o zeleň, třídění odpadů, zlepšování okolního prostředí

MeV

- schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z médií, tisk, rozhlas, televize, internet

VMEGS

- zavést evropskou dimenzi, evropský rozměr do vzdělávání jako prostředek mezinárodní a multikulturní orientace, rozvíjet vědomí evropské identity při respektování identity národní

MuV

- zlepšovat klima třídy a školy, harmonizovat mezilidské vztahy, zlepšovat vztahy žák-žák, žák-učitel, učitel-rodíč.

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY		
8. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu 	Bezpečnost a hygiena práce	OSV – hygiena, bezpečnost, chování
<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje základní body řádu školní dílny, dovede nalézt tento nebo jiný podobný řád 	Řád školní dílny	VDO – osobní odpovědnost, respektování a dodržování předpisů a norem
<ul style="list-style-type: none"> - čte jednoduché technické výkresy, umí doplnit rozpracované výkresy. - ovládá pojem kóta, kótovací čára, pozice, rozměr výrobku, popisové pole. 	Technické kreslení	
<ul style="list-style-type: none"> - provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň - řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí - měří, dovede orýsovat materiál, řeže pilou, piluje pilníkem, rašpluje rašplí, spojuje materiál hřebíky a dovede dát výrobku jednoduchou povrchovou úpravu. 	Práce se dřevem	EV – dřevo jako přírodní materiál, pracovní aktivity ve prospěch životního prostředí
<ul style="list-style-type: none"> - organizuje a plánuje svoji pracovní činnost - rozpozná základní druhy kovů, uvede příklad jejich vlastností. - měří, dovede orýsovat materiál, stříhá plech, probíjí plech, odděluje drát řezem, stříhem, piluje, ohýbá drát a tenký plech. 	Práce s kovem	EV – energetická náročnost výroby železa, vliv na životní prostředí, separace odpadu
<ul style="list-style-type: none"> - objasní, z čeho se vyrábí plasty, rozliší několik základních druhů, vhodně aplikuje znalost vlastností plastů při jejich opracovávání - měří, orýsovává, řeže, piluje, lepí 	Práce s plasty	EV – výroba plastů, vliv na živ. prostředí, plasty kolem nás, separace odpadu

<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje zdroje elektrického napětí, elektrické spotřebiče, vodiče nevodiče. Popíše některá praktická zapojení. - zapojuje obvod se zdrojem a spínacím či rozpínacím tlačítkem a spotřebičem 	Elektrotechnické práce	EV – výroba el. energie, čistá el. energie, životní prostředí
--	------------------------	--

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

9. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu 	Bezpečnost a hygiena práce	OSV – osobní vlastnosti a zájmy
<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje základní body řádu školní dílny. 	Řád školní dílny	VDO – osobní odpovědnost, práva a povinnosti
<ul style="list-style-type: none"> - uvede znaky řezu a průřezu. - doplní neúplný technický výkres. 	Technické kreslení	
<ul style="list-style-type: none"> - užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku - zhotoví výrobek, přičemž hobluje prkénka na požadovanou šířku, jednotlivé díly spojí čepováním, výrobek slepí, povrchově upraví, případně zatmelí. 	Obrábění dřeva Výrobek dle výběru:	
<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí některé způsoby průmyslového zpracování plastů (lisování, vyfukování, vytlačování, válcování). - leští a matuje organické sklo 	Zpracování plastů Výrobek dle výběru:	
<ul style="list-style-type: none"> - rozdělí ocel na základní skupiny. - rozpozná druhy ocelových profilů. - na výrobku prokáže dovednost řezání pilkou na kov, pilování na požadovaný rozměr, vrtání, ohýbání drátu, plechu. 	Zpracování kovů Výrobek dle výběru:	
<ul style="list-style-type: none"> - na výrobku prokáže schopnost samostatně číst technický výkres, řezat a pilovat ocel, dlabat dlátem, stříhat plech, ohýbat plech, dávat výrobku povrchovou úpravu. 	Samostatná tvořivá práce Kombinovaná práce	VDO – dodržování předpisů a norem, poskytnutí nebo přivolání pomoci
<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu 	Elektrotechnické práce	EV – výroba el. energie, životní prostředí a jeho ochrana

<p>elektrickým proudem</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní princip rozvodu elektrické energie - rozpozná používané prvky elektrotechnických zařízení - dovede číst základní schémata elektrotechnických zapojení - při práci se stavebnicí provede montáž následujících zapojení (jednopolový vypínač, sériový, křížový, střídavý, zvonkový ...) - vyjmenuje a popíše elektrické spotřebiče v domácnosti. 		<p>VMEGS – zdroje energie ve světě, obnovitelné zdroje el. energie, čistá energie</p>
<p>Ovládá drobné práce:</p> <ul style="list-style-type: none"> - broušení pil - broušení dlát a nožů, hoblíků, motyk a rýčů - opravy a drobná údržba nářadí školního pozemku. - opravy a údržba vybavení třídy, broušení, tmelení a nátěr lavic i židlí. - údržba a příprava školního hřiště na provoz 	<p>Údržba nářadí, drobné opravy, údržba škol. hřiště</p>	<p>OSV – stanovení osobních cílů, práce pro školní kolektiv VDO – vztah k práci své i práci druhých, hodnota práce</p>

KNIHA A JÁ

6.–9. ročník

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět je možné vyučovat jako samostatný předmět v 6. - 9. ročníku po 1 hodině týdně, případně ho integrovat v širších souvislostech, protože je spjat s dějepisem (vynález knihtisku, činnost Konstantina a Metoděje, období národního obrození apod.), literární výchovou (literatura v psané podobě, významné osobnosti literatury a jejich tvorba), informačními a komunikačními technologiemi (dostupnost literatury v digitální podobě – vzácná literární díla, prvotisky, apod.)

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu *Kniha a já* je zaměřeno na:

- vnímání knihy jako nezastupitelného zdroje informací
- pochopení knihy jako specifického zdroje pocitů a prožitků
- rozvíjení poznání záměrů autora, pochopení hlavní myšlenky, schopnost vcítění se
- využití různých knih (krásná literatura, slovníky, encyklopedie, katalogy, bibliografie) pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných k dalšímu vzdělávání a sebevzdělávání.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- vedeme žáky k využití knihy jako zdroje informací
- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací
- vedeme žáky k vyhledávání a používání správné terminologie
- zohledňujeme rozdíly v pracovním tempu žáků, zohledňujeme jejich specifické potřeby a zkušenosti

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k samostatnému řešení problémů
- umožňujeme jim, aby si samostatně zvolili postup vedoucí k dosažení cíle
- seznámíme žáky s různými zdroji informací, které mohou vést k řešení problémů a k ověřování dílčích výsledků a k jejich srovnávání

Kompetence komunikativní

- seznamujeme žáky s různými typy textů a doprovodných materiálů (ilustrace, reprodukce, grafy, apod.) o daných tématech
- vedeme žáky k výstižné a srozumitelné argumentaci
- zadáváme úkoly, které vedou ke vzájemné spolupráci a k samostatnému řešení problémů

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici, nebo být i součástí týmu
- dodáváme žákům sebedůvěru

- podporujeme jejich individuální vývoj, ale zároveň je vedeme k tomu, aby si uvědomovali příslušnost ke skupině
- vedeme je k tomu, aby respektovali stanovená pravidla pro činnost skupiny

Kompetence občanská

- vedeme žáky k zájmu o kulturní dědictví
- vedeme žáky k tomu, aby byli aktivní ochránci kulturního bohatství
- vedeme žáky k zapojování se do kulturního dění

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k využití teoretických znalostí při přípravě na jejich budoucí povolání
- vedeme žáky k práci podle návodu, podle předem stanovených postupů a k jejich dodržování
- vedeme žáky k využívání znalostí v běžné každodenní praxi

Kompetence digitální

- Rozvíjíme dovednost získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah.
- Diskutujeme se žáky o významu digitálních technologií pro lidskou společnost; řešíme bezpečnost zařízení i dat, situace s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních.
- Vedeme žáky k tomu, aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky.
- Vedeme žáky k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.
- Aktivujeme žáky k vyjádření názoru a zobecnění určitého obrazového materiálu (foto, video).

KNIHA A JÁ		
6.–9. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže rozlišit způsoby získávání informací – počítač, kniha - rozezná vizuálně encyklopedii, cizojazyčný slovník, poezii, prózu - dokáže najít publikaci v systému knihovny 	<p>Význam knihy</p> <p>Druhy knih podle obsahu</p> <p>Knihovna</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná souvislosti mezi úrovní způsobu získávání informací v jednotlivých fázích vývoje lidské společnosti a způsobu jejich uchovávání - chápe kulturní rozmanitost světa 	<p>Jak vznikala literatura</p> <ul style="list-style-type: none"> - ústní podání - psaná podoba - znalosti písma 	Četba na pokračování
<ul style="list-style-type: none"> - uvědomí si rozdílný vývoj v různých částech světa - chápe technické vynálezy jako pokrok 	<p>Knihtisk</p> <p>Jak vzniká kniha</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastní tisk - brožovaná, vázaná kniha 	Četba na pokračování
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná vztah mezi výrobou knih a úrovní řemeslné výroby - dokáže vlastní manuální zručnost při výrobě papíru 	<p>Výroba papíru</p> <ul style="list-style-type: none"> - výroba vlastního papíru 	Četba na pokračování
<ul style="list-style-type: none"> - vnímá knihu jako umělecké dílo 	<p>Knižní obálka</p> <ul style="list-style-type: none"> - výroba vlastní obálky 	Četba na pokračování
<ul style="list-style-type: none"> - vlastní estetické cítění se projeví i ve vztahu ke knize 	<p>Ilustrace</p> <ul style="list-style-type: none"> - ilustrátoři 	Četba na pokračování
<ul style="list-style-type: none"> - manuální zručnost a její rozvíjení - dokáže si cenit vlastní práce - posoudí kvalitu práce jiných 	Výroba vlastní knihy	Četba na pokračování
<ul style="list-style-type: none"> - dokáže najít informace o jednom problému z různých typů knih, naučí se pracovat systematicky - naučí se pracovat s abecedním řazením pojmů 	<p>Kniha jako zdroj informací</p> <ul style="list-style-type: none"> - encyklopedie - monografie - krásná literatura 	Četba na pokračování

<ul style="list-style-type: none"> - objasní vlastní názor, obhájí ho při diskuzi se spolužáky - dokáže vyjádřit hlavní myšlenku díla 	<p>Krásná literatura</p> <ul style="list-style-type: none"> - co rád čtu - jaké ilustrace mám rád 	Četba na pokračování
<ul style="list-style-type: none"> - osvojení schopnosti diskuze - naučit se naslouchat druhému - respektovat cizí názor 	<p>Shrnutí</p> <ul style="list-style-type: none"> - co mi dala četba na pokračování - co čtu ve volném čase 	Četba na pokračování

MATEMATIKA HROU

6.–9. ročník

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět je realizován v 6. až 9. ročníku po jedné hodině týdně. Obsahuje část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace.

Tento volitelný předmět částečně navazuje na učivo povinného předmětu Matematika. Zaměřuje se na méně obvyklé formy práce, především nejrůznější matematické hádanky, hlavolamy, zajímavé úlohy, hry s matematickou tematikou, práce s geometrickými modely. Kromě rozvoje logického a abstraktního myšlení a prostorové představivosti, procvičování a upevňování matematických dovedností je účelem předmětu přiblížit žákům matematiku hravou formou, pomoci jim vybudovat si k ní kladný vztah a umožnit zažít pocit úspěchu i těm, kteří v tomto oboru nevynikají. Stupeň obtížnosti úloh je vždy přizpůsoben ročníku a učivu, které již bylo probráno nebo je právě probíráno v povinném předmětu Matematika.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k netradičním způsobům učení, prostřednictvím hry dochází k uvolnění napětí a nastává možnost vstřebávání informací a osvojování dovedností efektivnějším způsobem
- žákům je umožněno užívat k učení výpočetní techniku

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni k tvořivému přístupu řešení problémů
- žáci jsou vedeni k užívání logických, matematických a empirických postupů při řešení problémů

Kompetence komunikativní

- žáci jsou při hrách ve dvojici nebo ve skupině vedeni k účelné komunikaci
- žáci se učí vysvětlit postup při řešení problému, argumentovat o svém způsobu řešení

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují při hrách ve skupině a při společném řešení úloh
- žákům je umožněno získávat sebevědomí prostřednictvím plnění úloh hravou formou

Kompetence občanské

- žáci se při hrách učí nutnost respektování pravidel

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce, ke zdokonalování grafického projevu
- při vytváření geometrických modelů jsou žáci vedeni k bezpečné práci s materiály a nástroji, osvojují si základní pracovní dovednosti

Kompetence digitální

- Rozvíjíme dovednost získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah.
- Diskutujeme se žáky o významu digitálních technologií pro lidskou společnost; řešíme bezpečnost zařízení i dat, situace s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních.
- Vedeme žáky k tomu, aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky.
- Vedeme žáky k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.
- Aktivujeme žáky k vyjádření názoru a zobecnění určitého obrazového materiálu (foto, video).

MATEMATIKA HROU		
6.–9. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - tvořivým způsobem přistupuje k řešení hádanek a hlavolamů - rozvíjí svou představivost a logické myšlení 	Matematické hádanky, rébusy a hlavolamy Číselné a logické řady Číselné a obrázkové analogie Netradiční logické a geometrické úlohy Japonské hádanky (sudoku, kakuro aj.) Matematické křížovky, kris kros Magické čtverce Matematické doplňovačky a algebrogramy Matematické pohádky Zajímavá čísla (palindromy, pythagorejská, záclonová čísla, atd.)	
<ul style="list-style-type: none"> - prostřednictvím her si osvojuje matematické dovednosti v různých číselných oborech a geometrických aplikacích 	Hry Pexeso Domino Puzzle Deskové hry	
<ul style="list-style-type: none"> - procvičuje si znalosti vlastností geometrických těles - rozvíjí svou prostorovou představivost 	Práce s geometrickými modely Práce se stavebnicí Výroba modelů z různých materiálů	
	Rozšiřující učivo: <i>Finanční matematika</i> <i>Statistika</i> <i>Kombinatorika</i> <i>Číselné soustavy</i>	

FINANČNÍ A EKONOMICKÁ GRAMOTNOST

6.–7. ročník

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Volitelný vyučovací předmět Finanční a ekonomická gramotnost (dále pouze FEG) může být realizován v 6. a 7. ročníku po jedné hodině týdně z disponibilní časové dotace.

Předmět FEG vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení se do života z finančního a ekonomického hlediska. Výuka se zaměřuje na osvojení si poznatků a pojmů, které souvisejí s orientací žáků v dané problematice, aby se žáci naučili orientovat především na finančním trhu, mezi finančními produkty, umět hospodařit s penězi a nezádlužovat se. Seznamuje žáky se vzájemnými vztahy mezi státem, firmami, institucemi, rodinou a vztahy mezi lidmi obecně. Rozvíjí povědomí žáků o hospodářském životě a činnostech důležitých institucí a orgánů z oblasti financí a ekonomie. Činnosti ve výuce směřují k osvojování praktických dovedností a k jejich aplikaci v reálných životních situacích.

Výukový předmět FEG motivuje žáky k učení v rámci pochopení, že znalost finanční a ekonomické problematiky, právních předpisů, smluv a smluvních vztahů může mít pozitivní vliv nejen na jejich život, ale i život jejich rodiny. Výuka vede žáka, aby byl v reálném životě flexibilní a schopný vždy nalézt optimální možnost, jak si nejen zajistit příjem a co nejefektivněji jej využít, ale také ke schopnosti zvažovat důsledky svých rozhodnutí.

Výuka probíhá především formou výkladu, dialogu, skupinové diskuse, rozboru získaných informací, návrhu řešení problému, aktivních her a obhajoby vlastních hypotéz. Žáci ve výuce nacházejí prostor pro utváření vlastních názorů a k volbě správného rozhodování, čímž posilují zdravé sebevědomí, utváření a obhajobu vlastních názorů, zvyšují odolnost vůči stresu a učí se správnému rozhodování.

Výuka je založena na provádění praktických úkolů a vytváření situací simulujících reálný stav, s cílem přimět žáky na ně adekvátním způsobem reagovat. Žáci jsou vedeni k samostatné práci, skupinové práci a práci ve dvojicích. Důraz je kladen na samostatné vyhledávání informací z internetu, novin a časopisů, na třídění vyhledaných informací a jejich následné zhodnocení.

FEG je úzce provázán s výukou mnoha předmětů, jako je matematika, český jazyk, občanská nauka, dějepis, zeměpis aj.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vedeme žáky k tomu, aby se naučili rozumět obecné používaným termínům a pojmům finanční a ekonomické problematiky a aby s nimi dovedli zacházet
- učíme je chápat oblast financí a ekonomie ve vzájemné provázanosti jako neoddělitelnou součást lidské existence
- vedeme žáky k aplikaci teoretických poznatků na praktických příkladech
- vedeme žáky v řadě činností k využívání výpočetní techniky k vyhledávání informací
- žák dokáže vyhledávat a třídit informace o probíraných oblastech podle zadaných kritérií, následně je zpracovávat a vyvozovat z nich závěry
- propojujeme výuku s dalšími vzdělávacími obory jako je matematika, informatika, český jazyk, zeměpis, dějepis, občanská nauka aj...

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky ve vhodných případech k použití příslušného matematického postupu, na základě něhož je možné zvolit správné rozhodnutí
- předkládáme žákům dostatečné množství praktických příkladů, na kterých je možné pochopit danou problematiku
- vedeme žáky k rozpoznávání příčin problému, jeho pochopení a následné volbě nejvhodnějšího řešení
- žáci dokáží svá řešení zhodnocovat z nejrůznějších společenských aspektů
- žáci dokáží obhájit svůj způsob řešení daného problému v konfrontaci s názory ostatních žáků

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k tomu, aby představili výsledky své práce nebo práce své skupiny formou prezentace pro zbytek třídy
- žáky dokáží pracovat s různými druhy textů, ať už příběhů z reálného života nebo textů zákonů a jiných dokumentů, analyzovat je a vyhledávat v nich podstatné informace
- vedeme žáky k diskusi
- žáci dokáží obhajovat svůj názor či postup, jasně a věcně se vyjadřovat, naslouchat názorům ostatních a reagovat na ně
- žáci dokáží využívat své komunikační dovednosti

Kompetence sociální a personální

- zadáváme úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat, využíváme možnosti skupinové práce a práce ve dvojicích
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- vedeme žáky k věcné argumentaci, ke schopnosti sebekontroly
- vedeme žáky ve většině činností formou diskuse celé třídy
- na základě respektování názoru každého žáka budujeme v dětech sebedůvěru
- podporujeme vzájemnou pomoc, respekt, ohleduplnost
- zařazujeme metody práce, které podporují spolupráci a týmovou práci
- motivujeme žáky k tomu, aby se zapojovali do diskuze, vyjadřovali a obhajovali své názory
- vyzýváme žáky ke spolupráci a diskusi s rodiči

Kompetence občanské

- rozvíjíme pozitivní postoj k porozumění finanční a ekonomické oblasti a problematiky hospodaření celkem
- seznamujeme žáka mimo jiné s principy hospodaření veřejných rozpočtů, včetně základních parametrů sociálního systému v ČR
- seznamujeme žáky s provázanými vztahy mezi státem, občany, firmami a institucemi
- vedeme žáky k formování svých charakterových rysů k zodpovědnému rozhodování podle dané situace
- vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé, k respektování názorů ostatních
- umožňujeme, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svou činnost nebo její výsledky
- žáci nácházejí nenásilné cesty k řešení konfliktů

Kompetence pracovní

- žáci vedeme k orientaci ve finanční a ekonomické oblasti
- vedeme žáka k pochopení problematiky hospodaření a zacházení s finančními prostředky

- žáci nachází způsoby, jak využívat znalosti získané ve škole i mimo ni pro svůj další budoucí rozvoj
- žáci vyhledají jak si zajistit příjem a co nejefektivněji jej využít
- vedeme žáky ke schopnosti zvažovat důsledky svých rozhodnutí.
- rozvíjet své myšlení a nacházet nová řešení

Kompetence digitální

- Rozvíjíme dovednost získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah.
- Diskutujeme se žáky o významu digitálních technologií pro lidskou společnost; řešíme bezpečnost zařízení i dat, situace s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních.
- Vedeme žáky k tomu, aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky.
- Vedeme žáky k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.
- Aktivujeme žáky k vyjádření názoru a zobecnění určitého obrazového materiálu (foto, video).

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Rozvoj schopnosti poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Kreativita, Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje praktická etika.

Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát, Formy participace občanů v politickém životě.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímají, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané.

Mediální výchova

Vnímání mediálních sdělení, Fungování a vliv médií na společnost.

FINANČNÍ A EKONOMICKÁ GRAMOTNOST

6.–7. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<p>Žák</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí obecně používaným termínům a pojmům finanční a ekonomické problematiky a dovede s nimi zacházet - orientuje se v informačních zdrojích ve finanční a ekonomické problematice. Samostatně získává potřebné informace - umí využít výpočetní techniky k vyhledávání informací - aplikuje teoretické poznatky na praktických příkladech - vyhledává a třídí informace, umí je zpracovat a vyvodit z nich patřičné závěry - rozpoznává příčiny problému, chápe jej a následně volí nejvhodnější řešení - zhodnocuje svá řešení z nejrůznějších aspektů - obhájí svůj způsob řešení v konfrontaci s názory ostatních - diskutuje a obhájí svůj názor či postup, jasně a věcně se vyjadřuje, naslouchá názorům ostatních, respektuje je a reaguje na ně adekvátním způsobem - využívá své komunikační dovednosti - stává se samostatným sebevědomým jedincem se schopností sebekontroly a respektem k ostatním - zná svá základní práva a orientuje se v platných právních předpisech 	<p>Úvod do učiva</p> <p>Základní pojmy</p> <p>Příběhy z reálného života, praktické příklady</p> <p>Vlastnictví</p> <ul style="list-style-type: none"> - formy, ochrana, centrální evidence, výhody a nevýhody - vlastnictví nemovitostí, duševní vlastnictví <p>Dělbá práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - HDP, databáze, instituce, účastníci, ekonomické jednotky <p>Výroba, obchod, služby</p> <ul style="list-style-type: none"> - funkce, návaznost, koloběh zboží a služeb v ekonomice, vstupy a výstupy ekonomiky - Zahraniční obchod <p>Právnícké a fyzické osoby</p> <ul style="list-style-type: none"> - Právní formy podnikání, živnostenský a obchodní rejstřík <p>Principy tržního hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> - Princip fungování trhu, maloobchodní trh - Tvorba ceny - Základní práva spotřebitelů - Reklama, sleva, označování výrobků, základní 	<p>OSV Rozvoj schopnosti poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Kreativita, Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje praktická etika.</p> <p>VMEGS Evropa a svět nás zajímají, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané.</p> <p>VDO Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát, Formy participace</p>

<ul style="list-style-type: none"> - chápe funkci platebního styku, formy placení a orientuje se v jejich využití - orientuje se na finančním trhu a mezi finančními produkty - má povědomí o hospodářském životě a činnostech důležitých institucí a orgánů z oblasti financí a ekonomie <ul style="list-style-type: none"> - rozumí a orientuje se v obecné rovině ve finanční a ekonomické oblasti, problematice hospodaření a chápe jak zacházet s finančními prostředky - chápe principy hospodaření veřejných rozpočtů, včetně základních parametrů sociálního systému s ČR - chápe jak si v budoucnu zajistit příjem a jak jej co nejefektivněji využít - chápe, že znalost finanční a ekonomické problematiky, právních předpisů, smluv a smluvních vztahů může mít pozitivní vliv nejen na jeho život, ale i život jeho rodiny 	<p>pravidla podávání reklamací</p> <p>Peníze a bezhotovostní platební styk</p> <ul style="list-style-type: none"> - historie, funkce a podoby peněz, ochranné prvky, formy placení - ČNB, emisní politika - hodnota peněz, hodnota jednotlivých bankovek - funkce a služby bank, druhy účtů, úrok, úvěr, bankovní poplatky - základní bezhotovostní druhy plateb - platební karty, funkce a použití bankomatů, ochrana a zneužití platebních karet - debetní a kreditní karty, nástroje platebního styku <p>Hospodaření s penězi a majetkem</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktiva, pasiva - zásady hospodárnosti - vliv inflace na hodnotu peněz - základní způsoby nakládání s volnými prostředky - základní druhy pojištění - rozpočet státu, veřejný rozpočet, - význam daní, daňové přiznání - rozpočet rodiny - sestavení rozpočtu domácnosti - způsoby zacházení s penězi + rizika 	<p>občanů v politickém životě.</p> <p>MeV Vnímání mediálních sdělení, Fungování a vliv médií na společnost.</p> <p>OSV Hodnoty, postoje, praktická etika</p> <p>OSV Sebepoznání a sebepojetí</p>
---	---	--

ANGLICKÁ KONVERZACE

7. a 8. ročník

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Anglický jazyk je důležitý cizí jazyk, který žákům poskytuje jazykový základ pro komunikaci v Evropě i ve světě. Proniká však i do každodenního života – setkáváme se s ním v nápisích na zboží v obchodě, prostřednictvím populární hudby, filmu, ale i při práci s počítačem.

Časová dotace tohoto předmětu je 1 vyučovací hodina v 7. nebo 8. ročníku a je čerpána z disponibilní časové dotace. Výukou se prohlubují jazykové znalosti a dovednosti, rozšiřuje se slovní zásoba a upevňuje se mluvená forma jazyka.

Důraz je kladen na porozumění a prohloubení již získaných znalostí a na aktivní využití komunikace v cizím jazyce. Pozornost je také věnována na osvojení si slovní zásoby v rámci tematických okruhů. Je podporována snaha vzbudit zájem žáků o tento předmět a vytvořit pozitivní vztah k tomuto předmětu. Pozornost je dále zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby angličtiny.

Výuka probíhá ve třídách, případně v učebně VT.

Formy realizace

Vyučovací hodiny jsou realizovány formou dialogu, poslechu, četby, reprodukce textu (písemná, ústní), skupinového vyučování, práce ve dvojicích a skupinách, výkladu. Zařazována je rovněž samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), dále hry, soutěže, recitace, zpěv, krátkodobé projekty či výukové programy na PC.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Zadáváním úkolů, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace, vedeme žáky:

- ke schopnosti ověřovat si výsledky.
- k tomu, aby dokázali vybrat a využívat vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- k dovednosti propojovat získané poznatky do širších celků.
- k poznání smyslu a cílů učení.

Kompetence k řešení problémů

Kladením vhodných otázek a zpřístupněním informačních zdrojů vedeme žáky:

- ke schopnosti pochopit problém.
- k dovednosti vyhledat vhodné informace.

Kompetence komunikativní

Vytvářením příležitostí pro komunikaci mezi žáky a aktivitami, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích, ve skupinách apod. vedeme žáky:

- k výstižnému a souvislému projevu.
- ke komunikaci na odpovídající úrovni.
- ke schopnosti naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat.

Kompetence sociální a personální

Hodnocením žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok, a jejich podněcováním k argumentaci vedeme žáky:

- ke spolupráci ve skupině.
- ke spoluúčasti na utváření příjemné atmosféry v týmu.
- ke schopnosti sebekontroly.
- k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti.

Kompetence občanské

Žáky vedeme:

- k respektování názorů ostatních.
- k zodpovědnému rozhodování podle dané situace.
- k prezentaci jejich myšlenek a názorů.
- k diskusi a ke vzájemnému naslouchání si.

Kompetence pracovní

- napomáháme žákům při cestě ke správnému řešení a zohledňujeme rozdíly v jejich znalostech a pracovním tempu, tak aby si žáci byli schopni efektivně organizovat svou práci.

Kompetence digitální

- Rozvíjíme dovednost získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah.
- Diskutujeme se žáky o významu digitálních technologií pro lidskou společnost; řešíme bezpečnost zařízení i dat, situace s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních.
- Vedeme žáky k tomu, aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky.
- Vedeme žáky k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.
- Aktivujeme žáky k vyjádření názoru a zobecnění určitého obrazového materiálu (foto, video).

Průřezová témata

EV

- vztah člověka k prostředí

MeV

- interpretace vztahu mediálního sdělení a reality
- kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- tvorba mediálního sdělení

MuV

- Kulturní difference, Multikulturalita

OSV

- Sociální rozvoj, Osobnostní rozvoj

VMEGS

- Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět

ANGLICKÁ KONVERZACE		
7. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
Žák <ul style="list-style-type: none"> - ptá se na zážitky spolužáků z prázdnin - napíše pohled o zážitcích z prázdnin - ptá se spolužáků na jejich koníčky a odpovídá na jejich otázky 	Prázdniny, aktivity ve volném čase	
<ul style="list-style-type: none"> - popíše rodinné a příbuzenské vztahy, - sestaví svůj rodokmen - ptá se na kamarády ostatních spolužáků - charakterizuje nejlepšího kamaráda/kamarádku 	Moje rodina, moji přátelé	
<ul style="list-style-type: none"> - popíše zvyky a svátky v anglicky mluvících zemích - porovná zvyky a tradice se svou zemí - vyhledá informace o anglicky mluvících zemích 	Den díkůvzdání, Halloween, prázdniny ve Velké Británii	
<ul style="list-style-type: none"> - popíše vánoční zvyky v anglicky mluvících zemích - porovná zvyky a tradice se svou zemí - napíše vánoční přání svému kamarádovi, rodině 	Vánoce v České republice a ve Velké Británii	
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje své město - nakreslí a popíše cestu ke svému bydlišti - nakreslí svoji nebo vymyšlenou školu, popíše ji, vytvoří si vysněný rozvrh v angličtině 	Naše město a naše škola	

<ul style="list-style-type: none"> - napíše seznam nákupu v angličtině - vyjmenuje typy obchodů a řekne, co tam koupí - vymyslí a sehraje scénky spojené s nakupováním v různých obchodech - popíše, co rád nosí a proč a ptá se spolužáků 	Nakupování, oblečení	
<ul style="list-style-type: none"> - diskutuje o typech médií - uvede, co upřednostňuje - uvede oblíbenou knihu, seriál, film - ptá se spolužáků na jejich oblíbenou knihu, film, seriál - vybere a popíše svou oblíbenou knihu, seriál nebo film 	Média, příběhy	
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje tradiční zvyky během Velikonoc - uvede, co rád jí a pije - ptá se spolužáků - vytvoří jídelní menu dle svých představ 	Velikonoce, jídlo a pití	
<ul style="list-style-type: none"> - porovná města mezi sebou - ptá se spolužáků, co by chtěli v obou městech vidět - nakreslí a uvede jejich symboly 	Praha, Londýn	
<ul style="list-style-type: none"> - uvede, kam cestoval - ptá se spolužáků - popíše svůj vysněný výlet a nakreslí obrázek 	Cestování a výlety	

ANGLICKÁ KONVERZACE

8. ročník

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
Žák - popíše rodinné a příbuzenské vztahy - ptá se spolužáků na rodinu - sestaví jednoduchý rodokmen	Moje rodina a rodokmen	
- nakreslí svoji nebo vymyšlenou školu a popíše ji - vytvoří si vysněný rozvrh v angličtině	Škola	
- uvede, co rád jí a pije - ptá se spolužáků - vytvoří jídelní menu dle představ	Jídlo a pití	
- popíše svoje prázdniny - charakterizuje svátky ve své zemi	Prázdniny	
- charakterizuje své oblíbené zvíře a rostlinu - popíše přírodu ve svém okolí	Zvířata, rostliny a příroda	

<ul style="list-style-type: none"> - vytvoří vlastní učební plán anglické hodiny 	Moje anglická hodina	
<ul style="list-style-type: none"> - uvede oblíbenou knihu, seriál, film a hru - ptá se spolužáků na jejich oblíbenou knihu, film, seriál a hru - vybere a popíše svou oblíbenou knihu, seriál, film nebo hru 	Filmy, hry a knihy	
<ul style="list-style-type: none"> - popíše svoje záliby - ptá se spolužáků na jejich záliby 	Záliby	
<ul style="list-style-type: none"> - popíše anglicky mluvící země - charakterizuje jejich památky a symboly 	Anglicky mluvící země	
<ul style="list-style-type: none"> - charakterizuje své město - vytvoří jednoduchý plán svého města 	Moje město	

PŘÍRODOVĚDNÝ SEMINÁŘ

6.–9. ročník

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Přírodovědný seminář je volitelným vyučovacím předmětem, který může být vyučován v 6. až 9. ročníku. Je dotován 1 hodinou týdně z disponibilní časové dotace. Přírodovědný seminář může být vyučován v kmenových třídách, učebně chemie a fyziky, též v terénu. Vyučovací předměty přírodopis, chemie, fyzika a přírodovědný seminář se vzájemně doplňují.

Vyučovací předmět Přírodovědný seminář vede žáka k uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků, jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjí dovednost objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet si a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty následně interpretovat.

Výuka směřuje k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních přírodních zákonitostí
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat přírodní jevy

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- učí žáky různým technikám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů
- učí žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu
- učí žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivity a využívat je k dalšímu učení
- umožňuje žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry
- motivuje k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení a poznávání

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky přecházet od poznávání smyslového k pojmovému poznávání
- vede žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života
- rozvíjí schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení
- podporuje samostatnost, tvořivost a logické myšlení
- podporuje týmovou spolupráci při řešení problémů
- vede žáky, jak některým problémům předcházet

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k přesnému, logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci
- vede žáky stručně, přehledně i objektivně ústně i písemně sdělovat postup a výsledky svých pozorování a experimentů

- vede žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty
- důsledně vyžaduje dodržování pravidel pro zacházení s mikroskopem a dalšími zařízeními a pomůckami, které jsou součástí vybavy odborných učeben

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce
- rozvíjí schopnost žáků zastávat v týmu různé role
- podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a za zachování životního prostředí
- vede žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, k aktivní ochraně životního prostředí
- netoleruje agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků
- netoleruje nekamarádkské chování a odmítnutí požadované pomoci
- podporuje vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují
- důsledně vyžaduje dodržování stanovených pravidel (manipulace s mikroskopem a technickým vybavením učeben)

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci
- podporuje využívání výpočetní techniky a internetu
- seznamuje žáky se zásadami bezpečnosti, ochrany zdraví při práci a důsledně vyžaduje jejich dodržování

Kompetence digitální

- Rozvíjíme dovednost získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah.
- Diskutujeme se žáky o významu digitálních technologií pro lidskou společnost; řešíme bezpečnost zařízení i dat, situace s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních.
- Vedeme žáky k tomu, aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky.
- Vedeme žáky k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.
- Aktivujeme žáky k vyjádření názoru a zobecnění určitého obrazového materiálu (foto, video).

Průřezová témata

OSV

Hodnoty, postoje, praktická etika.

EV

Základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí.

Porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí, zachování biologické rovnováhy.

VMEGS

Evropská a globální dimenze v základech ekologie.

MuV

Vzájemné respektování.

MeV

Komunikace a kooperace.

PŘÍRODOVĚDNÝ SEMINÁŘ		
6. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
Zná, jak se správně chovat v lese a důvody tohoto chování.	Chování v lese	
Zná podmínky existence rostlin a živočichů a jejich vztahy.	Potravní řetězec	EV: Základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí. Porozumění souvislostem v biosféře, zachování biologické rovnováhy.
Porovnává rostliny v různých patrech lesa.	Patra lesa	
Zdůvodní změnu barvy listů a umí vysvětlit, proč dochází k opadávání listů.	Zbarvení a opadávání listů	
Pozná různé listnaté a jehličnaté stromy a ví o možnostech jejich použití.	Listnaté a jehličnaté stromy	
Ví, k čemu jsou nám potřebné lesy a jak můžeme lesům pomáhat (ochraňovat je).	Les	
Popíše části houby, dodržuje zásady jejich sběru a zná způsoby jejich uchovávání.	Houby	Výstava hub – Chanos Mimoň
Zná některé chráněné a ohrožené druhy živočichů a rostlin a ví, proč je máme chránit. Navrhuje řešení ochrany některých ohrožených druhů živočichů.	Chránění a ohrožení živočichové a rostliny. Význam zoologických zahrad.	OSV: Praktická etika, hodnoty, postoje. EV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí. Porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí, zachování biologické rovnováhy. VMEGS: Evropská a globální dimenze v základech ekologie.

PŘÍRODOVĚDNÝ SEMINÁŘ		
7.–9. ročník		
Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
Používá při pokusech základní pravidla bezpečné práce a zásady manipulace s chemikáliemi a technickým vybavením učeben.	Bezpečnost práce	
Práce s mikroskopem.	Buňka	Připraví vodní mikroskopický preparát.
Založení akvária s vodními organismy, které pocházejí z naší přírody. Pravidelně kontroluje stav akvária a pečuje o organismy tak, aby byla ustanovena biologická a chemická rovnováha. Rozumí pojmu biologická rovnováha, popíše vztahy mezi organismy a uspořádání potravní pyramidy.	Akvárium	EV: Porozumění souvislostem v biosféře, zachování biologické rovnováhy.
Rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů. Pokusem dokáže vznik kyslíku při fotosyntéze a vznik oxidu uhličitého při dýchání.	Projevy života: fotosyntéza, dýchání, výživa, růst.	EV: Základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí. Porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí, zachování biologické rovnováhy.
Rozpozná, porovná a objasní funkci organel jednobuněčných rostlin a živočichů.	Jednobuněčné organismy: řasy a prvoci.	Práce s mikroskopem.
Objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků.	Složené organismy: lišejníky	Práce s mikroskopem.
Pozorování bezobratlých a hmyzu, částí jejich těla, přizpůsobení různému způsobu života.	Bezobratlí: žahavci, ploštěnci, měkkýši, kroužkovci, pavoukovci, korýši, hmyz.	Entomologická vycházka. MeV: Komunikace a kooperace.
Odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buněk po pletiva.	Mechorosty	Práce s mikroskopem.

Porovná stavbu a funkci kosterního, hladkého a srdečního svalu. Dokáže určit hlavní skupiny kosterních svalů.	Biologie člověka – svalovina: druhy svalové tkáně. Svaly hlavy, trupu, končetin.	Měření síly svalů. MuV: Vzájemné respektování.
Popíše hlavní části lidské kostry, jejich význam. Dokáže určit hlavní skupiny kosterních svalů.	Biologie člověka – tvar a pohyb těla	Antropometrické měření. MuV: Vzájemné respektování.
Zná stavbu nervové buňky; popíše šíření nervového vzruchu, reflexní oblouk. Vyjmenuje části nervové soustavy.	Biologie člověka – nervová buňka, reflexní oblouk.	Vyšetření základních reflexů. MuV: Vzájemné respektování.
Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek.	Mineralogie – nerosty a jejich třídění, horniny a jejich třídění, krystaly	Praktická poznávačka krystalů, minerálů a hornin.
Rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí. Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu.	Chemické reakce: Klasifikace chemických reakcí, základní anorganické, organické a analytické reakce běžně dostupných látek, faktory ovlivňující rychlost reakcí, chemie a elektřina.	EV: Základní podmínky života – přírodní zdroje. Základní podmínky života, lidské aktivity a problémy životního prostředí. Porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí, zachování biologické rovnováhy. MeV: Komunikace a kooperace.
Prakticky využívá poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a zná vliv změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní. Rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří proud a napětí.	Magnetická síla, magnetická pole, magnety, elektromagnety, elektromag. indukce, střídavý proud.	Chemie devátého ročníku: problematika galvanického článku.
Vysvětlí, proč a kdy se těleso v kapalině vznáší, plove a potápí. Předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní.	Vztahová síla působící na tělesa v kapalině; plavání, vznášení se a potápění těles v kapalině	OSV: Pomoc tonoucím. OSV: Hodnoty, postoje, praktická etika.
Ověří, zda na těleso působí elektrická síla a v jeho okolí je	Elektrická síla, elektrické pole,	

<p>elektrické pole. Zná jednotky el. proudu, vztah mezi nimi; měří el. proud ampérmetrem. Měří el. napětí voltmetrem, zná jednotky el. napětí a vztahy mezi nimi. Sestaví jednoduchý a rozvětvený obvod podle schématu; vysvětlí paralelní a sériové zapojení spotřebičů a určí výsledný odpor, proud a napětí. Rozliší pojmy vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností.</p>	<p>elektrický proud a napětí, vedení elektrického proudu. Jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod.</p>	
<p>Zná jednotlivé druhy elektromagnetického záření.</p>	<p>Elektromagnetické zařízení</p>	<p>Stavba jednoduché krystalky.</p>
<p>Využívá zákona odrazu světla na rozhraní dvou optických prostředí. Využívá zákonu o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problému a úloh. Ví, jak se rozloží bílé světlo na barevné spektrum.</p>	<p>Světlo: odraz světelného paprsku, zrcadla, lom světla, rozklad světla.</p>	<p>Stavba spektrometru.</p>

MATEMATICKÁ PŘÍPRAVA

Charakteristika předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Matematická příprava je jednododinový volitelný předmět vyučovaný v devátém ročníku. Obsah vyučovacího předmětu Matematika je rozšiřujícím předmětem Matematiky a její aplikace, je dotován jednou disponibilní hodinou. Cílem tohoto předmětu je připravit naše žáky k přijímacímu řízení na střední školy a úspěšné studium na těchto školách

Zaměření vzdělávání matematiky:

- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzování

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- zařazujeme metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami
- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vedeme žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě
- vedeme žáky k využívání prostředků výpočetní techniky

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k provádění rozboru problému a plánu řešení, k odhadování a ověřování výsledků, k volbě správného postupu při řešení slovních úloh a reálných problémů
- s chybou žáka pracujeme jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k užívání správné terminologie a symboliky, ke zdůvodňování matematických postupů, k vytváření hypotéz

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k věcné argumentaci, ke schopnosti sebekontroly

Kompetence občanské

- umožňujeme, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky

Kompetence pracovní

- požadujeme dodržování dohodnuté kvality, termínů

Kompetence digitální

- digitální technologie slouží žákům jako nástroj pro zpracování dat
- vytváříme situace, kdy jim využití digitálních technologií napomůže k efektivnímu řešení matematického problému
- vedeme žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků

- K modelování geometrických útvarů a těles využívají dynamický geometrický software, který přispívá k porozumění geometrickým vztahům a vlastnostem útvarů a také podporuje osvojení geometrických dovedností a rozvoj prostorové představivosti.

Průřezová témata

OSV

- *Osobnostní rozvoj* – Seberealizace a sebeorganizace (sebekontrola, plánování učení, stanovení cílů), Kreativita (cvičení pro rozvoj kreativity, tvorba jednoduchých úloh)
- *Sociální rozvoj* – Kooperace a kompetice (spolupráce při skupinové práci)
- *Morální rozvoj* – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (modelování situací, řešení slovních úloh, volba vhodné metody řešení)

EV

- *Lidské aktivity a problémy životního prostředí* (úlohy o stavu ovzduší, přítomnosti škodlivých látek, ochraně životního prostředí)

MVEGS

- *Evropa a svět nás zajímá* (srovnání států, grafy, slovní úlohy)

MATEMATICKÁ PŘÍPRAVA

Očekávané výstupy	Učivo	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - Upevnění již probraného učiva v nižším ročníku - Řešení úloh různými způsoby - Vyhledávání informací z jiných zdrojů 	Procenta – slovní úlohy, trojčlenka, grafy, diagramy a práce s nimi, úrokování, složené úrokování Mocniny – Pythagorova věta, početní operace s mocninami	
<ul style="list-style-type: none"> - Sestavování rovnic a soustav rovnic o dvou neznámých a pomocí nich řešit různé slovní úlohy - spojení získaných vědomostí s praxí 	Lineární rovnice – řešení rovnic se zlomky, s neznámou ve jmenovateli. Řešení slovních úloh pomocí rovnic – obecných, o pohybu, o směsích, o společné práci	
<ul style="list-style-type: none"> - převést získané vědomosti do abstrakce – početní výrazy s proměnnou 	Racionální čísla a početní operace s nimi – propojení početních operací mezi všemi číselnými množinami. Výrazy – číselné i s proměnnou - úpravy a početní operace s nimi. Lomené výrazy Finanční matematika – rodinný rozpočet, daně, odvody	

<p>- rozšíření představivosti, použití geometrie s běžným životem</p>	<p>Geometrie – konstrukční úlohy – trojúhelník, čtyřúhelník. Výpočet obvodu, obsahu u rovinných útvarů, povrch a objem těles (kruh, kružnice, krychle, kvádr, válec, jehlan, kužel...)</p>	
<p>- rozvoj představivosti, umět pracovat s odhadem</p>	<p>Úhly – dvojice úhlů – vedlejší, vrcholové, souhlasné, střídavé – výpočet jejich velikostí</p>	

6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

v souladu s § 4 zákona č. 561 / 2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání ve znění pozdějších předpisů

Úvod

Nedílnou součástí výchovně vzdělávací práce školy je hodnocení a klasifikace žáků. Jde o složitý proces, který klade vysoké požadavky na všechny pedagogické pracovníky. Cílem těchto pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků je pomoci těmto pracovníkům a stanovit jednoznačně platná kritéria pro hodnocení.

Hodnocení a klasifikace žáků je součástí jejich výchovy a vzdělávání. Účelem hodnocení a klasifikace je přispívat k odpovědnému vztahu žáka k výchově a vzdělávání v souladu se školskými předpisy. Výsledky hodnocení a klasifikace uvede škola na vysvědčení.

Žák se účastní výchovně-vzdělávacího procesu jako jeho aktivní subjekt. Pro školu je v tomto smyslu partnerem, který prostřednictvím sebehodnocení přebírá postupně za svůj osobní rozvoj stále větší díl odpovědnosti.

Hodnocení žáků

- a) Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků je:
 - jednoznačné
 - srozumitelné
 - srovnatelné s předem stanovenými kritérii
 - věcné
 - všestranné
- b) Hodnocení vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů a školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

Zásady klasifikace a způsob získávání podkladů pro klasifikaci

- a) Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník (dále jen učitel) uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi. (Např. učitel klasifikuje jen probrané učivo; před prověřováním znalostí mají žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva; účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí).
- b) Klasifikační stupeň určuje učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Výjimku tvoří komisionální zkoušky. Vyučující jsou povinni seznámit žáky s metodami a formami získávání podkladů pro klasifikaci v daném předmětu.
- c) Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé

klasifikační období. Přihlíží se k systematičnosti v práci žáka po celé klasifikační období.

- d) Hodnocení chování žáka ve škole i při akcích školy je nedílnou součástí celkového hodnocení žáka. Všechny projevy porušování norem chování, agresivity (včetně verbálních forem), netolerance či xenofobie je povinen řešit okamžitě ten pedagogický pracovník, který je projevu přítomen (popř. vykonává dohled nad žáky). V co nejkratší době informuje třídního učitele a v případě závažnějších přestupků ředitele školy.
- e) Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednávají na pedagogické radě.
- f) Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, zapíše učitelé příslušných předmětů číslíci výsledky celkové klasifikace do katalogových listů a připraví návrhy na umožnění klasifikace v náhradním termínu.
- g) Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně-vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:
 - soustavným diagnostickým pozorováním žáka
 - soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování
 - různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové), didaktickými testy
 - kontrolními písemnými pracemi a praktickými zkouškami předepsanými učebními osnovami
 - analýzou různých činností žáka
 - konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s pracovníky školních poradenských center
 - rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka
- h) Vyučující ve všech předmětech jsou povinni průběžně během školního roku hodnotit žáky, vhodně kombinovat podle typu předmětu a ročníku ústní a písemné ověřování získaných znalostí, vědomostí a dovedností a sebehodnocení žáka. Učitel musí mít dostatečné podklady pro hodnocení a klasifikaci žáka (např. bodovací systém, popř. jiné metody a formy hodnocení).
- i) Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Učitel své hodnocení slovně zdůvodní. Výsledky hodnocení písemných zkoušek, prací a praktických činností oznámí žákovi zpravidla do týdne. Zákonným zástupcům sděluje vyučující klasifikaci a výsledky hodnocení žáka individuálně a neveřejně.
- j) Termín písemného ověřování znalostí většího rozsahu oznamuje vyučující žákům zpravidla předem. V jednom dni mohou žáci konat pouze jednu zkoušku uvedeného charakteru.
- k) Učitel je povinen vést evidenci o průběžném hodnocení žáka a v případě potřeby ji doložit řediteli školy. Učitel je povinen uchovávat písemné práce žáků do konce školního roku (tj. do 31.8.); nepodléhají-li archivaci.
- l) Žák se SPU a CH má právo na doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonných zástupců na vypracování IVP.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

- a) Na konci školního roku třídní učitel (nebo pověřený zástupce) vydá žákovi vysvědčení; za první pololetí obvykle výpis z vysvědčení.

- b) Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen "klasifikace"), slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady.
- c) Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.

Stupně hodnocení a klasifikace

V denní formě vzdělávání se chování žáka hodnotí stupni hodnocení:

- **1 – velmi dobré**
- **2 – uspokojivé**
- **3 – neuspokojivé**

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- **1 – výborný**
- **2 – chvalitebný**
- **3 – dobrý**
- **4 – dostatečný,**
- **5 – nedostatečný.**

Není-li možné žáka hodnotit z některého předmětu, uvede se na vysvědčení u příslušného předmětu místo stupně prospěchu slovo „nehodnocen(a)“.

Pokud je žák z vyučování některého předmětu zcela uvolněn, uvede se na vysvědčení u příslušného předmětu místo stupně prospěchu slovo „uvolněn(a)“.

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni

- **prospěl(a) s vyznamenáním**
- **prospěl(a)**
- **neprospěl(a)**
- **nehodnocen(a)**

a) Žák je hodnocen stupněm

- **prospěl(a) s vyznamenáním**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré,
- **prospěl(a)**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,

- **neprospěl(a)**, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

b) Žák je nehodnocen

nehodnocen(a), není-li ho možné hodnotit z některého předmětu na konci prvního pololetí ani v náhradním termínu.

Postup do vyššího ročníku, opakování ročníku

- **Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák, který již v rámci daného stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.**
- Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
- Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník.
- Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, **požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka**; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.
- Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.
- Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

Hodnocení chování

Škola hodnotí chování žáků ve škole a při akcích pořádaných školou mimo areál a budovy školy.

- c) Hodnocení chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě.

- d) Kritériem pro hodnocení chování je dodržování pravidel chování, která stanoví školní řád. Zejména se jedná o pozdní příchody do školy, neomluvené hodiny, opakované neplnění školních povinností a domácích úkolů, zdlouhavé omlouvání absence, neoznámení plánované absence třídnímu učiteli, ale i požívání alkoholických nápojů, drog a jiných návykových a zdraví škodlivých látek a projevy jakékoli diskriminace např. z důvodů odlišné barvy pleti, nebo odlišného pohlaví, projevy agrese slovní i fyzické aj.
- e) Kritéria pro jednotlivé stupně chování jsou následující:

Stupeň 1 – velmi dobré

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a aktivně prosazuje ustanovení řádu školy. Má kladný vztah ke kolektivu třídy a školy, přispívá k jeho upevňování a k utváření pracovních podmínek pro vyučování. Méně závažných přestupků se dopouští naprosto ojediněle.

Stupeň 2 – uspokojivé

Žák se dopustil závažného přestupku proti pravidlům chování nebo řádu školy. Zpravidla se přes důtku třídního učitele (popř. ředitele školy) dopouští dalších přestupků, narušuje činnost kolektivu nebo se dopouští poklesků v mravním chování.

Stupeň 3 – neuspokojivé

Chování žáka ve škole je v rozporu s pravidly chování. Zpravidla se přes důtku ředitele školy popř. 2 z chování dále dopouští takových závažných provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova ostatních žáků. Záměrně narušuje činnost kolektivu.

Výchovná opatření

- a) V souladu s ustanovením § 31 odst.1) školského zákona výchovnými opatřeními jsou **pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření**. Pochvaly, jiná ocenění a další kázeňská opatření může udělit či uložit ředitel školy nebo třídní učitel.
- b) V případě neomluvené absence budou udělena tato kázeňská opatření:
- napomenutí třídního učitele
 - důtku třídního učitele
 - důtku ředitele školy (závažný důvod pro hodnocení chování jako uspokojivého)
 - snížená známka z chování.
- c) Udělení kázeňského opatření má jednotnou písemnou formu a je zaznamenáno v katalogovém listu. Kopie těchto dokumentů ukládá třídní učitel, v případě důtky a pochvaly ředitele školy ředitel školy.
- d) Udělení pochvaly či kázeňského opatření oznámí třídní učitel (popř. ředitel školy) i s jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci nezletilého žáka.
- e) **Pochvaly a ocenění ředitele školy.** Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

f) Pochvalami a oceněními jsou:

- **Pochvala ředitele školy**
– je pochvala ředitele školy udělována mimo jiné v následujících případech:
- za významné umístění v soutěžích (uměleckých, sportovních aj.)
- za příkladnou reprezentaci školy
- Ředitel školy prostřednictvím třídního učitele neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

Udělení pochvaly se zaznamená do dokumentace školy.

g) Pochvaly a ocenění třídního učitele

- **Pochvala třídního učitele** – třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit **pochvalu třídního učitele** za výrazný projev školní iniciativy nebo za déle trvající úspěšnou práci.
- Třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a její důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci. Udělení pochvaly se zaznamená do dokumentace školy.

h) Další kázeňská opatření, která nemají právní důsledky pro žáka

Při porušení povinností stanovených školním řádem může být podle závažnosti tohoto porušení žákovi uloženo(a):

- **Napomenutí třídního učitele** – uděluje třídní učitel bezprostředně po přestupku, kterého se žák dopustí; o udělení napomenutí uvědomí třídní učitel prokazatelně ředitele školy a zákonné zástupce žáka. Napomenutí třídního učitele se uděluje za drobné porušení povinností, které jsou stanoveny ve školním řádu.
- **Důtka třídního učitele** – uděluje ji třídní učitel po projednání a se souhlasem ředitele školy za drobné i závažnější či opakované porušení řádu školy.
- **Důtka ředitele školy** – uděluje ji ředitel školy po projednání v pedagogické radě za vážná porušení povinností stanovených školním řádem. Důtka ředitele školy je významnou indicií hodnocení chování žáka za konkrétní klasifikační období.
- Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení napomenutí nebo důtky i s důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci. Udělení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy.
- Tato výchovná opatření se udělují průběžně během celého školního roku bez zbytečného odkladu po porušení povinností, které jsou stanoveny ve školním řádu. Třídní učitel oznámí udělení a důvody výchovného opatření neprodleně řediteli školy, prokazatelným způsobem žákovi či zákonnému zástupci nezletilého žáka. Zajistí zaznamenání výchovného opatření do dokumentace školy.

Zvlášť hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáků vůči pracovníkům školy nebo spolužákům se považují za zvlášť závažné porušení právních předpisů. Jejich projednání bude realizováno ve spolupráci s Policií ČR, městskou policií a odborem sociální péče MěÚ.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech

- a) Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech se hodnotí v souladu s požadavky učebního plánu a školního vzdělávacího programu. Používají se stupně 1 (výborný), 2 (chvalitebný), 3 (dobrý), 4 (dostatečný), 5 (nedostatečný, viz dále). Učitel může při hodnocení používat bodové hodnocení, které převede do klasifikačních stupňů.
- b) Ve vyučovacích předmětech výchovného charakteru se při klasifikaci nepřihlíží k míře talentu, nýbrž ke schopnosti a motivaci žáka využít vlastních možností v rámci osobních mezí. Učitel přiměřeně zohledňuje míru zájmu a aktivního přístupu žáka k plnění úkolů zejména v oblasti praktických činností, pílí žáka a jeho přístup ke vzdělávání.
- c) **Závažnost známky** – konkrétní hodnocení (známky), které vyučující ve sledovaném klasifikačním období získává, mají různou závažnost; např. známka z ústního zkoušení či ze čtvrtletní písemné práce. Výsledné hodnocení by nemělo být pouze aritmetickým průměrem získaných známek u žáka ve sledovaném klasifikačním období. Znamky také nejsou jediným podkladem pro celkové hodnocení žákovy prospěchu v daném předmětu.
- d) Klasifikaci za dané klasifikační období je učitel povinen prokazatelně sdělit zákonnému zástupci žáka do ředitelem školy stanoveného termínu, a to zápisem do katalogového listu.

Stupeň 1 (výborný)

- Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

- Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

- Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení

je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se projevují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

- Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se u něho vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké nedostatky.

Stupeň 5 (nedostatečný)

- Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s pomocí učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné chyby a nedostatky není schopen opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat. Úroveň jeho vědomostí není předpokladem pro práci ve vyšším ročníku.

Slovní hodnocení

Používá se na doporučení PPP nebo na žádost rodičů

a) ovládnutí předepsaného učiva

- *ovládá bezpečně*
- *ovládá*
- *v podstatě ovládá*
- *ovládá se značnými mezerami*
- *neovládá*

b) úroveň myšlení

- *pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti*
- *uvažuje celkem samostatně*
- *menší samostatnost myšlení*
- *nesamostatné myšlení, odpovídá nesprávně i na pomocné otázky*

c) úroveň vyjadřování

- *výstižné, poměrně přesné*
- *celkem výstižné*
- *ne dost přesné*
- *vyjadřuje se s potížemi*
- *nesprávné i na pomocné otázky*

d) úroveň aplikace vědomostí

- *spolehlivě, uvědoměle užívá vědomosti a dovednosti, pracuje samostatně, přesně a s jistotou*
- *dovede používat vědomosti a dovednosti, dopouští se jen menších chyb*
- *s pomocí učitele řeší úkoly, překonává potíže a odstraňuje chyby, jichž se dopouští*
- *dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává*
- *praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí učitele*

e) píle a zájem o učení

- *aktivní, učí se svědomitě a se zájmem*
- *učí se svědomitě*
- *k učení a práci nepotřebuje větších podnětů*
- *malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty*
- *pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné*

Charakteristika stupňů prospěchu

1) Předměty s převahou teoretického zaměření

výborný (1)

žák ovládá základní i rozšiřující učivo uceleně, přesně a úplně, pouze s občasnými menšími nedostatky, získané vědomosti a znalosti dovede samostatně prakticky uplatňovat

chvalitebný (2)

žák ovládá základní i rozšiřující učivo téměř úplně a přesně, je schopen samostatné práce a logického myšlení; projevují se nepřesnosti v ústním a grafickém projevu i v praktických činnostech

dobrý (3)

žák ovládá alespoň základní učivo téměř úplně, nedostatky při ústním a písemném projevu i praktických činnostech je schopen korigovat sám nebo za pomoci učitele; je schopen logického myšlení, i když se často mýlí

dostatečný (4)

žák má potíže se zvládnutím základního učiva, je odkázán na pomoc učitele, je nesamostatný; v logice myšlení se vyskytují závažné chyby, nedostatky v ústním a grafickém projevu i praktických činnostech napравuje pouze za spolupráce s učitelem

nedostatečný (5)

žák neovládá základní učivo, má závažné nedostatky v ústním a písemném projevu i praktických činnostech, nemá snahu chyby a nedostatky odstranit ani za pomoci učitele ***Nejpozději 14 dní před ukončením klas. období*** (pololetí) uvědomí vyučující učitel s vědomím třídního učitele prokazatelným způsobem zákonného zástupce žáka o nedostatečném prospěchu žáka. Na požádání předloží podklady k hodnocení žáka nedostatečně, řediteli školy.

2) Předměty s převahou výchovného a praktického zaměření

výborný (1)

žák rozvíjí své osobní předpoklady, je velmi aktivní a samostatný, osvojené vědomosti, dovednosti a návyky tvořivě aplikuje; projevuje výrazný zájem o daný obor, případná absence talentu či jeho menší míra je nahrazena zájmem a pílí

chvalitebný (2)

žák je aktivní, tvořivý, převážně samostatný, rozvíjí své přirozené schopnosti; nedostatek talentu nahrazuje pílí, snaží se o rozvoj své osobnosti v dané oblasti, ale nevyužívá všech svých možností, jeho vědomosti a dovednosti mají občas chyby, umí je napravit sám nebo za pomoci učitele

dobrý (3)

žák je převážně pasivní, rozvoj jeho schopností je minimální, úkoly řeší s častými chybami, vědomosti a dovednosti aplikuje jen s pomocí učitele, projevuje jen velmi malou snahu a zájem o činnosti

dostatečný (4)

žák má potíže se zvládnutím základního učiva, je odkázán na pomoc učitele, je nesamostatný; v logice myšlení se vyskytují závažné chyby, nedostatky v ústním a grafickém projevu i praktických činnostech napravuje pouze za spolupráce s učitelem

nedostatečný (5)

žák neovládá základní učivo, má závažné nedostatky v ústním a písemném projevu i praktických činnostech, nemá snahu chyby a nedostatky odstranit ani za pomoci učitele ***Nejpozději 14 dní před ukončením klas. období*** (pololetí) uvědomí vyučující učitel s vědomím třídního učitele prokazatelným způsobem zákonného zástupce žáka o nedostatečném prospěchu žáka. Na požádání předloží podklady k hodnocení žáka nedostatečně, řediteli školy.

Způsob hodnocení žáka v náhradním termínu

- a) Učitel nehodnotí žáka v daném pololetí ve výjimečných případech, kdy žák dlouhodobě nedochází do školy, zejména ze zdravotních důvodů nebo z jiných závažných důvodů, tj. jeho celková absence je vyšší než 25% (ředitel školy může v individuálních případech rozhodnout o výjimce). Učitel nehodnotí žáka i v případě, kdy nemá dostatečné podklady pro jeho klasifikaci.
- b) Není-li žák v řádném termínu klasifikován, stanoví ředitel školy náhradní termín pro klasifikaci. Třídní učitel zapíše klasifikaci z daného předmětu do třídního výkazu a vyučující, který zjišťoval výsledky vzdělávání žáka klasifikací, provede zápis

o obsahu a výsledcích zkoušky do stanoveného formuláře, výsledek zkoušky je součástí klasifikace v daném období.

- c) Nebyl-li žák hodnocen z daného předmětu v prvním pololetí školního roku a není-li hodnocen ani za druhé pololetí, hodnotí se výsledky vzdělávání žáka klasifikací v náhradním termínu za celý školní rok.

Hodnocení vzdělávání podle individuálního plánu a hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

- a) Ředitel školy může na základě písemného doporučení školského poradenského zařízení povolit žákovi se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s mimořádným nadáním na žádost jeho zákonného zástupce vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu. Rozhodnutí o vzdělávání dle individuálního vzdělávacího plánu ředitel školy povolí i z jiného závažného důvodu (dle §18 školského zákona).
- b) ZŠ a MŠ stanoví vždy na začátku školního roku (do konce září) pravidla pro hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných v jednotlivých předmětech. Řediteli školy je předkládá výchovný poradce. Způsob hodnocení žáků je určen co nejvíce individuálně podle doložených potřeb žáků. Seznam žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných vypracovává pro celou školu výchovný poradce školy. Na nejbližší poradě pedagogických pracovníků s ním prokazatelně seznámí pedagogický sbor.

Sebehodnocení žáků

Kromě forem hodnocení práce žáků ze strany pedagogických pracovníků mají žáci možnost používat také formy sebehodnocení. Škola jim pro tyto formy vytváří odpovídající podmínky. Tím je zajišťována také zpětná vazba objektivitě hodnocení ze strany školy jako vzdělávací instituce.

Škola může žákům nabídnout účast na srovnávacích objektivizovaných testech (SCIO, CERMAT), které jsou ověřenou formou vnější srovnávací evaluace.

Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků (autoevaluace)

- a) Žák má právo vyjadřovat se ke své práci i svému hodnocení v jednotlivých předmětech. Organizaci sebehodnocení žáků v jednotlivém předmětu určuje vyučující po projednání s ředitelem školy.
- b) Autoevaluace je přirozenou součástí výchovně-vzdělávacího procesu.
- c) Učitel vede žáka ke zdravému a objektivnímu sebehodnocení, k schopnosti přímé aplikace získaných kompetencí v praxi, k schopnosti orientace v daném problému s využitím získaných vědomostí, znalostí, dovedností, dále i k schopnosti prosadit se v třídním kolektivu při řešení týmového úkolu, k schopnosti samostatné prezentace svých znalostí formou otevřených mluvních cvičení, psaných textů ve formě úvah, zamyšlení se a k schopnosti výběru.
- d) Žák si v rámci svého vzdělávání přivyká na přirozenou situaci, kdy sebehodnocení doprovází hodnocení učitelem, skupinou či jiným žákem a bude s ním konfrontováno. Žák tak získává možnost porovnat si své hodnocení, s hodnocením pedagoga či ostatních spolužáků.

- e) Při sebehodnocení se žák snaží pojmenovat především to, co se mu daří/nedaří a navrhnout následný postup. Učitel podporuje u žáka zejména samostatnost a schopnost formulovat myšlenky, posiluje jeho sebevědomí a sebeúctu.
- f) Autoevaluace žáka nenahrazuje klasické hodnocení žáka učitelem, nýbrž je jeho vhodným doplněním a aktualizacím prvkem, který se snaží o co nejvyšší míru zapojení žáka do výchovně-vzdělávacího procesu.

Komisionální zkoušky

- a) Komisionální zkoušku koná žák v těchto případech:
 - koná-li opravné zkoušky
 - požádá-li zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka o jeho komisionální přezkoušení dle § 69 odst. 9 školského zákona.
- b) Ředitel školy jmenuje komisi pro komisionální přezkoušení, která je nejméně tříčlenná. Jejím předsedou je ředitel školy nebo jím pověřený učitel, zkoušející učitel vyučující žáka danému předmětu a přisedící, který má odbornou kvalifikaci pro výuku téhož nebo příbuzného předmětu. Členy komise jmenuje ředitel školy. Výsledek zkoušky vyhlásí předseda veřejně v den konání zkoušky. Předseda komise zajistí, aby byl proveden zápis o obsahu a výsledcích zkoušky do stanoveného formuláře a byl podepsán členy komise.
- c) Nebyl-li žák hodnocen z daného předmětu v prvním pololetí školního roku, nebo byl klasifikován stupněm nedostatečný a je hodnocen stupněm nedostatečný i za druhé pololetí, hodnotí komise výsledky žáka klasifikací za celý školní rok. Žák, který nevykoná komisionální zkoušku opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl.
- d) Komisionální přezkoušení trvá nejvýše 45 minut včetně případného času na přípravu, předseda komise může v odůvodněných případech povolit prodloužení zkoušky maximálně o 15 minut. Klasifikační stupeň určí komise většinou hlasů, v případě rovnosti rozhoduje hlas předsedy. Rozhodnutí o klasifikaci je konečné. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení či výpis vysvědčení.
- e) Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
- f) Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem a platným učebním plánem.